

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel Title:	<u>Oehlenschlägers Poetiske Skrifter</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 12
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse Physical extent:	32 bd.

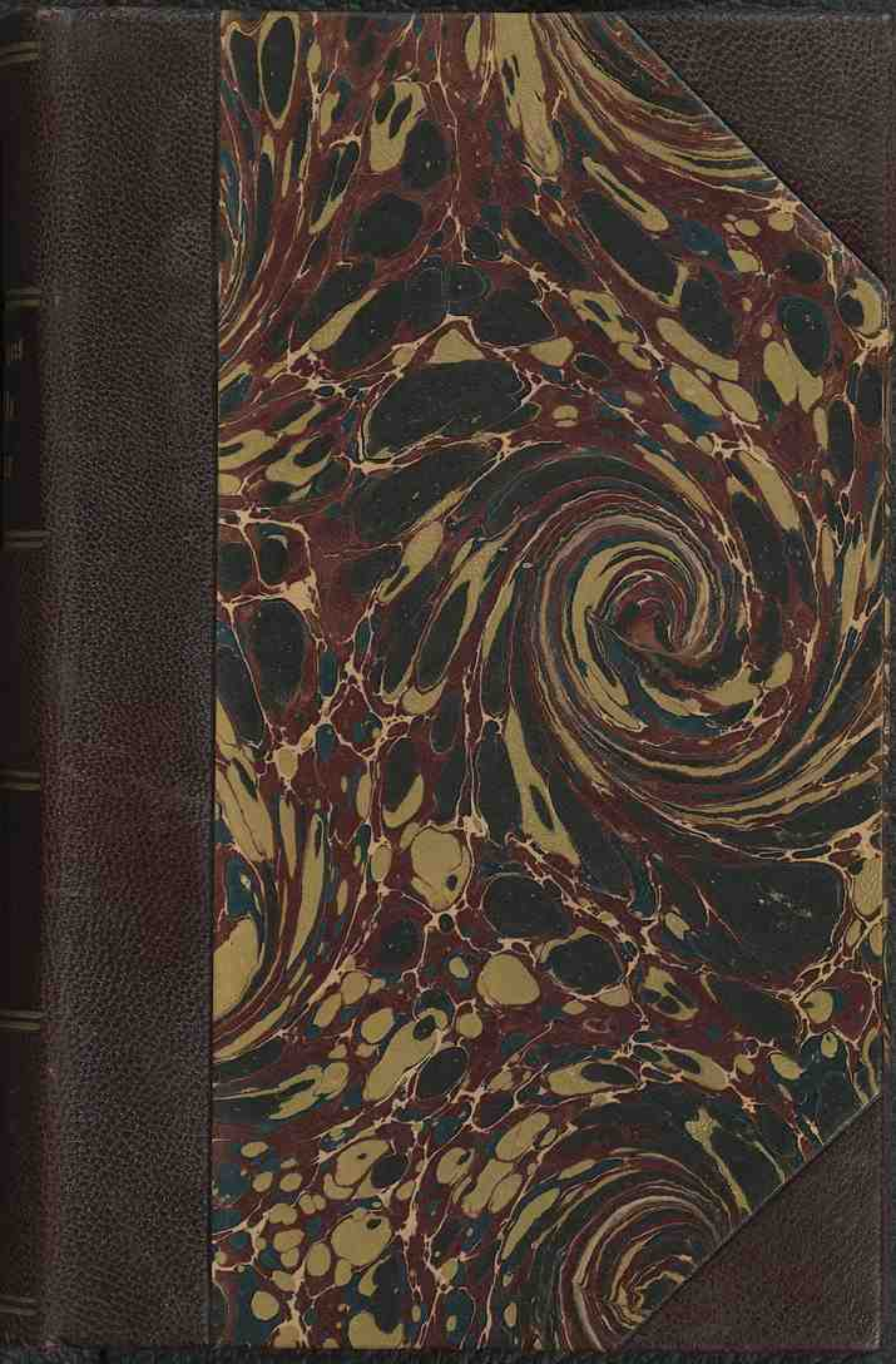
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

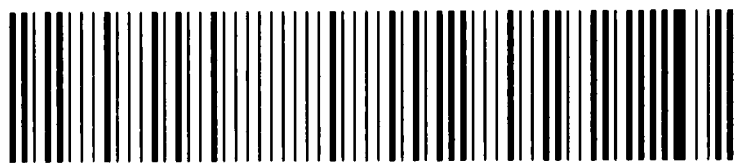
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

5-1100

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

1 1 52 0 8 05746 4

+ Rex

Oehlenschlägers Poetiske Skrifter.

Udgivne af F. V. Viebenberg.

30te Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: Rudolph Klein.

Nedsat Pris.

Oehlenschlägers poetiske Skrifter,

udgivne af F. R. Liebenberg.

Denne fuldstændige Udgave af Oehlenschlägers poetiske Skrifter, gjengivne i deres oprindelige Skikkelse, og ledsagede af oplysende Anmærkninger af stor literærhistorisk Betydning har overalt vundet fortjent Bifald, og sikket sig en varig Plads i den danske Literatur.

For imidlertid at skaffe den en endnu større Udbredelse, og give selv den mindre Bemidlede Leilighed til at komme i Besiddelse af den, saa at den store Digters Værker i Birkeligheden kunne blive Folkets almindelige Eiendom, har Selskabet besluttet sig til at nedsætte Prisen betydeligt.

Hele Samlingen udgjør ialt 33 Bind (omtrent 742 Ark), inddeelte i følgende 7 Afdelinger:

- I. **Episke Digte:** Heltedigte og Sagaer. (Nordens Gude, Vaulundurs Saga, Helge, Groars Saga, Hrolf Krake, Orvarodds Saga, Ragnar Lodbrok). 4 Bind. Bogladepris 3 Rdl; **nedsat Pris 4 Kr.**
- II. **Enriske Digte og Romancer.** 6 Bind. Bogladepris 4 Rdl 64 β; **nedsat Pris 4 Kr.**

Oehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne

af

J. L. Liebenberg.

Tolvte Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Njæbmagergade Nr. 6.

1859.

Trykt hos J. S. Schults.

Oehlenschlägers
Tragiske Dramaer.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Tiende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: Th. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

Trykt hos J. H. Schults.

Indhold.

	Side.
Erif Slipping	1.
Landet fundet og forsvundet.....	123.
Amleth	177.
Kiartan og Gudrun	265.

Dramatiske Digte.

Tragiske Dramaer.

Tiende Deel.

Erif Glipping.

Tragødie.

Personerne.

Erik Glipping, Konge i Danmark.
Stig Anderson, Marsk.
Ingeborg, hans Brud.
Thorald, hendes Morbroder.
Ranild Johansen, Kammermester.
Grev Jacob af Halland.
Jens Grand, Domprovst.
Gilbert, hans Samulus.
Reinmar von Zweter, Minnesanger.
Ridder Bengtson og
Flere Sammensvorne.
Tvende Riddere i Stigs Følge.
Mechtildis, Stigs Huusholderfke.
En Hiulmand.
En Evend.
Thordis, Ingeborgs Amme.
Agnete, Krokone.
Krigsmænd og Munke.

Forste Handling.

Kongshal i Viborg.

Kong Erik. Reinmar von Zweter.

Kongen.

Au da, min unge tyske Minnesanger!
Nu stander du i Danmark. Siig, hvad tykkes
Dig vel om dette stakkels Land, som Tydsken
Forverler tidt med Finmark og med Lapland?
Ei sandt, her gaae vi ved Midsommerstid
Paa Jis i Bjørneskind paa Ulvejagt,
Og Sproget ligner Hyl af sultne Ravn?
Ei sandt?

Reinmar.

Hvis Eders Raade vilde havt mig
Til denne Tro, saa skulde først J ei
Mig lært det smukke Sprog. Jeg vover ei
Aldeles at forsvare mine Landsmænd;
Men slet saa galt er det dog heller ikke.
Galt nok; og ubegribeligt, hvordan
Et Raboland — ved Sproget Broderland —
Er os saa lidt bekiendt.

Kongen.

Man skulde troe,

Det var Misundelse, min gode Sanger!
 Hvis ei man vidste bedre. Lyneborg,
 Mark-Brandenburg — og Danmarks Blomsterør!
 Reinmar.

Kan ikke sammenlignes. Ganske vist!
 Ei saae jeg Skov saa frodig, som i Danmark.
 Vel er her ingen Floder, intet Bierg;
 Men Skoven staaer i Horizont som Fjeld,
 Og Havet — hoitidsfuldt — er meer, end Flod.
 Det spiller Mester, frandsøer Derne
 Med Fiskerleier og med frække Sømænd;
 Det spalter Landet med en spøgfuld Harm,
 For mere lifligt det at sammenføie.

Kongen.

See, Reinmar! du est vorden mig en Ven:
 Da jeg laae syg hos Otto, skulde døe,
 Da qvæged du mig troligt, og du var
 Den Gæste, som græd for Grif Glipping,
 Som for en Broder, i det Dieblif;
 Den hvide Beenrad, alle Kongers Drot,
 Mig trued med sin Lee. Det glemmer jeg
 Dig aldrig.

Reinmar.

Gud skee Lov, du nu er frisk,
 Og staaer med kraftig Sundhed i dit Rige.

Kongen.

Hør nu, min Siæls Fortrolige! du veed —
 Du kiender mine Forhold her. Jeg vender
 Tilbage til en Liv, som vel ei elskes,
 Men agtes høit. De søde Børn, hun gav mig,
 Dem elsker jeg — men Paven tvang mig til
 At ægte Agnes.

Reinmar.

Ja, jeg veed det, Herre!

Kongen.

I Krigen mellem Hertugen af Jylland
 Og Holsteens Grever om vort Sønderjylland,
 Der atter skulde vristes bort fra Danmark,
 Jeg fangen blev. Min Moder frelste mig;
 Urbanus, Paven, brød igien mig Lænken,
 Og Markgreve Otto, først min Fangevogter,
 Forvandlede mildt sig til en Svigerfader.
 Hvad jeg har siden lidt af Herremænd
 Og Munkene, hvis Ringer jeg vil stække,
 Med den Fortælling har jeg tidt, min Ven!
 Alt trættet dig. Jeg slap dog løs igien
 Fra Guidos Band; men Præster, Herremænd
 Til Døden havde mig, fordi Kong Erif
 Ei være vil et Barn i Ledebaand
 Af deres Indfald, ei vil lade Floden
 Af Landets Mælk, og al den søde Honning
 Af Landets Blomster fylde deres Kar.
 Desuden — men du er saa streng, alvorlig;
 Du høit fortjener min Fortrolighed,
 Men dog — i visse Ting —

Afbrydende.

En anden Gang!

Her vil jeg kun i Korthed giøre dig
 Bekjendt med tvende Mænd, du snart vil see:
 Min Kammermester Ranild Johnson Lange —
 Og saa Marsk Stig.

Reinmar.

Du har omtalt dem alt
 Som høist forskjellige.

Kongen.

Ja ja, tilvisse!

Den Første glat og slibrig, som en Slange,
 Med Slangens smukke Farver, Slangens Dine,
 Med Slangens yndige Bevægelser;
 Og trolos, som det Hav, der ruller Skum
 Paa Stranden deiligt op i stille Veir,
 Men skjænker ogsaa stundom kostbart Rav.
 Thi fløgtig er han, morsom, overgiven;
 Og i min Ungdoms alt for vilde Tid
 Tillisted han sig min Fortrolighed,
 Og stod mig bi, tidt til min egen Skade.
 Hans Omgang er en gammel hæslig Bane;
 Det er ei let at slippe gamle Baner. —
 Den Anden — Stig — et Spøgelse fra Hrolfs,
 Fra Harald Hildetands, fra Regnars Tid.
 En Harniskstikkelse med Manden i,
 Med Kæmpen i, stundom med Guden i;
 Man veed ei ret, om Mimer eller Thor.
 Men Stig har, seer du vel, den slemme Feil,
 At Alt han vil beherske, selv sin Konge;
 Deri kan jeg nu ikke foie ham.
 Jeg steds behandler ham som Eigemand,
 Men det er nok ei for den stolte Stig.
 En halv Snees Aar han leved meer, end jeg,
 Og dem beregner han sig til sin Fordeel
 Med Uagerrenter, som jeg ei kan yde.
 Engang han reddet har mit Liv, mit Rige —
 See, derfor taaler jeg hans Overmod.

Reinmar i Tanke.

I Sandhed, høist forskjellige Naturer!

Kongen smilende.

Hvor var du, Reinmar! med din Tanke? Hverken
Hos Ranild eller Etig. Mig synes dog,
Jeg ubeskaaret, ganske kan fortjene
Min unge Vens Fortrolighed igien.
Hvi sukker du, hvi fylder Graad dit Die,
Naar du dig ene troer?

Reinmar.

Min Konge! nu

Er jeg i Danmark, skilt fra Fædrelandet,
Fra hende, som jeg sukker for, ved Havet,
Der ruller Millioner bittre Taarer
Imellem mig og Adelsheid. Jeg flyede
Min Attraa, mine Fristelser; men aldrig
Undflyes min Veemod, Længsel og min Dmhed.
En gift Mands Hustru elsked jeg, min Konge!
See, derfor flygted jeg.

Kongen.

Fortroligheden

Fortiener Giengield. Mig det gaaet er
Omtrent som dig, dog i en modsat Retning:
Som gift Mand saae jeg Hakons vene Datter
I Norge. Taaren rinder ogsaa salt
Som Bølge mellem mig og Ingeborg.
Skytshelgen har hun siden været mig;
Thi før jeg hende kiendte, var jeg daarlig
Og sandselig — nu lærte jeg en Bellyst,
Meer ædel, end den, vi med Dyret dele.
Min Elskovshost blev Veemodsgraad, som din;
Dog gaaer det ikke mig saa godt, som dig.
Usalig Elskov saliggjør en Skiald,

Men Kongen lever i de Baagnes Land,
 Og der forstyrrer ofte Drommen ham.

Seer ud af Vinduet.

Men kommer ikke Ranild Johnson der?
 Følg med mig i mit Kammer, unge Ven!
 Og gaa saa der. Jeg har ei Lyst endnu til
 At giøre dig bekiendt med denne Mand.

De gaae.

Ranild Johnson kommer.

Der gik han med sin Yndling — med den ny;
 Og nye Koste, veed man, seie bedst.
 Skal denne Tydsker stifte Dansken ud?
 En Minnesanger, og saa blod som Vov,
 Der sværmer kun for sit Poeteri!
 Jeg hører, det er Mode nu i Tydskland —
 Forbinder sig ret godt med Elskovshandler.
 De fleste synge kun om røden Mund,
 Om hviden Barm, om Skov og Nattergal,
 Om natlige Besøg og Bægtervarsler.
 Men denne Reinmar ligner jo en Klerk;
 Han være skal saa from, han er saa ærbar.
 I Fald han smitted Erik med sit Væsen?
 Hvis Kongens Attraa fik en anden Riephest,
 End den, jeg er Staldmester for? Det gielder
 En Prøve; man maa ikke tabe Modet.
 En drøi Dyst har jeg denne Morgenstund
 At overstaae; men den skal overstaaes
 Jo før jo heller. Erik vil maaskee
 Bortjage mig; men jeg gaaer ikke derfor.
 Marst Stig besøger ham i Dag, som jeg;
 Den Tidende, som Marsten bringer Erik,
 Blier mere bittert Væble ham at bide.

Dg hidser Marsken først hans Lidenfkap,
Saa har du vundet Spil, mit Boveftykke!

Kongen kommer.

God Morgen, Ranild!

Ranild.

Hil os glade Danffe!

Vi lykkeligst vor Konning har igien.

Kongen.

Du taler til mig, fom jeg havde gjort
Til Syden et Normannatog, og kom
Med Egeløv tilbage, feierfront.

Ranild.

Ja, ja! med Livets friffe Lov, med Seir.
Hvad tapprest, stærkeft Helt i Striden vover,
Hvad er det meer, end Livet? Dg er Fienden
Saa frygtelig, fom Døden selv? Den har —
Det veed vi — Eders Naade kæmpet mod
I fremmed Land.

Kongen.

Dg mine Herremænd
Dg Præfter græd. Ei fandt?

Ranild.

Det veed jeg ikke.

Men Folket førjed; det har meer at fige.

Kongen.

Det flinger fmuft.

Ranild.

Gud være lovet, at
Det flinger ei fom Kloffen ved jer Grav.

Kongen.

Nu ja, jeg kom igien, her har I mig.
Lysreisen faldt juft ikke lystigt ud;

Men efter denne Sygdom føler jeg
 Mig mere stærk, end før jeg havde den.
 Hvor lider gamle Danmark? Har det ei
 Havt Feber midlertid?

Ranild.

Her været har
 Saa roligt, at jeg blot fortælle kan
 Smaaeventyr, som der er skeet imens.

Rongen.

Og hvilke?

Ranild.

Herr Svend Graa blev slaaet ihjel
 I Lundekirken af Herr Thule Bogusson,
 Fordi han havde jaget Thules Moder
 Af Kirken ud fra den forgyldte Stol,
 Bed Haaret hende slæbt paa Kirkegulvet.
 Men hvorfor lod hun og sin Stol forgylde?
 Man bør Forsænglighed ei vise, bør
 Ei egge Rogen til Misundelsen
 I Herrens Huus.

Rongen.

Ha, hvilke Riddersæder!

Ranild.

Det var en christelig Gudsdyrkelse! —
 Saa har vi ogsaa havt en Bryllupsfærd,
 Hvor det gik lystigt til, skiondt uden Piber
 Og Trommer; Berten selv var Spillemand:
 Herr Ebbe Skammelsøn i Thy, trolovet
 Med Adelheid, hvem, da han skulde reise
 I fremmed Land, han havde først betroet
 Sin Broder Peder, der forforte hende —
 Kom hjem paa Bryllupsdagen, dræbte Brud

Dg Brudgom, faarede sin Fader hardt,
Dg hug med Sværdet Haanden af sin Moder.

Kongen.

O, tempora! o, mores! — Landsforviist!

Ranild.

Det blev de strax.

Sagte.

Men de gif ikke derfor.

Kongen.

Saa ringe Straf, sliq Skaansomhed forfører
Til svar Forbrydelse.

Ranild ligegyldig.

Man kan ei straffe

Dem haardere.

Kongen.

Desværre, nei; jeg veed det.

Dg Menneskeligheden vaander sig,
Fordi den ei har bedre —

Ranild

falder ham i Talen med et undertrykt spodsk Smil.

Bøddelsværd?

Kongen heftig.

Ja, Ranild! Bøddelsværd; thi ene det
Formaaer at holde Morderkniv i Skeden.

Ranild bukker ærbodigt.

Retfærdighedens Sværd i Kongens Haand
Bør tugte som det faderlige Riis.

Kongen bitter.

Medlidenhed med Ondskab, har jeg mærket,
Tidt findes netop i de kolde Hjerter,
Som ikke røres af Uskyldigheden.

Ranild.

Er Eders Naade vred paa mig?

Kongen.

D, nei!

Du tager dig dog ei deraf?

Ranild.

D, nei! --

Jeg onsker Lykke til den unge Ben,
Den Minnesanger, I har lagt jer til
Paa Reisen.

Kongen leer.

Er du nidkær?

Ranild.

Det just ikke:

Men Dyden, Eders Naade! være kan
Ret god, endskiondt den ikke just er tydske.

Kongen.

Jeg kan forsikkrer dig, den tydske Dyd
Er ikke meget bedre, end den danske.

Ranild.

Ja, saa er Alting godt; saa vover jeg
At tilstaae reent ud, hvad I dog ret snart
Opdage vilde. Jeg har solgt — I veed det —
Det Gods, I arved efter Testament
Af Oluf Tageson.

Kongen.

Jeg veed det nok,
Og længe meget efter Riobesummen.
Den tydske Reise kostet har endeel.

Ranild.

Nu Eders Naade strax erfare vil,

Hvorfor jeg ønsker — mild Retfærdighed.

Min Konge! vi er Alle Mennesker —

Kongen.

En stor Deel af os ikke det engang.

Ranild.

Selv Eders Raade — tilgiv Driftigheden —

Uagtet alle kongelige Dyder,

Har, eller dog har havt sit omme Sted,

Naar hun, som efter Paris' Dom var skionnest

Af hedenske Gudinder, smilte til jer.

Kongen.

Jeg haaber mig befriet fra denne Feil.

Ranild.

Og jeg, der Eders Raade taer til Mønster

I alle Ting, i Lyst saavel som Mørkt,

Jeg haaber ogsaa at befries fra min.

Desværre, det er ikke skeet endnu;

Og hun paa Ruglen, hun med Flaggerhaaret

Har med de diæbleblandte Tærninger

Igien forført mig.

Kongen.

Du har dog vel aldrig

Spilt Riøbesummen bort?

Ranild.

Hvad hjælper det

At følge, hvad for Dagen kommer dog?

Jo, Herre! jo, jeg har; hver Hvid. Det var

Min sidste Synd; men den var ogsaa størst.

I er en christen Drot; som Christen bør

Om Næstens Bedring I ei plat fortvivle.

Hvis I har lært at være haard i Tydskland,

Og finder I min Daad — urimelig

(Thi jeg har ikke lært endnu at rime),
 Saa skield mig ud, slaa, spark mig, jag mig bort!
 Hvad skeet er, kan ei gøres om. Men I
 Bortjager eders bedste Ven i mig.
 Og undgaae kan I let at tabe meer
 Ved mig: betro mig Jngenting herefter;
 Saa spiller jeg det heller ikke bort.

Kongen.

I Fald du troer — hvad alt for tidt er skeet —
 Alt slippe bort med Spøg, saa feiler du.
 En saadan bundløs Uforfammenhed
 Tilgiver jeg dig aldrig. Gaa din Vej,
 Og lad dig meer ei see for mine Dine,
 Hvis ikke du vil hænges som en Tyv.

Ranild.

Jeg kiender eders Sindelag, Herr Konge!
 I vilde gierne være streng, hvis Hjertet
 Tillod jer det. Og Lystigheden, Herre!
 I eders Hal, hvor bliver den vel af,
 Naar Ranild Johnson Lange reent er borte,
 Som veed i Alt at træffe Kongens Smag?
 Og Jagten, hvordan vil den smage jer,
 Naar Ranild meer ei blæser i sit Horn?

Kongen opbragt.

Bort, Uforfammede! hvis ikke jeg
 Forgriber mig paa dig.

Ranild seer ud af Vinduet, og siger sagte:

Der kommer Etig,

Min værste Fiende, men min Redningsmand.
 Tak, Tak, Marst Etig! Den Bitterurt, du bringer,
 Skal vorde mig en kraftig Lægedom.

Bukker dybt for Kongen, og gaaer.

Marfk Stig kommer, og hilfer Kongen.

Jeg kan ei ſige dig, Kong Erif! hvor
Det glædte mig, at ſee det Syn.

Kongen.

Hvad Syn?

Stig.

Ranild, ſom en forfælet Skiødehund,
Der har forſeet ſig, jaget ud af Hallen,
Sluføret, logrende med Halen end.
Dog kaſted han til mig ſit lumske Blik,
Som om han gierne havde bidt mig, hvis
Han havde vovet det.

Kongen.

Det er for galt:

Den Skielm har ſkilt mig ved den hele Sum,
Som Dluſ Tageson mig efterlod.

Stig.

Taf Gud, i Fald du ſlipper ham ſaa let.

Kongen.

Ei meer om ham!

Stig.

Vær hilſet, ædle Konge!

Af Danemænd, og vær forſikkret om,
Vi glædes ved at eie dig igien,
Og over at den brandenborgſke Feber
Har ei formaaet at vaske Sundhedſroſen
Af Erifs Kinder.

Kongen.

Jeg forkølte mig

Paa en Turnering.

Stig.

Og hvad vilde du

Paa den Turnerings, med Forlov at spørge,
Som dog foragter Tidens Drengestreger?

Kongen.

Man kan ei reent forandre Skik og Brug.

Stig.

En Konge, Helt bestemmer Skik og Brug.

Kongen.

Her i mit Rige skal ei Ridderne,
Som Slaver, Gladiatorer, Giøglere,
Hinanden slaae ihjel til Folkets Morstab.
Det lover jeg dig.

Stig.

Det er altid Noget.

Du veed, jeg holder med dig i at ave
Vor Herrestand, skiondt selv en Herremand
Af gammel Byrd, saa god som nogen Danskes;
Og det fornoier mig at have Ahner —
Hvad Tydsken kalder det — fra Hedenold;
Forstaa mig: store, virkelige Helte.
Thi det forslaaer kun lidt, at Pergamentet
Fortæller om din Utsaer, at han solgte
Sin Gaard i gamle Dage, at han døde,
At Sønnen risted ham en Runesteen,
At han var yndet, pyntet ved et Hof,
At rig han gjorde sig som Bondeplager. —
Men Tiden, som fordærver alle Ting,
Fordærver ogsaa Hjertet for det Store.

Kongen leer.

Man skulde troe, du var ei Christen, Stig!
Naar man dig hører sfiende saa paa Tiden,
Og rose Hedenkabet. Fædrene,
Tilstaa det, var dog blodige Barbarer.

Stig.

Barbarer var de, men dog Mænd, og frie,
 Og kraftige, og vidste, hvad de vilde.
 Hvad er vi nu? Den Dyd, som Christendommen
 Os skulde lære: Menneskeligheden,
 Den fiende vi ei mere til, end før;
 Men svage, lumste har os Munken gjort.
 For kæmped vi mod fremmed Følkesæd,
 Udbredte Nordens Roes og Ære, Sprog
 Og Sæder overalt; nu sammenkrumpne —
 En Haandfuld Land! Og i den Smule Land
 Bekæmpe Kongesønnerne hverandre
 Hvert Dieblif, saasnart en Fader dør,
 Og slaaes om Stumperne, som sultne Ravn
 Paa Marken om et Aadsel.

Kongen.

Trælletiden

Jeg ønsker ei igien.

Stig.

Nu gjør man Bonden

Til værre Træl, end før.

Kongen.

Det skal ei skee,
 Saasandt jeg er en Konge. Kæmpe vil jeg
 Mod Herrestandens, Geistlighedens Bold,
 Og bringe Ret og Skiel og Lov i Landet.
 Riobstederne fik alt en Birkeret,
 Bed „Rigets Ret og Dele“ jeg indskrænked
 Min egen Myndighed.

Stig.

Stol paa Marsk Stig!

Som ærlig Undersaat jeg staaer dig bi.

Kongen.

Alt eengang redded du mig Liv og Rige.

Stig.

Jeg gjør det gierne anden, tredie Gang,
Hvis du behøver det.

Kongen trykker hans Haand.

Tak, Tak, min Ven!

Stig.

Nu, Grik! est du vorden moden Mand,
Fornuftig, sædelig — tilgiv mig, at
Jeg taler reent ud. Hvis jeg ikke gjør det,
Saa faaer du aldrig det at vide; men
En Konge trænger dog imellem til
At høre Sandhed.

Kongen leer.

Tal du Sandhed kun!

Jeg har ei længe skriftet. Eiden Guido
I Band mig satte, blev det Skrifteri
Hos hans Haandlanger mig betænkelig.

Stig.

Hver har sin svage Side; min — jeg veed det —
Er Stolthed, din — var Sandselighed, Grik!
Med denne Higen efter med dit Die
Hvert Qvindchierte til din Siæl at angle,
Med disse alt for løse Meninger
Om Erbarhed og sædelige Forhold
Har du dig gjort en mægtig Hoben Fiender.
Jeg veed jo nok, at det er Tidens Mode,
At hele Frankrigs Ridderstare lefler,
At Tydsklands Abefatte gjør det efter,
At i Provence ved en cort d'amore
Selv Dronninger har præsideert, som lod

Bevise høit i offentlig Forsamling:
 At Mand og Hustru ei kan elske ret
 Hinanden; at Skiorlevnet er nødvendigt,
 Hvor noget sieldent Stort og Skönt skal trives.
 Jeg veed det nok.

Kongen.

Din Dadel traf med Ret;
 Men rigtigt, Stig! betoned du dit Bar,
 Thi der er megen Forskiel, veed du nok,
 Paa Bar og Er.

Stig.

Den Forskiel glæder mig.

Kongen.

En Følelse jeg giemmer, som bevarer
 Mod Frijselskerne. Kald det Sværmeri,
 Hvad helst du vil; men dette Sværmeri
 Er mig meer mægtigt, end det Virkelige.
 Min Glæde lever i min Phantasie:
 Grindringen for mig er Nutid — Fremtid.
 Den Vene, som ei vorde kan min Biv,
 Som Engel i min Drøm min Tanke leder.

Stig.

Jeg tilstaaer dig, du taler i et Sprog,
 Som jeg aldeles ei forstaaer. Elig Sværmen
 Mig forekommer orkesløs og svag.
 Nei, Herre! hverken Grækland eller Rom
 Brød sig om Eligt; og selv Valhallas Freia
 Var ingen Sværmeriske.

Kongen.

Hun græd dog Guld
 For Ddur.

Stig.

Han var hendes Ægteemand,
Og det var hans Utroskab, hun begræd.

Kongen.

Guldsalig Elskov giennemstraaler Oldtids
Kulsorte Skyer med sit Maaneskinn.

Stig.

Vi har ret smukke Sagn om unge Folk,
Hvis kædne Lidenstak i Livets Baar
Henrev dem til ynkværdig Undergang.
Mig har det ogsaa rørt, men aldrig har jeg
Beundret det som noget Stort og Godt,
Til Efterligning værdigt. Nu, jeg veed det,
Nu leges der med dette Føleri,
Man hidser sig til det, som anden Galsskab.

Kongen.

Og har du aldrig hyllet Kærlighed?

Stig.

Fordi jeg aldrig vilde hylde den,
Saalidt som Belyst, Herre!

Kongen.

Saadan fyldte

Du firrti Aar.

Stig.

Du mener: det er Tid
At vorde Mand engang? Jeg tænker: Mand
Har jeg bevist mig.

Kongen.

Ægteemand.

Stig.

Det vil

Jeg ogsaa være. Ungdomstiden bør

Ei gantes bort, og ikke drømmes bort;
 Men har jeg saact og harvet, vil jeg høste.
 Jeg har ei arvet mine Fædres Borg,
 For ubeboet at lade Hallen tieldes
 Af Spindevær, og dækkes kun af Støv,
 Som en Begravelse, hvor gamle Minder
 I Krogen stånde, som Liigkisterne.
 Nei, Hannen bringer Hunnen til sin Rede;
 Og saa skal ogsaa snart en trofast Viv
 Mig gjøre Borgen liflig, skienke Sønner
 Og Døttre, der forplante kan min Æt.

Kongen.

Jeg ønsker dig til Lykke. Har du valgt?

Stig.

Ja, Herre! Mens du var i Brandenburg,
 Var jeg i Norge hos Kong Erif. Han
 Er dig hengiven, du har Ben i ham.
 Og uden Selvroes — Noget har vel jeg
 Bidraget dertil.

Kongen.

Hvis du var hos Erif,
 Saa tænker jeg, det var som Rigets Marsk
 Og til mit Riges Fordeel.

Stig.

Ganske vist!

Jeg kom som Marsk, og gif igien som Brudgom.

Kongen forfærdet.

Hvis Brudgom?

Stig.

Ingeborgs, Kong Erifs Frænkens.

Kongen.

Umuligt, Stig! Hun er endnu et Barn.

Stig.

Det var hun, dengang du besøgte Norge;
Da var hun tretten Aar, nu sexten Aar.

Kongen.

Nei, nei, Marst Stig! du har ei hende valgt,
Ei Ingeborg.

Stig rolig.

Saa hedder hun.

Kongen.

Vælg hvem

Du vil for Resten paa den vide Jord,
Kun ikke hende! Hvis du hende vælger,
Er det et Spil af Ondskabs værste Dævel,
For at neddrage begge vore Siæle
Til Helvede.

Stig.

Min skal han ikke drage. —
Jy, skal dig, Grik! Taler du som Mand?

Kongen.

Og saadan tør du tale til din Konge?

Stig.

Tilgiv mig! Ingen hører os; her taler
Kun Mennesket til Mennesket. Jeg mener
Det ærligt. — Vel jeg vidste, du har været
Hos Grik; ogsaa spøjte man deroppe
Med at du kunde lide Ingeborg,
Og Pigen dig. Men, som du siger selv,
Hun var et Barn, og Spøgen Børneleg.
Nu er hun min, min Brud. Jeg er din Marst,
Du siger, at jeg reddet har dit Liv;
Jeg tænker, at du under mig en Hustru.

Kongen.

Du folde Siæl, som spotter og foragter
 Den bedste Gnist, der er i Mennesket;
 Du, som kan nøies med en Gaaseurt,
 Du eie vil den yndeligste Rose?
 Fortiener Ingeborg ei Kiærlighed?
 Du Daare, som foragter den! som veed ei,
 Hvad Elskov er! Hvad hæver Mennesket
 Til Gud, høit over Jordens usle Stov,
 Om ei Begeistringen? Af, din Forstand,
 Arbeidsomhed og Dygtighed og Mod!
 Hvad er din Styrke vel mod Dyrets Styrke?
 Og har det ei Forstand, saavel som du?
 Er det kun Drift hos Bæveren, at bygge
 Sig Hytte, Bien Celle, Fuglen Rede —
 Hvad er da vor Forstand meer, end en Drift,
 En Skierp, som os Naturen meddeelt har,
 Til tarvelige Livsfornodenhed?
 Men Kiærligheden — den er ingen Gave,
 Som os Naturen gav; den give vi
 Naturen, den er al vor Eiendom.
 Og denne Aelsee, du kalder Sværmen,
 Er Siælens Vinger op til Evigheden;
 Den er Gudsdyrkelse. Thi hvo som elsker
 Det Skønne, elsker Gud. For Gud er, hvad
 Han skabte, skönt. Det var hans Hensigt med det,
 Det var hans Fryd. Han trænger ikke til
 Din usle Kraft og til din Trællestreben.

Stig rolig.

Naar Kongen er beruust — en ærlig Ruus
 Bør ikke dadles — sommer sig hans Mænd,
 Som mærke det, liig Sem og Japhet, Herre!

At dække med Verbødighedens Raabe
 Hans Tilstand. Det vil Stig nu ogsaa gjøre.
 Vær sikker paa: han skal ei blotte dig,
 Og hvad du ønsker glemt, det skal han glemme.
 Og ærlig, tro skal han forsvare dig
 Mod dine Fiender, mod udvortes Fiender;
 Men — den indvortes maa du selv bekæmpe.
 Guds Fred! Jeg drager til min Borg, mit Hiem.
 Naar du behøver mig og kalder mig,
 Saa kommer jeg.

Kongen.

Nei, aldrig skal du komme;
 Thi aldrig vil jeg kalde dig.

Stig.

Guds Fred!

Gaaer.

Kongen ene.

Saaledes var det meent? Saadan udretter
 Han Grinder i Norge for sin Konge?
 Godt, Stig! godt! Du skal faae din Arbeidsløn.

En Smaadrenge kommer.

Kongen.

Hvad vil du?

Smaadrenge.

Ederes Naade! Ranild Johnson —

Kongen.

Er han ei borte? Lad ham komme strax!

Smaadrenge gaaer.

Kongen.

Ha, Ranild! Ranild! jeg har gjort dig Uret.
 En uæsel Pengesum frastjal du mig,

Derfor fortørnes jeg; foragter dig,
 Fordi du er en lystig Ddeland,
 Der dog i Alt dig retter efter mig,
 Verbodighed som Undersaat mig viser,
 Og morer mig, og offrer mig din Tid,
 Din Iver! Du er falsk — hvad siger det?
 Naar jeg den kiender, er din Falskhed ærlig;
 Men denne kolde Rovers stolte Trods
 Forbittreer meer kun med sin Uerlighed.

Ranild kommer ydmig.
 Tilgiv mig, Eders Naade! Sidste Gang
 Jeg maatte tale med min Konge, maatte,
 Saa farligt som det er, mig selv anklage
 For værre Gierning, end den forrige,
 Hvorved I blev saa yderlig fortørnet.
 Men — Skeet er skeet, og kan ei gøres om.

Kongen.

Hvad er der skeet? Jeg er saa vant alt til
 Fornærmelser og Uforsammenhed,
 Alt Intet meer anfægter mig.

Ranild.

Min Konge

Forbittredes, fordi jeg bort har spillet
 En mig betroet, ei ringe Pengesum;
 Det var alt halsløs Gierning, jeg tilstaaer det.
 Men hvad jeg nu bekiender, det er værre:
 Jeg har i Kongens Navn anholdt et Skib,
 Og ladet en uskyldig Reisende
 Bortføre til det faste Taarn i Skoven,
 Hvor ganske det nu kommer an paa Kongen,
 Om han vil atter slippe Fangen løs.

Kongen.

Hvad vil du sige med din Gaadetale?
Med tillidsfulde Smil anklager du
Dig for en Livsforbrydelse?

Ranild.

Døm selv!

Min skønne Fange — det er Ingeborg,
Kong Hakons Datter, der til Danmark kom
At holde Bryllup med Stig Anderson.
Du har mig hændret med Fortrolighed;
Jeg vidste, hvor det vilde smertet dig,
At see den Bøene som en Andens Biv;
At aldrig du dit Minde vilde give
Til dette Ægteskab; at Fremtidslivet
Da vilde været spilt og plettet for dig,
Hvis ved dit Hof du daglig skulde see
Den elskte Qvinde, tvinge dig til Ro
I Dronningens Nærværelse, mens dybt
I Hjertet Nidkærlighedens Hugorm gnaved.
Det vidste jeg, og voved — Heltedaaden.
Ja, Heltedaad! thi vredes du, min Konge!
Saa haffer Ravnens Ranilds Liig paa Hiulet
Om otte Dage; men bifaldes jeg,
Da vrister du det Høieste, du skatter,
Af Marskens Arm, og Ingeborg er din.

Kongen omfavner ham.

Min Redningsmand! jeg takker dig. Ja ja,
Selv, Stig! du Ophav er til denne Daad.
Beskeden var din Konge traadt tilbage
Fra Livets bedste Glæder, haabed, at
De mægtige Cheruber Tid og Rum
Med deres brede mørkebrune Binger

Han skulde fjerne fra sit Savn, sin Længsel,
 Og dulme denne Qual med Vingens Bist;
 Men Lidenstaben's Toiler har du løst —
 Jeg seer den elskte Mo paa Braget hist,
 Og redder hende paa den sikker Bælke.

Ranild.

Ja, Herre! ja! det var en pommersk Bælke.

Kongen.

Hvorledes fik du hende? Blot ved Magt?
 Og Stig endnu har intet Nys om Tingen?

Ranild.

Han venter daglig paa sin Hjertensficer,
 Som Thorald skulde bringe ned fra Norge.

Kongen.

Hvi fulgte Bruden ikke med sin Brudgom?

Ranild.

Han hyfled Omhu, Herre! for dit Liv;
 Og da han hørte, du var syg i Tydskland,
 Saa skyndte han sig hjem fra Brud og Bryllup.

Kongen.

Det var dog smukt af ham, det var dog ærligt.

Ranild.

Med andre Ord: han vilde fiske strax
 I oprørt Vand; thi dersom du var død,
 Formoded han, blev der saa stor Forvirring,
 At egen Eiendom og eget Embed
 I Fare stod. Thi overlod han Thorald,
 Morbroderen, at bringe Bruden hid.
 Det hørte jeg, og lod Evend Haldorsen,
 Som man kan stole paa, en tapper Sømand,
 Gaae med et vendisk Skib, han havde kapret,
 At møde som Sørover Thoralds Skib.

Han entred Skibet, tog den skionne Fange;
 Bed Midnat lagde han igien til Jylland,
 Og hun blev bragt i Taarnet. Ingen veed,
 At hun er her, at du har hende reddet.

Kongen.

Jeg maa beundre denne Driftighed;
 Og jeg begriber ikke, Ranild Johnson!
 Hvor Nogen kan beskylde dig for Feighed.
 Godt, Stig! — Sørøver vil jeg ikke være;
 Men du skal heller ikke røve hende.
 Hun var i din og i sin Frændes Bold,
 I Fangetaarnet er hun atter fri —
 Der selv bestemmer Ingeborg sin Skiebne.

Gaaer.

Ranild ene.

Hvor Nogen kan beskylde mig for Feighed?
 Man nodes stundom til at vorde fiæk,
 Af bare Rædsel for at være bange. —
 Pral nu, Marst Stig! kun med dit pure Guld;
 Du hamler dog ei op med mig. Du troer,
 At Guld er mere tungt, end Bly? Vel sandt!
 Men een Ting glemmer du, min stolte Fiende:
 At jeg har mere Bly, end du har Guld.

Gaaer.

Anden Handling.

En Hal i Stig Andersons Borg.

Marsk Stig. Grev Jacob af Halland. Mechtildis.

Stig til Mechtildis.

Jeg takker dig, min gode gamle Moder! —
Ja ja, Grev Jacob! denne Danneqvinde
Kan vel fortjene Modernavn af mig;
Thi siden mig Forældrene bortdøde,
Var hun mig i den øde, tomme Borg
I deres Sted, og naar jeg vendte hjem,
Var hun den Aand, som mig bestalte Hallen.
Jeg holder meget af det Gamle, veed du,
Derfor er mig Mechtildis kjær.

Mechtildis.

Hvad vil du

Da med det Ny? Hvad skal du giftes for?
Har det ei Tid endnu?

Stig.

Du er saa raff

Og rørig end paa dine tre og firks,
At reent du glemmer Andres Alder. Jeg
Er fyrgetyve.

Mechtildis.

Er du fyrgetyve?

Umuligt! Lad mig see —

Tæller paa Fingrene.

Astrid døde

Tolv hundred, efter Christi Byrd, og fiirti

Dg sex; det var i Barselseng med dig.

Stig.

Dg det er fiirti Aar nu siden.

Mechtildis.

Er

Det muligt? — Herregud, hvor Tiden gaaer!

Den ene Dag aldeles, som den anden;

Ret som et Kar, der staaer, hvor Regnen falder:

Kun Dryp i Dryp, en lille Draabe hvergang,

Dg før man veed deraf, er Karret fuldt.

Grev Jacob.

Ja, det er gamle Qvinders Verdenskrønike.

Stig.

Forsynd dig ei imod min gode Huusalf!

Selv er jeg meget for at færdes, veed du,

At tegne Livet med forskielligt Mærke;

Men det aldeles Uforandrede

Har i sin stille Ringhed noget Stort,

Som Helten selv maa agte. Tidt naar jeg

I Hallen staaer, og seer den lille Blomst

I Loftet, tænker jeg: Hvor meget har

Forandret sig, mens du stod uforandret.

Jacob.

Ei, det er Sværmeri!

Stig smiler.

Du godt forstaaer dig

Paa Sværmeri. Det er, aldeles modsat,
 En klar Opfatning af det Birkelige. —
 Ja ja, Mechtildis! Skeet er skeet; nu faaer du
 En yndig, venlig Frue her i Huset.
 Vær ikke nidfiær! Jeg forsikkrer dig,
 Hun holde vil af dig, saagodt som jeg,
 Og rette sig i mange Ting, min Moder!
 Ret villig efter dig.

Mechtildis.

Jo, bild mig det ind!

Nei, nu er gamle Deige reent tilovers.

Gaaer, rystende paa Hovedet.

Jacob.

Nu altsaa, Stig! faaer du da Bryllup; det
 Vil sige: Heltelivets Jordefærd,
 Som altid, naar en Mand slaaer sig til Ro.
 Nu hænges Hielm og Skjold og Spyd og Sværd
 Hen i Rustkammeret kun for at ruste.
 Men Kiøffenkiedlen, den vil skinne blank.

Stig leer.

Som Ræven taler du om Rønnebærret,
 Der var for suurt, fordi det hang for høit.
 Thi havde du ei gierne giftet dig,
 Hvis Jomfru Mettelil ei gaaet var
 I Kloster?

Jacob hidfig.

Riv mig ikke Saaret op!

Det buldner, brænder, skiondt det ikke bløder.
 Derfor jeg ogsaa takker Erif Glipping;
 Thi ved sit Lesleri fik den Forræder
 Den svage Mø forført til Kiærlighed,

Dg da hun ham ei kunde faae til Mand,
Saa vendte hun mig Ryg, og gif i Kloster.

Stig.

Tak du din Gud!

Jacob.

Skal Gud jeg takke derfor?

Stig.

At ei du fik en Viv, som dig forsmaaede.
Hvor kan du elske den, som dig forsmaaer?

Jacob.

Jeg elske hende? nei, jeg hader hende,
Men mere ham, som skilte mig ved Brud,
Dg lang Tid ved min Eiendom, mit Halland.

Stig.

Nu har du Halland.

Jacob.

Erik fandt sig i

Tilfaldst, hvad han ei længer kunde hindre;
Men hvis jeg glemmer ham hans Ridingsværk,
Saa skienke Gud mig ingen Salighed.

Stig.

Hvad vil du da?

Jacob.

Blodhevn.

Stig.

Beständig Blodhevn!

Troer du, at Blodhevn skienker Salighed?

Jacob.

Nu, saa maa gierne Dæmolen hente mig. —
Erik er kommen hjem, han stoler blind
Paa Landets Ro, han haaber Glden slukt,
Som ulmer under Asken — ha, vidt feilet!

Det vrimler her af Fiender, som kun vente
Paa Leilighed. Han sætter vel sit Haab
Paa dig; thi du forsvare ham
Jo altid.

Stig.

Erif er min Konge, Jacob!
Helt har han vilst sig med, saagodt som vi.
I Grunden er han en elskværdig Mand.
Hans Lidenfæber og hans Hjertes Svaghed
Har spilt ham mangt et Puds, og skilt ham ved
Heel mangen Ven. Du siger, at han stoler
Paa Venskabets til mig? Vidt feilet, Jacob!
Nu er han ogsaa vred paa mig, og har
Forvilst mig fra sit Hof og fra sit Alsyn.

Jacob leer.

Fortæl mig ikke meer! Jeg veed det Alt.

Stig.

Du veed det Alt?

Jacob.

Og jeg veed meer, end det.

Tager en Daggert af sit Bælte.

Seer du den Daggert, Stig?

Stig.

Et deiligt Bæben.

Jacob.

Den skal du støde selv i Erifs Bryst.

Stig.

Dit vilde Bæsen er mig høist imod.

Mechtildis kommer hurtigt.

Naa! nu begynde Løierne. Der kommer

Morbroderen. Det undrer mig, han ei
 Har Bruden med. Jeg gider ikke hørt ham.

Gaaer.

Thorald kommer.

Stig gaaer ham i Møde, og omfavner ham.
 Min ædle Maag! saa bringer du mig da
 Mit Hjertes Kiæreste?

Thorald dybt bedrovet.

Stig Anderson!

Du er en Mand, det har du ofte viist.

Stig forbauset.

Fortvivlelsen fordreier dine Træk,
 Og bæver i din Røst. Hvor er min Brud?
 Hvor er min Ingeborg?

Thorald.

Hvor er hun? Ha,

Spørg Binden ad, som bovner i det Seil,
 Der skiller hende fra vor Kiærlighed.

Grev Jacob

vugger smilende Daggerten i sin Haand.

Det lille Staal skal standse Bindens Magt.

Thorald.

Et Roverskib i Rattegat os mødte,
 Fuldt af Formummene. Vi stred som Løver;
 Men Mængden overvælded os tilsidst,
 Og Hovdingen fratog mig Ingeborg.
 Saa snart han hende fik, forlod han Skibet,
 Og heised Seil, og brat forsvandt i Mørket.
 Nu ravnemørke Nat er i min Siæl.

Jacob.

Jeg Thorald traf paa Stranden, stum fortvivlet;

Men stumme Folk, som ei har Talens Brug,
Tidt tale godt ved Tegn. Det gjorde Thorald.

Stig.

Saa stands engang din hierteløse Spøg!
Hvor kan du spøge nu, da dine Benner
Er grændseløs ulykkelige?

Jacob.

Har

Jeg ikke sagt: jeg har en Heredaggert?

Stig.

Hvad vil du sige med din Heredaggert?

Thorald.

Den vristed jeg fra Røverhøvdingen.
Maaskee paa Spor os bringer dette Baaben.
Grev Jacob loe, da jeg ham viste den.

Stig.

Han altid leer, naar det gaaer ilde til.

Jacob.

Som Fanden, ikke sandt? Du mig fornærmer
Paa ingen Maade, Stig! med dette Navn.
Jeg stolt er af, i Fald jeg ligner Fanden.
Det er et fløgtigt Hoved.

Stig utaalmodig.

Hiertet duer

Kun ei i ham.

Jacob.

Og heller ei i mig!

Men der er Misser, veed du, onde Misser,
Der hielpe tidt af Lune Folk, som de
Har faaet fiær, skiondt Taffen kun er slet.

Stig.

Hvad vil du sige med dit Drilleri?
Opirr mig ei! Jeg slaaer ei gierne til,
Men rammer, hvor jeg slaaer, det veed du.

Jacob.

Godt!

Ram den, som har fortient det, som har skilt
Nu ogsaa dig ved elsket Jæstemø;
Ram Erik Slipping!

Stig.

Erik skulde, troer du —
Ha, Gud og Mænd! det stemmer alt for godt
Med hvad han sagde mig.

Jacob.

Hvad sagde han?

Stig.

At al hans Lykke hang ved Ingeborg,
At han forbød mig dette Giftermaal.

Jacob.

Fortræffligt! Og en ham hengiven Røver
Som kaldet kommer, snapper hende bort,
Og bringer hende skyndeligst — til ham.

Stig.

Det kan jeg aldrig troe om Konning Erik.

Jacob.

Det skal du heller ikke. Troen gielder
Kun om hvad egentlig man ikke veed;
Men at Kong Erik rovet har din Brud,
Derpaa faaer snart du soleklart Beviis.

Stig.

Hvor er Bevistet?

Jacob.

Her i denne Daggert.

Du veed, Svend Haldorson, beslægtet med
Den falske Ranild Johnson, er en Mand
Ei uden Tapperhed, men uden Ære;
Hvad snart erfares skal. Han sælger tidt
Sin Tapperhed til den Høistbydende.
Mig har han ogsaa solgt den til engang,
Og jeg betalte ham med denne Daggert
Af sieldent Bærd, thi Hialtet prydet er
Med Guld og Edelstene, som du seer.

Stig.

Og det er den, som Thoralld vristet har
Af en formummet Rovers Haand?

Thoralld.

Ha, Stig!

Der gaaer et Lys mig op i dette Mørke.

Stig.

Bogt dig, at ei det blier en Lygtemand!
Svend færdes tidt i Drlog, ligger daglig
Paa Jagt mod Benden hist i Distresaltet.
Hvo veed, om ikke selv han mistet har,
Hvad Thoralld vristed af en Rovers Haand?

Jacob.

I Forgaars drak han Æl og Miod hos mig,
Aldeles rolig — Daggerten i Bæltet.

Til Stig.

Gaaer ogsaa Lys i Mørket op for dig?

Stig.

Nei, Jacob! nei! der slukte du mit Lys;
Thi dersom Kongen har bortrøvet hende,
Hvorledes findes hun da vel igien?

Ha, Ulyksalige! da var det bedre,
Hvis evig Nat indhyllede din Skam.

Jacob.

Det gjør mig ondt for dig, min gode Stig!
At reent din Huuslighed gaaer op i Rog.
Du er en sund, fuldblodig, frastig Mand,
Ret skabt til end fuldt op at nyde Livet. —
Paa denne Jord er to Slags Helte, Stig!
Til stærk Bedrift oplagte begge to:
En bygger op, den anden river ned;
Hvis ikke dette Epil fandt Sted i Verden,
Saa havde Tiden Intet at bestille.
Mig har Naturen uden Tvivl bestemt
Til sidste Slags; skiondt jeg er Greve født,
Dg Arving til et ikke lidet Land,
Forholdt Dankongen mig lang Tid min Ret,
Dg da jeg vilde gistes, røved Grik
Mig ogsaa Bruden. Nu, det er det samme;
Al Glæden kan han dog ei røve mig.
Vel trivedes jeg ikke; jeg er gusten,
Huult ligge Dinene mig i mit Hoved,
Dog lyne de mig end, som Tordenskyer,
Dg magert fletter Senen sig om Armen,
Men tykt begroet med Haar, og stærk som Jern.
Min Fryd, min Livets Lyst — er Hevnens Fryd.
Jeg siger dig: hvis Grik jeg kan fælde,
Da draf ei Valhals Helte sødere Mød;
Dg som en Rose skal min Eftervaar
Da spire frem paa Graven af hans Liig.

Stig.

Dg nu du hverver til — din Lige mig?

Jacob.

Nei, Skiebuen hverver dig, den gamle Graaskæg.
 Jeg veed, man havde meget travlt i Gaar
 I Bøgeskoven ved det gamle Taarn;
 Mig bæres for, at Ingeborg er der.
 Did ile vi med en bevæbnet Flok,
 Indbanke Døren med vor Døehammer,
 Og redde dig din Brud. Og har vi hende,
 Saa veed vi, hvad vi har at handle meer.

Stig.

Og findes hun — tilintetgiort, vanæret?

Jacob.

Hvad er det mere da? Den Kvinde kun
 Et Bærktøi blier i Hevnens Haand, for dig
 At vise Glipping i sit rette Lys.

Stig seer sig bedrovet om.

Skialm Hvides Hiem, du gamle Helteborg,
 Hvor Afsker Rygs, hvor Arels Fod har traadt,
 Du havde prydet dig til Fredens Fæst,
 Og alt paa Beien vandre Spillemænd
 Med Giger, Piber og med Strængeleg,
 For Herremandens Bryllupsdag at feire.
 I Kirken sættes store Lys paa Altret,
 Og Stolestaderne har Egnens Møer
 Med grønne Løv og friske Roser smykket.
 Mit Baabenskiold! din hvide Stierne skulde
 Nu lyse for mig som en Aftenstjerne,
 Til Bederlag for Morgenstiernens Tab —
 Ha, falske Haab! paa Nattens Himmel rulled
 Dit Blus, flart som en Maane, men forsvandt
 Saa brat, som Drengens Sæbeboble brister.
 Dog — hvad er min Usalighed mod hendes!

Mit hede Blod blier Jis ved denne Tanke;
Men brat til Jld forvandles Blodet atter.

Til Grev Jacob.

Kom, kom, min Bredeengel! med din Daggert. —
Dog, Erik Glipping! endnu vil jeg tvivle,
Før jeg foragter — før jeg straffer dig.

Han iler ud, de Andre følge ham.

Caarnet i Skoven.

En hvælvet ode Hal, men smukt med Blomster og Lovværk.
I Baggrunden Døren til et Sovestammer; i Forgrunden
til en af Eiderne Indgangen med en Jerndør.

Ingeborg. Thordis paa en Stol, halv bekvemt.

Ingeborg beskæftiget med at hjælpe hende.
Er det nu bedre, Thordis?

Thordis kommer til sig selv igjen.

Af, min Jomfru!

Jer Godhed og Nedladdenhed er mig
I Lægemidlers Sted, og livner op
De slunkne Kræfter.

Staaer op.

Hvo, som saae os her,
Vel skulde troe, at I var Herskerinden,
Og stakkels Thordis Ternen?

Ingeborg.

Græd du kun!

Man siger jo, at Graaden letter Hjertet,
Som Aareladningen, naar man er syg.
Jeg veed det af Erfaring ei; thi jeg
Har, Gud skee Lov! bestandig været frisk.

En k  rslig Taare gr  d jeg ogs  a stundom.
 Man kalder s  lig en Taare k  stbar Perle;
 Saa b  r den og, som Perlen, v  re sielden,
 At ei den tabe skal i sin V  rdis.

Thordis seer sig om.
 Gud! hvilket D  pholdssted.

Ingeborg.

Nu, F  ngslet er
 Dog ei saa h  sligt, som det kunde v  re.
 Man seer, at R  veren er h  visk.

Thordis.

H  visk?

Jordi det Alfskum er en Jomfr  r  ver.
 Derom er ingen Tvivl, han s  lger os;
 Han gaaer til Blaaland giennem N  r  fasund,
 Vi seer ei Norge meer, ei Danmarks Land.

Ingeborg.

Endnu har vi ei N  r  fasundet naaet,
 Dertil var Reisen alt for kort. Jeg t  nker,
 Vi er i Benden, p  a en slavisk K  yst.

Thordis.

Ja, p  a en slavisk K  yst, som st  kkels Slaver.

Ingeborg.

Men, f  cere Thordis! brug dog din Forstand.
 Hvorfor, troer du, har Manden stj  aalet os?

Thordis.

Hvorfor? for at vi s  lges skal for Benge.
 Alt s  ge, du! Mig faaer han Intet for;
 Hengivenheden til mit gode H  rskab,
 Den gielder Intet i en Nidings Dine.
 Men du!

Ingeborg.

Bed mig han troer at vinde Guld?

Thordis.

Deri har han vist ei forregnet sig.

Ingeborg.

Men Roveren vil dog vel sælge mig
Til den, som ham betaler meest?

Thordis.

Naturligt!

Ingeborg.

Og vil min Frænde, Norges Koning, ei
Betale, troer du, for sin Frænke meer,
End hver en Anden?

Thordis.

Hvis kun ei vi komme
Til Blaaland. Der er Guld og Edelstene
Saa hyppige, som Jern og Flint i Norge.

Ingeborg.

Jeg dig forsikkrer, vi er langt fra Blaaland.
Vel kan af Vindvet ud man ikke see,
Det bygget er for høit —

Thordis.

Med sorte Stænger!

Ingeborg.

Men Rattergalene den hele Nat
Har slaaet udenfor i Skoven nærved,
Saa neppe jeg har havt et Døie luft.
Jeg har ei hørt dem før, men slutter mig
Dog til, at det maa være Rattergale.

Thordis.

Åh, nu jeg heller hører Uglen tude;

Thi Uglen holder med mig i min Nød,
Den Anden spotter mig med sine Triller.

Ingeborg.

Skiend ikke paa den stakkels Nattergal!
Hvad kan den for, at du er fangen? — Stille!
Der kommer Nogen.

Ranild Johnson kommer igiennem Jerndøren.

Ranild meget høflig og venlig.

Er det tilladt mig

At hilse paa min skønne Fange?

Ingeborg stolt og kold.

Jer

Det altsaa var, som roved mig!

Ranild smilende.

Dertil

Kan svares Nei og Ja. Thi — det var mig,
Og egentlig var det dog ikke mig.

Ingeborg til Thordis.

Seer du, vi er endnu ei komne langt?

Det er en Danske.

Til Ranild.

Veed I vel, hvis Brud,

Hvis Datter I har ranet? Røver I

Fra egne Landsmænd?

Ranild.

Alf, min gode Jomfru!

Frænder er Frænder værst.

Ingeborg.

I leer deraf?

Ranild.

Og Jomfru Ingeborg vil ogsaa lee.

Ingeborg.

J kiender mig?

Ranild.

Uf Rygtet kun. Hvordan
Besfinder sig Kong Erik, eders Fætter?

Ingeborg.

Hvis han vor Skiebne vidste, var os nær,
Da vilde sikkert J jer snart befinde
Særdeles ilde.

Ranild.

Han er vred med Ret;
Men eders Brede jeg begriber ei.
Før J var fangen, var J Fange, nu
Er J som Fange fri.

Ingeborg.

Stands denne Spasen;
Tal Alvor, om J kan.

Ranild.

J tvivler stærkt
Om mine Kræfter. Dengang har J Ret;
Thi Alvor, Jomfru! kan jeg ikke tale.

Ingeborg.

J seer ei heller munter ud.

Ranild.

Jeg tænkte,
Spøg var Beviis paa Munterhed.

Ingeborg.

Den funde!

Ranild.

Maaskee vil det engang fortryde jer,
At J har haanet eders Redningsmand.

Kong Erik træder utaalsmodig ind.
 Nok af den flau Espas, hvad Frøkenen
 Med Rette kalder den. Lad selv mig tale,
 Gaf du tilside!

Ranild sagte.
 Utafnemlighed

Er Verdens Løn.

Soit.

Ja, prøv nu selv, min Konge!

Gaaer.

Ingeborg slaaer forundret Hænderne sammen.
 Kong Erik!

Kongen kærlig, men forlegen.
 Ingeborg!

Ingeborg mørk.

J eders BOLD?

Kongen.

Nei, Eriks Magt kun redder dig fra BOLD.

Ingeborg.

J taler ogsaa Gaader? — Thordis! jeg
 Begynder fast at svimle nu, som du.

Kongen.

Nei, ingen Gaader, Ingeborg! kun een,
 Een hellig Gaade: Kærligheden selv.

Ingeborg.

Hvorledes kommer jeg i dette Fængsel?

Kongen.

Hvorledes blev Marss Stig din Fæstemand?

Ingeborg.

Med min, min Frændes kongelige Billie.

Kongen.

Jeg kender nok din fromme Lydighed.

Ingeborg.

Hvorledes kommer jeg i dette Taarn?

Kongen.

Først svar du mig, thi jeg har Hjertets Ret!
Har du ei elsket mig, og svor du ei,
Da du til Afsked skienkte mig det første,
Det søde Kys: du vilde være tro?

Ingeborg.

Ja! være tro — det vil jeg netop være.

Kongen.

Mig tro!

Ingeborg.

Jer tro? Er I ei Egtemand?

Kongen.

Det var jeg alt, dengang du elskte mig.

Ingeborg.

Jeg var et Barn endnu; jeg elskte jer,
Som Alt, hvad der mig venligt kom i Møde.
Men det var ikke Ret af jer, at daare
Barns Uerfarenhed med kjærlig Tale.
Med fiærlent Dje fasted I et Frøkorn
Af Ufrud i en ufordærvet Siæl;
Held mig, at da jeg kom til ret Forstand,
Jeg selv har luget det af Hjertet ud.

Kongen.

Og dette Frøkorn, som du kalder Ufrud,
Det blev min Siæls uvisnelige Rose.

Ingeborg.

I blev mig altid fiær, men som en Ven;
Og har I nu ved en uædel Daad
Forspildt mit Venskab og min Agtelse,
Saa har I knust mit Hjerte.

Kongen.

Held mig, Held!

Jeg har ei, Ingeborg! dit Hierte tabt.

Ingeborg.

Nei, hvorfor skal J ogsaa tabe det?

Naar J er god, og naar J handler ret,

Saa glemme vi den første Daarlighed.

Jeg var et Barn, og jeg har ladet mig siige,

At Mænd i slige Ting blier længe Børn.

Men siig mig nu: hvor er jeg?

Kongen.

Først siig mig

Opriktig, om du elsker Etig!

Ingeborg misfornøiet.

Det Ord

Førstaaer i Verden man paa mange Maader.

Hvad J for tre Aar siden Elskov kaldte —

Det Drømmeri, den Slags Henrykkelse

Jeg føler ei for Etig, han ei for mig.

Kongen.

Og blot med kold Forstand du ægter ham,

Fordi du kold beundrer ham som Mand?

Ingeborg fornærmet.

Og er Beundringen da kold? Og er

Man kold, fordi man ikke brænder heed?

Kongen spodsk.

Hvad finder du elskværdigt hos din Etig?

Ingeborg fortørnet.

O, meget, hvad jeg finder ei hos jer.

Den bløde Følelse, der rev mig hen

Som Glut paa tretten Aar, den smager mig

Ei længer nu. Længt mere smuk, end Etig,

Det er J; det vil sige, naar man ligner
 Det Smukke hos en Mand ved Qvindeskønhed.
 Men Stig er Mand.

Kongen stolt.

Bed Himlen og min Ære,
 Det har jeg ogsaa viist mig. Spørg ham selv!

Ingeborg.

Har J for ham og Verden det beviist,
 Viis mig det ogsaa! Har J ei en Hustru,
 Som elsker jer, og søde fiære Børn?

Benlig igien.

Saa vær for dem en Fader og en Mand,
 En Danerfonge, suk ei meer som Ungling!

Bedrovet.

Men af, desværre! hvad jeg beder om,
 Er Raad, der kom for seent. Jeg forudseer
 Den hele Rædsel. J har bortført mig,
 Marst Stig tilgiver ei Fornærmelsen.
 Et Stik i Hjertet gav J eders Rige,
 Der træffer eder selv med Undergang.

Kongen

pludselig i en anden Stemning, som han søger at skjule.

Du feiler, Ingeborg! En selsom Magt
 Har du havt over mig, fra jeg dig saae;
 Den øver du endnu. Den Sandhedsrøst,
 Som jeg foragtede, af en Anden hørt,
 Gaaer i din skønne Mund en dobbelt Vægt. —
 Da først jeg saae dig, da forvandlede du
 Mig til en Elsker; nu — du mig helbreder
 For Rivaligheden, og det netop, troer jeg,
 Fordi jeg har dig end saa saare fiær. —
 Vel, Ingeborg! drag til din Ægtemand.

Ingeborg.

Men I har rovet mig; det glemmer Stig
Jer aldrig.

Kongen.

Ikke jeg, jeg ikke selv.

En listig Hofmand, som mig vilde tæfkes,
Har udført Daaden paa sin egen Haand.
Jeg bifaldd Handlingen, da den var fkeet,
Fordi jeg troede, du var tvungen til
Det Valg, du selv har gjort.

Ingeborg.

Ha, det var ædelt!

Elfkværdig var I før, det er I end.

Kongen affides.

Forelsket var jeg før, men ikke meer.

Soit.

Farvel, tilgiv uoverlagte Skridt,
Reis lykkelig, og glem mig! Det er let.
I Fald du kan, formild din Stig imod mig,
Din Fætter! Det til Gavn er for os Alle.
Paf dine Sager sammen! Sikert Leide
Skal bringe dig til Marfkens Borg.

Ingeborg.

Nu er

I vred paa mig.

Kongen afbrudende.

Nei, ved min Krone! nei!

Men — har hinanden man ei meer at fige,
Saa tier man.

Ingeborg.

Velan, jeg tier, Herre!

Hilfer ham ærbødigt, og gaaer.

Kongen alene.

Hvor sær forandret blev jeg dog med eet!
 Det var, som om et Slør blev draget bort,
 Hvorunder Hverdagsting forskjønnedes.
 Ha, Stig! du havde Ret. Jeg vil ei sværme.
 Endt Eventhyret er.

Kalder.

Rom, Ranild Johnsen!

Ranild kommer.

Kongen misfornøiet.

Det var et daarligt Indfald, som saa tidt,
 At du forførte mig til denne Daad;
 Et meget daarligt Indfald, siger jeg dig.
 Men jeg vil ei alene staae til Skamme:
 Skam træffe den, Forargelsen kom fra.
 Bring strax til Mariken hjem Fru Ingeborg,
 Bær Leide selv til Hest med dine Svende,
 Røgt vel mit Grind, eller frygt min Brede!

Gaaer.

Ranild alene.

Hans Naade mig behandler som en Bold,
 Der spilles med og kastes efter Lune.
 Det fik saa være; men Hans Naade mig
 Behandler som en Træl og som en Hund.
 Snart foser han, snart kysjer han og flapper.

Grublende.

Hvis der var mindste Haab om Fremtidsheld
 Hos Erik, blev jeg dog endnu hos ham;
 Men Erik synger paa det sidste Vers —
 Og falder Taarnet, falder ogsaa Bægtren,
 Der boer i Kronen, hvor Veirhanen piber.
 Stig Andersøn er ei af bløden Leer,

Der giver efter for hvert Fingertryk;
 Han er en sleben Kniv med dobbelt Eg,
 Og griber man om Bladet, ei om Skæftet,
 Saa skærer man sig. Det gaaer aldrig godt
 Med dette Eventyr, som nu det ender;
 Og hører Stig, jeg var Opfinderen,
 Gaaer det mig værst. Og jeg skal bringe hende?
 Udsættes for hans første Hidsighed?
 En Løgn er her nødvendig, som du indseer,
 Samvittighed! Jeg haaber, ei du kommer
 Enfoldig med de gamle, længstforældte
 Indvendinger.

Ingeborg kommer tilbage med Thordis; den Sidste har en Blyt
 under Armen.

Ingeborg

munter til Ranild, men med et gennemtrængende Blik.

Der er vor Gaademager,
 Og uden Tvivl Haandslangeren til Daaden.
 Tilgiv, hvis jeg har gjort jer Tiden lang.
 Nu er jeg færdig til at følge jer.
 I seer bekymret ud. Der faldt en Gaade
 Mig ind derinde, kan I raade den?

Ranild tvær.

Jeg haaber, I har bundet den i Sløife;
 Haardknuder har jeg ingen Tid at løse.

Ingeborg.

O, den er let! Siig: hvad er det, som driver
 For Vinden, faaer en prægtig Glands af Solen,
 At siige, naar i Raade det bestraaes;
 Men overladt aldeles til sig selv,
 Det sortner strax, og græder — kolde Taarer?

Ranild spodsk.

Det er en Sky.

Ingeborg.

Hvad meer?

Ranild.

J mener vel,

Det er en Hofmand?

Ingeborg.

Manden er en Mand,

Bed Hoffet eller ei; Stig Anderson

Er ogsaa Hofmand. Nei, det er et Hofkryb.

Ranild affides.

Man mærker, hun er norst, hun er saa fiæk.

De gaae.

Tredie Handling.

En Hal i Ridder Arved Bengtsøns Borg.

Domprovsten Jens Grand. Gilbert, hans Famulus.

En Svend.

Svenden, som følger dem ind.

Ei Ridder Arved Bengtsøn end er kommen
Fra Jagten; men han bad ærværdige Herre
Og Broder Gilbert, eders Famulus,
Hvis I besøgte ham, at bие til
Han kom tilbage.

Jens Grand.

Det er noget filde,

Min fiære Søn!

Svenden.

Vor Husbond haaber vist,
Ærværdige Fader! at I bliver hos ham
I Nat og nogle Dage. Kamrene
Staae færdige til at modtage jer.

Jens Grand.

Saa lad Muulæserne da strax affadle,
Bring dem i Stalden!

Svenden.

Det er stærke Dyr,
Men fieldne her. Tilgiv, Herr Domprovst! siig:
Hvi rider I paa dem, og ei paa Heste?
Dog det er sandt, nu veed jeg det: Vorherre
Red paa en Asenindes Føl; det er
Af Ydmyghed, I efterligner ham.

Jens Grand.

Naturligviis, min Søn! Bring vore Dyr
Nu hurtigt ind i Stalden; de er varme.

Svenden.

Men skal jeg bringe jer ei først et Bæger?
I er vist tørstig efter al den Riden.

Jens Grand.

Det haster ikke, før din Herre kommer.

Svenden gaaer.

Gilbert.

Saa kom vi da til Ridder Arved Bengtson,
En af Kong Grik Glippings værste Fiender.
Det trækker op til Torden imod Kongen;
Dog lader det, som han ei mærkte det.
Maaskee han lader, som han ei det mærkte.

Jens Grand.

Nei, derfor kan du være ganske rolig.
Ei blot hans legemlige Dine glippe,
Men Siælens med. Det er en Følge, Gilbert!
Af hans sædvanlige Letsindighed.

Gilbert.

Der er en Sammensværgelse, jeg vedder,
I Giøre mod hans Liv, ærværdige Morbroer!
Vil I — skal vi vel tage Deel deri?

Jens Grand.

Ei ligefrem. Jens Grand, som alt er Domprovst
 I Lund, ei langt fra Erkebispstolen,
 Medlader ikke sig til skiødesløs
 Fortrolighed med plumpe Riddersmænd,
 Hvis Læber ved et Bæger Viin, der har
 Ophidset dem den Smule Hierne, let
 Forraade Siælens hemmeligste Tanker.

Gilbert.

Men dersom det gaaer ud paa Kongens Drab —
 I hædred tidt mig med Fortrolighed —

Jens Grand.

Du er min Søstersøn, min Folgesvend,
 Min høire Haand, og du skal arve Magten,
 Naar jeg blier gammel, som min Eftermand.
 Jeg elsker dig, og det vil sige meget,
 Thi sandelig — jeg elsker ikke meget.

Gilbert kysser hans Haand.

Min Morbroer!

Jens Grand.

Du er uerfaren, ung,
 For blød endnu, i Følelsernes Alder;
 Dog — Følelsen ei løber af med dig,
 Du med Forstanden alt behersker den.
 Jeg kiender dig, og jeg kan stole paa dig.

Gilbert.

O, intet Ord mig kunde hædre meer.
 Nu altsaa — hvis det gielder Kongens Drab —
 Er eder det imod? Vil I det hindre?

Jens Grand.

Nei.

Gilbert.

Hader J da Kongen?

Jens Grand.

Nei.

Gilbert.

Hvorfor

Bisfalder J da Drabet?

Jens Grand.

Hoie Formaals

Ei spørge meer om Kierlighed og Had.

Det er kun Lidenstaber i det Lave,

Som Tordenskyer under Fjeldets Top,

Mens Bierget strækker over Regn og Lyn

Mod Himlens Blaa sin sneebedækte Tinde,

Der funkler selv som Ild i Solens Ild;

Men hvad der brænder, funkler — det er Jis.

Gilbert.

Hvad vindes da ved Erik Glippings Død?

Jens Grand.

En Anstødssteen blier derved ryddet bort,

Som — skøndt den ligger stille — spærrer Veien.

Han er en Præstehader; men, ved Gud!

Han skal ei standse vore Seierstog.

Den Daad, som Biskop Bang alt fækt begyndte,

Da han ophidsed Rygens Hertug Jaromar,

Hvorved ti tusind Bønder faldt ved Næstved,

Og Glipping med sin Moder fangen blev;

Den Daad, som Jacob Erlandsøn fortsatte,

Men standsedes, fordi det lyktes Erik

At vinde Paven's Hierte for en Tid;

Den Band, som Guido satte Glipping i,

Hvoraf han egentlig kun halvt er løst —
Skal bære Frugter.

Gilbert.

Men naar Erif falder,
Oploser sig ei Danmark i et Chaos?

Jens Grand smilende.

Gud skabte Verden af et Chaos, Gilbert!
Hans Tienere bør efterligne ham.

Gilbert.

Men vil ei Ridder skabet, uregierligt
Dg vildt, som Hingsten, der har faaet Kuller,
Nedtrampe hele Danmarks Agerland,
Dg skille Tiden ved en Alders Frugt?

Jens Grand.

Derfor maa Rytteren — den rette Ridder —
Sig svinge dristigt paa den løbske Hest.
Naar den i Mullen føler Bidslets Jern,
Dg Sporens skarpe Ring i Bugen, Gilbert!
Saa traver den og gaaer i Skridt igien.

Gilbert.

Ja, Geistligheden bør beherske Verden.

Jens Grand.

Saa vist som Aanden bør beherske den.
To Herrer kan ei Nogen tiene, lærer
Den hellige Skrift; nu altsaa kommer det
Kun an paa, hvilken Herre man bør tiene,
Dg hvilken der bør vige for den anden.
Den aandelige for den verdslige?
Det var dog latterligt og uden Grund.
Nei, Gilbert! nei! fra Rom skal Aandens Magt,
Skal Troens Talsmand, Frelserens Apostel,
Sanct Peders Eftermand beherske Jorden

Med faderlige Hyrdestav. Det lyffes;
 Thi hvad Gregor og Innocents begyndte,
 Fortsætter kraftigt Bonifacius.
 Og her i Nord skal, Lund! din hellige Kirke
 Snart vorde, hvad det gamle Upsal var,
 Hvor Odin, Nordens allerførste Pave,
 Foreente geistlig Magt med verdslig Magt.
 For dette Maal staaer Erif os i Veien,
 Som Træ, der bærer slette Frugt; det bør
 Afhugges til sin Rod, paa Ilden kastes.
 Hans Søn, et Barn, da ved sin spæde Haand
 I Kirken skal af Erkebispens ledes.
 Jeg selv ham sætter Kongekronen paa;
 Men, lav besæden, høiner den sig ei
 Forvovent over Erkebispens Hue.

Gilbert.

Saaledes vorde disse Kongens Fiender,
 De vilde Riddere, de Forbittrede,
 Da vore Benner?

Jens Grand.

Vore Benner? Ja,
 Som gamle Lægemidler, der indtages,
 At luttre Legemet, naar det er sygt.

Gilbert.

Foragter I dem alle?

Jens Grand.

Næsten alle;
 Der er kun Een iblandt dem, som jeg hader,
 Fordi jeg ikke kan foragte ham.

Gilbert.

Vor Bert?

Jens Grand.

Et Mul.

Gilbert.

God Kriger.

Jens Grand.

Det er alle.

Mod har de nok, som Hunden, naar den hidses
 Af Jægeren til Jagt — og Urved Bengtson
 Er just af dette Slags. Han er en Blodhund,
 Som lydig lader sig i Koblet lægge,
 Men styrter som en Rasende paa Hjorten,
 Saasnart Halloet lyder, Hornet blæses.
 Du vil dog ikke, jeg skal agte ham?

Gilbert.

Jacob af Halland?

Jens Grand.

Han er vel ei Hund,
 Men værre; han er selv den vilde Jæger.
 Den vrede Ondskab gnistrer af hans Die
 Ret smukt i Afstand; som en Ildbrand,
 Der brænder lystigt, mens den ødelægger.
 Hans Blod kun hidser ham til Had mod Erif;
 Hans Tanke dreier sig kun om hans Hevn,
 Som Tenen om sin Hør i Spinderoffen.

Gilbert.

Nu den, I hader, men foragter ei!

Jens Grand.

Han hører egentlig ei med i Lauget.
 Der gøres Jagt paa ham. End tiener han
 Kong Erif, hvad han kalder, tro; men fiender
 Jeg Erif ret, saa skiller han sig nok
 Snart selv ved dette Bendskab.

Gilbert.

Jeg forstaaer jer:
Marst Stig. Han gielder for en sielden Mand.

Jens Grand.

Det er han ogsaa, men desværre, blot
Fordi en Mand i Verden er saa sielden.

Gilbert.

Man siger, at han har en god Forstand.

Jens Grand.

O, ja! han veed, at To og To er Fire.
De fleste veed ei det engang, og Mange
Bevise superklogt med megen Viisdom,
At To og To er Sex.

Gilbert.

Hvi hader I ham?

Jens Grand.

Fordi han vover at foragte mig;
Fordi han troer, at hans Huusbagerklogskab
Tilstrækkelig er at styre Statens Ror;
Fordi han sig indbilder i sin Hovmod:
I Tænksomhed at gaae i Laug med mig.
Al Verdens Fordom troer han at forsage,
Og hænger dog ved een, indskrænket, svag,
Saagodt som nogen starblind Ordensbroder.

Gilbert.

Bed hvilken?

Jens Grand.

Wren, som han falder den.

Jeg mener ei Selvfølelsen for Værd,
Men denne Frygt, der smaalig yttre sig
I Ridderkasten for at synes feig,
Naar een og anden Dumhed, som fornærmer,

Ei straffes øieblikligt, var det selv
Med Fare for at miste Alt — for Intet.

Gilbert.

Der kommer Ridder Bengtson og Grev Jacob.

Ridder Bengtson og Grev Jacob træde ind i Hallen.

Ridder Bengtson hilser Domprovsten ærbødigt.
Velkommen, min ærværdige Fader! Tilgiv!
Jeg veed, I kommer at besøge mig,
Og dog er eders Bert saa uforskammet
At gaae sin Vej. — Nød bryder alle Love.

Beger paa Grev Jacob.

Spørg denne Dannemand!

Grev Jacob.

Han er uskyldig.

Var han i Alting det saa godt, som her,
Behøved han slet ingen Skriftestader.

Jens Grand smilende.

Jeg har alt givet ham Absolution,
For jeg hans Forsvar hører.

Jacob.

Det er, troer jeg,
Sædvanlig Præstebrug i Skriftestolen.
Som sagt: han er uskyldig; jeg er Synderen.

Jens Grand.

Jeg giver ogsaa jer Absolution,
Skøndt I tør ei forsvare jer.

Jacob.

Jeg tilstaaer
Min Brøde; det er første Skridt til Bedring.

Jens Grand.

I har gjort mange første Skridt til Bedring.

Jacob.

Dg er ei kommen videre for det?
Det kan vel være.

Jens Grand.

Nu, J var paa Jagt?

Jacob.

Ja, ganske vist; men giet paa hvilken, Jens!
Det var ei Rævejagt, ei Hiortejagt.

Jens Grand.

En Harejagt maaskee?

Jacob.

Der traf J det.

J har forbandet god Forstand. Det veed J
Selv bedst. — Nu ja, det var en Harejagt;
Men Haren, som os op vel havde snuset,
Alt havde Leiet ræd forladt; vi fandt
Kun Stedet, hvor i Ly den havde ligget.

Jens Grand.

Bil J nu ei bevise mig den Godhed,
At tale uforblommet? Thi uagtet
Jer megen Agtelse for min Forstand,
Det kunde være, jeg forstod jer ei,
Hvis J mig blev alt for apocalyptisk.

Jacob.

Strax. Haren traf vi ei; men — som J mærker —
Dog er jeg i et sieldent lystigt Lune.
Det kommer af, vi fandt paa denne Jagt
Et bedre Bytte.

Jens Grand.

Ei!

Jacob.

Et herligt Bildsviin,
Der faldt uventet os som ned fra Himlen.

Jens Grand.

Der falder ingen Bildsviin ned fra Himlen.
Forsynd jer ei med slige Talemaader.

Jacob.

Jeg troede dog, alt Godt kom ovenfra. —
Nu da, nu kommer Fabelens Forflaring:
Kong Erif Glipping, det er Haren, Provst!
Marst Stig Bildsvinet. Nu forstaaer I mig
Bist bedre.

Jens Grand.

Nu blier Eventyret morsomt.

Arved Bengtson.

Kun en saa vigtig Marsag var i Stand til
At fjerne mig bort fra min ædle Giest.
I Korthed hør, ærværdige Fader! hvad
Sig nys tildraget har. Stig Anderson
Fra Norge ventede hid sin unge Brud.
Det hørte Kongen, som — hvad tidt er skeet
Med Andre — sig forelsket havde stærkt
I Ingeborg. Hun blev om Natten ranet,
Bragt til et Taarn; men det opdaged Jacob
I Tide ved et selsomt Træf: en Daggert,
Der vristet var fra Røveren, og fiendt
Igien af Greven, som en Gave fra ham.

Jens Grand.

Har Erif Glipping ranet Marstens Brud?

Bengtson.

Ja, Herre!

Jens Grand.

Sancte Knud! ha, hvilken Synd.
Den arme, den ulykkelige Mand!

Jacob.

J ynker ham?

Jens Grand.

Ja! Selv er han sig værst.

Jacob.

Han selv sig værst? Nei, vi vil være værre.

Jens Grand.

Det er min Mening just. Han sliber Kniven
Grumt til sit eget Bryst.

Bengtson.

Ja, ja! det gjør han.

Jacob.

Det har han længe gjort; men Tid engang
At bruge den, før Staalet slibes bort.
Ha, nu er Timen kommen! Vi har længe
Besluttet Hevn paa Erik. Arved Bengtson
Og jeg —

Bengtson.

Niels Knudson, Peder Jacobsen —

Jens Grand.

Li!

Bengtson.

Uage Kafi, Palle Litle —

Jens Grand.

Nævn

Dem ei, min Ven! saa fiender jeg dem ikke.
Jeg er en geistlig Mand, min Hyrdestav
J Pagtens Ark kun bærer Fredens Mandler;
Jeg blander aldrig mig i Ridderfærd.

Men Synd er Synd, det er min Pligt at sige
Som Præst — og Grif er en farlig Synder.

Jacob.

Jeg haaber, Faren er nu snart forbi;
Har vi Marss Stig i Ledtog med, saa lykkes
Os Daaden vist, og saa besmykkes den.
Stig Anderson er agtet overalt;
Det Bane bleven er hos Menigmand,
At troe bestandig godt om ham.

Bengtson.

Hvad Stig gjør,

Er velgiort.

Jens Grand.

Og hvor er han nu?

Jacob.

Han jager

Omkring i Skoven og paa Landeveien,
At finde sin bortfløine Hun. Vi kom
Til Taarnet for at frelse hende til ham;
Men — som alt er fortalt dig — tom stod Reden.
Naar Stig nu har forgieves søgt, og kommer
Fortvivlet — skiondt han ei vil lade saa —
Vi smedde maae, mens Jernet end er varmt,
Endskiondt det lader koldt.

Bengtson.

Tys, tys! der er han.

Marss Stig kommer, og hilser alle Tilstedeværende meget
alvorlig.

Grev Jacob.

Nu, Broder Stig! kom du paa Sporet efter
Dit Bildt? Jeg kalder Bildt, hvad der desværre
Maaskee var alt for tamt.

Stig med et strengt Blik paa ham.

Stands denne Spøgen!

Jeg er ei stemt til Spøg.

Jacob.

Hjalp dig din Søgen?

Stig.

Nei, Intet!

Jacob.

Godt! Jeg falder godt, hvad du
 Nok falder slet; men godt for Herremænd,
 For dine Baabenbrødre, Ridderskabet,
 Som svoret har Kong Eriks Undergang,
 Men ønsker dig endnu i Ledtog med.
 Du gielder dog for Danmarks bedste Ridder.
 Der er vel ogsaa de, som nævne Jacob
 Af Halland; dog — for dig jeg gierne staaer
 Tilbage. Hvad vi blot end frygted for,
 Var, at du i den sidste Tid blev alt
 For fredelig, fik alt for megen Lyst
 Til Høieløst, til Stegerset, Riødgryden.
 Det sørged Erik for, han har omvendt dig,
 Ham maae vi takke for, du staaer os bi.
 Og nu — det træffer heldigt — netop her
 Hos Ridder Arved Bengtson finder du
 I Aften Bandens Høvdinger forsamlet.
 Der kommer Aage Rafi, Palle Litle,
 Niels Knudson.

Arved Bengtson gaaer de nævnte Riddere i Møde, og hilser dem.

Jacob.

Brødre! see, jeg hilser jer

Ei med Guds Fred. Gud vil ei altid Fred.

Ei sandt, Herr Provst? her hedder det Guds Krig;

Ihi Grif har forsyndet sig mod Kirken,
Som imod Riget, Sæderne, mod os.

Jens Grand.

Vel talt, min Søn! det har han. Ja, i Sandhed,
En Krig for Himlen ei fortørner Gud.

Jacob.

Det havde jeg knap troet, at selv Vorherre
Med os i Ledtog var. Nu, desto bedre!
Saa vil vi ogsaa feide fiæft mod Grif.
Men hvordan feide vi? Hvordan forsvare
Vel Klippebønderne den fære Frihed?
Gaae de i Dalen ned i Kamp mod Hæren,
Vel hundred Gange deres overlegen?
Saa var de galne, Daarefisten værd.
Nei, Brødre! nei, de staae bag Fjeldets Muur;
Dg fra den faste Borg den sikke Pæl
Sig trænger i den stolte Fiendes Bryst.
De faste Steen paa ham, de knuse ham,
Naar han i snever Huulvei troer sig sikker.
Det vil vi ogsaa gjøre. Vi vil stande
Bag Klippefjoldet, som den raske Fjeldbo,
Dg der skal Hevnens Pile ramme ham.

Stig.

Det er med andre Ord, reent uden Blomster
Dg Enorkler talt: du vil snigmyrde ham.

Jacob.

For Alting gives der et Dgenavn;
Men Barnet kun forfærdes for en Lyd,
Dg kun den Feige skælver for et Skjeldsord.

Stig til Jens Grand.

Herr Provst! ha, det er Jammerfæde, Jacob

Har ei studeert, at ei han kan Latin.
 Tænk, hvilken Klerk J havde havt i ham!
 Jens Grand.

Det glæder mig, at finde jer saa munter
 Paa al den Sorg.

Stig

bittert smilende med et undertrykt Suk.

Ja, Herre! — jeg er munter.
 Jacob.

Nu altsaa, Stig?

Stig efter en liden Betænkning.

Jeg vil ei være med.

Jacob.

Du vil ei hevne dig paa Grik Glipping?

Stig.

Jeg veed endnu ei ret, om Grik har
 Fornærmet mig.

Jacob.

Han røvet har din Brud,
 Og det du kalder ei Fornærmelse?

Stig.

Jeg veed ei ret, om han har røvet hende.

Jacob.

Og har jeg ikke selv fortalt dig det?

Stig.

Jeg veed ei ret, om du har Sandhed talt.

Jacob.

Ha, Død og Helved!

Stig.

Om du ei opfandt

Det Eventyr, for at ophidse mig
 Til Hevn mod Grik.

Jacob.

Slig Bessyldning vover —
Stig.

Din egen Tænke-, Handlemaade, Jacob!
Du takke kan derfor. Den Mand, som kan
Betiene sig af hvert et Middel for
At naae sit Maal — med god Samvittighed,
Mon han saa let ei sige kan en Løgn,
Som han begaaer et Mord?

Jacob drager sit Sværd.

Nu est du Dødsens!

Stig drager ogsaa sit.

Svenden kommer.

Herr Kammermester Ranild Johnson ønsker
At tale med jer, Herre!

Bengtson.

Ranild Johnson?

Nikter til Svenden, han gaaer.

Jacob stikker sit Sværd i Eskeden igien.

Ha, ha! han kommer ret, som han var kaldet.
Saa lad os bide lidt, til han er hørt!

Med et stolt Blik paa Stig.

Man kan vel borge Manden sit Kruus Ol,
Imens han drikker det.

Ranild Johnson

kommer meget høflig, hilser ærbødigt til alle Eider, og siger til Arved:

Tilgiv, Herr Ridder!

Man sagde mig, at Marsken var hos jer.
Det egentlig er ham, Besøget gielder.

Jacob.

Der staaer han. — Stik dit Sværd i Balgen, Stig!
Hør nu, og rødm, fordi du har fornærmet

En ærlig Ven. Din Rødmen hevner bedre
 Mig, end dit Blod.

Stig stikker Sværdet ind, til Ranild.

Hvad vil — hvad vil I mig?

Ranild.

Jeg kommer at undskyldte mig for eder,
 Og for at finde Venner mellem Fiender,
 Ried af at træffe Fiende blot i Ven.

Stig.

Tal uden Dmssvøb! Hvor er Ingeborg?
 I er jo Eriks høire Haand — tilgiv!
 Hans venstre, vil jeg sige. I har Sædet
 I hemmeligste Rigsraad; der skeer Intet,
 Hvad skules maa for skikkelige Folk,
 Som I ei veed.

Ranild.

Jeg har belavet mig
 Paa denne Hilsen. Som man tidt i Krig
 Maa giennemvade sure Moser, for
 At komme did, hvor Beien gaaer til Maalet,
 Jeg finder mig taalmodigt i at synke
 Til Brystet i jer Bredes Hængedynd.
 Skield kun, i Fald jer tyffes selv, en Helt
 Kan uden Blusel bruge slige Vaaben;
 Men naar I rolig er, saa hør mig, Stig!

Stig.

Jeg rolig? Er det sandt, har Kongen ranet
 Min Brud?

Ranild.

Det har han.

Stig.

Jacob! ha, nu brænder
 Mig Blodet i min Kind, nu er du hevet.

Jacob.

Forsoning og Fostbroderlag! Ei blande
 Vi Blod i Muld, men trykke Kind mod Kind.
 Der brænder ædelt Blod i min, som din,
 Og det Fostbroderlag skal bære Frugt.

Kysjer ham.

Ranild.

Lillad mig fortelige Selvforsvar!

J kalder mig Kong Erifs venstre Haand?

Desværre! den, som fra sin spæde Barndom

Opdroges ved et Hof; som Smaadreng først,

Som Bæbner siden, endelig som Ridder,

Let vænnes til at skue Himlens Bud

I Fyrstens Vink; især naar Aanden ei

Fik af Naturen en særdeles Kraft,

Og jeg vil ei for meget rose min.

Dog — Alt har sine Grændser; Lydigheden

Har ogsaa sine. Og hvis Erif fordred

Blot Lydighed, fik det endnu at være.

Det var af blinde Lydighed mod ham,

At jeg befalede dette Vifingstog,

Som røved Jomfru Ingeborg fra Marfken;

Men naar Kong Erif har den Dristighed,

Mig at beskylde for sin egen Brøde,

For Marfkens Hevn fra sig paa mig at vælte,

Gaaer det for vidt.

Jens Grand til Gilbert.

Er det ei, som jeg sagde?

Han gjør til Fiender sine bedste Venner:
Først Marsken, siden Ranild.

Jacob.

Ranild Johnson!

Du er et bundløst Ricer, som sikkert ei
Kan giennemvades; dog — det er det samme.
Ei prøve vi at maale Bunden i dig;
Men i dit Dynd skal Ingen af os qvæles.

Ranild.

Jeg overgiver mig i eders Vold,
Min Tillid, Greve! vidner om min Uskyld.

Stig.

Tal! hvor er Ingeborg?

Ranild.

Paa eders Borg.

Der, frelst, uskyldig, venter hun sin Husbond.

Stig.

Hvo bragte hende did?

Ranild.

Jeg med mit Følge.

Stig.

Du redded hende fra Kong Eriks Vold?

Ranild.

Nei. Først forførerist, med sledste Taler —
Som tidt med Andre før — han loffed hende;
Men da han mærked, hun ei lod sig lokke,
At stærkt han havde feilet i at tage
Slig Drn fra Fieldet for en Dalens Due,
Saa sadled han paa Elskovsjagten om,
Og mig beføl at bringe Marskens Brud
Med Hæder og med Leide til sin Brudgom,
Da først han havde sværtet mig for hende.

Han stoler paa, jeg lever af hans Naade,
Maa lystre som en Sky hans Lunes Blæst;
Men tattes Skyen til en Tordensky,
Saa slaaer den ned.

Jacob.

Den tordner i det mindste;
Jeg mener nemlig her: den slaaer paa Tromme.
Vi trænge netop til en Trommeslager,
Som os kan tromme sammen.

Stig.

Ha, ved Gud,
Kong Erif Glipping! det skal du betale.

Jacob.

Du altsaa træder i vort Samfund?

Stig rækker ham Haand.

Ja!

Jacob.

Saa er med Tilberedelsen vi færdig,
Dg skride strax til Bærket. Ranild Johnson
Tilbyder os sin Hielp; den skal han yde,
Dg Bee ham, hvis han ikke yder den! —
Naar du med Erif følger næste Gang
Paa Jagt — du er endnu i Kongens Naade,
Det seer man, da han brugte dig endnu
Til Leide for skion Ingeborg — saa maa du
Forvilde ham ad Natten til i Skoven,
Ham fjerne fra sit Følge, som tilfældigt,
Dg bringe ham hen paa et øde Sted,
Hvor os han træffer.

Ranild.

Det skal skee, Herr Greve!

Jacob.

Hvis du os hjælper til Kong Eriks Drab,
Med Ridderord jeg sikker dig dit Liv;
Men hvis du fresse vil Kong Eriks Liv,
Da vær du sikker paa din egen Braddød.

Ranild blegner.

Hvi vredes J? Hvi vil J skræffe mig
Med Trusler til, hvad jeg frivillig gjør?

Jacob.

Ja, ja! saa er det godt. Gjør du det villig,
Saa lover jeg, vi skal ei tvinge dig.
Nu altsaa, Ridd're! Haand i Haand paa Løftet,
At vi som Alvindsmænd — hver høist fornærmet —
Vil Blodhevn over Erik.

De træde i Kreds, og række hverandre Hænderne i Midten.

Alle uden Stig.

Ja, det vil vi.

Stig efter et Dieblisks Dvælen.

Jeg ogsaa.

Rækker Haand.

Jacob.

Herligt! — Var det ikke bedst,
At tage Sacramentet paa vor Ed?
Jeg er, oprigtig talt, just ingen Helgen;
Men dog i visse Ting er jeg gudsfrægtig.
Hvad siger J, Herr Provst?

Jens Grand.

Jeg har alt sagt:

Jeg blander aldrig mig i Riddertrætte;
Men hindre nogen christen Broder i
At tage Sacramentet, naar hans Hierte

Tilfiger ham det, var en blodig Synd,
Og mindst tilgivelig vist af en Præst.

Jacob.

Belan! saa træde ned vi, Arved Bengtson!
I dit Capel og sværge Samfundsboden.

Alle.

Afsted! afsted!

Stig.

Jeg følger ikke med.

Jacob.

Hvordan?

Stig.

Jeg givet har mit Ridderord:
Som Avindsmænd, den Haardtforærmende,
At jeg vil Blodhevn over Erif Glipping;
Det maa jer være nok.

Jacob.

Vær ei saa sær!

Stig.

Det er ei Særhed af en Mand, at følge
Sit eget Hoved til sin egen Gierning.

Jens Grand sagte til Grev Jacob.

Lad ham! I kommer ingen Vel med ham.

Stig.

Elig Daad, som her skal øves, kommer ikke
Vorherre ved; men Mennesket maa handle
Stundom paa egen Haand, og tage, hvad
Der følger efter, paa Samvittigheden,
Paa sin Samvittighed. Vorherre har
Intet med vor Samvittighed at gjøre.

Jens Grand smilende.

Det kalder man paa Græst en Paradox.

Stig.

Kan gierne være. Min Samvittighed
Er ikke græst, den er god gammel dansk.

Jacob.

Fortryder du det Løfte, du har gjort?

Stig.

Var det ei gjort, saa gjorde jeg det strax.

Jacob.

Med den Forsikkring er jeg veltilfreds.
Om det i Hallen, i Capellet skeer,
Det kommer ud paa eet.

Sagte til Stig.

Det er kun for

De Svage her i Landen, at jeg øver
Sligt Mummespil. Man har jo Narrefester
Og Uelsfester selv i Kirken nu.

Han vinker de Andre; Alle gaae, uden Stig.

Stig ene, seer efter dem.

Saa kan en Bande Mordere vel ogsaa,
Kort før den iler til det blodige Bænk,
Nedknæle fromt med Bøn for Herrens Alter.

Grubler.

Jeg svor med Forbeholdenhed; men stundom
Selv Urligheden trænger til en List,
Naar dens Udøver ei skal gaae til Grunde. —
Jeg deler ikke disses plumpe Raseri,
Deeltager i det lumske Mord ei heller;
Fra dette Mord skal jeg Kong Erik frie
Til egen Blodhevn. Ha, thi hevnes vil jeg,
Saasandt som i min Borg Skialm Hvides Hielm
Og Axtels Sværd og Esbern Snares Skjold
Høisædet under Hallens Bælter smykke.

Paa Stimandsviis har Erif ranet mig
 Min Brud. Hun var en Nat i Kongens Bold;
 Med „Hæder“ bringes hun mig nu tilbage:
 „Han fandt en Drn, og ingen fiælen Due“!
 Men, Stig! men, Stig! hvo gav dig denne Trøst?
 Den nedrige, den falske Ranild Johnson.
 D, var det sagt mig af en anden Mund!
 Men fra den feige Løgners giftige Læbe
 Kan Sandhed neppe lyde. Gid han havde
 Bagvasket Ingeborg — da var hun reen.

Efter et lidet Ophold.

Reen er hun dog. Men det veed Verden ei;
 Og stod hun hvid i Englestraaleglands,
 Gif jeg dog plettet for Alverdens Måsyn,
 Og uslejt Hyrde funde haane mig.
 Gen Rud der gives kun for denne Plet,
 Og det er Erifs kongelige Blod.
 Vel, Erif Glipping! een af os maa falde.
 Jeg redder dig fra Mordet — glæd dig ei!
 Det er for selv at vie dig til Døden.

Gaaer.

Fjerde Handling.

Kongens Hal.

Kongen. Reinmar.

Kongen vinker ham fra Døren.
Træd ind, min Ven! Jeg har jo givet dig
Tilladelse til uanmeldt at komme.

Reinmar.

En alt for stor Begaagenhed af Kongen
Bør Undersaatten ei misbruge.

Kongen.

Du

Er ei min Undersaat.

Reinmar.

Saalænge jeg

I Danmark dvæler, er jeg det.

Kongen.

Jeg haaber

Paa den Viis lang Tid at beherske dig,
Som David Jonathan. — Vel, at jeg seer dig!
Der gives aandelige Byrder, Reinmar!
Som enkelt Mand saa lidt formaaer at bære,

Som legemlige; jeg behøver Hielp,
En Vennebarm til Fragt for Dervægten,
Og denne Barm er din — jeg har ei anden.

Reinmar.

Saa har du ingen.

Kongen forundret.

Ingen?

Reinmar.

Høie Konge!

Du fiender mig som ærlig Mand, du veed,
Jeg sminker ikke mig med falske Dyder.

Kongen.

Jeg alt erfaret har, du er en Ven,
Som man kan stole paa i Nødens Tid.

Reinmar.

I Nød? O, ja! naar Nøden kom fra Gud.

Kongen.

Kom Nød fra Gud?

Reinmar.

Ja, for at prøve. Hvo
Ransager hans uendelige Viisdom?

Kongen.

Du mener, at den Nød, som nu mig plager,
Kom fra mig selv?

Reinmar.

Ja, Herre!

Kongen.

Du er ærlig.

Reinmar.

Ja, Herre!

Kongen.

Du har Ret, den kom fra mig.

Men ærlig Ven staaer ogsaa Bennen bi
 I Nød, som daarlig han paadrog sig selv.

Reinmar.

Ja — naar han kan.

Kongen.

At lette Bennens Bryst
 Med broderlig Fortrolighed, naar Skiebuen
 Ham trykker, er alt Hielp; thi det er Lindring.

Reinmar.

Det troer jeg ikke, Herre!

Kongen.

Troer du ikke?

Reinmar.

Nei, eders Naade! Nøden kræver Redning.
 Hvor reddes kan, der er jeg gierne med;
 Men øksesløs at lytte kun til Klage
 Med tomveltalende Medlidenhed,
 Er næsten selv at giøre sig til Hykler.
 I siger mig, at dengang I var syg,
 Har jeg med Lægemidler, Nattevaagen
 Og Pleie reddet jer fra Døden. Vel!
 Men hvad kan der udrettes her? Her kommer
 Naturen eder ikke selv til Hielp;
 Den skader tværtimod, den er for stærk —
 Og I, desværre, giver efter for den.

Kongen.

Hvor eftergivende jeg er, det vil
 Du snart erfare. Danmark lære skal,
 Det har en Konge. Ridderen skal aves,
 Den Stolte! Geistligheden tvinges ind
 I sine Sranke.

Reinmar.

Hvilket Dplob der!

De see ud af Vinduet; man hører Støi.

Kongen.

Almuen trænger sig i store Stimmel
Fra Thule Bognsøns, Ebbe Skammelsøns
Henrettelse. De frække Hovder faldt,
Og saa skal alle Voldsmands. Hører du,
Hvor Folket jubler, hvor det glæder sig
Til Fremtids Ret og Skiel og Lov i Riget?

Der raabes udenfor: „Leve Kong Grif! Kong Grif leve!“

Reinmar.

Ha, gyselig er denne Glæde mig!

Kongen.

Du har for svage Nerver, som en Qvinde,
Min gode Sanger!

Viser ham et Brev.

Seer du dette Brev?

Den frække Marsk har sig fordristet til
At fordre Kongen ud. Jeg stævner ham
Til Thing, og Bee Marsk Stig, i Fald han møder!
Men snart han synge skal en anden Vise.
Han vil en Mand i mig, og ingen Ungling?
Velan, Marsk Stig! jeg møder dig som Mand.

Reinmar.

Til hvilket Dptog er jeg kommen hid?
Jeg haabed, til Kong Grifs glade Velkomst
At muntre, livne Fjesten med min Sang.
I denne Strid ei Minnesangen høres;
Du trænger til en Skiald fra Hedenold.

Kongen.

Dg sliĝ en Helt jeg finder ei i dig. —
Du vender ogsaa nu dit Hjerte fra mig?

Reinmar.

Jeg vender ikke Hjertet fra dig, Herre!
Men — jeg tilstaaer det — fra din sidste Handling.
Du troer mig feig; men jeg beviser dig,
At jeg har ogsaa Mod, naar uden Frygt
Jeg siger dig: jeg kan ei agte dig
For denne Handling, ei bifalde den.
I den gienkiender jeg Kong Erik ei,
Den Drot, om hvem jeg i min Visse sang:
„Han smykker Kronen meer, end Kronen ham“.
Det er ei mig, det er dig selv, Herr Konge!
Som løste Benskabsbaandet.

Kongen vred.

Ha, Forvovne!

Forlad mit Hof og Land. Jeg skammer mig
For dette Benskab, som en alt for blod,
En alt for qvindlig Følelse har knyttet.

Reinmar rodmende.

Maa jeg nu ikke takke Gud, som redder
I Tide mig fra blot at vorde Træl
For Kongelune?

Fatter sig.

Herre! tilgiv mig;

Jeg har et hidsigte Blod, saavel som du.
Jeg veed det nok, det sommer sig kun slet
For ringe Mand, at slaae paa samme Stræng,
Som Kongen, naar han vredes. Men du seer:
Paa Benskab er her længer ei at tænke,
Thi Benskab fræver Liighed.

Kongen stolt.

Liighed var der
Saa lidt, som nu, da du dig kaldte Ven.

Reinmar sagtnodig.

Jo, Herre! Liighed i vor Tænkemaade.
Det var mig nok; men nu, da denne svandt,
Nu er der ikke meer tilbage for mig,
End jer at takke for beviste Naade,
Og bede jer om ufortøvet Orlov
Til hiem at vende til mit Fædreland.

Bufter dybt, og gaaer.

Kongen ene.

Han falder ogsaa fra mig. Lad saa være!
Saa har jeg begge mine Arme frie.
Her er ei Tid til blod Omfavnelse.
Med Kiærlighed forlod mig ogsaa Venskab.
Ha, hvad er Kiærlighed og hvad er Venskab
Paa hadefulde Jord blandt lutter Fiender?
Det Jølelles-, det Ungdomsdrømmeri
Er Morgendug paa Blomsterne. Ret smuk;
Men Duggen svinder snart, og Blomsten falmer.
Run Manddoms-, Middagsolen modner Frugt.
Godt! jeg skal vise dem, at jeg forstaaer mig
Paa Agerdyrking, som paa Haugekunst.

En Smaadrenge kommer, og melder:

Domprovsten Herr Jens Grand!

Kongen.

Han kom, som kaldet.

Smaadrenge gaaer.

Jens Grand kommer, og hilser med Korsets Tegn.
Guds Fred, min høie Konning! og god Dag.

Kongen affides.

Han forser sig for mig som for et Gienfærd.

Hoit.

Herr Domprovst! Tak. Spar kun Belsignelsen!

Jeg veed, det glædte jer, da jeg var syg —

Jeg mener, at jeg kom mig strax igien.

Jeg ønsker ogsaa jer til Lykke med

Et triveligt Velgaaende. Jeg seer,

At I udvider jer paa alle Maader.

Jens Grand.

Hvis Eders Naade troer, jeg kommer for

Her at gientage de forslidte Phrafer,

Som hver en Tiggermunk kan udenad,

Saa feiler I.

Kongen.

Jeg veed, I seer kun Feil

I hvad jeg foretager.

Jens Grand.

Tværtimod!

Jeg har bestandig sporet hos Kong Erik

En dristig Raskhed og en klar Forstand,

Som — mærker jeg — nu kom til Modenhed.

Kongen.

Hvor har I mærket det?

Jens Grand.

Tilfældigviis,

Da nys jeg Galgebakken red forbi,

Hvor Boddelen halshugged to Forbavne,

Der spotted Gud og Kongen, Lov og Sæder.

Kongen streng.

Det skal ei blive derved.

Jens Grand sagte.

Hvor forandret!

Soit.

Med Lov man bygger Landet, men med Straf
Kan man kun bygge Lov, thi ene Straffen
Forvolder Skræk, og uden Skræk for Død
Kan ingen Niding aves.

Kongen.

Ganske rigtig!

Jens Grand.

Tillader Ederes Naade mig i Korthed
Jer at meddele, hvad mig vigtigt er,
Og eder ikke mindre?

Kongen.

Meget gierne!

Jeg ynder Korthed.

Jens Grand.

Men i Alt dog ei?

Exempli gratia: langt Liv — det ønsker
Ædvanlig Konger sig, som Betlere.

Kongen.

J vil maaſkee advare mig mod Estimænd?

Jens Grand.

Ei altid Mord'ren sniger sig paa Sti;
Fleer sammenrotte sig paa Landevei
Forvovne tidt — og Ridderſkaren, Herre!
Skiondt ei den sniger sig til natlig Færd,
Kan være farlig nok.

Kongen.

Og Munkeſkaren

J Klostrene?

Jens Grand.

Jeg veed, I troer mig ei.
 I tvivler om, at Hjertet driver mig
 Til noget ydmygt, underdanigt Skridt;
 I tvivler om min Ærlighed, Herr Konge!
 Ret er den første Tvivl, men ei den sidste.
 Jeg kommer ikke som personlig Ven,
 Jeg kommer ikke blot for eders Skyld;
 Men Klogskab byder ofte tvende Magter,
 At holde sammen troe til fælles Lærv,
 Om end ei Rærlighed forened dem.

Kongen haanlig.

Ha — tvende Magter!

Jens Grand.

Det bedrøver mig,
 At frænke jer Omfindtlighed; men, Herre!
 Saa er det. Vi vil her ei undersøge,
 Hvorledes Hver er kommen til sin Magt;
 Nok, Magten er der. Og det blev ei derved;
 Thi Herrestanden eier ogsaa Magt.
 Tre Magter gives i det lille Land —
 Hvad Under, at det ud gaaer over Landet?

Kongen sukker.

Det arme Land!

Jens Grand.

Hvis I vil redde Danmark,
 Saa slut jer til den bedre Deel. I staaer
 Imellem Herremænd og Klerkerne.
 Med Herrestanden kan ei slutes Fred,
 Mindst nu, da I fik Marsken til jer Fiende;
 Og neppe vil de Løs Henrettelse,

Skiondt billig efter Guds, Naturens Ret,
Jer skaffer Venner iblandt Ridderne.

Kongen.

Nei -- neppe!

Jens Grand.

Den Dei altsaa kan ei gaaes
Til eders Frelse; aaben derimod
Er eder end den anden. Geistligheden
Staaer mellem Kongen og de vilde Riddere;
Den Magt, som vinder os, blier dobbelt mægtig,
Og overvinder altsaa let den tredie.
Alt hielpes Kongen, ligger Kirken nærmest,
Naar ei den trues selv med Undergang;
De Tvistigheder, som den øved mod jer,
Var Livsforsvar, Modværge. Hold med os,
Giv os vor Ret, skienf Korset Værdighed,
Saa vaier det med Seir i eders Banner.

Kongen.

Bed Kirken mener J naturligviis
Jer selv, Jens Grand! Hvad skal jeg gjøre for jer?

Jens Grand.

Hvis jeg skal hielpes jer med Kirkens Magt,
Saa maa jeg ogsaa være Magtens Herre.
Gjør mig til Erkebisp i Lund, saa gjør
Jeg eder til en uantastet Konge.
Det pavelige Bisald skal jeg skaffe.

Kongen.

Ha, slap det der ud? Lund har Erkebisp,
Han skal ei sættes af for eders Skyld,
Han skal beroves ei sin Bispestav,
Før Døden kommer.

Jens Grand med et lumskt Blik paa Kongen.

Doden kunde komme
Til Grik, røve ham sit Kongespiir.

Kongen.

Det har ei Nød, jeg frygter ingen Trusel.
J taler om to Magter uden mig?
Den tredie glemmer J, den allerbedste.
Er jeg blot Ridderkonge, Munkedrot?
Nei, jeg er Folkekonge. Ved Guds Blod!
Jeg vorde vil mit Folk en ærlig Konge,
Indsætte det i sine Rettigheder,
Som Geistlighed og Ridderskab har ranet.
Nys jubled Folket ved to Estimænds Død,
Da Bodlen sonderbrød misbrugte Vaaben;
Det juble skal igien.

Jens Grand kold og rolig.

Jeg har ei meer
At sige Kongen. Jeg har varet ham,
Men han foragter Barsellet; det vil
Maaskee fortryde ham. Guds Fred, Kong Grik!

Gior Korsets Tegn, og gaaer.

Kongen alene.

Hovmodige! Der mangler Andet ei:
Jeg skulde giøre dig til Skolemester
For mine Handlinger, og som et Barn
Gaae i dit Ledebaand. Nei, aldrig! aldrig!
For miste Land og Rige, Livet selv,
End tære paa et usjelt Efin af Liv.

Han synker hen i Tanker, og siger derpaa bevæget:

Saa stander da Kongen forladt og ene,
Udsat for Stormenes Ræmpeskift,

Som Geg i Krattet — men uden Grene,
Som Skib paa Havet — men uden Mast.
Men, mit Træ! du stammer dog ned fra Skjold,
I Skibets Planker er kraftigt Hold,
Det trodser Munkenes List og Riddersnes Bold.

To Grene, som skjærmed for Storm i Skyggen,
Forfriske mig ei meer under Lovets Gang:
Marss Stig og Reinmar vende mig Ryggen,
Dg begge dog de frelst mit Liv engang.
Saa ustadigt er Menneskets Sind,
Det dreier sig for den mindste Bind,
Det falmer snelt, som Møernes Rosenkind.

Dg hvi forsvinder min Morgenrøde
Saa brat for den hede, den lumre Dag?
Hvad synded jeg svart, hvad er min Brøde?
I Qvindernes Skionhed jeg fandt Behag.
Vel leged jeg med dem — o, Elskovstant!
Min Ungdom saa mangt et Hierte vandt;
Men hvad mit Hierte søgte, det aldrig Hiertet fandt.

Saa sidder en Fisker ved Klippernes Haller
Dg kaster i Havet ud sit Net,
Men fanger kun — tomme Muslingskaller,
Til Armen ham synker modig og træt.
Saa Fuglesængereren ganger paa Jagt:
Kun Spurven paa Beien har Lykken ham bragt;
Sig Ugerhønen fjerner med Vingen udstrakt.

Dog ikke jeg meer vil forgieves sukke,
Beherske jeg mig lader ei svagt, som Barn.

Ei Lykken skal reent mig sin Dør tillukke;
 Jeg kaster ei bort mine Jærgergarn.
 Som Mand vil jeg leve, vil virke som Mand,
 Dphielpe Bondens og Borgerens Stand,
 Og knække Munkens og Ridderens Mod — hvis jeg kan.
 Gaaer.

Marck Stigs Borg.

Den forrige Sal.

Stig. Mechtildis.

Stig moder hende.

Mechtildis! hvordan gaaer det? Nu har du
 Da faaet et Herskab. Gamle Ekrog! det gjør mig
 Halvt ondt for dig, at paa din Gammelalder
 Du dig skal vænne fra de fiære Vaner
 Til andet Levesæt. Ja, det er tungt.
 Jeg selv, skjøndt yngre, gyser næsten ved
 At tænke mig sliq pludselig Forandring
 I det Sædvaulige. Lad ogsaa Verden
 Sig arte, som den vil, lad Land og Riger
 Omvælttes — ha, saalænge jeg dog har
 Endnu min Krog ved Arnen uforstyrret,
 Mig tyffes, Verden staaer ret godt endnu.

Mechtildis.

Frygt ei Forandring, Stig! Den norske Jomfru
 Er veltilfreds med Alt. Jeg skielved som
 Et Gæpeløv, og tænkte: nu faaer du
 Da Texten læst, om hvordan Alt er bedre
 Deroppe — hvad de kalde det — i Norge.
 Jeg maatte vise hende Huset rundt;
 Men hun slog Hænder sammen, raabte: Kors!

Dg blev saa henrykt over al den Pragt
Dg Magelighed, som hun kaldte det,
At hendes Dadel kun bestod i Frygt
For at hun skulde blive reent forfiælet.

Stig.

Du ynder hende da?

Mechtildis.

Jeg ynder hende?

Det spørger du? Hvor kan man see det Ansigt,
Dg ikke faae det fiært?

Stig.

Saa gif det mig.

Mechtildis.

Hun har to Dine, som er meget smukke,
Naar de staae stille, men begynde de
Først at bevæge sig, saa er det reent galt.

Stig.

Det har jeg ogsaa mærket.

Mechtildis.

Hendes Mund

Er vakker, naar hun tier; taler hun,
Saa blier man reent „fortiust“, som Svensken siger,
Dg veed ei ret, om man skal undre sig
Meeft over Nøsten, eller Tænderne.

Stig.

Ei, gamle Moer! du taler som en Skiald.

Mechtildis.

Stig Andersøn! jeg blues som en Hund,
Fordi jeg troede slet om Ingeborg.
Der kan man see: man aldrig skal bedømme
Med Strengthed Noget, som man ikke kiender.
Nu gaaer jeg til min vante Dont. Der kommer

Din Fæstemø. Saa see dog munter ud!
Hvad fattes dig?

Stig.

Slet intet, Gamle! Gaa!

Hun gaaer.

Du taler mere viist, end selv du veed:
„Ei strengt bedømme, hvad man ikke fiender!“

Ingeborg kommer.

Stig Anderson!

Stig

gaaer hende i Møde, og griber hendes Haand.

Min Brud!

Ingeborg seer venligt paa ham.

Forlegne begge!

Det tænkte jeg. Det kan ei Andet være
Vel efter sligt et Eventyr.

Stig affides.

Hun er

Ufskyldig, derpaa giver jeg mit Liv.

Soit.

Min Ingeborg! drog jeg dig ned til Danmark,
For at du skulde taale slig en Spee?

Ingeborg.

Nu er det taalt — og overstaet — og glemt.

Stig mørk.

Du glemmer snart.

Ingeborg.

Fornærmelser? O, ja!

Desbedre huster jeg Belgierninger.

Stig.

For Qvinden er det stundom Dyd, at glemme,
Hvad Last for Manden var, ei at erindre.

Ingeborg.

Man maa beklage vistnok Erif Glippings
Barnagtige Letsindighed.

Stig.

Ja — Danmark

Maa man beklage.

Ingeborg.

Men for os, min Ven!

Har denne Daarskab havt maaskee sin Nytte.
Du drilled mig, fordi engang som Barn
Jeg havde havt Kong Erif kjær. Du meente,
Der skjulte sig maaskee endnu en Gnist
Af gammel Dmhed for ham i mit Hierte.
Hvis der — hvad jeg i Sandhed ikke veed —
J Usken ulmet har en saadan Gnist,
Da har hans sidste Fusentasteri
Den ganske slukt; det jeg forsikrer dig.

Stig.

O, jeg behøver ingen sliG Forsikkring.
J sliG et Forhold taler Diet, Minen
Med meer Betsalenhed, end Ordet selv;
Og de har begge frikendt dig, før du
Til Forsvar aabned Læben.

Ingeborg lidt krænket.

Jeg har ei

Forsvaret mig; thi der er Intet at
Forsvare.

Stig omfavner hende.

Ganske vist! Bliv ikke vred!

Du ei behøver Forsvar, og Kong Erif
Kan ei forsvares.

Ingeborg.

Nei!

Venlig.

Men dog tilgives?

Stig alvorlig.

Nei, aldrig!

Ingeborg uskyldig.

Kære! sæt dig i hans Sted:

Han var forelskt.

Stig.

Dg det undskylder du?

Ingeborg.

En sli Medlidenhed du træffer vist
 Hos alle Qvinder. Kan man hade vel
 Den, man er yndet af?

Stig.

Dg dette Forsvar

Skal, mener du, jeg tage med for fyldest?

Ingeborg.

Med Mænd er det en anden Sag.

Stig.

Ret saa!

Nu enes vi: ja, ganske vist, med Mænd
 Er det en anden Sag. Dg hør mig nu!
 Du veed, din Stig er ingen hidsig Ungling,
 Ei nogen egensindig, starblind Daare,
 Der offerer strax det Bedste, Livet har,
 Blot for at tilfredsstille Harm og Hevn.
 Jeg hader Erik ei for denne Daad;
 Jeg kiender ham med samt hans Drengeluner.
 Din Stolthed, Reenhed, din Uskyldighed,
 Din Kraft har viist hans Bankelmod tilbage;

Ydmyget stod han for dig ganske vist.
Men jeg — ydmyget staaer for hele Verden.
See, jeg er Mand og Kriger, Rigets Marss,
Og jeg kan ikke taale denne Skam.

Ingeborg.

Vi nødes dog vel til at taale den.
Han er din Konge.

Stig.

Jeg er Riddersmand,
Af Byrd saa gammel og saa god, som hans,
Og — næst ham selv — den Ypperste for Riget.
Skialm Hvides Skjold er hvidt; det væmmes ved
Alt vorde plettet. Bøxelsidige Pligter
Os sammenbandt; men han har Baandet løst,
Og ingen Pligt mig binder meer til ham.

Ingeborg.

Hvad har du da i Sinde?

Stig.

Ingeborg!

Uagtet du har Kiærlighed til mig,
Bedroved det dig sikkert at forlade
Dit fiære Norge.

Ingeborg.

Qvinden følger gierne
Sin Mand, og seer sin Lykke kun i hans.

Stig.

Maaskee skal snart din Husbond følge dig,
Og vælge sig dit Fædreland til Hiem.

Ingeborg.

Og denne Borg, som du har smykt saa skönt
Til min Modtagelse?

Stig.

Det koster mig
 Ei Lidet, at forlade den. Men Pynen
 Var ei forgieves: Borgen hilser dig
 Som Marskens Brud. Til Borgcapellet følger
 Os Munken.

Tager en Krands af Væggen.
 Her er Brudekrandsen.

Ingeborg.

Riære!

Du overrasker mig.

Stig.

Det kommer af
 Kong Eriks Overraskelse. Kom nu,
 Følg i Capellet, og omfavn som Hustru
 Din Husbond, der forlader dig i Morgen,
 Maaskee kun kort — maaskee for dette Liv.

Ingeborg.

Hvad hører jeg? O, hellige Maria!

Stig.

Jeg undsagt har Kong Erik, ham udfordret
 Paa Liv og Død; jeg haaber, han modtog
 Udfordringen.

Ingeborg.

Og hvis han ikke gjør det?

Stig.

Saa maa han tvinges til det.

Ingeborg.

Andersøn!

Ha, hvilken Fremtid tilbereder du.

Stig.

Min Handling en nødvendig Folge blev
Af Erifs.

Ingeborg.

O, I alt for stolte Mænd,
Som Alting offre for en indbildt Ære!

Stig.

Den er ei indbildt. Er din Ufskyld indbildt,
Din Blu? En Mands Ufskyldighed er Æren.
En Ridder kan saa lidt undvære den,
Som Fuglen Vingen, og som Brystet Luften.
Tag Æren fra mig, og hvad er jeg da?
En Træl paa Hesten. Det forstaaer du ei,
Det skal du ei forstaae; men du skal troe,
At jeg forstaaer det.

Ingeborg.

Alf, jeg troer dig gierne!

Men — see dig ile til din Undergang —

Stig.

Du frygter for, at Erif dræber mig?

Ingeborg.

Han er en ridderlig, en tapper Helt.

Stig.

Ha, vilde jeg vel ellers slaaes med ham?

Ingeborg.

Jeg altid før mig troede stærk og dristig —
Her svigter mig min Dristighed.

Stig.

Fordi

Du har mig fiær; det takker jeg dig for.
Men lad min Rolighed dig atter styrke!
Seer du ei daglig i dit Fædreland

Den raske Bonde vandre langs en Afgrund
 Paa Fjeldet til sin Hiord, sin Mark, sin Eng?
 Kun eet forseilet Skridt — og ned han styrted
 I bundløs Klost, for aldrig meer at see
 Guds hellige Lys, den elskelige Sol;
 Dog vandrer han saa rolig og saa tryg,
 Som Kræmmeren i dette flade Land
 Til næste Marked. Saadan gaaer din Stig.
 Frygt ei hans Afgrund! Smyk dig med din Krands,
 Kom atter som min Brud, og vord min Viv!
 Jeg først forlader dig som Ægtemand.

Ingeborg tager Krandsen, og seer bedrøvet til Himlen.

Stig.

Hvi stirrer du saa stivt hen for dig, Barn?

Ingeborg.

Jeg tænker paa en gammel Vise, Stig!
 Som trøster mig.

Stig.

Hvorledes lyder den?

Ingeborg.

„Ung Ingerlil stod i fremmed Land,
 Hun havde sin Fader forladt;
 Nu hende forlod hendes Fæstemand,
 Da blev det bældørke Nat.
 Men klart i Natten en Stjerne stod,
 Og lyste fra Skyens Brudd;
 I Døden den hende først forlod:
 Det var hendes Haab til Gud.“

Gaaer.

Stig.

Det er vor Fryd i dette korte Liv:
 En liflig Blomst, der knap har skudt sin Knop,

Før Ormen lægger strax sit Væg deri.
 Hvor lykkelig vi Alle kunde være,
 Hvis Erif havde handlet som en Mand!
 Hvad hjælper Allynk?

En Svend kommer.

Stig.

Ja, der er Sendebudet,
 Med Svar tilbage fra Kong Erif Glipping.

Svenden rækker Brevet, og gaaer paa Marskens Bink.

Stig bryder og læser det.

„Den Frækhed, at en Undersaat til Tvekamp
 Sin Konge fordrer, sielden fandt sin Lige.
 Undsagt mig har du og dit Liv forbrudt;
 Dog skienker Erif dig af Naade Livet,
 Og dermed er min Gield til dig betalt.
 Mit Riges Marsk kan ei min Fiende være.
 Vil du dit eget Vel, Stig Anderson!
 Saa tirr ei meer forvovent Kongens Brede.“

Putter Brevet i Barmen.

Bed Christi Blod og ved hans hellige Død,
 Kong Erif eller jeg maa falde.

Grev Jacob,

der træder hurtig ind, og horer disse Ord.

Net saa,

Min tappre Ven! det var et ærligt Løfte.
 Jeg seer, vi har i dig en trofast Medhjælp,
 Kan stole paa dig; og det er fornødent,
 Thi Sammensværgelsen er fuldt i Gang.
 I Morgen Erif Glipping gaaer paa Jagt;
 I Morgen Aften leder Ranild Johnson
 Ham vild. Der staaer et eensomt Huus i Skoven,

Ei langt fra Finderup; jeg troer, et Bertshuus.
 Bertinden er af sielden Skionhed. Hun
 Har ogsaa lidt af hans Fornærmelser.
 Hun skienker for ham. Han beruser sig
 I Wiin vel ei, men let i Qvindeblif;
 Saa flyver han i Donen, som en Kramsfugl.

Stig.

Belan, jeg møder ogsaa med min Flok.
 Hans Død er mig af Bigtighed, som dig,
 Og meer maaskee, thi jeg har meer at hevne.
 Men sværg mig ogsaa nu ved Christi Blod,
 At Hevnen du vil overlade mig;
 Thi jeg vil dræbe ham.

Jacob.

Jeg lover det.

Jeg skylder dig den Fyldestgiørelse.
 Farvel saalænge! Du har Bryllup, seer jeg.
 Jeg mødte Chordreng, Kerterne blier tændt,
 Nu skal der synges, Røgefarret duster.
 Det er ei Fæst for mig. Fornøi dig godt
 I Aften, Stig! I Morgen Aften først
 Fornøies Jacob. Da skal ogsaa synges;
 Som Munke komme vi formummede,
 Berede ham til Død med Bøn og Sang.
 Det er jo christeligt, det kan han fordre,
 Thi selv min Fiende skylder jeg sin Ret.

Gaaer.

Stig ene.

Ja, selv min Fiende skylder jeg sin Ret,
 Og den skal Grik faae, den skal han faae.
 Det glæder mig, at jeg endnu som Fiende
 Kan komme ham til Hielp i Nødens Stund.

Naar disse Mordere hidsnige sig,
 Som mørke Tordenskyer med lumste Lyn,
 Da kommer jeg som Storm, adsplitter dem,
 Omringer ham med mine stærke Skarer,
 Og redder ham — men til en Kamp med mig.
 Han er ei Riding, jeg har ofte seet
 Høimodigheden i hans Kongeblik,
 Og ei han negte vil sin Redningsmand,
 Hvad han din Brudgom negted, Ingeborg!

Ingeborg træder ind ad Døren som Brud med Slor og Krands,
 men bliver staaende i Baggrunden.

Etig.

Der kommer hun, ei som Valkyrie,
 En venlig Engel ligner hun fra Himlen,
 Der nedsteg for at glæde mig paa Jorden.
 Blier denne Glæde lang mig? blier den fort?
 Skee Herrens Villie! Flygtig eller lang —
 Den længste Fryd er dog engang forbi,
 Den korte sød, endskiøndt den kun var fort.

Han gaaer hen, og omfavner sin Brud.

Femte Handling.

Et afsides Sted i Skoven.

Marſk Stig med endeel Riddere.

Stig.

Her, mine Benner! maae I tøve lidt,
Og høre, hvad jeg har at ſige jer,
Før vi os blande med de Andres Hob.
Det gielder blodig Straf paa Grik Glipping.
Han har paa een og anden Maade til
Forſkiellig Tid fornærmet eder alle;
Det vil I hevne.

En Ridder.

Vi vil følge dig.

Vi kiende dig ſom en retfærdig Mand;
Hvad du kan være Hovedmanden for,
Det kan vi være Hielpemidler til.

Stig.

Slig Tænkemaade juſt jeg ønsker her.
Jacob af Halland har en Bunde hvervet
Af Riddersmænd, der alle hade Kongen,
Og de vil myrde ham. Jeg ſelv blev dragen
I dette Samfund, før jeg vidſte det;

Dg skændt jeg Intet hader meer, end Mord,
Jeg maatte holde gode Miner dog
Med Morderne, for ikke selv at myrdes.

Ridderen.

Du vil ei Erifs Drab?

Stig.

Jeg vil hans Drab,
Men ei hans Mord. Dg jeg vil ei engang
Bestemt hans Drab; hvis Døden faarer mig,
Saa maa for mig Kong Erif gierne leve.

Ridderen.

Jeg ei forstaaer dig.

Stig.

Erif Glipping har
Fraranet mig min Fæstemø, da hun
Fra Norge reiste, ladet hende bringe
Om Natten til et Fangeaarn i Skoven,
Dg hende der besøgt — og uden Bidner.
For Gud, for mig, for Sandhed staaer hun reen;
Men det veed Verden ei — jeg staaer beskæmmet.

Ridderen.

Kun Erifs Død udsletter denne Skam.
Af sliig Forsmædelse leed Fleer, end du.

Stig.

Jeg hevner mig ei blot, jeg hevner Fleer;
Jeg veed det, og det styrker til Bedriften.

En anden Ridder.

En Tvekamp med ham er det blot, du ønsker?

Stig.

Jeg har udfordret ham, men fik til Svar
Foragt og Trusel kun; thi maa han tvinges.

Første Ridder.

Godt! vi skal tvinge ham.

Stig.

Men frelse ham

Fra Morderne. Jeg vil kun drage Sværd
Mod Grik, naar han kan forsvare sig.
Dg falder jeg for ham i denne Kamp,
Hvad let kan skee, thi han er ti Aar yngre,
Dg som en øvet Ridder i Turnering,
I Fegtekunst mig muligt overlegen --
Saa maae I, som et ærligt, sikkert Leide,
Ledsaage Kongen hjem.

Alle Ridderne.

Det love vi.

Stig.

Men ogsaa maae I love helligt mig,
Gi lumskt at overfalde Morderne.
Frivilligt eller tvungen — lige meget!
Jeg indgif Forbund med dem, gav mit Ord;
Min Ære kræver, og min Ærlighed,
Gi at forraade dem. Lad dem bortflye;
Lad Grik siden handle, som han vil,
Dg lad dem hytte sig, saa godt de kan!
Han reddes skal af Fælden, der blev opstilt;
Men de skal ikke loffes selv i Fælden.

Alle.

Det love vi.

Stig.

Nu Haand paa Bærket lagt!
Til Hest igien, og ind ad Skoven til!

Alle gaae.

Et andet Sted i Skoven.

Grev Jacob med følge.

Jacob.

I mindre Flokke maae vi samles først
Bed Jinderup, for Opfigt ei at vække.

En Svend kommer.

Herr Greve! vi har mødt en selsom Fant:
En Fremmed — Tydsker uden Tvivl — en Ridder.
Af Klædedragt; han spørger ivrigt efter
Marssk Stig.

Jacob.

Er han af vore Folk? Beded han
Bort Løsen?

Svenden.

Nei.

Jacob.

Dg spørger ivrigt efter
Marssk Stig.

Svenden.

Ja, Herre!

Jacob.

Skjynd dig, bring ham hid!

Reinmar von Zweter bringes hid.

Jacob.

Hvad vil I os?

Reinmar.

Er I Marssk Stig?

Jacob.

I kiender

Mig ikke?

Reinmar.

Nei.

Jacob.

Først sig mig, hvem er J!

Reinmar.

Reinmar von Zweter, Kongens Rejsesælle.

Jacob.

Ha, J er Grik Slippings splinterny,
Formodentlig trofaste Ven?

Reinmar.

Det er jeg.

Jacob.

Dg søger Marsken her? Etig Anderson?

Reinmar.

Man sagde mig, at han drog denne Vej,
Da ved hans Borg jeg lod mig melde hos ham.

Jacob.

Belan! hvad vil J mig? Jeg er Marsk Etig.

Reinmar.

Herr Marsk! jeg mærker nok paa alle Ting,
At Noget er i Gicere mod Kong Grik.
Han har forløbet sig, fornærmet jer
Med en letfærdig Overiselse,
Men ei beskæmmet jer — saasandt Gud lever.
Jeg kiender ham, han er ei fri for Feil,
Men lumske Forstillelse var aldrig hans. —
Tilgiv! J har en ærlig Ven i ham
Da, mens han lever, han har een i jer,
Dg Danmark har to Støtter i jer begge.

Jacob.

Hans Blod kan kun forsoner mig.

Reinmar.

Hvis Blod

Forfælske skal, og hvis I troer, en Tvekamp
 Bevidne maa jer Vivs Uskyldighed
 Og Kongens — vel! jeg æsker jer til Tvekamp.
 Grif er Konge, Kongen kan ei kæmpe
 Mod Undersaatten; men det saae man tidt,
 At Trediemand paatog sig Andens Kamp.
 Jeg vidner om, at eders Viv forlod
 Kong Grif uden Skam, — som hendes Ridder.
 Saa lad os kæmpe strax i Herrens Navn,
 Lad Himlen selv afgjøre denne Trætte!
 Een af os falde, lige meget hvilken;
 Men Danmark mister derfor ei sin Konge.

Jacob.

I er en ærlig Karl. Vel, lad os kæmpe!

De segte med hinanden; Reinmar faares dødeligt, og falder.

Jacob.

I tabte. Det er klart, at Retten er
 Paa vores Side.

Arved Bengtson til Reinmar.

Taabelige Bovhals!

Viid, at den Ridder, som du kæmped med,
 Var —

Jacob.

Hold din Mund, og lad ham døe i Ro!

Reinmar doer.

Jacob.

Det var en ærlig Karl — en Fiante sagtens,
 Men har dog ei fortient, du spotter ham.
 Lad ham i Graven tage med den Trøst,

At han har stundet til det rette Maal.
 Hvad blev der vel af Verdens bedste Helte,
 Hvis ei de døde sødt i denne Tro? —
 Begraver ham! Og saa til Finderup!

Reinmar bæres bort, Alle ile afsted.

I Skoven ikke langt fra Finderup.

Et lidet Vertshuus i Baggrunden; til den ene Side et
 Bord og en Bænk under et stort Træ. Et Hiul staaer op-
 stillet ved Huusdøren.

Kongen. Ranild Johnson.

Ranild.

Vi har forvildet os. Jeg skammer mig,
 At jeg, som burde kiende Skoven dog —

Kongen leer.

Som Dverjægermester!

Ranild.

Ikke bedre —

Kongen.

Forstaaer dit Embed? Skam dig ikke derfor,
 Du finder mange dine Lige, Ranild!

Ranild.

Den danske Skov er alt for vild og stor.

Kongen altid munter.

Den danske Skov blier mindre nok engang.
 Naar de tilbede først det Nyttige —
 Og der er ingen Afgud, som jo Verden
 Tid efter anden dyrker — tro du mig,
 Da flygter Egen for det lille Straa.

Ranild.

Jeg ei begriber —

Kongen.

Hvordan du løb Surr

Uf Beien? Det skal jeg fortælle dig:

Du faac ved Nadveren for dybt i Kruset.

Mig smagte selv ret godt den gamle Biin;

Dg skøndt jeg skielner Høre grandt fra Benstre —

Det gjør du ei engang, naar du er ædru —

Er jeg dog munter. Dg det vil jeg være

Herefter. Jeg er fied af Følsomheden,

Den leder dog til Jugenting.

Ranild, som om han opdagede det nu.

Der staaer

Et Skovhuus, under Træet Bord og Bænk.

Kongen.

Saa er vi komne, som det lader, dog

Til Mennesker igien. — Jeg lider godt

Et saadant Eventyr, en sliig Forvilden

Fra Sværmen, Hoffet, Glandsen, Smigren, fra

Befymringen, fra det Sædvanlige,

Fra Dyendet, som altid varter op,

Fra Hesten — selv fra Hunden. Ranild Johusøn

Har jeg dog end; hvad mangler der mig da?

Ranild.

J smigrer for mig paa en egen Maade.

Kongen.

Jeg er dog bleven træt af denne Løben

Omkring i Krattet, af at støde mig

Hvert Dieblif paa disse nøgne Nodder,

Uf denne Strid med Grønsvær og med Buske.

Jeg vil et Dieblif hensætte mig

Paa Bænken der. Den har vel intet Rygstød,
Men Træet selv er prægtig Stolerug.

Han sætter sig.

Bank hist paa Døren, faa Besked om Veien!

Ranild ængstlig, affides i Forgrunden.

Jeg ei forstaaer mig paa mig selv. Det har
Jeg aldrig giort. Jeg veed ei, hvad jeg vil.

Nu, da jeg skal forraade ham, nu svulmer
Mit Hjertet, som det sprang itu i Barmen.

Jacob af Halland tvang mig til min Brøde,

Og staaer jeg Sammensværgelsen ei bi,

Saa koster det mit eget Liv.

Seer paa Kongen.

Han sover.

Letsindige! Ja ja, letsindig er han.

Nu kunde let man dræbe ham — men Gud

Bevare mig!

Han gaaer hen i Tanker, og støtter sig, for at hvile, til det
store Hiul, der staaer opstillet ved Døren.

Hiulmanden kommer ud af Bertshuset.

Hiulmanden.

Aa, med Tilladelse, min gode Herre!

Jeg skulde hae det Hiul, som der J læner
Jer Ryggen til.

Ranild, uden at røre sig af Stedet.

Hvad er det for et Hiul?

Hvo kører med saa store Bogne her?

Hiulmanden.

Den Stakkel, der skal føres bort paa det,

Han kommer ikke langt.

Ranild.

Hvem er J?

Hiulmanden.

Hiulmand.

Jeg triller med min Dreng kun dette Hiul
Til Bangeledet, og der kommer Manden,
Som har bestilt det, for at hente det.

Ranild.

Hvem mener J ved Manden?

Hiulmanden.

Mestermænden,

Som steile skal paa det den arme Synder.

Ranild

springer fra Hiulet, som om det brændte ham.

Afskyeligt!

Hiulmanden leer.

Det gjør mig ondt, min Herre!

At J har viet Hiulet ind. Men det
Er ganske nyt — det siger Jngenting.
Farvel, og bliv ei vred! Det var ei min Skyld.

Triller Hiulet bort.

Ranild søger at fatte sig.

Ha, hvilken Feighed, hvilket Drømmeri!
Paa Steilen bringer mig min Handling ei,
Naar den er fiæk, og stunder til sit Maal.
Det er kun Feigheden, som jeg maa frygte.

Kongen vaagner, og springer op.

En hæslig Drøm!

Ranild.

Har Eders Naade drømt?

Kongen stirrer hen for sig.

Der er ei noget Elskovseventyr
Af alle dem, som man bebrejder mig,
(Skøndt mange vistnok dadelværdige)

Undtagen eet — som egentlig mig græmmer,
Som tynger mig Samvittigheden.

Ranild med paatagen Munterhed.

Get? —

Af, Gud! gid Ranild Johnson slap saa let.

Kongen grublende.

Det var en deilig Mø, som jeg bedrog.

Ranild.

Bedrog?

Kongen.

Til Kiærlighed.

Ranild.

Den følte hun

Frivillig for jer vist.

Kongen.

Hun blev ved mig

Ulyffelig. Ustyldighedens Tab

Den Arme bragte til Fortvivlelse.

Og aldrig vandrer jeg en Aa forbi,

Hvor Pilens Grene ned i Vandet hænge,

Før jeg maa tænke paa den stakkels Gundvar,

Der drufned sig en deilig Maanskinsnat

I Gudena.

Ranild.

Det skulde hun ladet være,

Det var en daarlig Overilelse.

Hun selv var i sin slette Skiebne Skyld.

I havde sørget nok for hendes Fremtid.

Kongen.

Der gives, Ranild! et Slags Sværmeri,

Tiint, yndigt som Murflens Blomsterstov —

Som du ei fiender; jeg har næsten glemt det.

Men Guldvar viser stundom mig i Drømme
 Sit Dodningansigt, som jeg hende saae,
 Da draget op af Bølgen hendes Liig
 Paa Græsset laae, strakt i Violerne.

Agnete kommer ud af Huset med en Kande Viin og to Bægere,
 som hun sætter paa Bordet.

Ranild.

Der kommer vor Bertinde, byder os
 En Lædskedrik. Hun har vel hørt, vi kom,
 Og bringer os, hvad vi behøve, før vi
 Forlange det. — Det er en deilig Qvinde.

Kongen.

Det lader til det. — Drif, og skynd dig flux
 Paa Bakken op, og blæs af alle Kræfter,
 At Følget høre kan dit Giallerhorn.

Ranild.

J vil dog ei, jeg blæse skal som Heimdal
 I Ragnarok, da Guderne blev dræbte?

Kongen.

Blæs! Saa gør du dog Nytte med din Blæst.
 Jeg længes efter Eventyrets Ende.

Ranild affides.

Ulykkelige Konge! det faaer Ende,
 Før selv du aner det; af, alt for tidligt.

Gaaer.

Kongen til Agnete, som nærmer sig.
 God Aften, smukke Barn! Er du Bertinden
 I dette Skovhuus?

Agnete neier.

Eders Naade! ja.

Kongen.

Du fiender mig?

Agnete.

Hvo fiender ikke Kongen?

Kongen.

Saa lad mig ogsaa fiende dig! Kom mig
Lidt nærmere! Mit Syn er noget fort.
Min Kammermester siger, du er deilig.
Saa velskabt Qvinde paa saa eensomt Sted?
Det aldrig gaaer naturligt til. Du er
En Ellepige vist, men af de gode,
Du er ei huul, naar du mig vender Ryggen.

Agnete rækker ham et Bæger.

Jeg bringer eder her et Bæger Viin;
J trænger til at lædskes efter Jagten.

Kongen.

Al, Livet, Barn! er en forgieves Jagt. —
At lædskes? Ja! Men Vinen drak jeg nys;
Hvis du vil lædske mig, giv mig et Kys!
Vend dig ei bort! Hvi sfiuler du dit Ansigt?

Agnete.

Hvad Kongen ønsker, bør hans Undersaat
Ei negte ham — i Tugt og Orbarhed.

Kongen smilende.

Forstaaer sig.

Bil kysse hende, men da han kommer hende nær, og seer ret
paa hende, viger han tilbage, og siger forfærdet:

Christ! Maria!

Agnete leer.

Seer jeg da

Saa hæslig ud, at J blier bange for mig?

Kongen.

Nei! du er deilig — alt for deilig — ligner
En anden Skønhed — som ei meer er skøn.

Agnete.

J mener Gundvar vist, min stakkels Søster?

Kongen.

Du — alle gode Helgne — hendes Søster!

Agnete munter.

Bryd eder ei om det! J troer maaskee,
Jeg hader jer, fordi J loffed Gundvar?
Nei, Eders Naade! jeg har meer Forstand.
Den gode Gundvar var en stakkels Løse;
Det skulde været mig, jeg havde vist
Ei druknet mig for det. — Smag nu min Vin!

Kongen.

Du smiler til mig, men du smiler fælt.

Agnete.

J er en Skielm, Herr Konge! Bliv ei vred!
Jeg er en Landsbypige, jeg forstaaer
Mig ei paa Hoffets Hoviskhed. Dog høre
Vi her i Gensomheden Get og Andet,
Og jeg har meget hørt, fra den Tid af
J-daared Gundvar. Ganske nylig har
J atter været jo paa Spil, Kong Erk!
Hos Marskens Hustru.

Kongen.

Jeg forsikkrer dig,

Hun er uskyldig.

Agnete leer.

Som min Søster Gundvar;
Ei sandt? Drik nu!

Kongen.

Jeg drikker ei din Vin.
Du stirrer paa mig som et Spøgelse.

Est du ei Gundvar selv, der kommer for
At varsle mig?

Agnete.

O, hvilken Døvertro!

J vrager Vinen?

Seer ud af Scenen.

Der er Ranild Johnson

Tilbage; han har hidblæst sine Benner.

Hans Kinder, synes mig, er lagt paa Blegen,
Fra sidst han var her. — J vil ikke smage
Min Viin?

Kongen.

Din Gift!

Agnete.

Saa faaer J neppe Viin

At smage meer. God Nat, Kong Erik Glipping!

Nu falder Vingen snart af Sommerfuglen.

Nu er den smukke, lyse Dag forbi.

Den var kun kort, skiondt en Skjarsommerdag;

Ufrugtbar, skiondt den ikke mangled Sol.

Men Regnen mangled af et trofast Hierte,

Dg uden den kan ingen Blomster trives.

Dog — til en Gravfrands findes vel en Blomst.

. Hun gaaer ind i Huset.

Ranild kommer fortvivlet.

Min Konge! red jer, mens det end er Tid.

Brider sine Hænder.

Uf, hellige Jomfru! det er alt for silde.

Omringt er Huset, eders Hest opdaget.

Maaskee kan J dog smutte bort endnu —

Dg skiule jer — hiit i den Høstak der.

Kongen.

Glendige! hvor vover du at giøre
Din Konge flige Forflag? Emutte bort!

Ranild.

Fra Døden!

Kongen.

Lad den komme! Den ſkal finde
Mig, ſom i Livet.

Ranild græder.

Jeg Ulyffelige!

Man har forført — bedraget — tvunget mig.

Kæſter ſig fortvivlet paa Kne.

Tilgiv mig! — J, ſom var ſaa god imod mig!
O, Gud! det knuſer mig.

Kongen.

Du har forraadt mig?

Ranild.

Man har betient ſig af min Svaghed, Herre!
Min flygtige Brede. — Hjertet er ei ondt
J mig, det jeg forſikrer jer. — O, fly!
Jeg ſelv ſkal hielpe jer.

Kongen.

Du falſke Riding!

Til Ekiændſel, ſom du hielper til mit Mord.

Ranild.

See mine Taarer!

Kongen.

Ja, du græder godt.

Hvis Uſkyld ſaae din Graad, da vilde den
Herefter altid ſtaa med tørre Dine. —
Nævn mine Mordere!

Ranild.

O, der er Mange!

Jacob af Halland fører dem.

Kongen.

Det tænkte

Jeg nok.

Ranild.

Marss Stig.

Kongen.

Der lyver du igien.

Ranild.

O, gid jeg løi! Som Munke komme de;

Og der er ogsaa Munke mellem dem.

De synge Requiem — jert Requiem.

De vandre hid, som til Begravelse.

Viigkiste føre de i Toget med;

Uf — eders Kiste, Herre!

Man horer Sang udenfor.

Kongen.

Vel betænkt!

Jor Noget Noget! tænke de; det er

Det Mindste, man kan give den, man røver

Sit Liv og Rige.

Ranild.

Mig befalte de

At forberede jer paa dette Tog

Som en sædvanlig Jordefærd fra Klostret

Til Kirkegaarden.

Kongen.

Godt!

Ranild.

O, skiul jer, Herre!

Kongen drager sit Sværd.

Viig fra mig, Satan! eller dette Sværd
Skal jage dig til Helved.

Kanild.

O, mit Hierte!

Jeg holder det ei ud. — Jeg laae paa Hiulet,
Jeg forudseer min græsselige Skiebne.
Jeg flyer, som Kain; men jeg undflyer ei
Den fæle Steile, skiondt den staaer saa stille.

Fluer.

De Sammensvorne komme langsomt i Sørgeoptog, med sorte
Munkeskapper over Harniskerne og Hætter over Hielmene.
De synge Requiem, og omringe Kongen i en Halvkreds.

Kongen med det dragne Sværd i Haand.

Her stander altsaa Riget — som endnu
Kan tale; her staaer Spøgelseset, som alt
Før Døden med sit Blik forfærder jer.
Thi hvis ei Munkeskatten skulde feigt
Hvert Ansigt, læste jeg den blege Skræk
I mangen, end ei reent forhærdet Synder,
Der lod sig lokke til Misgierningen
Af ham der henne med den lille Siæl.

Beger paa Grev Jacob.

Grev Jacob kaster Munkeskappen, og drager sit Sværd; de Andre
giøre ligesaa.

Kongen.

Min egen Jordefærd oplever jeg,
Og holder ved min Hensart Talen selv.
Dog ingen Sørgetale — nei, ved Himlen!
Men Sorg vil som et fulsort Tæppe brede,
Naar jeg er død, ei over denne Kiste,
Men over Danmark. Angst og Anger snart

Vil væbe Tæppet; Skam vil dyppe det
 I Nattens Farver, og mit Folk vil græde,
 Naar man opdager dette Kongemord.
 Saa støder til! Her staaer jeg. — Dvæler I?
 O, saa blev ikke Trostabsfunken slukt
 I hvert et Bryst, som dækkes haardt af Staal;
 Saa har jeg Benner iblandt Fienderne.
 Saa vender eders Glavind fiækt mod ham,
 Den Niding, som forførte jer! Jeg selv
 Vil giøre første Skridt.

Han hugger ind paa Jacob af Halland.

Jacob.

Til Graven, Grik!

Han raaber til de Andre, medens han fægter med Kongen:
 Nu mindes eders Ed, og lader jer
 Som svage Børn ei daares af hans Ord!

Kongen omringes, og stodes ned.

Marss Stig styrter ind med sin Skare.

Stig.

Til Hielp! til Hielp! Beskytter, redder Kongen!

De Sammensvorne flye, Kong Grik bringes frem paa Skue-
pladsen.

Stig griber Kongens Haand.

O, han er myrdet, og jeg kom for silde!

Kongen lægges ned.

Unyttig var min List, og min Bedrift
 Vil staae i Kroniken som Brændemærke.
 Hvad hjælper her Undskyldning? Man vil troe,
 Jeg lyver. — Men min Stolthed er ei dræbt;
 Den ei nedlader sig til Selvforsvar,
 Jeg skylder Ingen Regnskab, uden dig.
 Lad dem misfiende mig, fordømme mig!

Jeg iler fra et opbragt Fædreland
Til Norges Fjeld, og er igien mig selv.

Betragter Kongen.

Her gif der meget Godt til Grunde for
Et alt for sandfælt, blødt Sværmeri.
Hvad havde Grif været for os Mænd,
Hvis Qvindeskionhed ei ham havde daaret!
En ægte Ridder, et oprigtigt Hierte,
Et fløgtigt Hoved — og en Folkeven.

Knæler, og griber Grifs Haand.

Far hen i Fred! O, Grif! havde du
Dog levet blot endnu et Dieblif,
At høre Sandheden. Alverden maatte
Da gierne troe om Etig, han var en Morder,
Naar du ei troede det.

Grif

aabner Diet, smiler til ham, trykker hans Haand, og siger venligt:

Jeg troer det ei.

Døer.

Landet fundet og forsvundet.

Et nordisk Heltespil.

Personerne.

Hler Ægir, Havets Gud, Prolog.

Riørn Asbrandson.

Thuride Snorresdatter.

Steen, Biørns Staldbroder

Thorkil Eigilsson.

En Evend.

Riørn hiiin Unge.

Halsdan Gamle.

Sigmund.

Flere Islændere.

Didrik, } Trælle.
Leif, }

En Flok Vilde.

Prolog.

Hier Ægir, i Harnisk af Solvskæl, med Koralkrone, Tangskæg
og Baadshage.

Hier Ægir seer J, gamle Nordens mægtige Gud;
Og Gud endnu, thi Guden findes ogsaa der,
Hvor sløvet Blik ham seer ei meer. Min Kongestol
Gi blot paa Hlesø reist jeg har, men trindt omkring,
Hvor Bolgen fraader i vilde Skum paa Kyst og Fjeld.
Mig var det, som i fordums Tid Vifinger drev
Til alle Strande; som ad Rhinen, Seinen's Flod
Dem hialp til herlige Seiervinding. Mig det var,
Der drev til Jøland tappre Skares ædle Slægt,
Da Gorm, og Harald, Erik Nordens Riger tvang;
Mig var det, som paa svage Plankers møre Bræt —
Beiviser var endnu ei Biergets Tryllenaal —
Drev Nordens Helte, hen ad skummende Bølgeryg,
Jøland at finde, Grønland med sit Straalefjeld.
Men ei til Jis blot, længer ned jeg viste dem,
At træffe mere sydligt Land, hvor Druen groer.
Og længe før Columbo vandt Opdagerroes,
Fem hundred Aar forinden, lærte Nordens Mænd
Af Ægir Bei til Verdens endnu skjulte Deel.
J tykke Taager hyllet længst min Ære stod —

Den Æliebne deelte jeg med Thor, med Odin selv;
Dog — Jordens hellige Levskraft kan ei forgaae,
Og Tiden skjuler Sandhed kun en stakket Tid.
Nu veed Heimskringla meer om gamle Nordens Færd;
Dets Guder blomstre friskt igien i Ætalsdeqvad,
Og vor Bedrift har Mimers Børn i Rilden læst.
Hvad Urdur saae, forkynder atter Varandi,
Og Skuld skal hævde søsterlig den gamle Ret.

Seer her et Billed af den Helte-Hyrdeslægt,
Der fandt det skjønne Viinland, som igien forsvandt!
Men ei forsvinde skal den Roes i Fremtids Bog,
Der vel tilkommer Fædrenes Opdagerfærd —
Og Freias Magt. Thi Hiulet driver Elskovs Diis
I mange Ting, og Hiulet ogsaa drev hun her.

Forste Handling.

En Hal hos en rig Bonde paa Island.

Vindveslugerne i Baggrunden ere borttagne, saa man seer Havet.

Biørn Asbrandson. Thuride.

Biørn.

O, fiære Hal! mit Die seer dig glad igien.
Lidt mindre vistnok nu, end før, da jeg som Dreng
Halvvoxen sad; da dobbelt stor du tyktes mig.
Da kiendte jeg saa lidt endnu til Verdens Kreds;
Men Fædrenes Bedrifter stod mig straalende.
Naar gamle Thiodolf forelæste Vøluspa,
Greb jeg besjælet, med alt hærdet Drengeshaand,
Høisædets Stolper, hvor, ved Knivens kunstige Snit,
Thors, Odins Billeder pryde Knappen; Stolperne,
Min Stammefader Ingolf kasted fra sit Skib,
At finde det ham af Guderne bestemte Land.
Her sad den store Vinterfære lyttende
Til gamle Sagn —

Thuride.

O, Biørn! det gjør den tidt endnu.

Men ei blot Oldbedrifterne vi glædes ved,
Men Nutids. Island feirer gierne Glædesfest,

Hvergang tilbagevender tro, vidtsfarne Søn.
 Og længe ventede vi dig, Biørn, navnfundig alt
 Som Skjald og Helt, før du forlod os! Lampen her
 At tændes ved Midsommerstid behøver ei;
 Men seent i Aftensvalingen forsamles vil
 Den hele Bøigde, lyttende til dit Reiseqvad.

Biørn.

Ja, meget vistnok eder jeg fortælle kan.
 Vidførle har man kaldet mig; thi Brodrene
 Paa Sicilei jeg giested, i Dublin jeg var,
 I Bretland, Danmark, Norge.

Thuride.

Bytte rigeligt

Du vandt paa disse Tog. Hvad bærer der din Arm?
 En Guldring?

Biørn.

Ja, Thuride! dette Tryllemalm,
 Som frister Jordens Børn til Blodsudgydelse.
 Før bar jeg to.

Thuride.

Har alt maaskee paa fremmed Kyst
 En Brud den anden vundet?

Biørn.

Jeg er Brudgom ei,
 Forlovet ei; dog blev ei derfor Hjertet frit.

Thuride.

Hvorledes misted du da, Biørn! den anden Ring?

Biørn.

Jeg misted ei, jeg gav den bort.

Thuride.

Til hvem?

Biørn.

Det veed

Jeg ikke selv.

Thuride leer.

Giest Blinde! taler Gaader du?

Biørn.

Let kan jeg løse Gaaden dig med korte Sagn:
 Paa Havet traf engang en mægtig Vifing mig;
 Mit ene Skib kun stod sig slet mod Bendens tre,
 Og vist han havde fanget mig og solgt som Træl,
 Hvis pludselig til Hielp mig ei — ham sendte Thor —
 En Landsmand did var kommen. Skibet kiendte jeg
 Af Billedstavnen; Taagen ei forundte mig
 At see min stolte Redningsmand, som sogte bort
 At smutte fra sin Roes, sin Tak. Dog lyktes mig —
 Jeg fæster godt — at verpe Ringen paa hans Dæk.
 Han tog den op, jeg saae hans Haand udstrakt med den,
 Og Hovedet, med Hielm og stærke Lokkers Pragt,
 Tilvinkte mig; saa svandt han.

Thuride.

Selsomt!

Biørn.

Slige Ting

Paa Eventyr os hænde tidt. Men, vene Mø!
 Mig gaaer det Bøggur modsat, hos den danske Hrolf:
 Den ene Arm sig skammer over gyldne Pragt,
 Som broderligt den offrer med den anden ei;
 Den gærmild være vil, som hiin.

Thuride.

Hvad mener du?

Biørn.

Jeg mener, at jeg byde vil, Thuride! dig,

Min Pleiesøster, fiær fra spæde Barndomstid,
En Gave, hvis du Gaven ikke stolt forsmæder.

Thuride.

Du har vel nok af slige Ringe?

Biørn.

Fleer end den;

Dog bød ei Biørn Thuride Ringen, var den ei
Hans bedste Smykke.

Thuride kæmpende med sig selv.

Gode Biørn! jeg takker dig —

Vil ei med Afslag, Pleiebroder! frænke dig.

Det være skal — min Brudepynt.

Biørn forfærdet.

Din Brudepynt?

Thuride ængstelig forlegen.

Jeg bøier og udvider den, den holde skal
Mit Hovedhaar om Tøsen. — Tak endnu engang!
Nu Davren jeg berede maa til Episetid.

Hun hilser ham venligt, og skynder sig ud.

Biørn stirrer længe taus efter hende.

Det var et Lyn fra uformodet Tordensky,
Der sneg sig over Hovedet mig, som fulsort Gris,
I lysblaa Luft, og traf — men ikke dræbte mig.
Og lamme skal det heller ei det trusne Bryst.
„Min Brudepynt!“ Det Ord forandrer alle Ting.
Naar sydlig Glæde giøgled, og forlystet mig
I Sicilei og Velskland — stedse tænkte jeg:
Det var Alt andet hiemme, da paa Island du
I Hallen hos Thuride sad; og bedre blier
Det først, naar du hos hende sidder der igien.
Naar jeg for Danerfongen sang — han hædred mig,
Han gav mig disse Ringe, der igien forsvandt;

Naar høit i Hal han satte mig, da tænkte jeg:
 Det var Alt andet hiemme, da paa Island du
 I Hallen hos Thuride sad; og bedre blier
 Det først, naar du hos hende sidder der igien.
 Naar Adelsstein mig viste Bennesalighed,
 Fordi min Hedningharpe flang til Christendom,
 Høit i det Land, min Bedstefader brat forlod,
 Fordi han stolt foragted Haralds Gnevold —
 Sang jeg dog tidt om Aftnen, naar jeg ene stod:
 Det var Alt andet hiemme, da paa Island du
 I Hallen hos Thuride sad, og bedre blier
 Det først, naar du hos hende sidder der igien.

Steen kommer.

Biørn.

Føstbroder! est du der?

Steen.

Dg, Biørn! det undrer dig?

Forundres burde meer du over, Steen ei var
 Et Dieblif, hvor Biørn er; han er dog dit Lam,
 Det veed du nok, og du — du est hans Klokkesaar.

Biørn.

Biørn er ei Saar; og est du Lam, da synded du
 Hardt mod Naturen, naar som Ulv du Lammet beed.

Steen.

Du est lidt vranten, skøndt du hyfler Munterhed.

Biørn.

Jeg er ei Hyfler.

Steen.

Nei; men du est trættefiær.

Biørn rækker ham Haand.

Tilgiv din Ven!

Steen.

Hvad fattes Bennen?

Biørn.

Ben! — en Brud.

Steen.

Før første Gang din Mund mig yttreder sligt et Savn.

Biørn.

Min Mund fortaug, hvad Hjertet daglig fladdred om.

Steen.

Saa lidt man stole kan paa Bens Fortrolighed!

Biørn.

Med omme Længsler ei man plage skal sin Ben.

Og nu — nu vil jeg heller ikke fiede dig

Med langsomt at fortælle dig, hvordan mit Haab

Om ung Thurides Elskov — for en Diamant —

Forsvandt i Dag som Dug for hendes Morgensol.

Nei, glæde dig, Fostbroder! vil jeg tværtimod;

Thi nu har din, nu har min Attraa lige Meed.

Før hiem vi drog, du foreslog mig, først at gaae

Paa Eventyr, Dpdagerreiser. Skionne Land,

Af Leif og Thorfin fundet alt — hvor Vinen groer —

Beboet alt, men forstyrret af den onde Qvind,

Af Freiadis, der som til Spot har dette Navn —

Ulykken, troer jeg, kommer meest fra Qvinderne.

Steen.

Et spædt og nyfødt Barn er, Biørn! dit Qvindehad.

Thuride, tænkte jeg dog vist, var from og god.

Biørn.

Det tænkte jeg med; men man kan bedrage sig.

Steen.

Og hvormed har Thuride da bedraget dig?

Gav hun sit Ord?

Biørn.

Nei, Steen! men hun mig gav sit Blif;
Og bedre taler Diet Elskovs Sprog, end Ord.

Steen.

Utydeligt er Sproget; det ei negtes kan.

Biørn.

Som alle Sprog for den, der ei har lært dem ret.

Steen.

Sprogmeesterinde blev dig da den Venes Blif?

Biørn.

Spøg ei! Jeg er til Spøg ei stemt. Men ynder du
Endnu din Ven, saa følg mig; thi med Elskovs Tab
Mig Venskabss vilde vorde vistnok alt for svart.

Steen.

Frygt ei for det!

Biørn.

Du følger mig?

Steen.

Til Fensal ei —

Usalig Elskov finder jo sit Gimle luft;
Men — dersom det kan trøste dig — til Jothunheim.

Biørn.

Du est en ærlig Ven, det veed jeg: Spøgen fun
Du vikler som et Bindsel om din Broders Saar.

Steen.

Hvo er Thurides Brudgom?

Biørn.

Det er ikke mig,

Det er mig nok; og mere fik den Glende
Mig ikke sagt. Gaa, Steen! og giv Befaling til,
At Skibet ikke lenses, men at tværtimod

Alt flart er inden Borde til en Atterfart.
Vi reise bort endnu i Aften.

Steen.

Alt saa snart?

Biørn.

Jeg vil ei holde Faflen til den Bryllupsfærd.
En ordknep Afsked tager med Thuride jeg.
Der kommer hun tilbage.

Steen.

Vel, din Billie skee!

Gaaer.

Thuride kommer.

Biørn gaaer hende raft i Møde.

Vel, at jeg træffer ene dig engang endnu.
See, hvad jeg har at sige dig, er hurtig sagt;
Dog onsker jeg til Svaghedens Bekiendelse
Fleer Vidner ei, end dig — og rigtigt estertænkt,
Eft du maaskee alt Gen for mange.

Thuride.

Du est vred.

Nys var du mild; hvad har saa hurtig omflabt dig?

Biørn.

En Troldmand; Vokse, tænker jeg, der blev saa glad,
Dengang skion Freia laante ham sin Fælkehvam.

Thuride.

Jeg ei begriber —

Biørn.

Du begriber Alting let,

Og det, hvorum du spørger mig, det veed du alt.
Min Svaghed har du længe kiendt; jeg kiender den
Først nu. Hvis Overraskelsen lidt ærgrer mig,
Er det et Under?

Thuride.

Biørn!

Biørn.

Du veed, jeg elskte dig.

Jeg sagde dig det ei, og deraf vidste du
 Det allerbedst. Mit Blik har talt. Dit Die løi —
 Tilgiv, Thuride! Venlige! Jeg misforstod
 Dit Die, som saa kjærligt seer — paa alle Folk.

Thuride.

Du mig fornærmer.

Biørn.

Bed mit Sværd, det vil jeg ei.
 Tilgiv min Svaghed, Ophav til min Svaghed du!
 Og blot mig ei for Andre.

Thuride.

Biørn! miskiend mig ei.

Biørn.

Nei, nei, Thuride! Biørn skal ei miskiende dig.
 See, taabelig er Skialden, som indbilder sig,
 At finde sine Dømmes skønne Billeder
 I Birkeligheds ynkelige, magre Land,
 Hvor Bredens Biergild, Egennyttens Winteris,
 Som her paa Den, fue Livet veglende.
 Hvad er en Mø? hvad er en Datter? — Freias Barn?
 Nei! Freia selv er kun et lustigt Drømmetant,
 Men Datteren — en Deel kun af sin Faders Bo,
 Som sælges, tuffes, som hans Faar, ved Giftermaal.
 Hvem har din Fader solgt dig til?

Thuride.

Krænk i hans Grav

Min Fader ei — min Moder ei! Hun lærte mig
 Med egen Vandel lydigkiærlig Datterpligt;

Dg villig skienkte jeg min Haand den Mand, min Faer
Bestemte mig.

Biørn.

Dit Hierte?

Thuride.

Det forlangtes ei.

Biørn.

Dg Ingen fik det? Ei din Brudgom?

Thuride.

Beilet har

Han ved min Fader; ved min Fader fik han Ja.

Biørn.

Thor være priset! Altsaa du ei elsker ham?

Thuride.

Men Troskab har jeg lovet ham — og er ham tro.

Biørn.

Saalænge som han lever; det ei dadles kan.

Hvad hedder han? Har han et Navn?

Thuride.

Et lidet ei:

Den tappre Thorkil Eigilsson; paa Bifing nu.

Vi vente ham hver Dag igien.

Biørn.

Det glæder mig.

Jeg strax skal hilse paa ham. — Hør, Thuride! nu,
Hvad ærligt og hvad ligefrem jeg tilstaaer dig.

Jeg ærgred mig, fordi jeg troede taabelig,

At jeg dit Blik, din Hu saa længe misforstod.

At sukke for en Mø, der aldrig loved mig,

Var Daaredaad, og skammeligt for Ingolfs Æt.

Men nu forstaaer jeg dig først ret: du elskte dog.

Men Skialden, der i Sværmeri drak Freias Luft

Som bedste Mundgodt, fandt sin Ild for himmelsk reen,
 Til at den skulde brænde fra en jordisk Spaan;
 Jeg gif, og efterlod dig ei Forpligtelser,
 Og hvad der i mit tause Hjerte sig tildrog,
 Det skulde jeg, og da din Fader vilde det,
 Du rakte fremmed Ungersvend din Eliehaand,
 Den Haand, som Skialden ikke greb til rette Tid.
 Er det ei saa?

Thuride.

Saa er det.

Biørn tager hendes Haand.

Nu jeg griber den.

Thuride.

Hvad vil du?

Biørn.

See, din drømte Vigegyldighed
 Forjog mig nys, og brat jeg gav Befaling til
 At Ekibet, som i nære Fiord jeg efterlod,
 Skal atter flares. Klart var dengang Sindet ei;
 Men nu er Sindet klart, og god min Anfergrund:
 Jeg bliver. Alting gaaer den gamle, lystige Gang.
 Med dette Sværd jeg møder Thorkil Giggilson,
 Og han er Mand for tappert at forsvare sig.
 Saa rulle Dødens Tærninger i Hierneskal
 For den, som falder; Freias Roser — endnu meer:
 Thurides Roser — skienkes den, som vandt. — Farvel!
 Farvel saalænge, Brud! Jeg kalder dig min Brud;
 Det est du dog i Hjertet, enten saa paa Jord
 Jeg Haand dig rækker, eller hiit i Freias Sal.

Gaaer.

Thuride.

Hvor kan dog Skialden skue dybt i Hjertet ind!

O Lykke, som saa let, hvis du det vilde selv,
 Lyksaliggjøre kunde Jordens Skabninger!
 Hvi dog forvandles du saa tidt til Skiebnetrold?

Gaaer.

Thorkil Eigilsson lister sig sagte ind.
 Det lyktes mig; jeg smuttede ind umærkeligt.

Biørn følger ham.

En fremmed Mand sig sniger ind ad Husets Dør?

Thorkil.

Hvad seer jeg der? Biørn Asbrandson! Velkommen hjem!

Biørn forundret.

Ha — vel mødt, Thorkil Eigilsson! fra Rethingstog.
 Tilgiv, jeg strax ei kiendte dig! Jeg veed det nok,
 Du kom som Brudgom; du est hjemme, Verten her.
 Men — tilgiv mig den Lignelse — hvi sniger du
 Som Tyven dig forsigtig ind ad Husets Dør?

Thorkil.

Det har sin Aarsag, Biørn! Du maa ei røbe mig.
 Jeg overraske vil min Brud.

Biørn.

Thuride?

Thorkil.

Ja!

Biørn.

Og frygter du da ikke for, hun døer af Skræk?

Thorkil.

Det har vel ingen Nød; endskiøndt jeg vel har hørt,
 At stundom ogsaa Glæden kan slaae Folk ihjel.

Biørn.

Glad vil hun sikkert vende.

Thorkil.

Ja, det haaber jeg;

Thi dobbelt rig tilbagevender Thorkil, Biørn!
 Og Rigdom dog, næst Tapperhed og Sundhed, er
 Vor bedste Velstand.

Biørn.

Skønheden forglemte du.

Thorkil.

Skønhed er Biting.

Biørn.

Denne Biting elsker du

Dog i Thuride?

Thorkil.

Var hun ei af gammel Byrd,
 Og eied hun ei Gaarden, rig paa Mark og Fæ —
 Saa var vel Thorkil gaaet hendes Huus forbi,
 Og havde bankt som Beiler paa en anden Dør.

Biørn.

Det egentlig var Fæet da, du beiled til. —
 Men siig mig, Rige! hvordan blev du rigere?
 Var du i Viinland, hentede du Klenodier der
 Fra mere frugtbar, solbarshdlig Blomsteregn?

Thorkil.

Jo, Viin og Blomster! det var vel sliig Reise værd.
 Jeg foretrækker Ol og Mundgodt langt for Viin;
 Det er en alt for langsom Fart til Rusen, Biørn!
 Med Ol og Miød did seiler jeg for fulde Seil.

Biørn.

Hvorhen drev da Fornuften dig?

Thorkil.

Til nordligt Hav.

Fra Skrællinger jeg tog en Mængde Rensdyrsfkind.
 En Fiende jeg paa Havet traf, som var mig værd.

Biørn.

Bestedne Thorkil! nævn hans Navn.

Thorkil.

En Ræmpehval,

Som fra mit Skib — ei nær saa stort, som Dyret selv —
Jeg lykkeligt og dybt dog med Harpunen traf.

Biørn.

Og nu du kommer, tranberiget, hjem til Dit,
At holde Bryllup. Freia! hvilken Lampepragt.
I Hallen jeg i Vanden seer Tranlamperne
Til Festen blusse.

Thorkil.

Dersom du vil dandse med,
Da est du indbudt.

Biørn.

Dandse med dig? Ganske vist,
Det vil jeg, Thorkil Gígilson! en Baabendands.

Thorkil.

Tal tydeligt! Jeg ei forstaaer dit Skjaldesprog.

Biørn.

Saalidt som Viin og Blomster og som Skionheden.
Vel, Thorkil Gígilson! jeg taler tydeligt:
Jeg elskte, før jeg reiste bort paa Vifingstog,
En Mø — jeg veed det, Kiærlighed foragter du,
Som Skjaldeqvad, som Skionhed, Viin og Blomsterne —

Thorkil.

Enhver kan være god for sig. Du est en Helt;
Mig nok. Dit Snurrepiberi behold for dig!

Biørn.

Godt nok! men Noget af mit Snurrepiberi
Vil du beholde.

Thorkil.

Jeg?

Biørn.

Mit Hjertes Halvedeel.

Thorkil.

Nu taler du igien forblommende Skjaldesprog.

Biørn.

Thuride, Snorres Datter. Det var tydeligt.

Thorkil.

Min Brud?

Biørn.

Min var hun, hvis jeg havde friet, som du,
Til rette Tid; men, hvad du har med Viisdom sagt:
Nødvendige Velstand kræves — og den mangled mig.
Nu har jeg ogsaa Velstand, men — du har min Mø.

Thorkil.

Og altsaa —

Biørn.

Thorkil! maa du tage Livet med;
Thi mens jeg lever, ægter ei den Vene du.

Thorkil.

Det i mit Bryllup gjør ei lang Opsættelse.

Biørn.

Du altsaa tager gierne mod Udfordringen?

Thorkil.

Ja, det forstaaer sig. Du est jo en tapper Mand;
Hvor kunde jeg forsmaae din Kamp og negte dig
Den Villighed?

Biørn.

Du seer det, jeg er nødt dertil;
Thi med det Gode Bruden vist afstaaer du ei.

Thorkil.

Nei, deri har du ganske Ret.

Biørn.

En Holmgang er
Nødvendig altsaa.

Thorkil.

Hvorfor Holmgang? Paa vor D
Er Kroge nok, hvor Ingen os forstyrre kan.
Jeg gaaer kun bort et Dieblif, og henter først
En Gave, som jeg skienke vil min Fæstemø.

Biørn.

Til Afsted!

Thorkil.

For et Dieblif.

Biørn.

Det længste Liv
Er ikke meer.

Thorkil.

Hver haaber Lykken.

Biørn.

Uden det
Gi Modet trives.

Thorkil.

Ganske vist!

Biørn.

Jeg skynder mig
Paa Skibet ud, at give mine Folf Bæstet,
For strax igien at møde dig. Ræk mig din Haand!
Gi hader jeg den Mand, som Skiebneens Rune vil
At jeg i Dag paa Liv og Død skal kæmpe med.
Du hader heller ikke mig?.

Thorkil.

Nei, frie mig Thor!

Man gierne gode Venner være kan, fordi
 Man brækker Halsen paa hinanden. Lad os gaae!
 Vi følges end i dette Liv et Stykke Dei.
 Vel, at Thuride var ei her i Hallen strax;
 Samtalen havde neppe hun saa rolig hørt.

De gaae ud af Huusdøren.

Thuride

kommer taktfuld, med Armbaandet i Haand, ind ad den indre Dor.

Alt fra jeg var en liden Mø —
 Han hialp mig Blomster sanke —
 Paa denne fjerne Nordens D
 Var Biørn min stadige Tanke.

Dengang han drog i Verden ud
 Paa Ekibets farlige Planke,
 Jeg bad for ham, skjøndt ei hans Brud;
 Han var min stadige Tanke.

Da bort min Fader gav min Haand —
 Jeg frygted Sværdene blanke —
 Thorkil fik Røstet; men du, min Aand!
 Biørn var din stadige Tanke.

Dog nu en Tvekamp forestaaer,
 Og høit maa Hiertet banke;
 Men — hvo der ogsaa Seier faaer —
 Biørn blier min stadige Tanke.

Og er imod mig alle Ting,
 Og skal jeg ene vanke,

Jeg eier dog med den gyldne Ring
Min fiære, stadige Tanke.

Jeg giemmer den her i dette Skrin —
Maaskee min Glædes Skrinke.

Jeg lægger dig ved min Liigsærts Lin,
Min fiære, stadige Tanke!

Hun giemmer Armbaandet i sin Kiste.

Thorkil Eigilsson kommer.

Hil, sæl, Thuride! her er Thorkil Eigilsson,
Din Fæstemand, som hilser dig med Venlighed.
I Morgen alt vi Brudfolk til Lunden gaae.
Jeg har besørget vel mit Huus, og lover dig,
At ingen Hustru boe skal i en bedre Gaard.
Og Alting skal jeg fiøbe, hvad du peger paa;
Thi rig jeg er. Thuride! du, du est mig fiær;
Skiondt — sværme giør jeg ikke for dig, fiender ei
Den Elskovsruus, der dunster bort om et Par Aar.
Jeg truffet har en Ungersvend, som elsker dig.
Han faaer dig ikke; haabe tør jeg ogsaa vel,
Du deler ei hans Sværmeri?

Thuride.

Jeg lovet har
Min Fader, jeg vil ægte dig. Paa Gatteseng
Han lod mig igientage Løftet — Løftet, som
Gi Igientagelser trængte til — du fik det alt;
Og Løftet er mig helligt.

Thorkil.

Nu, det er mig nok.
Biørn er en Skiald, en fager Evend, din Ungdomsven;
Naturligt, at du ynder ham. Min Midfiærhed

Han vækker ei. Du seer i Dag ham sidste Gang;
I Morgen staaer vort Bryllup.

Thuride.

Est du alt saa vis

Paa Seiren?

Thorkil.

Ja! Men før jeg gif til denne Kamp,
Jeg maatte sige dig Goddag og skienke dig
Endnu en Fæstensgave.

Stryger sit Ærme op, og tager en Ring af Armen.

Denne gyldne Ring,

Tag den, Thuride! det er reent og ægte Guld.

Thuride forundret.

Hvad seer jeg?

Thorkil.

Hvad du sikkert aldrig saae tilforn;
Thi god, som Guldet, vistnok er den sieldne Kunst,
Hvormed den snilde Baabensmed har hamret den.

Thuride.

Ha, Thorkil! hvordan fik du den?

Thorkil.

Den er ei Rov,
Som meget af min Eiendom; den skienktes mig
Paa Havet af en Vifingsmand — saavidt jeg troer,
En Landsmand — som tre Bønder snedigt overfaldd
Og entre vilde. Jeg forjog dem; det var let.
Han vilde takke; Takkens kom mig ei tilpas,
Det fieder mig, at høre Roes for ringe Ting.
Men hindre kunde jeg dog ei, at Manden smed
Mig denne Ring paa Dækket, som vi skiltes ad.

Thuride.

Ha — denne Guldring!

Thorkil.

Ganske vist en fielden Skat!

Affides.

Det glæder mig, hun har dog Sands for Guldets Værd.
Derpaa kan mere bygges. Næsten frygted jeg,
Hun var befængt af Pleiebroderens Barnefind.

Biørn aabner Huusdøren, men træder tilbage, da han seer Thorkil.

Thorkil falder paa ham.

Kom du kun, Biørn! og siig din Søster et Farvel;
Du skilles fra Thuride nu paa længere Tid.
Et Dieblif jeg gierne viger Pladsen dig.

Han gaaer ind i Sidekammeret

Biørn kommer.

Hovmodige! Det hører med til smaaligt Sind,
At prale med den Smule Styrke, Kroppen har.

Thuride.

Ei Sindet er saa smaaligt, som din Brede troer.

Biørn.

Thuride! du har hurtig lært at agte ham.

Thuride.

Du selv vil agte Thorkil, naar du kiender ham.

Biørn.

Jeg gaaer at kiende ham; han skal ogsaa kiende mig.
Jornoi blot min Nyfgenhed og viis mig først
Det Smykke, som han skienfte dig og vandt dig med!

Thuride.

Jeg vover ei at vise dig det Smykke, Biørn!

Biørn.

O du, som vover meget! vov kun dette med.

Thuride.

Jeg frygter for, det Tryllemalm nedslaaer dit Mod.

Biørn.

Glæd dig, i Fald maaskee det ogsaa dræber mig.

Thuride.

Saa see da denne Guldring, Biørn! og døm saa selv.

Biørn.

Jeg Thorkils Gave vilde see, min egen ei.

Thuride.

Jeg viser dig, hvad du af mig har selv forlangt.

Biørn.

Jeg gav dig Ringen.

Thuride.

Mage til den gav du mig.

Tager den anden af Kisten.

Og — her er begge.

Biørn.

Ufa-Thor! — Din Fæstemand —

Thuride.

Den Landsmand er, som frelste dig fra Bendens BOLD.

De staae begge tause, og stirre paa hinanden.

Biørn.

Min Redningsmand! — O, Freia! Thorkil Eigilsson! —
Og veed han det?

Thuride.

Han veed det ei; thi Taagen har
ham hindret i at kiende dine Ansigtstræk.

Biørn.

Thuride! Taagen falder — og jeg fiender ham.

Thuride.

O, Bee mig Arme! Biørn! nu har jeg dræbt dit Mod;
Han fælder dig. Men hvis maaskee du fælder ham,
Bort Fremtids-Held er bygt paa Utafnemlighed.

Biørn.

Ei løses denne Knude let af Drindehaand;
Men overføres skal den ei af Mandesværd.
Jeg løser Knuden dog. Du har ei dræbt mit Mod,
Nei, tværtimod, du styrked og fordobled det;
Thi Mod nok har jeg til — at flye fra denne Kamp.

Thuride.

Du —

Biørn.

Viger Thorkil Bladsen. — Skionne Lykke! du
Kom og forsvandt, men lever i Grindringen.
Farvel, Thuride! glem ei Biørn. Din Broder gaaer
Paa Eventyr, at finde Viinland. Druknet har
I Vinens Bæger mangen Mand sin Kierlighed;
Min drukner ei, og Viin erstatter Elskov slet,
Men Landet vil jeg finde dog, til Held og Gavn
For Fremtidslægter. Hils din Brudgom! Thorkil vil
Ei kummerligt miskiende mig, det veed jeg vist.
Og lykkeligt du ogsaa leve kan med ham:
En ædel Funke slog jeg af hans Flintesteen,
Og den skal tænde huuslig Arnes Glædesild. —
Farvel, mit kiære Fædreland, med Jis og Storm!
Jeg bytter dig med sydligt Lov og Blomsterpragt.
Farvel, min Ungdoms Heltedaad og Tapperhed!
Jeg dyrke vil i Gensomhed som Landmand hist
I stille Ro den Jord, jeg skal begraves i.
Farvel, Thuride! Rose du i Vintersnee!
Ei Sydens Rosenknopper hist opveie dig.
Og nu afsted! thi Ordet er dog alt for svagt
Til Talsmand for Bevægelsen i dette Bryst.

Gaaer.

Thorkil Eigilsson træder ind ad den anden Dør.

Thorkil.

Alt borte?

Thuride.

Ja, for evig. Aldrig seer jeg meer
Min Pleiebroder Biørn. Du seer ham aldrig meer.

Thorkil.

Til Gnefampen seer jeg ham for sidste Gang.

Thuride.

Han flyer en Kamp med Thorkil, han undviger dig.

• •

Thorkil.

Selv har med stolt og haanligt Ord han æffet mig.

Thuride.

Det ham fortryder hierteligt. Han seiler bort,
Og overlader Seir og Brud dig, uden Strid.

Thorkil.

Fortæl om Biørn mig hver en mulig Daarlighed,
Jeg troer dig; men kun ei, at han er nidingseig.

Thuride.

Nei, nei! Det var af Tapperhed, han flyede dig.

Thorkil.

Uf ham du lærte gaadefulde Skjaldesprog.

Thuride viser ham en af Ringene.

See denne Ring!

Thorkil.

Jeg kender den, jeg gav dig den.

Thuride viser ham ogsaa den anden.

Nei, denne, Thorkil! gav du mig; den anden gav
Biørn Ussbrandson sin Søster, da de skiltes ad.

Thorkil forundret.

To lige Ringe, hver af drevet, ægte Guld?

Thuride.

Dem bar han begge, da din Høimod frelst ham.

Thorkil.

Ham var det, som paa Dækket kasted Ringen hen?

Thuride.

Han sigter godt. Først traf du hans Taknemlighed,
Dg nu med Stordaad atter, Thorkil! traf han din.

Thorkil.

Jeg tilstaaer dig, det gjorde han. Jeg brøder mig
Kun lidt om Skjaldskab, men jeg agter Mandedaad.

Thuride.

Dg mandig her var Mandens Flugt.

Thorkil.

Det negtes ei.

En Svend kommer med et Skjold.

Biørn Asbrandson, som drager bort til fremmed Land,
Dg seiler med sin Snekke Huset tæt forbi,
Skrev disse Runer, Thorkil! paa dit eget Skjold
I Baabehuset, før han steg paa Skibet ud.
Han ønsker, at Thuride, du vil læse dem,
Dg vinke ved Bortseilingen ham et Farvel.

Giver Thorkil Skjoldet, og gaaer.

Thorkil rækker Thuride Skjoldet.

Læs du; du fiender Runer bedst. Læs du hans Qvad!

Thuride læser:

Biørn, Thurides Broder,
Bort nu drager;
Held han ønsker Huset,
Hustruhalen.

Thorkil! din Thuride
 Tag til Qvinde.
 Freia Skialden følger,
 Farten leder.

I det samme kommer Skibet for den aabne Svale i Baggrunden. Biørn staar i Stavnen med sine Staldbrødre, og synger Qvadet ved sin Harpe. Thuride græder, tørrer sine Øine, og vinker med Tørklædet, Thorkil med Haanden. Skibet forsvinder.

Thorkil.

Kom, lad os see ham seile bort!

Thuride.

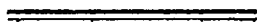
Ja, lad os det!

Thorkil gaaer.

Thuride

stirrer paa Ringen, og siger, i det hun kysser den:
 Min fædre, stadige Tanke!

Hun følger Thorkil.

Anden Handling.

En skøn Kyst ved Hæret,

omringet af fremmede Lovtræer og Buske. Man seer et Skib
ligge for Anker, og en Baad ved Stranden. En stor
Kampesteen midt paa Skuepladsen.

Biørn hiin Unge, Halsdan Gamle, Sigmund og flere
bevæbnede nordiske Geste.

Biørn.

Ha, faste Land! dig skønner først dog Manden paa,
Naar længe skilt fra Kyst og Træ han fastet er
I Storm omkring paa Skibets alt for tynde Bræt.
Fastland blev skabt for Askurs Born, men salten Hav
for Fiske, Marsviin, Hvaler, Orme, Trolde-slægt.
Vel godt er Modet, ærlig er den Manddomskraft,
Som tvinger Bind med stramme Reb og stærken Ror;
Men brøler i Bildskab Asa-Thor fra Tordenvogn,
Dg gnistre Buffenes Dine Dødens svovlblaa Lyn —
Staaer Ran, af graadige Haier fulgt, paa Bolgetop,
Dg seer, som halvforraadnet Liig, paa Skipperen —
Da synker Armen med det alt nedslagne Mod,
Thi hvad er stærkest Kæmpe mod Naturens Kraft?

Halldan.

Sandt nok, du ligger mere trygt i Moders Seng;
Blaabolsstrene, med Duun udstopt, kan hviles i
Med større Mag. Blaabolsen er vel ogsaa blød,
Men alt for dybt man synker i den; Lagnerne,
Skiondt vistnok hvide, blev ei ret uddampede,
Og farlige for Helbreden.

Biørn.

Du spotter mig?

Halldan.

Nei, Biørn hiin Unge! du har teet dig som en Mand
I Farens Stund; jeg saa kun saa Begyndere,
Der første Gang har havt og vilst et Mod, som du.
Men, Biørn! det var dog første Gang; og derfor du
Nu fagler over Egget, som dit Mod har lagt.
Med Tiden vil du vænnes til slig Bolgedands,
Og glemme Dandsen strax, naar den er overstaaet.

Sigmund.

Hvor er vi nu?

Biørn.

Her er saa deiligt overalt,
Saa frodig Væxt af Busk og Træer og Blomsterpragt;
Maaskee vi er paa Viinland.

Sigmund.

Gid vi først kun var
Paa Vandland; thi jeg lider fast af Tøbertørst.
Det er en Feil ved Havet, dog saa rigt paa Vand,
At ei den mindste Draabe der er driffelig.

Halldan.

Nei, see mig til det Ungnæbs Utaalmodighed!
Han kan ei tørste; drikke kan han heller ei,
Naar det til Stykket kommer. Giv du Tid, min Dreng!

Jeg drak ei mere seent, end du, og Tørsten skal
 Mig dog ei kve.

Sigmund.

Hvo har lært dig denne Kunst?

Halfdan.

Kamelerne. Jeg var i Blaaland, veed du nok;
 Der lærte mig Kamelerne den vise Skif,
 At drikke dygtigt, hvergang Driften bydes mig,
 Og tørste siden med en taus Betsedenhed.

Sigmund.

Jeg din betsedne Tausshed dog ei rose kan.

Halfdan.

Og heldigviis jeg agter ikke stort din Roes.

Biørn.

Fred, Fred, Staldbrodre! vogter eder, ypper Riv
 Letsindigt ei paa fremmed Kyst, hvor al vor Kraft
 Bestaaer i trofast, broderlig Samdrægtighed.

Sigmund.

Vi spøge. Halfdan over blot sin Vittighed.

Halfdan.

Bevæger, mener du maaskee, det gamle Hørs,
 At ei det blive skal for stivt i Benene?

Sigmund.

Hans Spot er af godmodig Slags; han hugger knap,
 Før strax han lægger Honning selv og Lærred paa.

Biørn.

Jeg haaber, at de tvende Trælle, jeg har sendt
 At finde Kilder, bringe snart os Glædesbud.
 Der Didrik er, min tydske Svend. Hvad slæber han?
 En Stang paa Skuldren fuld af svulmende røde Bær.

Didrik kommer.

Ha, gæd dig, Herre! Viinland fandt du vist igien,
Ik her er Vinens ægte Kilder.

Biørn.

Birkelig?

Didrik.

Jeg kiender dem fra Rhinen, fra min Fødestavn.
Saa sandt jeg lever, skønne Druer! Rigeligt
De voxe hiit i Mængde paa Biergsfraaningen.
O, de vil vederqvæge! Jeg, skøndt tørstig selv,
End intet Bær har stuet i min Mund; nei, dig,
Kun dig tilkommer Wren først at smage dem.
Du rusted Skib og Mandskab ud til dette Tog,
Og derfor dig tilkommer første Nydelse.

Biørn.

Saa troer du, de er sunde?

Didrik.

Det er ægte Viin,

Det dør jeg paa.

Biørn smager et Bær.

Men suur og viit udriffelig.

Uspiseligt er Bærret.

Didrik smager.

Af, desværre, ja!

Alle smage Bærrene, og kaste dem bort.

Sigmund.

En herlig Viin at gjøre lange Reiser for!

Halfdan, som ogsaa har smagt et.

Dog er det Viin, jeg kiender den, Didrik har Ret;

Men — uopdragen. Alting kræver Aue jo

I Tide, Pleie. Hesten vil tilrides først;

Selv Mennesket maa gaae i Moders Ledebaand.

Et stakkels Bær sig giver ei sin Sødme selv;
 Natur først vorder god Natur ved Kunstens Hielp.
 Biørn.

Der, Halsdan! kommer uden Kunsthielp god Natur.
 Thi, hvis ei Synet skuffer mig, og Haabet ei,
 Hidiler Leif, vor norske Træl, med bedre Drif,
 Hvorfor vi takke blot Naturen.

Leif bringer Krukker med Vand.
 Biørn smager, og raaber fornøiet:
 Kildevand!

Alle drikke.

Sigmund.

Hvad lyder hist? En Larm af Piber, Trommeskrald.
 En Hoben Skrællinger hist paa Vigens anden Kyst
 Sig hurtigt nærmer.

Biørn.

De har altsaa hjemme her.
 Sigmund.

Bevæbnede.

Biørn.

Paa deres Viis; som Myggene,
 Med svage Braadde. Hvis de træffe godt med dem,
 Saa rammes vore Skjolde, som er stærkere.
 Hvor mange komme?

Sigmund.

Tredive Stykker.

Biørn.

Vi er Ni;

Saa vove de vel neppe Striden med os her.

Halsdan.

Ei fiende de maaskee vor store Tapperhed;
 Thi, hører du? der skrives Angreb, Buen spændt!

De Vilde nærme sig nøgne, med Bæster om Livet, kobberfarvede,
med lange Haar, men skiæggeløse; under en vild Musik
dandse de en Krigsdands i Baggrunden, mellem Stranden
og Nordboerne.

Biørn.

Ret lystige lade disse nøgne Skrællinger.
De dandse; det betyder Fred, og Fiendskab ei.

Halfdan.

Eiig ikke det! De frygte deres Feighed selv,
Og hidse sig til Mod med vilde Jagters Dands.
Usskaaret har de Veien os til Skibet alt.

Biørn.

Bedækker jer med Skjoldene!

Det skeer i det Dieblig, de Vilde affkyde deres Pile, som kun
træffe Skjoldene.

Nu ind paa dem
Med Sværdene, før de faae Tid til friske Skud.

De forfølge Skrællingerne med dragne Sværd, og dræbe nogle.

Biørn

kommer leende tilbage med de Andre, og stikker sit Sværd i Balgen.
Let var den Seir.

Halfdan.

Du leer alt, Biørn? Letfindige!

Jeg nylig loe; men Skrællingebedriften her
Gjør mig alvorlig.

Biørn.

Frygter du for Mig?

Halfdan.

Ja, Biørn!

Nu deler jeg den Rædsel, som du følte nys
For Havet — der af lutter Draaber blot bestaaer,
Men ødelæggende Livet ved sin Mængde blier.

Biørn.

Du troer —

Halfdan.

At denne liden Hob en Speiderflof
Kun var, forfigtig udsendt af den større Hær.

Biørn.

Hvad er det mere? Skal vi mifte Livet — ha,
Saa er det Arbeid overstaaet. I Heltefærd
Man Alt kan vente; Spilleren maa ikke troe,
Han vinder steds, han være maa beredt paa Tab.

Halfdan.

Det tykkes fast, som skiftet havde vi Natur,
Som du nu var den Driftige, men Halfdan spag;
O, tro ei dette Selvbedrag! det er ei saa.
Men gammel og erfaren, estertænkfom, jeg
Seer klart Alt, hvad i Ungdomsruus du overseer.

Biørn.

Hvad seer du? Døden?

Halfdan.

Døden ikke frygter jeg,
I Fald den kunde vorde mig en ærlig Død.

Biørn.

At falde for Naturens Kraft, er Skændsel ei.
Skiondt disse Bildmænd agtes ei som Helte kan,
En værdig Fiende blier dog deres Mængde mig.
Var Skibbrud vel paa Dybet, Halfdan! skammelig?

Halfdan.

Men dersom Haierne slugte dig?

Biørn.

Saa fulgte de
Naturens Krav, og ærlig blev dog Døden mig.

Halfdan.

Men dersom Mennesker aad dig op, siig, unge Biørn!
 Gandt ogsaa du det blodige Maaltid hæderligt?

Biørn.

Halfdan! — du isner Blodet mig.

Halfdan.

Det vil du ei?

Du vil ei steges, som et velnært Gimmerlam,
 Og roses af din Uder som en lækker Brad?
 Og dog er det Naturens Drift. Nu fik jeg Ret:
 Natur først vorder god Natur ved Kunstens Hielp.

En vild Musik lyder atter noget borte.

Biørn drager sit Sværd.

I Brødre! fatter Mod, og følger Hovdingen.
 Af Mennesker fortæres — nei, det vil vi ei.
 Naturen gyser for sin egen Ræsonhed,
 Og vender blegen Ansigt bort fra blodige Daad.
 I store Sværm hidile de; Umulighed
 For liden Flok med Seier at bekæmpe dem.
 Men slaae sig giennem disse Bildmænds nøgne Sværm
 Til Stranden hist, og derfra springe fiækt i Sø,
 Det kan vi. Muligt svømme vi til Skibet ud,
 Og seile bort; men hvis vi end ei naae saa langt,
 Os Haierne medlidende fortære vil,
 Og skaane vilde Mennesker for Skændselsdaad.

Bild Musik. Der kommer igien en med Røller angribende
 Skare Vilde, som bliver tilbagedreven. Islanderne for-
 følge dem ud af Skuepladsen, men komme kort efter til-
 bage, forfulgt af en stor Mængde, som griber dem, og
 hæver Røllerne, for at ihjelslaae dem. I samme Dieblis
 hører man den stærke Lyd af et Krumhorn. De Vilde
 standse, og skue op til Nabohøien, hvor man seer en Mand
 i Skindkiortel, med bart Hoved, hvide Haar og langt hvidt

Skæg. Han blæser igien i Hornet, og gjør en Bevægelse med Haanden, der viser de Vilde bort. Disse slippe deres Fanger, lægge Hænderne paa Brystet, bukke dybt for den Bydende, og forlade langsomt ærbodigt Skuepladsen. Manden fra Høien nærmer sig med to vilde Dreng. Han rækker den ene Krumhornet, og de blive staaende i en Afstand paa hans Bink.

Sigmund.

Er det en Gud, som kommer os til Redning der?
Hvis ikke, døbt, jeg troede paa den hvide Christ,
Jeg tvivlede ei derom, det var As=Odin selv.

Biørn.

Den Skaber, som har Himlen, Jorden, Alt frembragt,
I Magt for Asa=Odin ei tilbage staaer.
Han ynder meer, at yde Hielp; Odin er ond.
Men Manden, som sig nærmer hist med langsomt Skridt
Og Sværd ved Siden, ligner den Apostel meer,
Der afhug Malchus Dret, end en hedensk Gud.

Sigmund.

Hvis nu han taler til os i et fremmed Sprog,
Hvordan forstaaliggjøre vi os da for ham?

Biørn.

Med Diets Blik, med Mundens venligmilde Smil,
Med Haand paa Bryst, vi komme som Bønsfaldende.
Thi ikke den i Fare Stedte gjør det Skam,
At søge Hielp og Bistand, hvor den bydes ham.

Den Fremmede, som man, da han steg ned fra Høien, et Øieblik ikke har seet, mens Klippen skjulte ham, kommer frem paa Skuepladsen. Da han kommer nærmere, seer man, at han har en Guldkæde om Halsen, og et Sværd ved Siden med Guldhjalte.

Manden.

I Fremmede! hvo I end er, jeg tale maa

Til eder i et muligt ukiendt Tungemaal.

De Bilde's Mundart har jeg sagtens ogsaa lært,
Dog den forstod J mindre vel; men dette Sprog,
Den danske Tunge, Riighed har med Saxernes,
Med Franckernes, og hvis J, som det lader til,
Fra Norden kom, hvad eller fra dets Nabostrand,
Vil J forstaae mig — skiondt maaskee i toti Aar
Og fem jeg glemte, hvad jeg gierne mindes vil.

Biørn.

O, Held! en Landsmand træffe vi paa vilden Kyst.

Den Fremmede henrykt.

Hvad? Danske? Normænd? Svenske?

Biørn.

Nei! Islændere.

Den Fremmede.

O, mine Brødre! Virkelig? O, tal igien,
Du unge Mand! og got mit Dre med den Lyd,
Det, skilt fra Norden, savne maatte mangt et Aar.
Tal atter!

Biørn.

Ha, hvad skal jeg tale? Glæden fast
Mig binder Tungen.

Den Fremmede.

O, hvor er en Sangfugl her,
Der quiddrer, siunger lifligt og saa sødt, som du?

Omsfavner og kysser ham.

Biørn.

Du græder, Gubbe?

Den Fremmede.

Ja! men det er Svaghed ei;

Nei — det er Styrke. Tro mig, Ungling: Kiærlighed
Er mere Barn, end Had og Twist, af Manddomskraft.

Biørn.

Din Bægt er ædel, og dit Ansyn kongeligt.
 Hvidt Haar og Skæg; men synderligt afstifter til
 De visne Blade Kindens æblerode Frugt.

Den Fremmede.

Haar, Skæg blev hvidt en Sommernat i Ungdomskaar,
 Da Hierte maatte vrijske sig fra Hierte bort.
 Mig Tid og Selvtvang atter smeddet har til Mand;
 Men Arret af min Ungdomskamp —

Biørn.

Det smykker dig.

Dg du est Høvding over disse vilde Mænd,
 Der lystre dig som Gud?

Den Fremmede.

De troe, jeg er en Gud.

Da jeg for toti fem Aar siden med mit Skib
 Blev kastet hid paa Stranden, kom de rasende,
 Som jer i Dag, i Møde mig; og dræbte blev
 De troe Staldbrodre. Een især, min Hiertensven,
 Har ofte siden jeg begrædt; hans Navn var Steen.
 Mig lod de leve. Siden først, da jeg forstod
 De Vildes Mundart, hørte jeg, at Haar og Skæg,
 Alt solvgraae paa den ellers unge, kraftige Mand,
 Forundred dem, og gav dem en Formodning om
 Et Guddomsvæsen, som de skyldte Lydighed.
 Knap mærkte jeg sliig Overtro, saa iilde jeg
 Paa alle Maader listigt at benytte den
 Til egen Redning og til deres Fordeel selv.
 Thi mange Ting jeg lærte dem, til Livets Hielp:
 At bygge bedre Hytter, fiøre Ploug og Harv,
 Dg dyrke Korn, som voxer overflodigt her.
 Men ingen Lyst jeg havde til hos dem at boe,

At smykke mig med Fiederpragt som Billes Drot.
 Paa Høien hiit i Gensomhed min Hytte staaer;
 Did ile stundom de, som til et Gudehuus,
 At hente Raad. To Born af deres egen Aet
 Opvarte som Emaadrenge mig, forstaae mit Sprog,
 Og tiene mig til Umgang, som jeg næsten dog
 Ei trænger til, thi vant jeg blev til Gensomhed.

Biørn.

Dog yttre du Tilfredshed med vor Ankomst her,
 Vil tale med os.

Den Fremmede.

J har seet, det glæder mig.

Biørn.

Du ønsker vel at høre Nyt derhjemme fra?

Den Fremmede.

Men Gammelt helst; thi kun det Gamle fiender jeg.
 Sær gad jeg gierne vide — sig mig, Ungersvend!
 Hvor gaaer det Thorkil Eigilson, den Hædersmand?

Biørn.

Ham gaaer det godt.

Den Fremmede.

Du fiender ham?

Biørn.

Saa noget nær.

Den Fremmede.

Og — Hustruen — hans Liv — hvor gaaer det hende?

Biørn.

Godt.

Syv Born hun skienket har sin Mand, og seer endnu
 Saa frisk ud som en Jomfru.

Den Fremmede.

Nu — det glæder mig.

Os Qvinden tidt beskæmmer med langt større Mod
 I Livets stille Forhold, end vor Tapperheds.
 Vi møde stolte Fienden, som med Larm og Støi
 Bekæmpende vi fælde. Tro mig, Ungersvend!
 Den indre Fiende, Herren i det tause Bryst,
 Er stærkere; ham vige — kaldes ingen Skam
 Af Mænd, der drives vildt af blinde Videnstak,
 Og dog de mærke stolt i deres Seier ei,
 At seirende — de sank som denne Seiers Træl.

Biørn.

Jeg ei forstaaer din Tale, Gubbe! veed ei ret,
 Hvortil den sigter.

Den Fremmede.

Ungersvend! tilgiv en Mand,
 Der leved lang Tid ene her, blot med sig selv,
 At — høit han tænker; at i Skovens Gensomhed,
 Hvor Ingen kunde svare ham og trøste ham,
 Han vantes til med Tanken, som en liden Fugl,
 At slagre paa sit Mindetræ fra Qvist til Qvist,
 Alt efter Sindets Luner.

Biørn.

Gubbe! tal du kun.

Du taler godt, selv hvor jeg dig ei grandt forstaaer.

Den Fremmede.

Nei, nei! tal du, fortæl mig meer om Nordens Land.

Biørn.

Det Vigtigste, fra den Tid du blev skilt derfra,
 Som skete der, er, at den hellige Christendom
 Nu overalt er indført.

Den Fremmede forundret.

Norden christnet er?

Biørn.

Ja, Gubbe! neppe fiendte du dit Fædreland.
 I Lunden ei om nøgne Blodsteen samles man,
 Ved Lurers Skrald man bloter ei til Asa-Thor.
 Men skønne Kirker bygtes. Sang og Røgelse,
 Og hvide Klæder, Bispehuer, Billeder,
 Og Fester, Gubbe! Korset med den hvide Christ
 Har Asers Folk fordrevet fiernt til Troltene.

Den Fremmede.

Har Christendommen mildnet Norden?

Biørn.

Mildnet? Nei!

Saa var den aldrig indført. Vi ei mildnes vil,
 Ei svækkes. Men det har ei Nød. Den hvide Christ
 Har spændt sig i Staalharnisket, som Thor forlod,
 Og kæmper fæf, og ikke mindre stærk, end han.

Den Fremmede.

Saa hader du vel Asa-Thor, du raske Evend?

Biørn.

Som Christen; men som Skiald endnu jeg ynder ham.
 Og Bispen har tilgivet mig den Skjodesynd.
 Han siger: det er Billeder, Indbildninger;
 En Skiald Indbildning, Billed ei undvære kan.

Den Fremmede.

Var Norden villig at modtage Christendom?

Biørn.

Ja, Danmark. Mægtige Knud var snild, han det forstod:
 Han listed ind i Danskerne sin Christendom,
 Saa knap det mærktes. Men i Norges stolte Land,
 Der gik det ei saa taaligt til; og Tryggvason
 Og Olaf Digre maatte først halsbhugge Fleer,

Ja selv af Nogle grumt udspinde Tarmene,
 For Daaden lyktes.

Den Fremmede.

Odin! det var Christendom. —

Du smiler, Odin?

Biørn.

Der er ingen Odin til.

Den Fremmede.

Du altsaa nu est ivrig Christen, unge Mand?

Biørn.

Det er jeg. Du est Hedning end naturligviis;
 Men strax jeg vil, hvis du det onsker, dobe dig.

Den Fremmede.

Jeg takker dig. Dog helst endnu jeg vie vil,
 Til atter hid du drager med en viet Præst.
 Og denne Gienkomst attraaer just mit Hierte meest;
 Thi nu, skiondt eders Afsked mig bedrove vil —
 Tungt skilles fra det Kiære man, som nys man fandt —
 Maa jeg som ærlig Landsmand dog med Vennesind
 Tilraade jer at ile snelt fra dette Land.

Biørn.

Du bort os viser, Høvding! fra dit Kongedom?

Den Fremmede.

Jeg er paa disse vilde Kyster Konning ei.

Biørn.

Nei, mere; de tilbede dig jo fast som Gud.

Den Fremmede.

Den Vildes Gudsfrugt er kun lidt at stole paa.

Biørn.

Som Træl han drives af en mægtig Overtro.

Den Fremmede.

Men slaaer sin Trægud, naar den strax ei hjælper ham.

Biørn.

Har disse Ridinger vovet at mishandle dig?

Den Fremmede.

Nei, med mit Blik og med mit Vink jeg tæmte dem.

Biørn.

Saa tæm dem atter!

Den Fremmede.

Hvad jeg kan, det har J seet;

Og liden var ei Virkningen, thi dette Vink

Har reddet jer, da grusom Død sin Rølle svang.

Men som et Sivror Menneskenes Hierte dog

Let svaier hen for Binden; meer den Vildes Sind.

Et Dieblif mit raske Bud beherskte dem.

Ier overfalde, vil de sikkert heller ei,

Saalænge jeg samtalende tilstede staaer;

Men blev J længe, bygged her J Hytter op,

Da kunde let den første Lyst tilbagevendt

Ier farlig vorde. Derfor følger Venneraad:

Indskiber jer som snarest! Men til næste Vaar

Kom, Hovding! med en mægtig Flaade, Landet vind.

Brug din Bestalenhed, hvis du est en ægte Skiald,

Og siung ved Harpens Klang det Held, der venter Nord,

J fald det snart i mere sydligt, frugtbart Land

Den Magt udvider, som kun spildes andensteds.

Ja, ja! de Snekker, som ad Rhinens, Seinen's Bei

Og langs ad Spaniekysten giennem Njorfasund

Utallige stimle — Skræk for hver en Velsk og Valsk —

Hvad kommer der af denne stolte Wildgæsflugt,

Uf dette Nordens Herredom? En Foraarsnee,

Der dækker Jorden vidt og bredt, men smelter flux,

Og efterlader intet Spor, hvor Sneen faldt.

Men ile de forenede til dette Land,

Da kan de bringe Fædrelandet med sig hid,
 Og Sproget. Thi dog Sproget først gjør Folk til Folk;
 Men den, som tvinger fremmed Mand, og arter sig
 Strax efter Mandens Viis og Skik, ja selv hans Sprog,
 Han blier den Overvundnes Træl — saa Nordens Helt.

Biørn.

Du taler viist. Som Fædrene til Island foer,
 Didbringende Saga, Skjaldskab og Norrænasprog,
 Saa bygge vil vi atter i et større Land,
 Et bedre Land, hvor Navnet Viin skal staae for Vis.

Den Fremmede.

Dertil velsigne Baldur jer, den stærke Thor,
 Eller — hvis I mere troe paa ham — den hvide Christ!
 Jeg bliver her og venter — hvis jeg lever end.
 Kun dette maa I love mig, at seirer Nord,
 Mishandle vil I ei den stakkels nøgne Mand,
 Som I betvang.

Biørn.

Min Gubbe! det har ingen Nød;
 Den skader sig, som slet behandler egen Træl.

Den Fremmede.

Saa tager mit Farvel, og roer med Baaden ud
 Til Skibet atter! Men dog — før vi skilles ad —
 Endnu et Ord i egen Sag, om egne Ting:
 Vil, Høvding! du en Tieneste vel vise mig?

Tager Guldkjæden af sin Hals.

Tag denne Kiæde, bring du den til Thorkils Biv,
 Og hils fra — Ingen, siig, du fik paa fremmed Kyst
 Den af en Mand, som gav den — til Thuride dig!

Biørn.

Thuride skal jeg bringe den? Det kan jeg ei.

Den Fremmede.

Du sagde: Thorkil's Hustru lever frisk og vel.

Biørn.

Hans anden Hustru. Anden Gang er Thorkil gift.

Den Fremmede.

Thuride —

Biørn.

Hviler længst i Gravens kolde Skød.

Den Fremmede stille rørt.

Saa er hun død! — Og efterlod hun ingen Børn?

Biørn.

En Søn.

Den Fremmede.

En Søn! Og lever han?

Biørn.

Han lever end.

Den Fremmede.

Hans Navn er?

Biørn.

Biørn.

Den Fremmede.

Hans Navn er Biørn! Opfaldt han blev

Ei efter Fader — Farfaer?

Biørn.

Nei! Thuride gav

Ham Navn af en forsvunden Ven.

Den Fremmede.

Og han hed Biørn! —

Hvordan da døde denne friske, skønne Liv?

Biørn.

Hun sygned hen; man veed ei, hvad hun skranted af.

Den Fremmede.

Saa var med hende Thorkil vel ei lykkelig?

Biørn.

Ret lykkelig; hun Venlighed steds viste ham.

Den Fremmede.

En ærlig Siæl! Jeg hende saare vel har kiendt
Fra tidlig Ungdom. Spørg ei, Yngling! om mit Navn,
Før du med flere Landsmænd drager hid paa ny.

De vilde Skarer kalde mig Quetsfalcoalt:

Mand med den hvide Hud og med det lange Skiæg;
Selv fobberøde, med en ringe Skiæggevæxt.

Men du — i Fald du kiender til Thurides Søn —

Biørn.

Jeg kiender ham.

Den Fremmede.

Giv ham den Kiæde da fra mig,

Tager Kiæden af sin Hals.

Og dette Sværd!

Spænder sit Sværd fra Lænd.

Til Hæder vil han bruge det.

Biørn modtager Klenodierne.

Skiøn er din Gave, kostbar, Gubbe! Kiæden Guld,
Af bedste Slags, og Sværdets Hjalte ligerviis.

Den Fremmede.

Og Klingen bedre: Staal, som fløyer Hielm og Skiold.
Jeg ringe Gave sender ei Thurides Søn.

Biørn.

Og vide maa han ikke sin Belgiorers Navn?

Den Fremmede.

Det er en Grille; men han vil dog agte den.

Biørn smilende.

Ei dine Gaver bringer jeg Biørn Thorkilsson.

Den Fremmede.

Du vil ei bringe Gaven ham?

Biørn.

Han har den alt.

Den Fremmede.

O, Freia! Du Thurides Søn?

Biørn.

Quetsalcoalt!

Det er jeg.

Den Fremmede.

Saa har Fensals Disa skienket mig

Endnu en Blomst i sildig Høst. Det glæder mig

At see dig med det lange, gule Flaggerhaar;

Det fik du af din Moder. Du var hende kjær,

Og Moderglæder vist du hende skienket har.

Biørn.

Et Aar jeg var, da Døden hende røved mig.

Den Fremmede.

Af! du har ei Thuride kiendt?

Biørn.

Af Rygte kun;

Men det var godt, og elsket var hun af Enhver,

Som kiendte hende.

Den Fremmede.

Jeg har ogsaa hende kiendt. —

Men drag nu bort; thi hisset alt bevæger sig

En Flok igien med Buer og med Rastespyd.

Jeg iler, for at møde dem og standse dem.

Farvel, omfavn mig, hils din Fader, Fædreland!

Til de Andre.

Jeg ønsker eder alle, Landsmænd! Held og Seir.

Snart venter jeg af norske, danske, svenske Mænd

En vældig Flok, naar næste Gang vi atter sees.
 Her har I Plads nok, her indskrænkes ei af Iis
 Og snevre Dal jert Heltemod, udarter ei
 Til smaalig Rævlen, gyselige Brodermord.
 Her kan I skabe Norden stort, som tydske Land,
 Som Valland og som Veliskland; brede Sproget ud.
 Farvel, Farvel! — O, glemmer ei Quetsalcoast!

Gaaer.

Biørn hiin Unge.

Hvo er dog denne fiældne Mand?

Halfdan Gamle.

Jeg kiender ham,
 Og kiendte strax ham, skiondt han ei gienkiendte mig,
 Thi Skrammen over Panden og det andet Urr
 Bed Munden har omtegnet mig med grove Træk.

Biørn.

Hvo er han da?

Halfdan.

Biørn Asbrandson. Han reiste bort
 Fra Island, da din Moder Thorkil gav sin Haand.
 Man siger, at hun var ham fæder.

Biørn.

Derom har man
 Ei talt til mig.

Halfdan.

Man taler ei til Børn om Eligt.
 Thuride død — du stor — da var alt Sagen glemt.

Biørn.

Saa vil jeg gjøre Giengiæld, før jeg drager bort.
 En Godhed er den anden værd; og denne Ring,
 Min Moder bar, den vil jeg atter skienke ham.

Stryger Ormet op, og tager Ringen af Armen.

Jeg lægger den paa Stenen her. Han finder den
Strax, naar han kommer; finde først de Bilde den,
Saa bringe de ham Gaven.

Lægger Ringen paa Stenen.

Nu afsted, afsted!

Christ! skienk os Held til Hiemsfart og til Atterkomst.

Alle gaae. Man hører en vild Musik, som lidt efter lidt taber
sig i det Fjerne.

Biørn Asbrandson kommer tilbage, fulgt af sine vilde Smaa-
drenge.

Biørn.

Jeg fik dem til at drage hjem, den vilde Flok.
Og hisset mine Landsmænd alt fra Baaden snelt
Paa Skibet steg, med lettet Anker. Jegir stærk
Dem blæser Medbør i de mægtige, hvide Seil.
Tak, Odin! du har reddet dem. Den svømmer bort,
Den raske Snekke, som en skion og fremmed Fugl,
Med spredte Vinger paa Skumbølgen Sølverryg.
Men — skuffer mig mit Dre? Var det Vindens Lyd
Paa Klippencæsset, eller Røst af Mennesker?

Man hører et tre Gange gentaget Farvel, suunget ved Lurernes
Klang fra Skibet, som seiler forbi i nogen Graastand.

Biørn.

Farvel, Farvel! — O, kom igien, min Navne du!
Og udbred Nordens Vre, styrk dets Herlighed.

Skibet forsvinder bag Ræsfet.

Biørn mørk, stirrende hen for sig.

Men — sorte Skyer true fælt Synskredsen mig;
Jeg seer i Aanden, Løse sig forbandt med Ran,
At spærre Veien for det modige Ræmpeværk.
Ja, Utgards fæle Drømmetrold: Uvidenhed!

J Taagedamp, med tætte Slør for Dinene,
 Inddysser raske Forsæt du. Grindringen
 Om dette Tog forsvinder uden Virkning. Snart
 Beed Ingen meer, at her er Land, som venter ham.
 O, men paa denne store Steen, som staaer ved Strand,
 Som Bølgen stundom overskyller i Flodens Tid,
 Men Solen brænder tør igien, naar Ebben kom,
 Jeg Runer hugge vil om vor Opdagelse,
 Som Sol forvittre, Bølgen ei bortvaske skal.

Til en af Drengene.

Hent Huggejern og Hammer mig!

Drengen.

Hvad glimter der

Paa Stenen?

Løber hen, og henter Ringen.

See! en deilig Ring, Quetsfalcoalt!

Biørn.

En Ring?

Lager den.

Bed Frei, jeg kiender den. Ja, det var den,
 Thuride fik paa Island af en Ungersvend —
 Nu hendes Søn har Gubben den tilbagebragt.
 Det tyder paa: at Livet, som en liden Ring,
 Er sluttet snart. — O, fiære Guld! du vækker mig
 Grindringer og Følelser i Hjertets Dyb,
 Som længst jeg troede slukte; men i Asken laae
 Den stærke Glød, og flammer op, før den gaaer ud.

Betragter Ringen, og opdager inden i den de Ord:

„Min fiære, stadige Tanke!“

Det skrev med Runer sikkert hendes egen Haand
 I et bedrøvet Dieblif — det gieldte mig.
 Tak, Tak, Thuride! Nu din Sorg er overstaaet,

Maaskee den bærer Glædens Frugt i Tidens Løb.

Vender sig til Drengene.

J Dreng! nu opmærksomt hører Herrens Bud.

Drengene

bukke med Hænderne paa Brystet.

Vi høre dig med Lydighed, Quetsalcoalt!

Biørn.

Naar jeg er død, da skal J her begrave mig,
Hvor Runestenen kneisende ved Stranden staaer.

Vil J vel det?

Drengene.

Du længe med os leve skal.

Biørn.

Ret vel! Men doe skal eengang alle Mennesker,
Og jeg, som Alle. Slægter løse Slægter af.

Drengene.

Du kan ei doe.

Biørn.

Min Aand ei doer; der har J Ret.

Den iler til Esøvarne, hvor Thuride boer;
Men Kroppen blegner. Lover mig da helligt hver,
At her J vil begrave mig, med denne Ring
Om Armen, naar jeg sover hen!

Drengene.

Vi love det.

Biørn.

Liigkisten skal J hule mig af Kampesteen,
Og mure Laaget fast, naar først det slutter ret,
At det kan trodse Jordens, Havets Fugtighed.
Saa skal engang, om flere hundred Aar maaskee,
Paa denne Strand man finde gamle Runesteen,
Og undre sig, og grave rundt, opdage meer.

Saa skue de min Beenrad med den gyldne Ring,
Og læse Runen, skrevet af Thurides Haand.
Saa vide de, at Nordens Mænd fandt dette Land,
Før Andre kom; og muligt saadan vriste vi
Den Ure, som tilkommer os, af fremmed Haand.
Thi Saga, som kun Sandhed vil, tillader ei
Usandhed, at den Løgn paa hendes Tavle skrev.

Drengene.

Vi høre, hvad du byder os, Quetsalcoalt!

Biørn

betrakter Ringen igien, og læser:
„Min fiære, stadige Tanke!“

Amleth.

Tragødie.

Personerne.

Fengo, Konge i Jylland.

Geruthe, hans Dronning.

Amleth, hans Stedson.

Sigrid, Amleths Brud.

Humble, Skjald.

Vifil, Staller.

Rorik og } tvende Hirdmænd.
Hugleik, }

Hadding, Underdrot i Venshyssel.

Thorald, hans Dffergode.

Gunhild, Sigrids Amme.

En Fiskerkone.

Gyda, en gammel Troldeqvinde.

En Dreng, hendes Vtling.

Fengos og Haddings Huuskarle.

Ræmper og Folk.

Første Handling.

En Fiskerhytte.

Amleth, klædt som Fisker. Husets Qvinde.

Qvinden.

Au est du tør og omklædt alt, min Ungersvend!
Men ringe blev din Dragt mod den, du skiftet har.

Amleth leer.

I Varven brogede Sommerfugl tilbage frøb.
Jeg takker dig. Dyrngvaadt var mit Skarlagensskind.
Du kiender mig slet ikke?

Qvinden.

Nei, men mærker nok,

Du est en Danskt, Hirdmand maaskee ved Kongens Hof,
Thi høviskt er dit Væsen, stolt dit Diekast.
Men jeg er fra en fremmed Egn, og nylig gift;
Jeg kiender lidt til Kæmperne paa Kongens Gaard.

Amleth.

Et Sætog har jeg prøvet nu halvandet Aar,
Og overalt havt Medbør; det var ikke Ret
Af gamle Nordhav, saadan at behandle mig:
At sønderslaae mit gode Skib paa Fædrefyst.

Qvinden.

Min Nabo kommer der, en saare fornem Mand;
Hvis du est en af Kongens Kæmper, finder du
I ham en Broder, som kan bedre hielppe dig.

Gaaer.

Humble Skiald kommer, og raaber forundret:
I Guder, Amleth!

Amleth glad.

Humble Skiald! min Barndomsven!
Dig seer jeg først? Saa er al Sorg og Nød forbi.

Omfavner ham.

Humble.

Du, Amleth! her? Du — du est den skibbrudne Mand,
Som hid er svømmet fra det bølgeslugte Brag?

Amleth.

Jeg haaber, fleer.

Humble ryster bedrovet paa Hovedet.

Nei, Amleth! du kun reddet blev.

Amleth med en rask Gølelse.

Har Man alt dræbt de tappre Brødre? — Lige godt!
Hler=Ugir vristed dem af Qvindens Morderarm,
Og Riord paa Stormen fløi med dem til Valaskialf.

Humble.

Uf, Amleth! du est her igien!

Amleth.

Hvi sukker du?

Beflager du min Hiemvæ? Ja, jeg leed deraf,
Men falder det ei Svaghed, at et Træ har Rod.
Jeg fied blev af den gule Frugt paa Sifilei,
Og længtes efter danske Rug og dansk Bedrift.

Humble.

Du finder, Amleth! mange Ting forandret her.

Amleth.

Som Skyer paa Himlen vølge Livsbedrifterne.

Humble.

Din Fader —

Amleth falder ham i Talen.

Lever, haaber jeg, dog først og vel?

Humble.

Nei — han er død.

Amleth tvinger sin Sorg.

Saa svang til Balhal Odin ham,

Dg ei med Graad besmitter jeg hans Bautasteen.

Humble.

Nei, Amleth! ei din tappre Fader faldt i Kamp.

Amleth.

Da sørger jeg først, hvis han sank paa Bænkeshalm.

Humble.

Ei Spøret, men hans Livsbedrift har mærket ham.

Man mumler om, hans Braddød var et skummelt Mord.

Amleth fortvivlet.

Saa er end ei mit Skibbrud endt. Kun Borneleg

Det første var. Min Aand slog nu dit Ord i Dvæg.

Min Fader myrdet! — Danmark har ei hevet ham?

Humble.

Uf Hemmelighedsfløret dækt er denne Daad.

Amleth.

Hvorledes giennembrød da du det tætte Elør?

Humble.

Mistanke, Amleth! Rygtet og Sandsynlighed —

Amleth.

Er Sladdersøstre, fæstes kan til dem ei Lid.

Hvo hersker nu?

Humble.

Din Faders Broder.

Amleth.

Fengos Hevn

Traf endnu ei Hardvendils skumle Banemand?

Han greb ei Morderen?

Humble.

Amleth! ha, jeg frygter for,

Han greb ham, hvergang Fengo greb i egne Barm.

Amleth.

Du troer —

Humble.

Hvad Mange troe, men Ingen yttre tør.

Amleth vrider sine Hænder.

Hvad blev der af min Moder da, den arme Viv?

Humble.

Ufskyldig og uvidende Geruthe blev

En Ridings Hustru.

Amleth forfærdet.

Ægted hun hans Banemand?

Humble.

Et Aar først efter Mordet. Da du borte blev,

Og Fengos gamle Lidenſkab var vaft paa ny,

Da — for at hævede dig, som Søn, din Arveret —

Fandt hun ſig i hvad ſikkert hun fortryder nu.

Amleth

efter et Diebliſk, hvori Lidenſkab og Sorg have betaget ham.

Din Tidende ſom Lynet i min Steen=Æg ſlaaer;

Den knækker Grenene — ſplintrer dog ei Stammen reent.

Humble.

Nu, Amleth! hør en ærlig Vens velmeente Raad:

Taf Guderne, ſom ſendte dig paa dette Brag,

Dg lod dig svømme, som en Sælhund, skiult i Vand;
 Thi var du kommen seilende som Kongesøn,
 Med Lurers Klang og Flaget i den høie Raa —
 Som Kongesøn begrov vi dig i Morgen alt.
 Saa skynd dig snelt herfra igien, som snelt du kom!
 Jeg skaffer dig et lidet Skib i største Hast,
 Dg følger dig. Snart træffe sikkert Venner vi
 Paa fremmed Kyst; ei Maanen ofte skifte vil,
 Før Brodermorderen stødt er fra sin Kongestol.

Amleth

efter en kort Betænkning, ryster paa Hovedet.

Nei, Humble! hvad man selv kan giøre, bør man ei
 Raadvild og svag bebyrde sine Venner med.
 Men før jeg hevne kan saa svart et Ridingsværk,
 Med Sikkerhed jeg kiende maa Forbryderen.

Humble.

Du vil?

Amleth.

Med Lysten fælde List. Rægrime bandt
 Sig Fengo for sit Ansigt — jeg har ogsaa een.

Humble.

Løs mig din Gaade!

Amleth.

Skiebnen er mig ikke blid,
 Det ærligt maa min værste Fiende mig tilstaae.
 Med Længsel iler hiem jeg til mit Fædreland;
 Med Lyst og Fæst jeg haaber snart, som Kongesøn
 At hilse Fader, Moder og den vene Mø:
 Da kastes jeg fra Brag til friske Fadergrav.
 Drot er hans Morder, der tillige dræbte mig
 Min Moder; Fengos Biv er ei min Moder meer.
 Nu Raden, troer du, kommer ogsaa snart til mig?

Men her jeg rækker dig, Fostbroder! Haand derpaa:
 Jeg redder end, hvad reddes kan; min Fader selv
 Af Helheim med en Hevn, som er hans Skygges værd.
 Mig venter Doden? Godt! jeg dræbe vil mig selv
 En liden Stund: min Aand, min Siæl. Den frygtes kun;
 Ei dette Legem, uselt i en usel Dragt.
 Med Levninger af en forsvunden Tænkraft,
 Som Daare vil jeg møde Fengo — daare ham.
 For Dm i Støvet føler han Medlidenhed;
 Han taaler mig i Hallen, til jeg grandt har læst
 Misgierningen i Diet, der ei tie kan.
 Men har jeg Bished, Ven! og vinder Folkets Hielp,
 Da svulmer til en Ræmpeflange liden Dm,
 Omfletter glubst Forræderen — og qvæler ham.
 Nu bring mig, Humble! til min Faders Banemand.
 De gaae.

 Kongens Hal.

fengo alene, grublende.

Samvittighed! Og hvad er da den Afgud vel,
 Som Frygten dyrker, offrer Suk og Skælven til?
 Et Modløshedens Giøglebilled, flygtigt malt
 Af Dræsløsheds Pensel i vor Pandeskal.
 Slig Frygtbefængt bør aldrig ville noget Stort,
 Der dristig ei kan adle Last en enkelt Gang.
 Den bløde Baldur, som man ogsaa kaldte god,
 Sank selv til Hel; og hvad var vel, Hardvendil! da
 Saa stor min Synd, at jeg — til Baldur sendte dig?
 Har Odin ei opfundet Seiden, brugt den selv,
 Hvor Sværdet, hvor ei Kongespiret rakte hen?

Saa lad os ikke synke feigt i Trællefrygt,
Men nyde Frugten af den dyrtbetalte Daad!

Dronningen kommer.

Fengo.

Hil, sæl, Geruthe!

Geruthe.

Fengo, Fengo!

Fengo.

Ædle Biv!

Hvad tyde disse Skygger, som omtaage dig,
Som gynge sig paa dine Bryn, og vaske bort
De Sundhedsroser, Natten før og Vinterfuld
Gi blege funde, tværtimod forfrisket meer?
Evandt ogsaa med din Styrke din Fortrolighed?
Hvad har jeg da vel her igien?

Geruthe.

En Beenrad snart,
Som — desto værre — mindes fun og angre fan.

Fengo.

Geruthe!

Geruthe.

Men jeg tale maa, for Dødens Diis
Med Jordbeg mig forsegler denne blege Mund.

Fengo.

Saa tal, og lad os jage bort med Begelord
Den stumme Sorg, der voxer i din Gensomhed,
Som Muggenheden paa den skumle Kioldervæg.

Geruthe.

Nei, ikke jeg samtale vil; i Strøm af Ord
Jeg give maa mit Hierte Luft.

Fengo.

Nu — som du vil!

Geruthe.

Hardvendils Død var pludselig; men Braddød tidt
Traf stærkest Mand, som segned for et Krampeslag —
Ei unaturligt, usandsynligt.

Fengo.

Ganske vist!

Men hvordan kan Hardvendils Død da ængste dig?

Geruthe.

Den ængsted ikke strax, den dybt bedrøved mig.
Men sukke skal selv Qvinden ei sin Levetid
For Held, som svandt, som Taaren ei tilbagegræd;
Jeg trøstede mig, og rakte dig -- som ligtede ham —
Min Haand.

Fengo.

Og det var velgiort.

Geruthe.

Der er Spørgsmaal om.

Du ligtede ham i Afsyn, men i Adfærd ei.

Fengo.

Var Fengo steds ei vennesalig, mild mod dig?

Geruthe.

Jo! men dit Blik, der før var den Begravnens liigt,
Blev jordet med ham, tyffes mig.

Fengo.

Nu sværmer du.

Geruthe.

Din Ærlighed, din Raskhed sank i Grav med ham.

Fengo.

Som du en Husbonds, følte jeg en Broders Død.

Geruthe ryster paa Hovedet.

Du føler med Indbildningen, med Hiertet ei.

Fengo.

Du frænter mig med sygelig Epidſſindighed.

Geruthe.

Selv, Fengo! du forlangte min Oprigtighed.

Fengo.

Saa tal, hvis det kan lette dig; jeg tie vil.

Geruthe.

I Hallen ved mit Sovestammer ſtaaer en Mand
 I rund Jorðybning, ſtoppet ud af Hamp og Blaar;
 En Skikkelse, Hardvendils liig, thi Harniſk, Hielm
 Og Skjold og Sværd, den Døde bar, bedække hiin.
 I lang Tid ſtod han rolig der; men, Fengo! hør:
 I diſſe ſidſte trende Nætter grandt jeg ſaae
 Ham ſtige raſt fra Skamlen ned; i Maaneſkin
 Treen Ruſtningsſkikkelsen hen for min Sovestammerdør,
 Som aaben ſtod, og viſte mig med udſtrakt Haand —

Fengo ryster ſmilende paa Hovedet.

Hvad viſte han? Et blodigt Saar?

Geruthe med Gysen.

Nei, Fengo! nei!

Af røden Guld det var et lidet Bæger fun.

Fengo.

Nu kiender jeg din Sygdom, og forſtaaer den grandt.
 Et uſfelt Rygte! Hvilket giftigt Dgleæg
 Udflækker ikke Rygtet med den ſkumle Løgn?
 En Dumhed, mumlet lumſkt af mine Fienders Flok.

Geruthe.

Hvor meget gav jeg til, at Løgn det Rygte var!

Fengo.

Slet Intet ſkal du give, for i Damp igien
 At løſe Giøglebilleder, ſom ængſte dig.

Geruthe.

Men Rustningsstikkelsen i Guldmaanens Midnatsstirn!

Fengo.

Dg veed du ikke, Maanen er en Løgnerske,
Som i sit Dæmringslys fortæller Eventyr?
Men Børn kun troe dem.

Geruthe sukker.

Fengo! du forsikkrer mig
Da som en Mand, som Helt, om din Uskyldighed?

Fengo.

Traf du mig ellers vel saa rolig?

Geruthe.

Fengo! du

Er ikke rolig.

Fengo.

Nei, din Tilstand ængster mig.

Geruthe.

Dg hvor er Amleth? Hvorfor kom ei Amleth hjem?
Halvandet Aar han flakker om paa Vikingstog.
Hvi dvæler han hos Jarlen paa en fremmed Kyst?

Fengo.

Lang Veien er, og Ungersvendens Provetid
Maa modne Manden; Trællen kun tilbringer fløv
Sin hæderløse Vaar i Arnens Askehob.

Geruthe.

Naar kommer han?

Fengo.

Vi vente ham hver Dag igien.

Geruthe med et Blik til Himlen.

Skal jeg mig trøste? Frigga! skal jeg trøste mig?
Hvor gierne griber den en Trøst — som ingen har!

Vifil kommer.

Geruthe vender sig fra ham med Affth.

Bort! bort!

Fengo.

Du svæver atter til din Gensomhed?

Geruthe.

Han der forjager mig.

Fengo.

Har han da fornærmet dig?

Geruthe.

Ja! med sit Anfigt. Sligt bar ingen ærlig Mand.

Fengo smilende.

Vi dig mishage begge med vort Diesyn.

Med Aarene — sandt nok — vi er ei smukke meer;

Det Nederlag, som Tiden, ofte Sorgen gjør,

Tidt pludseligt, skiondt Blomsten længe frist sig holdt,

Maa man giensidigt finde sig taalmodigt i.

Du selv — en Rose, frist endnu i Høstens Tid —

Geruthe.

Er visnet i din Østenvind; kun Tornen staaer

Paa Stilken end, og plager dig som Spøgelse.

Vel! Spøgelse tilbagegaaer til Spøgelse.

Men Harnisklarven, hvori for Hardvendil stak,

Gaaer Liv igien, naar Maanen dysser Liv i Blund,

Og siger mig — hvad du forgieves skiule vil.

Gaaer.

Fengo.

Falst, som i Alt, Naturen er i hende med.

Først yndig, let og liflig, som den raske Hind;

Nu — langsom, som en Lastvogn med den Bautasteen,

Der slæbes til Hardvendils Grav.

Bifil.

Hun tænker kun

Paa ham.

Fengo.

Hvor er nu Diets Glands med Freias Ild?
 Slukt, slukt! Hvor er den Jordbærfrugt paa hendes Mund,
 Som egged til at plukkes af gientagne Kys?
 Og Barmen, hvor før Sundhedsneen bunked sig?
 Hvad blev der af den skionne Snee? Kun Gis igien! —
 Hvad skal da Hiertet være tro, naar du, Natur!
 Som skabte Hierter, os med Falskhed foregaaer?

Bifil.

Et Aar har omskabt Dronningen; en Skygge kun
 Hun er af hvad hun fordum var.

Fengo.

Ja, Skyggeværk

Er Livets Lyst; og derfor maa den korte Fryd
 Frisk nydes, som en Frugt, der raadner næste Dag. —
 Hør mig, min Siæls og min Bedrifts Fortrolige!
 Ung Amleth, siger Rygtet, kommer hjem igien
 Fra Vikingsfærden. Folket elsker ham. Hvorfor?
 Fordi han er sin Faders, Kong Hardvendils Søn.
 Men skaffed Fødslen Fordeel ham, gav den ham Held,
 Saa maa han taale Skiebne med, den bringer ham.
 Jeg er ei grusom; stundom dog nødvendige Daad
 Maa Fyrsten øve, som hans Hierte bløder ved.
 Hvor mangen Høvding, kæmpende til Vrens Maal,
 I Krigen offred Liv i Hundredtusindviis!
 Jeg offred eet — høist to; dermed er det forbi.

Bifil.

Et Mord paa den Ufskyldige forfærder os
 Ei anden Gang — det er den Fordeel, Brøden har —

Thi skaante Blod reenvasker ikke blodig Haand.
Men farligt vorder Amleth's Drab; thi af hans Blod
Vil Gnister springe til en vældig Oprørsild.

Fengo.

Der seer man, Bisil! hvor nødvendig Lysten blev,
Eaasnart om Rige, Land og Folk først Taler er.
Ha, Drot maa tidt misunde Træl, som ærligt kan
Med Fryd omfavne Frænden, der hiemsøger ham.
Jeg nødt er til at skiule tung Nødvendighed
Bag Falskheds Raabe.

Med en Hestighed, der overvinder hans Forstillelse.

Naar han kommer paa sit Skib,

Og kaster Anker, mød ham da med Baaden flux!
Sluproerne med festlig Dragt, med Marerne
Hvidtmaalede, med Flag paa Flag, der vinke ham,
Maae hente ham. Du selv ham række Vennehaand.
Men Brættet, som fra Heltens Skib til Baaden gaaer —
Forstaaer du mig?

Bisil smilende.

Heel vel; men det forundrer mig,

At bedre List ei øver den, som dyrker List.
Troer du, et Plump i Vandet ender Amleth's Liv?
I hver en Rorfarl finder han en Redningsmand,
Og tusind Hænder rækkes ham fra Danerhyst
Til Hielp og Bistand. — Men desuden Brættet er
Alt oversprunget mellem Skib og Fædreland;
Det vipped voldsomt med ham, men det brast dog ei.
Lad ei min stærke Tidende forfærde dig!
Ung Amleth kommer, giester om en liden Stund
Din. Hal, min Drot! — men Amleth er ei Amleth meer.

Fengo.

Hvad vil din mørke Tale sige?

Bifil.

Den er lys. —

Paa Jyllands Kyst, hjemseilet til sit Fædreland,
 Leed Amleth Skibbrud; Skibet sank med Mand og Muus,
 Og Amleth blot blev reddet af den hele Flok.
 End lege Rans skumræfte Døttre Fierbold med
 De tunge Bælker af det sønderslagne Brag,
 Og Fiskene sig til Gode gjør med Heltens Liig.
 Han takker fældne Svømmekunst og Armens Kraft
 For Redningen. Men Alt har stakkels Amleth tabt
 Ved dette Skibbrud: alt for stærkt Anstrængelsen
 Paa Hiernens Nerver virket har, paa hans Fornuft;
 Thi som en Daare stander han paa Fædrekyst,
 Og som en Daare, flædt i slette Sømandsdragt,
 Besøger han dig i dit Hal, — og Folket med,
 Der følger, som nysgierrig Sværm en drucken Mand.

Fengo seer ud af Vinduet.

Der kommer han i Trøien blaa, med Haaret vildt.
 En løvrig, nys af Træet afflidt Lindegreen
 Har han i Haand. De stimle til, de følge ham.

Bifil.

Umuligt at afholde dem fra Hallen her.

Amleth kommer, fulgt af en stor folkesværm. Mænd og Kvinder
 af Kongens Gird indtræde.

Folket raaber:

Velkommen, Amleth! hjem igjen, vor Kongesøn!

Amleth vifter med Grenen.

Hvordan fra Livet holder jeg den frække Sværm?
 Jeg frygter for, den giftige Bræmse stifter mig.

Fengo.

Velkommen, Amleth! Ha, min fiære Brodersøn!
 Hvordan dog kommer du i dette Optog her?

Amleth.

Jeg frygter for den Bisværm, som forfølger mig,
Som spotter mig. De veed, jeg er en stæffet Drn,
Og derfor haanes jeg med vilde Spotteskrig;
Men var jeg Drn endnu, da, ved mit Næb, min Klo,
Jeg skulde knuse disse frække Spotttere.

Gnider Panden, og skotter til Fengo.

Eftøndt ei det er saa let for stærkest Lammegrif,
At slaaes med Bier og Bremser. Det er ikke let.

Fengo.

Du kalder dig en stæffet Drn?

Amleth.

Ja, Herre! ja,

Det var jeg, før en lumpen Trolde omskabte mig,
Afhug mig først mit Vingepar, hvormed tilforn
J Lusten som en Alf jeg fløi, og hvilede mig
Paa Klippetinder; røved mig mit frumme Næb,
De skarpe Kløer; og skammeligt, da det var skeet,
Forvandlede han mig til et usfælt Menneske
Med Næse, Fødder, Arme — blotte Stumper af
Den fordums Pragt og Herlighed; og gav mig Ord
Til sladdrende — den Ret har Askurs stolte Slægt —
Med Klynk og Suk at tolke min Glendighed.

Fengo.

Og, Amleth! fiender du mig da slet ikke meer?

Amleth.

O, meget godt! J er en Slagter. Sværmen her,
Der først mig som en Skare Bier forekom,
Det er jo lutter Dyr, Stude, som, naar Thor
Til Kampen raaber, følge jer, og stange kærft
J Marken andre Stude. Men hjemkomne Dvæg,
Det hænger du i Borten op og slagter selv.

Fengo sagte til Bifil.
En Dobbeltsmending ligger i hans Daarskabsord.

Høit.

Hvor har du været, Amleth?

Amleth.

Da som Drn jeg fløi,
Tilhørte hele Jorden mig; og tro du mig,
At det var herligt. Stundom sad jeg høit til Fjelds
Hos Riord i Roatun, og laante Raaberen,
Hvormed han skraaler Vinden op, og blæste selv.
Sneeboldte sammenskræbed jeg paa Biergets Top
Da med min Klo, lod dem som Fjeldskred glide ned,
At dække By og Kongsgaard. Det var lystigt, det!
Saa fløi jeg atter paa en prægtig Sommerdag
Til Blaalands Drk, hvor mig fra Skyen Løver som
Jordlopper tyktes, der sprang om i tørre Sand.
I Velskland fandt jeg vene Møer; men Blomsterne
Der dufte mig for stærkt og for bedøvende,
Og Pigerne, som Sole, der mishage mig,
Angribe med for megen Jld. Jeg lider meer
Den danske Freis Violduft, hendes Maanestkin;
Thi gule Haar hun spinder af sit Maanestkin,
Og Pigevine skaber af Violer hun,
Som her paa denne.

Han gaaer hen, og tager Sigris under Hagen.

Ha, jeg skulde kiende dig;

Pikker sig med. Fingeren paa Panden.

Men mig Hukommelsen svigter paa den sidste Tid.

Bifil.

Min Broderdatter Sigris kiender du igien?

Amleth seer paa ham med Foragt.

Slig deilig Sangfugl er ei hornet Ugles Øt.

Geruthe kommer.

Fengo.

Du kiender, Amleth! dog den Riv, som kommer der?

Amleth.

Ret godt; det er en Enke.

Fengo.

Nu min Venneviv.

Amleth stirrer paa hende.

Hun bærer ei Hardvendils Guldring paa sin Haand?
Blyringe vil hun bære snart om Dinene.

Geruthe.

Min elskte Søn! kom til mit Hierte.

Amleth undviger hende.

Har du eet?

Geruthe.

Du kiender ei din Moder?

Amleth.

Jeg har Moder ei.

Hun skudt blev af fordømte Jæger høit paa Fjeld,
Dg styrted ned i Afgrundssvælget, sank og sank —
Jeg troer ei, hendes Liig endnu har naaet sin Grav.

Fengo.

Han troer, han er en Drn, den stakkels Ungersvend.

Amleth stolt.

Jeg var en Drn, og endnu har jeg Synet skarpt,
Den sidste Rest af al min Drneherlighed.

J, stakkels Herre! lader til at lide stærkt

Af Dienstvaghed. Eders Die taaler ei,

At fæste Blikket længe paa en ærlig Mand.

Men jeg har lagt mig efter Rægefunst; kom

Dg lad mig see, fæst Diet roligt, stivt paa mig,

Saa skal jeg nok helbrede jer.

Fengo.

Nei, Amleth! nei,

Mit Syn slet Intet fattes.

Amleth.

Nu, saa see mig da
 I Diet stivt, og siig — hvor blev min Fader af?

Fengo.

Han er i Graven, Amleth! Guder røved dig
 Forstandens Brug; ei Livet længer undtes ham.

Amleth.

Det var ei milde Guder. Men bespotte dem,
 Det vil vi ei, fordi de vredes. Alt paa Jord
 Gaaer efter Lune — Nød og Held. Og Guderne
 Helbrede kan igien den Varm, de sønderflog.
 Ei sandt?

Fengo.

For viist du taler for en Daare fast.

Amleth.

Al, Herre! Blisdom tales tidt af Daarer bedst. —
 See saa! Først har jeg her besøgt den Levende;
 Den Døde maa besøges nu, Hardvendils Grav.
 Og Runer paa hans Bantasteen er der fuldt op.
 Ei sandt, Kong Fengo?

Fengo.

Endnu ei; de komme snart.

Amleth leer.

Ja, snart! Steenhuggerkunsten har jeg ogsaa lært.

Slaer paa sit Sværd.

Her er den Meisel, som jeg hugger Runer med.

Til Sværmene.

Kom nu, I Bier! I Stude! vil I følge mig
 Til Kongegraven?

Mængden.

Amleth! ja, vi følge dig.

Amleth.

Men langsomt, langsomt, fiære Børn! Thi nok I veed,
At flyve rast kan ingen vinge-stæffet Drn.

Uffides til Humble, i det han gaaer.

Han er min Faders Morder, og jeg træffer ham.

Alle forlade Hallen med Amleth, undtagen Kongen og Stalleren.

Fengo.

Mistænkeligt mig tykkes dette Giøglespil.

Bifil.

Af denne Evaghed leed han alt fra Liden af.
Indbildninger og Tankesprog løb af med ham,
Alt efter Lune; tynd var stedse kun den Traad,
Som Ordet bandt til Meningen.

Fengo.

Mig tykkes dog,

At der er Traad i dette Birvar.

Bifil.

Men hvad kan

I Verden da formaae den stolte Kongesøn,
At give Slip paa Høihed og paa Værdighed,
At tabe Folkets Agt og Tillid —

Fengo.

Bifil! han

Har ikke tabt i Folkets Agt.

Bifil.

Det ynker ham.

Fengo.

Men stærkere med Ynken flammer Rærlighed.
De følge ham; han har en sikker Livvagt alt,
Meer sikker, end den Hirdmands-flok, han fik af mig.

Bifil.

Selv har han sig som Daare stødt fra Kongestol.

Fengo.

Som Daare springer han maaskee let op igien,
Og støder med Haanlatter mig med Foden ned.
Min Siæl ei finder Ro, før jeg med Bished seer —

Bifil.

Min Pligt det er, at skaffe dig den Bished, Drot!
Vor Lykke Skiebnen til hinanden bandt saa fast,
At den, som født, maa døe for os paa samme Dag.
Jeg prøver Amleth. Overlad mig dette Hverv!

Fengo.

Saa gaa, vær snild! Gid endt var dette Mummespil!
De forlade hinanden.

Bed Grauhæien.

Amleth. Humble. En Skare Mennesker. En Steenhugger
arbejder paa en Steen, men standser, da Amleth taler.

Amleth.

See, her er Graven! Hvilket høit Muldvarpestud!
Ha, hvor den skionne Myretue bovner stolt!
Er det ei stort, høitideligt, at samle sig
Om sligt et Kæmpeminde?

Til Steenhuggeren, der begynder at hugge igien.

Træl! hvad gjør du der?

Lad af med denne Banken! Du forstyrre mig.
Du hører jo, at jeg vil holde Taler her.

Steenhuggeren.

Steenhugger er jeg, ingen Træl. Paa Kongens Bud
Jeg hugger Runer i din Faders Bautasteen.

Amleth.

Paa Fengo's Bud og for hans Guld? Saa est du jo
Dog Træl for ham. Hvad rister du? Kom, lad mig see!

Læser:

„For Drot Hardvendil reiste Fengo denne Steen.“

Leer.

O, Fremtid! hvilken herlig Kundskab fik du der
Om Livsbedriften — Dødsbedriften. Fuldeligt
Den Jordede nu du kiender — og Begraveren.

Læser igien:

„For Drot Hardvendil reiste Fengo denne Steen.“
Behøver Sagas Griffel vel at tegne meer? —
Men hvor er Humble?

Humble.

Her.

Amleth.

Skjøndt Hovedet svimler mig,
Og meget sig forandret har fra fordums Tid,
Mig tykkes dog — mig synes, du var Skjald engang.

Humble.

Det er jeg end.

Amleth.

Saa syng et Qvad om denne Mand,
Som Alle paaftaae var min Fader; jeg er syg,
Og glemmer let, og huster meer ei Alting grandt.
Men — digt et Qvad om Drotten dog, og syng det tidt
For Folket, at Hardvendils Død og hans Bedrift
Og Skiebne vorder dem og Fremtid velbekiendt;
Hvad denne lumste Bautasteen fortie vil.

Læser igien:

„For Drot Hardvendil reiste Fengo denne Steen.“

Sparfer til Stenen.

Nei, nei, ved Thor! for kort er dette Levnetsløb.
Men jeg har sagt jer, at jeg selv Steenhugger er
Og Sagaskriver; og Hardvændils Bauta skal
Med dybe Runer præges i den haarde Blof,
Der sidder hiertedannet i et Midingsbryst;
Hvis, fiære Venner! I kun troligt hielpe mig.
Nu Haand paa Bærket! Vi vil slibe Meiselen.

Folket.

Velkommen, Amleth! hjem igien, vor Kongesøn!

De følge ham.

Anden Handling.

En Hal, som med sin aabne store Dør vender ud til en
Trægaard. Maanen skinner giennem Løvet.

Sigrid. Gunhild.

Sigrid.

Det er saa luunt, ei mindste Vind
De sorte Blade ryster.

Gunhild.

Jeg veed det nok: i Mørke du,
Skøn Sigrid! er en Ryster.
Det min Skyld er. Du stakels Glut!
Jeg næsten mig bør skamme;
Men altid maatte Eventyr
Fortælle dig din Amme.
Saa sad du der og lytted til,
Forfærdelsen dig glæded;
Men turde, naar mit Sagn var endt,
Knap røre dig fra Stedet.

Sigrid.

Ja, du har Ret, jeg var et Barn;
Men Modenheden kommer,
Og man faaer meget meer Forstand
Den sextende Skærsommer.

Gunhild.

Alt, kiære Barn! hvad det angaaer —
Ja, man blier mere kiælen;
Men sexten Somre virke meer
Paa Legemet, end Siælen.

Sigrid.

Mig Maanen smilte før som Trolde,
Saa bleg den øged Skrækken;
Svartalfer som Skarnbasser hang,
Dg fortnede mig Hækken.
Nu aner jeg, at Freias Magt
Med Skumringen begynder;
At Stierne hist paa Himlen klar
Er Kiærlighedens Tønder;
At Maanen er den Siøfna blid,
Som følger Freia gierne.
Maaskee jeg seer skøn Freia selv
I denne store Stierne.

Gunhild.

Mit Barn! hvad giærer i dit Bryst?
Din Raskhed gjør mig bange.

Sigrid.

Heltinde kiæf jeg være vil,
Ei Vengstlighedens Fange.
Balkhyrien jo svinger selv
I Striden Seirens Fane.
Dg stammed ei min Moder ned
Fra Sigurd Fosnersbane?
Han dristig gif paa Heden ud,
For Dragen at forøde.
Jeg ogsaa gaaer paa Heden, jeg;
Men jeg vil Ingen døde,

Berøve Dragen ei sit Guld.
 Nei, Guld jeg Dragen bringer —

Sukker.

Kun maa den jage Sorgen bort
 Med sine brede Binger.

Gunhild.

Du vil i Sommernatten ud
 Bag Hækkerne, de lune?

Sigrid.

Dg længer ud, hvor Lynget groer
 Paa Hederne, det brune.
 Hvor Haren løber om i Lynge,
 Dg fiender ingen Fare;
 Der lader sig ei Sigrids Mod
 Beskæmmes af en Hare.

Gunhild.

Hvad vil du da, mit gode Barn?
 Freia din Vid beskytte!

Sigrid.

Der Gyda jeg, den gamle Hæg
 Besøger i sin Hytte.
 Hun er halvfemsfindstyve Aar,
 Fra Trolde ned hun stammer;
 Hun sidder med sneehvide Haar,
 Som Dødning i sit Kammer.
 Men den, som bringer hende Guld,
 Dg frygter ikke Døden,
 Den ynder hun, den er hun huld,
 Dg hjælper tidt i Nøden.

Gunhild.

Dg hvormed skal hun hjælpe dig?

Sigrid.

Hun Amleth skal helbrede,
 Hans Hierne trylle karst igjen,
 Som er i Bilerede.
 Jeg veed, hun kan, og vist hun vil
 Bidrage til min Lykke.
 See denne kostelige Bras,
 Et uskatteerligt Smykke!
 Alenodiet jeg fik i Arv,
 Da Frigga tog min Moder.
 Det virke skal ung Amleths Larv.
 Jeg elsker ham —

Sukker.

som Broder.

Gunhild smiler.

O, meget meer!

Sigrid.

Det muligt er.

Sig Lykken vel kan vende.
 I Dag han ret ei fiendte mig —
 Men Amleth skal mig fiende.

De gaae.

I Skoven.

Nat. Maanedag.

Amleth. Humble.

Humble.

Kun nogle Skridt, saa er vi ved den Bondes Huus,
 Hvor Natten vi tilbringe kan i Fred og Ro.
 At du som Daare smutted bort fra Fengers Gaard,

Var velbetænkt; thi Daaren følger Lunets Lyst,
 Og saadan fandt du Sikkerhed for denne Nat.
 I Morgen, naar du viser dig paa alfar Bei,
 Vil Folket atter sammenstimle, følge med;
 Og Ingen vover offentlig at gribe dig.
 Men meget jeg fraraade maa, at du igien
 Tilbagevender til den skumle Fengos Magt.
 Mistanken er alt vaft, han troer din Galsskab ei,
 Og tidlig eller silde venter Døden dig.

Amleth.

O, Fædreland! o, Rige, som jeg fødtes til
 At vorde Drot og Fader for! du støder mig
 I Ratten ud, som Røver, som Ildgierningsmand;
 Din Sol bestraalet Kongesønnens Usselhed,
 Din blege Maane først jeg tør betroe mig til.

Humble.

En hurtig Hest min Bonde dig forskaffe vil;
 Med den til Færgestedet iil, og flygt til Fyen!
 Der raader Grif, han dig venligt favne vil.
 Den vilde Gadding hersker os vel mere nær;
 Men ham kan man ei stole paa, thi Fengo selv
 Har sat ham i hans Bærdighed som Underdrot.

Amleth.

End eengang, før jeg flyer og søger fremmed Hielp,
 Tilbagevende maa jeg til min Faders Gaard.
 To ædle Siæle, som jeg dybt bedrøved der,
 Maae trøstes først.

Humble.

Ha, jeg forstaaer dig.

Amleth.

Fader har

Jeg tabt; min Moder lever, og min Hiertenskiær.

Geruthe har jeg blodigt saaret, hvis hun er
 Uskyldig; derom maa jeg selv forviøse mig,
 Og gyde Balsom atter i det Saar, jeg slog.
 Og hun — vel ei beslægtet mig ved Byrd og Blod,
 Men nærmere: ved det skønne Balg, som Freia gjør,
 Vel frit, og dog saa bindende, saa fast bestemt —
 Hun vide skal, at Amleth's Banvid kun bestaaer
 I Elskov til den Yndige, som frygter den.
 Thi Elskov, sige gamle Mænd, er Banvid selv;
 Men Ungling foretrækker den for Oldings Bid.

Humble.

To Skiffelser jeg hisset seer i Maanestkin
 Sig nærme. Træd bag Busken, lad dem gaae forbi!
 De skiule sig bag Hækken.

Sigrid og Gunhild komme.

Gunhild.

Sigrid! din Ungdom gier dig Kraft,
 Mig Alderen har svækket;
 Nu er det mig, og ikke dig,
 Som Mørket gjør forskrækket.
 Mig tyffes: der i sorten Skiul
 Jeg hørte Noget brage.

Sigrid rask.

Nei! det var kun en lille Fugl,
 Som smutted til sin Mage.
 Kom! Nu er vi paa Heden strax
 I Maanestkinnet lyse.
 Saa eensomt Hørens Hytte staaer;
 Men jeg vil ikke gyse.
 Vi banke paa den lukte Dør,
 Hvor svagt kun Klinken fæster,

Thi det er nok om Natten meest,
At Gyda venter Giest.

Gunhild.

Saa fiæf du søger Her og Trolld?

Sigrid.

Slig Trolldom bør man ære.

I Løn at faste Runer smaae,

Det skal mig Gyda lære.

Jeg veed det vist, jeg til min Hielp

Hos hende Trøst vil finde;

Thi Menneskenes Bid og Sind

Hun løse kan og binde.

Gunhild.

Dg ei du frygter hendes Hielp?

Sigrid

peger paa Brasen, som hun har paa Brystet.

Med dette gyldne Smykke,

Som Midnatsmaanen vier ind,

Betaler jeg min Lykke.

De gaae videre.

Amleth

træder frem igien, i stærk Sindsbevægelse, fulgt af Humbre.

Hvad var det for et Giøglesyn, som blindte mig?

Mig tyffes, at jeg saae en ung og fager Mø

I bræmmede Skarlagenskind, med Raaben blaa,

Men Hovdet kun bedækket af det gule Haar,

Der fæstet under Barmen i en Sløise var.

Humble.

Ja, det var Sigrid, ganske vist.

Amleth.

Hun vandrer ud

Paa Heden —

Humble.

Med sin Amme —
Amleth.

Til en gammel Hæ,
At lære Trolddomskunster. Ha, jeg kiender nok
Af Rygte fra min Barndom Gyda; nævntes hun,
Da var det, som om Lokes Elegfred Angerbod
Man kaldte, der paa Heden havde sat sig ned
Til alle gode Fylgiers Skræk og Troldes Lyst.

Humble.

Man mumler om, at hun har Fengo lært den Kunst,
At fryste Døden i din Faders sidste Skaal.

Amleth.

Og hende nu besøger min Hiertelskede!
Jeg følger hende Skridt for Skridt i Afstand, Ven!
Jeg figer ind i Hytten; jeg vil see, hvordan
Man lærer faste Runer, fuge giftig Seid.

Humble.

Men, Amleth! du maa styrke dig med Manddomskraft,
At ei paatagne Banvid vorder virkelig.

Amleth.

Afskyelig mig tyffes denne Qvinde nu —
Som gyldenvinget Guldsmed, en bevinget Drm,
Hvis Die stort, men fælt i rædsom Stirreglands,
Udbovner, mens hun flagrer vildt med Bingerne.
Mit Hoved svimler. Før var ogsaa Himlen mørk;
Gen Stierne stod dog skøn i lille lysblaa Plet,
Og vinkte, klar som Haabet. Nu er Stiernen slukt,
I Mulm jeg raver nu; nu er mit usle Hverv,
At straffe skumle Ridinger — og selv at døe.

De gaae.

Herrens Hytte.

Gyda kommer ind med Thrym, sin Sonnesønneson. Han sætter hendes Træstol i Forgrunden af Skuepladsen, og sig selv, naar hun har sat sig, paa en Skammel ved hendes Fodder.

Gyda.

Tidt nok har jeg,
Thrym! fortalt dig
Fædreslægters
Ældste Frasagn.
Med du stammer
Fra stærke Kæmper,
Totunslægter,
Svartalsætten.

Dengang Odin
Ymer dræbte,
Drufned Jetter
I Troldeblodet.
Fra Bergelmer,
Frelst i Baaden,
Atter dog stamme
Nutids Trolde.

Hist bag Fieldet
Fierne Frænder
Skiuler den hule
Klippehvalving.
Her paa Heden
Leved i lang Tid,
Fiernt og frygtet,
Din Oldemoder.

Men skøndt Jylland
 Bierget savner,
 Strækker sig Stenen
 Under Jorden.
 Her paa Heden,
 I Lyng og Sandet,
 Boe vi paa knuste
 Klippetinder.

Hør nu trofast
 Sidste Tale,
 Sønneson af
 Min Son, hiin fædre!
 Men en Ed du
 Først mig sværge:
 Oldemoderens
 Ord at lyde.

Thrym.

Jeg det sværger
 Ved Frændebloodet,
 Hvori Troldenes
 Stamme drufned.

Gyda.

Visne vil du,
 Som brudte Bidie,
 Hvis du skulde
 Min Billie svigte.

Levet jeg har
 For Dndt at øve;
 Mennesker kan ei
 Trolde hude.

Brøde begif jeg
Tidt og ofte,
For at skaffe mig
Guld hiin røde.

Guld er Jettens
Bedste Glæde;
Ufsurs Sønner
Det tidt mon rane.
Atter at fange
Guld ved Galdren,
Det var i niti
Aar min Tragten.

Meget fik jeg
Bed Misgierning,
Efiult i Hyttens
Efumle Kroge.
Søn! jeg vil dig
Efatten vise.
Guldets Glands
Dit Die fryde!

Rykker et Skab op i Bæggen, og viser ham mange skionne
Guldsager.

Thrym.
Hvilken kostbar
Sielden Samling!
Gyda.
Blod ved mangt et
Smykke flæber;

Lyven dog takke vi
 For det Meste.
 Dette Bæger
 Er bedste Gave.

Viser ham et Guldbæger, som hun sætter paa Bordet.

Det gav Fengo
 Feigt i Hytten,
 Da jeg lærte ham
 Seid at syde.
 Brødefuld
 Sin Broders Bane!
 Men hvad rage mig
 Mandeplichter?

Hvad vedkom vel
 Mig Hardvendil,
 Gengang seet
 I Ungdomsdage?
 Fager var han;
 Dog min Fiende.
 Afsurs Sønner
 Trolden hader.

Men al Skatten
 Jeg erhverved
 For at give
 Tilbage Fjeldet.
 Gravet har jeg
 Grøft i Lynget;
 Mig og Guldet
 Der du jorde!

Naar jeg lever
 Her ei længer,
 Skatten og mig dybt
 Sandet skjule!
 Jetten i Jorden
 Giengiv Guldets! —
 Svor du Meen=Ed,
 Meen dig ramme!

Men jeg lugter
 Menneskeblodet.
 Larm ved Laagen!
 Nogen kommer.
 Tplad Klinken!

Drengen lukker op, Sigrid og Gunhild træde ind, og hilse med
 Ængstelse.

Gyda.

Tvende Qvinder!
 Træder med Fred over
 Gydas Tærskel!

Gunhild.

Kunne vi ene
 Med dig tale?

Gyda.

Dreng! hent Vand
 Ved Kildevældet.

Thrym gaaer.

Gyda.

Drengen er borte,
 Bange begge.
 Frygt forjager for
 Gamle Gyda!

Tal, du Ældste
Med Erfaring!
Hvi besøger du
Troldeqvinden?

Gunhild.
Nei, min Jomfru
Selv maa tale;
Aabne vil hun
Dig sit Hierte.

Sigrid drager Veiret dybt.
Tillad mig blot en liden Stund
At fatte mig før min Tale!
Din Lampe lyser i Hallen svagt —
Jeg hørte Haaner gale.

Gyda.
Det var min Hane. Den ude gaaer
Og hilser Natten med Haanen;
Den stolt ildgule Vinge slaaer,
Og galer ad Midnatsmaanen.

Sigrid.
Jeg voved mig til din Hytte klæk,
Skiondt Mørket Frygt forøger.
Men Mulm før mig har tabt sin Skræk;
Her finder jeg, hvad jeg søger.

Her bringer jeg dig, til Tak og Løn,
Af Guld et kostbart Smykke,
Hvis du opfylder Hiertets Bøn,
Og skienker det sin Lykke.

Gyda glad.

For Guld at vinde, min sidste Kraft
 Vil jeg dig, Datter! skienke.
 Hvis du er gift, og hader din Mand,
 Og ønsker dig heller Enke —

Sigrid.

O, nei! Jeg elsker høit en Helt,
 Men Skiebnen ham forbyder
 Gienfærlighed. En Taage fæl
 Indhyller Heltens Dyder.

Gyda.

Den Taage fæl Medbeileren er,
 Som jeg dig bort skal skaffe.
 Belan, mit Barn! det kan jeg nok;
 Din Fiende skal jeg straffe.

Bed Hel! det er ei første Gang;
 Du neppe det formoder —
 Men seer du dette Bæger her?
 Det Broder gav for Broder.

Dermed han kiøbte stærken Seid
 Af mig graahærdede Kone,
 Der skaffed ham den Forhadtes Død,
 Hans Liv — ja meer: hans Krone.

Sigrid.

Af, Moder! nei! det er ei saa;
 Jeg kan vist Ingen hade.
 Den Sygdom kun, min Beiler har,
 Vil jeg, ham skal forlade.

Den veneste Svend, en hugprud Mand,
 Som Alle maae berømme,
 Hardt bundet er af Vanvids Baand;
 Ung Amleth gaaer i Drømme.

Han kiender ei sin Sigrid meer,
 Han giøgler i Hal og Kammer;
 Og naar jeg græder, høit han leer,
 Og spotter kun min Jammer.

O, skaf ham atter funde Bid,
 Forløs det giæveste Hierte!
 Da lønner jeg dig med røden Guld,
 Fordi du vog min Smerte.

Gyda vred.

Bed Løse! du forbittrer mig.
 Jeg skal ham Glæder unde?
 Det ikke jeg kan, og ikke jeg vil,
 Om ogsaa jeg det funde.

Kun dem jeg yder kraftig Hielp
 I Løn, som Andre hade;
 Jeg Magten har — en fielden Magt,
 Men Magten til at skade.

Det stolteste Træ kan let mit Had,
 Som Stormen, overvinde;
 Men ikke jeg det mindste Blad
 Kan sætte til en Kiærminde.

Kom ikke med din fiælne Snak!
 Den gjør dig ingen Nytte.
 Og har du her ei anden Bøn,
 Saa paf dig fra min Hytte!

Amleth træder ind med Hielm paa Hovedet, draget Sværd i Haand. Sigrid udstoder et Skrig, og flygter hen i Hyttens Baggrund med Gunhild.

Gyda forfærdet i sin Træstol.

Utgarde=Røse! ha, hvad sender du mig der?
 Hardvendils Aand! Jeg kender ham fra gammel Tid,
 Fra Ungdomstid. — Hvi kommer du som Ugersvend,
 Mig at forfærde? Slap dig Hel af Hallen løs,
 At gieste Gyda? Kræver du det Guld igien,
 Der først var dit, hvorfor din Broder købte Seid?
 Saa tag det Bæger, skynd dig bort! — Jeg mærker nok,
 At jeg er gammel: Skrækken fylder Blodet mig
 Med Gis, og blæser Marven af Beenpiberne.

Amleth tager Bægeret, og truer hende med Sværdet.
 Fordømte Høj! din Alderdom beskytter dig.

Gyda dør.

Amleth.

Hun dør af Skræk, hun tog mig for min Faders Aand.

Rusker i hende.

Du Gamle! reis dig, see paa mig. Jeg er en Aand,
 Men endnu ikke skilt fra sunde Kød og Blod.

Forlader hende.

Hun fører til Nastrond; hendes Beenrad sidder kun
 I Stolen der, og Diet, som et brustent Horn,
 Vil gierne — hvis det kunde blot — forfærde mig.

Sigrid kommer frem, og kaster sig for hans Fødder.
 Af, Amleth! ædle Kongesøn! fortørnes ei,
 Fordi du mig i Hytten hos Troldqvinden seer.
 Ved Freias Magt, jeg er uskyldig.

Amleth griber venligt hendes Haand, og reiser hende.

Ja, jeg veed,

At Sne er hvid, at Stiernen blinker uden Røg,
 At Rattergalens Slag er uden Svig og Falsk.

Sigrid glad forundret.

Du smiler mildt? Du lider ei af Banvid meer?

Amleth.

Din Rærlighed, dit Qvindemod helbredte mig.
 Fra Døren har Samtalen jeg med Hexen hørt,
 Og hvert et Ord god Balsom i mit Hjertesaar.
 Mit Hoved fattes Intet, det er karst, som før;
 Af Greias søde Sygdom lider Hjertet kun.
 Det har jeg længe mistet, kært mig Tabet var;
 Og dersom du vil atter Amleth skienke dit,
 Saa har han Bid og Hjerte nok til som en Mand
 At møde Skiebnen, om den end forummer sig
 I Fenges Larve med det lumske Ridingsblik.

Sigrid.

Åh, Amleth! har fra Døren du min Tale hørt,
 Saa veed du meer, end nu min Mund tør sige dig.

Amleth omfavner hende.

I Hægehytten trykker jeg dig til min Bryst.
 Og som den Døde sidder der, et Spøgels liig,
 Gjør Amleth sine Fiender snart til Spøgelses.

Tredie Handling.

Dronningens Hal.

En sort Rustningsfikkelse staaer i en Fordybning i Baggrunden.

Fengo. Vifil.

Fengo.

Hvor er min Hustru?

Vifil.

Hvor hun fast hver Morgen er.

Naar røden Sol igiennemstraaler mørken Arat,
Gaaer fra sit Leie, hvor hun søvnløs drømte nys,
Geruthe til Hardvendils Grav — og drømmer der.

Fengo.

Jeg væmmes ved det evigshye Drømmeri.

Vifil.

Snart sover hun vel, hvor der ikke drømmes meer.

Fengo.

Det ønsker jeg slet ikke. Jeg har vænt mig til
At leve med Geruthe, da hun blomstred skøn.
Hun var mig fiær, for fiær; og Daaden, jeg begif,
Den dristige — det var tildeels for hendes Skyld.
Hun føler og hun tænker ikke meer med mig;

Men leve maa hun gierne. Jeg har vænt mig til
 At see Geruthe; hvis hun svandt — det blev et Gul,
 En Tomhed i min Dag, som ikke fyldtes meer.

Bifil affides.

Bed hende hænger dog endnu hans hele Siæl.
 Han veed det ikke selv: hun er den Gnefte
 Paa Jorden, han er tro.

Fengo.

Hvor er ung Amleth nu?

Bifil.

J Aftes smutted bort han fra de Bolstre blaae,
 Der kongeligt beredtes ham. Han foretrak,
 At gaae i Rattens Mulm og Blæst i Skoven ud.

Fengo.

Det Klogskab er, ei taabelig Affindighed,
 Som driver Amleth. Ratten ei tilbringe tør
 Han i min Gaard; han frygter mindre Rattens Kuld,
 End Fengos Sind og Fengos Bennesalighed.

Bifil.

Jeg negter ei, jeg selv begynder Eligt at troe.
 Han kommer snart, omringet af en Almuesværm;
 Men jeg fordoblet Bagterne paa Borgen har,
 Ei Folkebærmene trænge skal i Hallen ind.
 Formodentlig sin Moder han besøge vil;
 Lad dem kun tale sammen i Fortrolighed!
 Ei lægges Baand paa Hiertet, det forraader sig.
 Ufsynligt Bidne stander jeg i Hallen her.

Fengo seer sig om.

Hvor vil du staae? Hvor finder du den mørke Krog,
 Som dig kan skjule?

Bifil peger smilende paa Rustningen.

Dødningen skal hielpe mig.

Fengo mørk.

Spot ei den Døde!

Bifil.

Jeg ham kort afløse vil.

Fengo stirrer paa Harnisket.

Uffkyelig mig tykkes denne Skikkelse
Bed høilys Dag. Det er naturligt, Dronningen
Har Nattesnyer; heller ei det undrer mig,
At Sovn flyer hendes Dielaag, naar Døren staaer
Paa Klem til denne Larve — sær i Maaneskin.

Bifil smilende.

En Straamand kan ei skrække mig.

Fengo vred.

Kro dig kun ei
Før meget af din Tapperhed! Seer du den Klods
I Bæggen der? Veed du, hvi den saa rolig er?
Fordi den har Indbildningskraft saa lidt, som du!

Bifil.

Førtørnes ei! Min Hu staaer til at tiene dig.
Jeg slæber ind i næste Kammer Rustningen
Før Dronningens Tilbagekomst, isører mig
Hardvendils sorte Vaabendragt, og stander selv
Paa Skamlen atter, Bidne til hvad foregaaer.

Fengo.

Det Indfald finder jeg ret snildt og velbetænkt.
Saa skynd dig, tag den bort! Den skal ei staae der meer;
Thi det er dumt, at sætte Skræmsel for sig selv.

Gaaer.

Bifil seer spodsk efter ham.

Indbildningskraften deler du med Spurve;
Dem jager ogsaa Skræmset fra Urterne.

Men har du kun et Spurvemod, saa skulde du
Som graadig Høg paa Duen ikke styrtet dig.
Han gaaer ind i Fordybningen.

En Plads uden for Kongsgaarden.

Hugleik. Rørik.

Rørik.

Der kommer Amleth, fulgt af store Folkesværn,
Gi, som i Gaar, iført en slet og paltug Dragt;
Han er i Harnisk, han har Binger paa sin Hielm.
Nu lad os høre Kongens Bud og friste ham
Med sære Spørgsmaal, for at see, hvor gal han er;
Thi Kongen tvivler meget om hans Daarlighed,
Og troer, det er Forræderi og Skalkestuel.

Amleth kommer fulgt af folkesværmen.

Mængden.

Hil Amleth! Hil vor Kongesøn! vor Kongesøn!

Amleth sætter sig paa en Bænk i Forgrunden.
Tak, Tak, I gode Mennesker! I paastaae det,
Og Een tør ikke sige Mange frækt imod.
I mene, jeg er Kongesøn? Hardvendils Søn?

Flere.

Det est du, Amleth! Arving til din Faders Land.

Amleth leer

I Maanen ligger, fiære Børn! min Faders Land.
Saa var det godt for mig, om jeg var Døn endnu;
Gi vingestæffet — den kan ikke flyve langt.
Men muligt vøjer stæffet Binge frem paa ny?
Griber til sin Hielm, og reiser sig.

Ja, ved Stærkoddens Manddomskraft! thi seer I vel?
De spire stolt mig atter giennem Hielmens Ram.

Flere.

Vor Amleth leve!

Amleth sætter sig igien.

Leve? Ja, det vil han nok;

Men mon der ei af Mange raabes: Amleth døde?

En Mand af Folket.

Du finder lutter Benner her.

Amleth.

I Gaarden, ja!

I Stalden ogsaa muligt mellem Heste, Køer;

Men oppe der, i Hoieloft — hvad ønskes der?

Saa tause, saa huuloiede de Binduer

Nedstirre paa mig.

Manden.

Du har Benner overalt.

Amleth.

Saa stop mig ud da som den største Sielendhed,

Før jeg gaaer i Forraadnelse som Hvermandsven.

Manden.

Du vorde skal vor Konning, Amleth!

Amleth.

Konning alt?

Og hvor er da mit Kongespiir?

Seer sig om, og tager et Halmstraa op af Jorden.

Der ligger det.

Af ægte Guld — lidt knækket — men det siger ei.

Og det er stærkt; det voxer friskt hvert Aar paa ny.

Og frugtbart Og det baaret har; hvad kan det for,

At det fornedres til et usselt Bænkeshalm,

Som Nidinger døde Straadød paa?

Med Bægt.

Jeg siger jer:

Selv Helten døe kan denne Død, som ei det vil.

Hugleif peger paa et Kor af en Baad, som bæres forbi.
Seer, Amleth! du den store Kniv?

Amleth.

Ja, den er stor;
Men større dog er Glesket, som den skærer i.

Rørik.

Saae du paa Stranden alt det skønne, spildte Meel?

Amleth.

Ja! malet af Veirmøller og af Havets Skum.

Hugleif.

Men, Amleth! hvor var du i Nat?

Amleth.

I Hytten hos
Min elskte Brud, som jeg med Had forfulgte did.
Bort Bryllup stod hos Hel; jeg fik den gyldne Skaal,
Hvoraf min Fader drak sin egen bittre Død.

Hugleif sagte til Rørik.

Det er jo kun forvirret Tale, Galmands Snak.

Rørik.

Du reist har, Amleth! udenlands. Hvorledes fandt
Du Besskland? Var det bedre stort, end dette Land?

Amleth.

Nei, Landet ei; men Himlen meget bedre var.
Jeg veed ei, hvad I har fortørnet Solen med,
At kold den vender Ryggen jer hver anden Dag.

Rørik.

I Syd er Himlen blaa.

Amleth.

Men Qvindens Die sort;

Her smiler Himlen blaa i danske Pigeblif,
Men sort sig hæver Hvalvingen, som Fengers Hal.

Hugleif sagte.

Han taler snildt, det er jo ingen Daaresnak.

Amleth.

Som eengang jeg blandt Qvinder sad paa Sikilei,
Da bragte mig en liden Fugl et Hovedhaar,
Halvtredie Alen langt, af lyst og spundet Guld.
Jeg fiendte det, jeg greb derefter; Fuglen fløi,
Og traf ved Haaret mig til Jyllands Lyng igien.

Rørik sagte.

Nu drømmer han.

Amleth.

Da mødte mig en ærlig Ven:

Hler=Ugir, med Baadshagen, med sit Skjæg af Tang;
Han sønder slog mit Skib, saa alle Planterne
Gøg fra hverandre, som i Blæsten Markens Ar.
Det var en ærlig Hilsen, og jeg takker ham;
Thi uden dette Skibbrud var jeg druknet alt.

Rørik sagte.

Man veed ei ret, hvad man skal troe; thi Sindrigheid
Ufløser paa en selsom Maade Tant og Drøm.

Man seer Dronningen og Sigrid gaae giennem en Buegang til
Slottet.

Amleth staaer op.

Hist, gode Venner! nærmer sig en ædel Biv.
Man siger, at hun er min Moder; det er ei
Umuligt, thi jeg selv for liden var og spæd,

Da dette hændtes, til at mindes Tingen ret.
 I meget man paa Bidner sig forlade maa.
 Jeg troer det, da I sige det. Saa troer og mig,
 At Amleth nok skal vorde snild. Han drømmer lidt.
 Han veed det; det er gode Tegn til Bedring alt.
 Den Kloge, som for flog sig troer, fortørner let
 De Himmelske, til Banvid grændser Indbildskhed;

Med et alvorligt Blik til Himlen.

Men den Forladte, som sig gav i Himlens Bold,
 Ham skienke Guder Bistand og Medlidenhed.

Gilser venligt til alle Sider.

Farvel! Med eder Friers Fred! Vi sees igien.

Han gaaer.

Dronningens Hal.

Vifil staaer i Fordybningen i Hardvends Røstning.
 Geruthe. Sigrid.

Sigrid.

Min ædle Dronning! lad ei Amleth ængste dig:
 Paataget er hans Banvid; skarp og klar, som før,
 Er Heltens Aand. Den milde Freia selv i Nat
 Bortrev i klare Maanestien det Sorgens Slør,
 Som skrækte mig. Jeg vandred vildt i Natten ud —
 Jeg har fortalt dig det — mig drev Fortvivlelsen
 Til Hexen hist paa Heden; men der vogte mig
 En Hederose, skøn som Freias Morgenblomst.

Geruthe.

Omringt af Folket sidder han i Gaarden hist
 Og taler Banvid.

Sigrid.

Blandet dog med Bid og Kløgt.

Det morer Folket. Amleth var dem altid fiær.

Man aner — hvad man ret ei veed — Forbrydelsen;

Man gietter — hvad man flart ei seer — hvad Amleth vil.

Geruthe

seer ud af Vinduet med Sigrid, og siger bedrovet:

Han bort er gangen, kommer til sin Moder ei.

Amleth

træder ind; da han seer sin Moder og Sigrid vende ham Ryggen i Vinduet, stirrer han paa Rustningsstikkelsen, og siger sagte:

Der staaer han — Humble havde Ret — Haandlangeren Til Kongemordet. Ræv! fald i din egen Sæ.

Geruthe vender sig, og raaber glad:

Der er han, Amleth har sin Moder ei forladt!

Amleth omfavner hende.

Nei, Moder! Amleth fiender dig. Har Sigrid talt, Saa fiender du nu ogsaa ham.

Geruthe.

Min elskte Søn!

Umuligt kan din Kiærlighed gienfiende mig;

Naturlig er din Strengthed, jeg undskylder den.

Amleth.

Min Faders Mord var dig en skjult Forbrydelse;

Din rene Siæl ei anede dens Mulighed.

Din egen Fader, alle Benner raadte dig

At ægte Fengo, for at sikkre mig min Ret.

Geruthe.

Jeg blev hans Hustru. Guder! lidt først efter lidt
Opdaged jeg Forbrydelsen, der trykte ham;

Som fræft endnu han negter; som, uagtet al
Sandsynlighed, mig mangler klart Beviset for.

Amleth.

Beviset har jeg.

Viser hende Guldbægeret.

Seer du denne gyldne Skaal?

Den skienkte Fengo Gyda, Hedens gamle Hex,
Til Løn for Seiden, hvormed han sin Broder vog.
Rustningsstikkelsen gjør en uvilkaarlig Bevægelse.

Geruthe forfærdet.

O, alle Guder! Amleth! saae du dette Syn?
Den sorte Larve der bevæged høire Haand;
Et Suk jeg hørte tydeligt.

Amleth.

Jeg ligerviis.

Smilende.

Men, fiære Moder! tidt os skuffe Sandserne.
Udstoppet Straamand med min Faders Rustning paa
Gi sukke kan og ei bevæge tørre Haand.
Dg stod min Fader der, hvor nu hans Larve staaer,
Gi sukked han og ængsted sig, fordi hans Død
Blev ærligt hevnet. Frygt ei for den hule Mand!
Dg for at vise dig, at her ei findes Liv,
Jeg borer let min Daggert i det døde Straa.

Han giennemborer Bisil, der med et Skrig styrter fra Skammelen
til Jorden.

Amleth leer.

Gi! der er Muus i Halmen. Hørte du, det peb?

Fengo træder ind med Bevæbnede.

Fengo.

Ha, hvad er det? Hvad foregaaer i Hallen her?

Amleth.

Jeg dræbt min stoffels Fader har. Der ligger han.

Fengo.

For vidt gaaer denne Banvid.

Hugleif og Rørik.

Ja, den gaaer for vidt.

Amleth.

Kan Noget meer i denne Verden gaae for vidt?

Fengo.

Hvi stak du, Amleth! efter Rustningsstikkelsen?

Amleth.

Mig tyktes, han var ret ei dræbt den første Gang.
Jeg vilde gjøre Pinen kort.

Fengo.

Ha, griber ham!

Amleth gribes og bindes.

Amleth.

J gribe mig? J binde mig?

Fengo.

En Rasende

Maa bindes, fængsles.

Amleth.

Bind din egen Ondskab da!

Den raser værst.

Fengo.

Du Daare!

Amleth.

Lad mig løs igien!

Jeg har en Kalk; den gaar du for min Faders Mord,
Jeg skienker Skaalen dig igien for Amleths Liv.

Fengo tvinger sig, og siger med Fatning:
 Uværdigt, grusomt skal ei Fengo hevne sig.
 Din Ankomst her var selsom; for at kiende ret
 Din Tilstand, om du ei Forstanden skiulte blot
 Af sære Griller, faldt min Marsk, min Etaller paa
 At staae som Bidne, naar du ene troede dig.
 Den bolde Bisil —

Amleth.

Faldt paa sine Gierninger.

Liget bæres bort paa Kongens Bink.

Fengo med hyklet Bølelse og Sagtmodighed.
 Af, det er ærlig Trostabs Løn i Verden her.
 Dog — jeg vil ikke hevne ham. Jeg kiendte ham,
 Og veed, at Hevn var langt fra ham, den Dannemand.
 Men hvad han vilde, har hans Død opdaget mig:
 Din Daarskab, Amleth! og din vilde Rasenhed.
 Hvis Uqvemsord din Banvid drog af Skeden blot,
 Lod jeg dig gierne gaae, af Agt for dig, din Byrd,
 Af Skaansel for din Moder, mig høist dyrebar;
 Men plat umuligt er det nu, som Hvermand seer.
 Thor veed, hvad meer hans Galsskab kunde falde paa
 At hevne blodigt, drevet af en Jeberdrøm.
 Saa bringer ham i Sikkerhed for os — for ham!
 Fornodent dertil er dog dette stærke Reb,
 Som snøer sig dristigt om din Haand, og træder i
 Fornuftens Sted, der burde tæmme dig og Hver.
 Nedbringer ham i Hvælvingen, hvor Intet dog
 Skal mangle til Forpleielse; til Mimer sig
 Forbarmer over Evendens Aand, og læger den.
 Nu skynder jer afsted med ham!

Amleth.

O, Asa=Thor!

Hvi staaer du mig ei bedre bi? O, Lofe! nei,
En ærlig Helt du aldrig lærte Kunsten ret.

Til Fengo.

Du falder mig Banvittig, du Forhærdede?
Hvis Banvid slog mig, var det vel at undre paa?
Du Brodermorder! — Hører alle Helte her
I Midingshallen, hvad jeg stævner Fengo for:
Hardvendils Broder dræbt ham har med lumske Gift.
Haandlangersten, den gustne Høj, jeg traf i Nat,
Mig tilstod Broden, før hun qvalt af Skrækken blev.
Og Hielperen, Misgierningens Medvider her,
Som uforskammet i den Dræbtes Harnisk krøb,
Før at forraade Sønnen med, som Faderen —
Ham nu med tørre Graad begræder Fengo rørt.
Farvel, min Moder! og Farvel, du Lielievand!
Nu vinder dybt i Taarnet mig, i Graven ned!
Begraves skal alt Ærligt dog og Godt paa Jord,
Før at det Slette trives ret og blomstre kan.

Man gaaer med Amleth.

Geruthé.

Jeg skammer mig; for stor var min Kortsynethed.
Alt, hvad mig her undskyldte kan, er, at den Mand,
Som meente hele Verden Ondt, mig meente Godt;
Og denne Gnist af Freias Ild, den eneste
Som mildned ham, var ærlig — og den blindte mig.
Men Larven faldt, og, Fengo! nu jeg kiender dig.
Saa meget blot jeg siger end: Geruthes Liv
Til Amleths bandtes, da hun skienkte Livet ham;
Og dræbes han, da dræber du din Hustru med.
Men, Fengo! nei, saa vidt gaaer ei din Tapperhed;
Thi Amleth elskes høit af alle Dannemænd,
Og alle Danske væbner du ei mod din Barm.

Men værre Fiende fandt i eget Indre du,
 End Fienden ude; bragt har du din Banemand
 I Hjertet selv: den myrdende Samvittighed,
 Og naar det allermørkest er — den træffer dig.

Gaaer.

Paa Fengos Bink forlade Alle Skuepladsen, undtagen Rorik
 og Hagleik.

Fengo med forstilt Selvtvang og Taalmodighed.
 Han dræbte mig min bedste Ven; men jeg har fleer,
 Og Rorik, Hagleik regnes kan i Venners Tal.

Han rækker dem Hænder.

Rorik.

Det kan vi, Konge!

Hagleik.

Sikkert.

Fengo.

I har givet mig
 Beviis derpaa; og at jeg stoler trygt paa jer,
 Derpaa jeg skienker jer i Dag Beviis igien:
 Min Skiebne lægger jeg tildeels i eders Haand. —
 Ung Amleth kommer hjem, han finder Faderen
 I Graven, Kongespiret i en fremmed Haand;
 Det gaaer ham nær, det ærgrer ham, forstemmer ham.
 Et Rygte, dumt og ondskabsfuldt, just kommer ham
 Som faldet, og han teer sig paa affindig Viis,
 For, uden Ansvar, efter Lune, halvt i Spøg,
 At handle, som hans vilde Sind tilsiger ham.
 Et Mord han paa min Mærkismand alt grunt begif,
 Og næste Stød i Morgen vel var tiltænkt mig.
 Mig ingen Mand fortæner i, at ikke jeg
 Som Daare blotter Barmen til mit eget Mord.

Dog, da han er min Brodersøn, min Hustrues Barn,
 Og Kongesøn, for Resten en ret høvisk Evend,
 Af Barndomsaldren nylig traadt — saa nænner jeg
 Ei haardt at straffe. Giernt blot fra mit Kongedom
 Han søge skal sit Held paa fremmed Eventyr.
 I denne Nat til Hadding jeg ham sende vil,
 Benschysfels Drot, som skylder al sin Lykke mig.
 Vil I vel bringe ham derhen?

Rørik.

Ja, Herre!

Hugleif.

Ja.

Fengo.

Men da det ei sandsynligt er, han gierne gaaer,
 Saa maa han troe, I komme som hans Redningsmænd,
 Som Benner, for at aabne Fængslet ham til Flugt.
 Jeg gode Heste skaffer jer. Og han maa troe,
 At Hadding, eders Ben, hans Flugt befordre vil —
 Som sandt er.

Rørik.

Godt!

Fengo.

Udretter da mit Dnske vel,
 Indretter Alt paa bedste Viis. Men kommer dog
 Endnu engang, før I med Amleth ride bort,
 Til mig i Genrum. Riste vil jeg Runer paa
 En Stav til Hadding. Den, for Alt, ei glemmes maa.

Rørik.

Godt, Herre!

Hugleif.

Godt!

De gaae.

Fengo ene.

Hvor godt det er, det faae vi see.

For Amleth blier det neppe godt — om godt for mig.

Grundende.

To Bidner har han skilt mig ved — jeg takker ham.

Han dræbte Bisil, dræbte mig Giftblandersken;

Der lever Ingen længer, som kan røbe mig,

Og Ugiort har stor Liighed med — hvad Ingen veed.

Gaaer.

Fjerde Handling.

En Hytte.

Amleth. Rørik. Hugleik. En Træl.

Rørik.

En liden Bei fun er endnu til Haddings Gaard;
Men Stien did maae vi betræde dog til Fods,
Thi Kongen, som ei lider Kæmper i sin Hal,
Tillader ingen Rytterflok at nærme sig.

Amleth.

Saa gaae vi da. Men een Ting maae I love mig.
Jeg tilstaaer Eder, jeg er træt —

Rørik.

Naturligviis!

Dit Skibbrud og din sønlige Bedrøvelse,
Kong Fengos Brede, Farten hid til Hest i Nat
Langt over Heden —

Amleth.

Ja, det kan vel trætte Folk;

Dog Sundhed, Ungdom, Styrke, Trods, Udholdenhed —
Staldbrodre, der ei svigte den, som eier dem —
Har fulgt mig hid, skøndt tause. Paa den hele Bei
De har ei luffet Munden op.

Hugleik.

Hvad mener du?

Amleth.

To falske Evende derimod, som fulgte mig,
 Bevogted mig, har uophørligt sladdret mig
 De stakkels Drer fulde med Forsikkring om
 En løgnfuld og forræderisk Oprigtighed.
 Jeg beder jer: forskaaner paa det Stykke Bei,
 Vi har endnu, mit Dre for den tomme Enak!
 Jeg kiender jer. Det var ei dum Lettroenhed,
 Som fik mig til at følge jer; jeg slap dog ud
 Fra Fengsels Bold. Han sender mig til Hadding nu.
 Jeg kiender saare lidt til ham; men Hadding var
 Dog ei min Faders Morder. Der er Mulighed
 I ham at vinde for min Sag. Og tabes den —
 Saa har jeg lært at døe som Mand; henrettes jeg,
 Og synker ned til Helheim — ha, selv der er Trøst.
 Jeg deler Skiebne med min Fader. Bleg min Aand
 Skal sætte sig ved Siden af den Myrdede,
 Der ei blev hevnet. Sønligt drømmer jeg med ham,
 Aarhundreder, i drøvelige Nattemulm,
 Til Ragnarokur sønderbryder Himmel, Jord,
 Og Helved med — og Gimle stiger fastiggrøn,
 Som D for ny Lyksalighed, af Havets Skibod.

Rørik.

Ung Amleth! du miskiender os, fornærmer os.
 Men svagt endnu dit Hoved er; hvor kan da vi
 Vel vente bedre Medfart, bedre Dom af dig,
 End Kongen selv, hvem du med Skieldsbord frænfet har.
 Gat dig, og følg os! Jeg Befaling give vil,
 At vore Trælle holde her med Hestene.

Gaaer.

Hugleif sagte til Trællen.

Hold Die med ham!

Gaaer.

Amleth.

Gode Træl, som er mig tro,

Og som beskæmmer Helte her med Trællesind!

Vær sikker paa din Len, naar Amleth seiret har.

Du troer da vist, at Humble Skjald, min tappre Ven - -

Trællen.

Brat med en vældig Krigersflof indhenter os,

Forløser dig, og overfalder pludselig

Den stolte Hadding, som sig ene sikker troer.

Amleth.

Belan, saa lad os friste Lykken, Skiebnen med!

Ei altid hyller den sig vred i sorte Skrud,

Maaskee den tog i Nat sin Stiernefaabe paa.

De gaae.

Haddings Hal.

Han sidder alene ved et lille Bord, hvorpaa der staaer Dunk
og Drikkehorn. Glum, hans Træl, staaer noget fra ham,
med foldede Hænder.

Hadding gnaven.

Er denne Mød af bedste Mundgodt?

Glum.

Herre! ja.

Hadding.

Den smager ei, den er ei bitterød og stærk.

Glum.

Der brygges ingen bedre dog i Landet rundt.

Hadding.

Der er ei Gammen ved at tømme Bøgeret
I Gensomhed; til Driften hører Driffelag.

Glum.

Hvi byder du da ikke dine gode Mænd
I Hallen hid?

Hadding.

Fordi jeg nu er Konge, Glum!
I Driffelag, naar Hornet ganger tidt omkring,
Læt glemmes Forskiel mellem Drot og Underdan;
Det huer ikke Drotten.

Glum.

Dra! Hrolf Kragi ei
Med sine Mænd?

Hadding.

Letsindig, til han Døden dra!
For Resten, Hrolf var kongesødt — da vøntes man
Fra Barnsbeen til at agte ham, som Helt ei blot,
Men Overherre. Banen er en halv Natur.
Mig fengs Kongespiret gav, og knap et Aar
Henrundet er, fra da jeg bar det første Gang.

Glum.

Du agtes høit, og alle Kæmper frygte dig.

Hadding.

Fordi, som Biørn, jeg sidder eensomt i mit Hiem
Og lurser. Beiled venligt jeg til deres Gunst —
Som Svaghed, Frygt, foragtedes min Venlighed.
Desuden morer Talen mig kun lidt med de
Hiemsføddinger, hvis hele Daad maaskee bestod
I Vikingstog paa Danmarks, Norges, Bretlands Kyst;
Men den, der drog ad valske, tydske Flod, som jeg —
Utallige Skibe, Bønnebed i Haugen liig,

Med Stang ved Stang, paa Dækket blanke Spyd ved Spyd;
 Hvor det, at see en By og brænde Byen af,
 Var samme Tanke, snel som Tanken samme Daad;
 At giøre Mand til Træl, og Liv til Enke, let,
 Som Haand her griber Bægeret — for den, min Søn!
 Er Talen flau med Bønderne — som Miøden her.

Glum.

Kan Wren ei, kan Ol og Miød ei muntre dig,
 Hvad kan da muntre dig?

Hadding.

Bedrift. Jeg tænker paa
 Et Tog til Bretland; ikke for at vinde Land,
 Dertil min Hær for liden er, men vinde Guld.

Glum.

Guld har du nok.

Hadding.

Al Guld kan aldrig man faae nok.

Glum.

Der kommer Offergoden Thorald.

Hadding mørk.

Uanmeldt!

Offergoden Thorald, en kraftig Gubbe med et langt hvidt Skæg,
 træder ind.

Thorald stolt og kold.

Hil, sæl dig, Herre! Det i Morgen Fjstdag er,
 Og Freier takkes skal for et velsignet Aar;
 Der blotens skal. Jeg haaber, at du tager Deel
 I Fjsten, som vor Drot?

Hadding bliver siddende.

Nei, Thorald! ærligt — nei!

Jeg hader Løgn og Hyfleri; du veed, jeg troer
 Paa Balhals Guder ei, men paa min egen Kraft.

Jeg tvinger Ingen til min Tro, men lader mig
 Ei heller tvinges. Gaf i Tfferlunden du!
 Det er dit Hverv, dit Embed, derfor lønnes du
 Og æres du; jeg finder det høiſtrimeligt,
 At du eſt Blotmand. Tffret har jeg — Haner ei,
 Ei Heste, Hunde, men utallige Mennesker
 Til ham, ſom raader over Kamp og Manddomskraft.
 Hvis du ham Tdin falde vil, hvad eller Thor —
 Riært Barn har mange Navne, fiære Fader med —
 Mig ligegyldigt; men forſkaan mig for din Feſt!

Tffergoden gaaer.

Glum.

Ei heller morer Talen dig med Goden, Drot?
 Med intet Menneske? Mig det kun fornoier dig
 At ſige, hvad du mener, i Fortrolighed.
 For ſtor er denne Hæder feſt.

Hadding lær.

Hovmod dig ei!

Med Mennesker at tale — ja, det kieder mig;
 Men ſeer du, Glum! med dig er det en anden Sag:
 Du er jo intet Menneske, men blot en Træl,
 Der ſnakke kan og tænke lidt til Huusbehov;
 Og deri ſkiller du dig fra min Stoverhund.
 Du veed, jeg godt kan lide Dyr. Jeg gider ei
 Til Bæggen tale, ſielden ogsaa kun med Mænd.
 Men har jeg dig og Hunden, Glum! ſaa taler jeg;
 Og helſt med dig, thi du er ſaa en Mellemting
 Af Noget og af Intet.

Glum ſlukoret, ſagte.

Det var Hæderen!

Heit.

Du lever ſaa afſides her paa denne Gaard;

Om ikke just for Samqvems Skyld, saa tyffes mig,
For Sikkerhedens Skyld det altid dog var godt —

Hadding.

J Fredstid med Børsærker at forskandse mig?
Nei! et Par gode Lænehunde, Glum! en Tylt
Af Trælle, som du selv — du er den feigeste —
Var hidtil meer end nok. Jeg lider ikke fleer.

En anden Træl kommer.

En Ryttersflok af Hesten steg ved Borgeled
Fra Konning Fengo —

Hadding rynker Panden.

Det Besøg kom noget seent.

Trællen.

Vi lod kun Tre ad Porten ind. Den Ene først
Vil gierne tale med dig.

Hadding.

Lad ham komme da!

Trællen bringer Rørik.

Rørik.

Hil! sæl! Kong Fengo ønsker dig, som sendte mig.

Hadding.

At kræve Skat? Troer han, jeg tæller Penge bedst
I Mørke?

Rørik.

Herre! nei, det haster ei med dem.

Han sender dig sin Stedson, og han beder dig,
At huse ham paa nogen Tid.

Hadding.

Er han saa stor,

At Fengos Gaard kan ikke længer huse ham?
Min Gaard er mindre, mindre min Formuenhed.

Rørik.

Hiemkommen nys, bedrøvet over Faderens Død,
Maaskee just ei fornøiet med Kong Fengos Balg,
Er Amleth vorden hiertesyg — vanvittig fast,
Og derfor sender Fengo ham paa nogen Tid
Til dig.

Hadding leer.

At jeg skal arte ham? Det Balg var godt.

Rørik.

Du er os nærmest; og det gielder her kun om
Forandring i hans Levesæt. — Der kommer han.

Amleth kommer, fulgt af Hugleik, og hilser Hadding.

Amleth.

Erst du Kong Hadding, som mig Fengo sender til?

Hadding.

Ja, jeg er Hadding.

Amleth.

Tilgiv et saa seent Besøg —
Frivilligt ei; han sender mig som Fange dig.

Hadding.

Som Fange?

Amleth.

Jeg har dræbt en Træl, som stod paa Luur.
Jeg lider ikke Lureri.

Hadding.

Jeg heller ei.

Amleth.

Men da man nu den Bane har i Fengos Gaard,
Saa frygter han maaskee for flere Dolkestik,
Og sender mig til dig. Thor veed Bestemmelsen.
Maaskee han vil, Kong Hadding! du skal tugte mig.

Hadding.

Jeg tugte fan, men er dog Tugtemester ei.

Amleth.

Og mindre jeg en Pebling, som mig tugte lod.

Hadding.

Du har alt tumlet vidt omkring i Redingsfærd?

Amleth.

Ja, jeg har vrede Fiender mødt i vilden Sø.

Hadding.

Og mange Mænd du smage lod det bittre Band,
Naar Spyd først eller Sværdet havde mærket dem.
Du har dog seet dig om i Verden.

Amleth.

Jeg har nydt
De velste Druer og det norske Barkebrød;
Men overalt forfulgtes jeg af Dag og Nat,
Og hvor jeg kom, var Menneſkene — Menneſker,
Med ſamme Jagter, Kiortlen af forſkielligt Snit.

Hadding.

Hvad troer du din Stedfader vil, ſom ſendte dig?

Amleth.

Jeg er ham til Uleilighed; han ønsker nok,
At, Hadding! du paa ſømmelig og høviſt Viis
ſkal faae mig bort — fra Danmark — og fra Jorden helſt,
Uſted paa et Fribytterskib, helſt hvor det gaaer
Gen imod Tyve.

Hadding.

Bliv da for det første her!

Et Bord ſkal dækkes eder i en egen Hal.
Naar du har vederqvæget dig, kom ind igien!
Vi tale mere ſammen.

Amleth.
For din Giestfrihed

Jeg takker dig.

Sagte, i det han gaaer.
Jeg venter intet Godt af ham.
Rorik følger ham.

Hugleif bliver tilbage.
Tilgiv, Kong Hadding! at jeg dvæler lidet end,
Og retter ud det Grinde, som gaves os,
Fuldstændigt. Amleth har dig sagt alt, hvad han veed;
Men Alting veed han ei, og denne Runestav,

Tager Runestaven frem, som han har skjult under sin Kaabe.
Som Fengo mig og Rorik gav paa Reisen med
Til dig, Kong Hadding! bedre nok vil sige dig
Din Herres Bud, end Amleth er i Stand dertil.

Rækker ham Staven, og vil gaae.

Hadding.

Vi lidt! Forstaaer du Runer?

Hugleif.

Binderuner ei.

Sin Hemmelighed Fengo bandt til denne Stav;
Din egen Viisdom Gaaden, Herre! løse maa.

Gaaer.

Hadding ene.

Min Viisdom? Spotter mig den Træl? Jeg er ei viis,
Vil ikke være det; Runer har jeg aldrig lært,
Og mindre Binderuner, disse Herretegn.
Hvad gjør jeg nu?

Seer ud af det aabne Vindue.

Ha, det var vel! Derude seer
I Maanestkin jeg Thorald gaae min Hal forbi
Til Hjemmet.

Raaber ud:

Thorald Gode! tov et Dieblif.

Før du gaaer bort, jeg tale maa et Ord med dig.

Thorald træder ind.

Hvad har du end at sige mig? Jeg veed jo alt,
At aldrig meer du feirer nogen Høitidsfest.

Hadding.

Før Aserne! Derfor vi Venner være kan
Jo ligesuldt; jeg agter dig som Helt, som Mand
Med Mimers Kløgt. Og til Beviis paa Kongens Agt,
Saa har jeg her en Runestav at vise dig,
Sendt mig fra Fengo med hans Stedson Amleth nys;
Jeg beder dig at læse den, og tyd mig den!

Thorald læser, og siger med undertrykt Bevægelse:
Ei disse Runer læse jeg og tyde kan.

Hadding.

Forstaaer du ikke Binderuner?

Thorald.

Saares godt;

Men Fengo, som har skrevet dem, forstaaer dem ei.

Hadding.

Han skrev dem ikke, hvis han dem ei først forstod.

Thorald med Bægt.

Man meget troer at vide, som man ikke veed.

Hadding.

Uvidenhed du sfiuler i Foragt mod ham.

Thorald.

En Gudsforagter haaner ogsaa Goderne.

Hadding.

Ha, vogt dig, Gubbe!

Thorald.

Ganske vist, jeg vogter mig.

Hadding.

For mig at sige Sandheden.

Thorald.

Jeg tie vil,

For ei at egge Breden.

Hadding.

Ha! den egger du

Just med din Tausshed.

Thorald.

Snart jeg taler.

Hadding.

Gaader meest

Du ynder; det er Præsteskif.

Thorald.

Hver følger bedst

Sin egen Skif.

Vil gaae.

Hadding.

Du siger mig alt stolt Godnat?

Thorald.

Nei, ingensunde. Jeg Godnat ei siger dig;

Thi god blier neppe Natten.

Gaaer.

Hadding spodsk.

Flyve Kragerne

Til Benstre? Har du alt i Dyr's Indvolde rørt,

Og læst, hvad Frygt og Alderdom tillsagde dig? —

Ha! eller vil et Binf maaskee han give mig?

Kalder paa Tiællen.

Hør, Glum! løb ned til Kampegaarden, hent dem hid;

De komme skal i Hundredviis, bevæbnede.

Glum gaaer igien.

Hadding.

Hvad er dog dette? Hvermand taler Gaader nu.

Amleth kommer tilbage med Rorik og Hugleik.

Amleth.

Jeg takker dig for Maden. Den har styrket mig.

Hadding til Hugleik.

Ei Runeſtaven, du mig gav, jeg læse kan.

Amleth seer med Foragt paa Rorik og Hugleik.

En Runeſtav? Jeg tænkte nok, der bragtes een.

Hadding.

Du vidste selv ei, Runeſtaven fulgte med?

Amleth.

Nei; men jeg vidste, Fenges Undskab fulgte mig.

Hadding utaalmødig.

Jeg kan ei læse Runerne, min Gode kan

Ei læse dem.

Amleth rolig.

Ræk Staven mig! Jeg læser dem.

Hadding.

Du? Men hvis det er Noget, du ei vide maa?

Amleth leer.

Saa var det godt for mig, jeg det at vide fik.

Hadding.

Men hvis du læser Andet, end paa Staven ſtaaer?

Amleth.

Saa vælg en bedre Læser, som du bedre troer.

Hadding rækker ham Staven.

Læs da!

Amleth læser:

„Hvis du mit Venskab ſtadigt nyde vil,

Beholde Riget — hæng i Galgen Amleth da

Flux, naar du har ham, paa et mørkt, forborgent Sted.
 Bred Rygtet ud: han død er en naturlig Død;
 Og send hans Liig i Kisten mig til Jordefærd
 Med al den Hæder, som tilkommer Kongens Son!"

Rækker ham rolig Staven tilbage.

Du seer, han sørger for sin Stedsøn faderligt,
 Selv efter Døden.

Hadding.

Hvad? det staaer i Runerne?

Amleth smilende.

Troer du, jeg skulde lyve mig i Galgen selv?

Hadding.

Du tager det som lystigt Spøg, min Ungersvend?

Amleth.

Naturligviis; for Alvor voved Fengo knap
 At giøre Hadding til sin Bøddel.

Hadding mørk.

Det er kun

En Talemaade. „Hæng ham!“ Jeg har Trælle nok,
 Som lystre kan mit Herrebud.

Amleth.

Jeg tvivler ei.

Og vil du give slikt et Bud?

Hadding efter et Diebligs Læusched.

Det sætter mig,

Forsikkrer jeg dig, i en stor Forlegenhed.

Du er en høvisk Ungersvend, jeg lider dig;

At ei du frygter Døden, at du spotter den,

Det huer mig. Men sæt dig, Amleth! i mit Sted.

Jeg skylder Fengo Kongedom og Lydighed;

Og lystrer jeg ham ei, saa er vort Venskab brudt,

Og anden Mand da vælger han til Underdrot.

Amleth.

Ufigeligt jeg elsker din Oprigtighed.
Der Noget er i Verden, kaldet Adelsind,
Høimodighed; men det er sagtens Alfer, som
Du ikke fiender meget til.

Hadding mørk.

Med Alfer har

Jeg lidt at gjøre.

Amleth.

Lad dem flyve! Heller vil
Vi holde til de Nisser os i Kielderen,
De Muus og Rotter, som hiemsøge Hvermands Huus;
Den blege Mide, som man ikke skille kan
Fra Osten — og fra Egennytten heller ei.
Men Egennyttens Madise, jeg tænker, her
Mig bedre hjælper, Hadding! end dit Edelsmod.

Hadding.

Hvad vil du sige?

Amleth.

Jeg vil sige: Fengos Land
I Oprør er, og der er snart ei Spørgsmaal om,
Hvo Herre vorder, Amleth eller Fengo.

Hadding.

Men —

Naar du er hængt?

Amleth.

Da hevner man den Hængte snart;
Og selv du da vil sikkert ride Hagbarths Hest.

Hadding sagte.

Hvad gjør jeg her? Jeg er i største Raadvildhed.
Skal jeg ham hænge? Skal jeg ikke hænge ham?

Trælle komme med Humble Skiafd bagbunden.

Trællen.

Her, Konge! bringe vi en dristig Røver dig,
 En Stimand, som til Hest med sine Svende kom,
 At redde Fangen, sendt fra Fengo. Listeligt
 Han haabed ind at smutte med forvovne Flok;
 Han vidste vel, at ei din Hird paa Gaarden var.
 Men let i Fælden loffed vi letsindige Fugl;
 Thi han slap ind, og Porten luktes for hans Mænd.
 I Hornet har jeg stødt, og snart i Hallen staaer
 Din Hirdmandsflok, til Skræk for hver Ildgierningsmand.

Hadding.

Godt, Skammel!

Til Amleth.

Ha, saaledes Sagen sammenhang!
 Nu, Amleth! jeg forstaaer dit Mod, din raske Trods.
 Men synke vil den, tænker jeg nu brat, som Skum.
 Bagbudent bringe mine Trælle dig dit Haab.

Amleth.

Og hvad er da dit Forsæt nu?

Hadding.

At hænge dig.

Helbredet har du mig for blød Tvivlsraadighed.
 Og som en Ulv i Gangen dingler ved en Tyv,
 Din Skiebne dele skal hiin fiæffe Hielper der.

Amleth til Humble.

Hugprude Ben! med mig du tømmer Dødens Skaal.
 Af, meer for dig, end for mig selv, jeg græmmer mig;
 Thi Fader havde jeg at hevne, Kongedøm
 Mig at gienvinde — du kun Ben at være tro.

Humble.

Det er ei lidet Hverv, at være Benskab tro.
 Vi har ei blandet Blod i Jord tilfammen, vi,
 Men bedre: thi vi blandte Sind og Hiertelag.
 I Grifland, siger man, to Brødre var engang,
 Paa Jorden uadskillelige; døde blev
 Der Stierner af dem. Saadan ogsaa her
 Skal Amleth, Humble lyse som et Stiernepar.

Amleth.

Du gode Skjald! vor blanke Stierne snart er slukt.
 Men Modet, Humble! følger os selv ned til Hel.
 Som Regnar Lodbrok, Drot end i sit Drmetaarn,
 Vi siunge vore Sværdes Priis i sidste Qvad.

Larm udenfor.

Hadding.

Der komme Kæmperne.

Han tager sin Hielm paa.

Offergoden Thoralld træder ind med sin Hammer, fulgt af
 en flok bevæbnede Krigere.

Hadding.

Hvad betyder dette her?

Er Offergoden vorden eders Hovedsmand?

Hvad vil du, Thoralld?

Thoralld.

Spørge dig for sidste Gang,

Om du i Morgen bloter paa Gud Freiers Fest?

Hadding.

Nei, har jeg sagt; og ingen Træl skal tvinge mig.

Thoralld hugger ham ned med Hammeren.

Saa slagter jeg dig her, som Gudens Offerqvæg,
 Da selv at være Menneske du ophørt har,

Glendige, som dyrker høie Guder ei,
Dg troer, en ærlig Helteslof skal lystre dig!

Kæmperne flaae bifaldende paa deres Skjolde.

Thorald til Trællene.

Henbringer Riget flux til Freiers Dfferlund;
Men I! befrier den giæve Skiald, og fængsler saa
Beger paa Rorik og Hagleik

De Skumlere, de Nidingens Haandlangere.

Det skeer.

Thorald.

O, Amleth! vi har utaalmodigt ventet dig.
Uværdige Lænke, smeddet af Ildgierningsmænd,
Har tynget Naffen paa den tappre Vendilbo.
Din Atterkomst opliver os, som Sol og Regn
Et visstent Græs. Gi Nidingen skal hænge dig;
Han faldt, og frie vi følge dig i Slagtningen.

Amleth.

Vel, tappre Jyder! Asa=Thor har fostret jer
Med eget Blod ved Liimfiord og ved Gudena; ;
Dg ikke tvivler jeg om Seir i aaben Mark,
Naar eders Armkraft svinger Spyd og tunge Sværd.
Men træffe maa jeg selv min Faders Banemand,
Dg Døden maa med egen Haand jeg kryste ham
I Hevnens Bæger.

Thorald.

Skrinlagt hiem vi bringe dig
Med Lurers og med Trommers Klang; men staaer dit Skrin
I Fenges Hal, da lette vi dit Ristelaag —
Du slaaer, som Hasting, da han indtog Runaby.

Amleth.

Saa knæler jeg da, Thor! for dig; skienf Daaden Kraft,
Dg sign mig med dit Hammertegn.

Thorald berører hans Hoved med Hammeren.

Det gjør han her.

Til Humble.

Men du, mens jeg indvier ham, nu digt et Qvad,
Som styrker ham, og Bielsen forherliger!

Humble

berører den knælende Amleths Skulder med den ene Haand og strækker den anden mod Himlen. Offergodens Hammer berører bestandig Tindingen.

Hielp nu, Thor! at stride.
Maanen ved Nattetide
Lader, som om den Freden
Smilte klart over Heden.
Dog er Kamp paa Færde;
Heltens hvasse Sværde
Snart i Hallerne flinge,
Hanen ryster sin Vinge.

Amleths Ungdomsvælde
Kraftigt Nidingen fælde!
I det natlige Stævne
Faderens Død han hevne!
Kongespiret han bære,
Folket, sig selv til Ære!
Bønnen Skialden dig bringer,
Thor! paa Haabets Vinger.

Femte Handling.

Fengos Sovekammer med en Alkove.

Tusmørke, Maanen skinner ind.

Fengo ene.

„En herlig Aften!“ — sige Skialde, Qvinderne,
Naar Høst afløser Sommeren, naar Maanen, naar
Tusmørket kæmpe veggelviis om Seieren.

Jeg maa mig vænne til det skumle Giøgleri,
Der hyller Liv i Sort, som Dødt, og bringer Dødt
Til Liv igien med Vindpuft og med Skyggespil.
Ei Bisil kiendte sliig en Frygt; han loe, naar jeg
Var hiertegreben. — „Faldt paa sine Gierninger“,
Var Amleth's Ord. Ei Bisil's Død bedrøver mig;
Han var mig leed, som Snogen, der i Haugen os
Skarnbasser æder, Oldenborrer, der vor Frugt
Fortære vil. Med Dndt man Dndt fordrive maa.

Seer ud af Vinduet.

I Nat end kommer Toget ei med Amleth's Liig.
Liigvognen kuerker langsomt over Heden, mens
De lyse Stierne blinke ned; Medvider hver
I Mordet. Høit de raabe Klagen; men
For lang den Afstand er, man kan ei høre dem. —
Det onde Bærk er overstaaet; nu skal Ret

Dg Skiel kun hædre Kongen — Vennesalighed,
Som Morgenrødens Straale, født af Nattens Mulm.

Synker hen i Grublen, og raaber derpaa høit:

Du aldrig skuer Morgenrødens Straale meer!

Farer forfærdet sammen, som vakt af en Drøm.

Forræderi! En Morder skiult i Krogene?

Raaber:

Folk!

Doende Trælle komme med Lys.

Fengo drager sit Sværd.

Hvad er dette? Hvo er den Dumdriftige,
Som snige tør sig ind i Kongens Sovehal
Dg gieffe ham?

Trællene gaae omkring med Lysene.

Her Ingen er.

Fengo.

I Krogen der —

Alkoven!

Første Træl.

Ingen.

Anden Træl.

Ingen.

Fengo.

Ingen? Har da kun
Mit Dre hørt, hvad ei af nogen Mund blev sagt? —
Søg om igien!

Trællen.

Her er slet Ingen.

Fengo.

Vel, saa gaaer;

Men sætter først dog eders Lys paa Bordet der!

Trællen gjør det. De gaae.

Fengø ene.

Ha, vogt dig, gjør dig ikke selv til Trællespot!
 Jeg hørte Stemmen tydeligt, jeg kiendte den:
 „Du aldrig skuer Morgenrødens Straale meer!“
 Det var ei tom Indbildning — nei, Hardvendils Røst,
 Saa sandt jeg lever — og saa sandt som han er død.
 Han raabte høit og tydeligt.

Ryster paa Hovedet.

Men jeg tør ei
 Mig troe i Sligt — og ei til Andre mig betroe.

Der blæses langt borte en Gravmelodie.

Der komme de med Amleths Liig. O, drovelig
 Er denne Nat; men Rædslen selv skal hårde mig.

Gaaer.

Dræningens Hal.

Lys.

Geruthe. Sigrid. De have hver bundet en Krands.

Geruthe.

Dybt nedbøiet Moder Krandsen bandt til Amleths Ristelaag;
 Men saa farveløs og dunkel end den breder ud sit Blad,
 Er den dog endnu for yndigfager for min Modersorg.
 Thi hvor Frigga pryder Jorden med sit grønne Lov og Græs,
 Spirer Haab i alle Knopper, Haabet i det mindste Straa;
 Mig er Haabet slukt, ei findes Farver, ingen Jordens Urt,
 Som paa Ristelaaget tyde kan min Ulyksalighed.
 Myrdet og vanceret Amleth sank i Helheims Mørke ned;
 Ei forløser han sin Fader, Qviden deler han med ham.
 Hvad paa Jorden har tilbage Moderen og Qvinden da?
 Ei engang den raske, stærke myrdende Fortvivlelse,

Der fra Klippen som et Vandfald styrter i den dybe Sø.
 Rei, som Mosevandet siver langsomt min Glendighed;
 Gløder, tykt med Aske dækket, ulme mine Følelser,
 Til sig ogsaa Hel forbarmer over mig, og jeg er bragt
 Did, hvor kolde, hierteløse mine Skygger vente mig.

Sigrid.

Mig har Freia skienket Blomster, Blomster til en Brudekrands,
 Røde, blaae, violne, gule, Farver af forskjelligt Slags;
 Venlige, dog grumt tillige spotte de min Skiebne her,
 Thi de synes muntre, glade, deilige som Baarens Dag,
 Visne dog, før Aftensolen synker i sit Vesterhav.
 Men fordi det Skønne visner, var det jo dog skönt engang.
 Jeg har Lov til i mit stille Sind mig at erindre det;
 Jeg har Lov til i mit stille Sind at haabe lidt endnu.
 Og skøndt Regnbuefarvekrandsen svinder i den lette Dunst,
 Er den Broen, som forbinder Himmelen med Jorden, dog.
 Alt for skøn var denne Lykke, til at gaae for evig tabt.
 Brede ei, min Amleth! Haabet — Haabet overlever dig.
 Mange troe, at Freia Dise, stærkest i Gudinders Flok —
 Stærk som Odin — ei vil taale Ran af sine Børn hos Hel;
 Sagert snart i Falkedammen flyver hun en Sommerdag
 Ned at bryde Helheims Hvælving med sit blotte Vingeflag.
 Da forløses Baldur, Nanna, Høgharth, Eigne, du og jeg,
 Og bevingede som Alfer slagre vi til hendes Hal.

Humble Skiald kommer.

O, hvor skönt dog ofte Sorgen aabner Menneskenes Bryst!
 Den nødvendig er som Ratten med sit drøvelige Mulm,
 For at Evighedens Stjerne blinke kan fra Eielens Dyb.
 Jeg har hørt jer flette Krands: Moderqual og Jomfruhaab!
 Og hvad Sigrid, som Præstinde, har i fiæk Begeistring spaaet,
 Kommer jeg, som Asa-Hermod, jer at tolke Følgen af.

Amleth lever end, han blegned ei af smædelige Død;
Som en Skindød kun i Kisten giester han Stedsfaderen.

Man hører Gravelodien igien nærmere.

Hører I de dybe Lurer tone, som fra brystne Kløst
Hel, der kalder paa sit Dffer, eller som en fængslet Aand,
Der endnu med sidste Kræfter stræber op mod Balaskialf?
Følger mig i Sørgehallen, trindt behængt med sorte Bai;
Frygter ikke den Forvandling, som I snart vil skue der,
Naar de sorte Tæpper falde, naar ung Amleth springer frem,
Solen liig, der fikket har fløvet morderiske Tordensky.

Sigrid.

Skionne Haab! nu du opfyldes, Guder hørte Sigrids Bøn:
Freia skienker mig min Veiler.

Geruthe.

Frigga skienker mig min Søn.

De gaae.

Høitidshallen.

Den er behængt med sorte Tæpper. Under Sørgeklang
bliver Amleths Liigkiste bragt ind, fulgt af Guder og be-
væbnede Heste. Geruthe og Sigrid komme med deres
Krandse. Naar Kisten er sat midt i Hallen, og Musikken tier,
indtræder

fengo,

stiller sig ved Kisten og taler:

Dyb er den Vældres Kummer ved den Ungres Død,
Som høit var elsket. Sorgen negter Læben Ord;
Dg dog fortienet fielden Dyd en billig Roes
Bed Gravens Rand. Men venter ei Betsalenhed
Af Amleths nære Frænde! thi skøndt mandig Tvang

Tilføder her ei Taarer og Fortvivlelse,
 Bed Ingen bedre dog, end jeg, hvad vi har tabt.
 Ja, paa en fielden, paa en usædvanlig Viis
 Forened Kløgt med Tapperhed vor Ungersvend,
 Og Tapperhed og Kløgt med en elskværdig Hu.
 Desværre sønderrev den alt for stærke Sorg
 Ved Faderdøden Amleths Bid; til Daaresfærd
 Forvandlede sig hans Sindrigheid, hans Daad blev Tant,
 Og Manden, der i Kuld og Rion ham havde lyst,
 Hans anden Fader, der i ham sin Arving saae
 Til Land og Rige — denne Mand mistænkte han
 For ussel Brode. — Men ved dette Kistelaag
 Ei Klager lyde skal, ei Forekastelser;
 Og ei vi harmes paa den før saa farske Svend
 For hvad en Daare svagt begif.

Efter et Vink af Humble falde her Lurerne ind med stærke Toner,
 og afbryde Fengo.

Fengo, naar de atter tie, forbittret.

J standse mig?

Afbryde Kongens Tale frækt med Lurers Klang?
 Ha, hvo er den Forvovne, som nedtræde tør
 Ein Agt for mig i Støvet?

Humble.

Jeg.

Fengo.

Ha, griber ham!

Alle med een Røst.

Nei!

Fengo.

Mine Hirdmænd!

Humble.

Du har ingen.

Fengo.

Hvem har jeg

Til Fiende da?

Forsamlingen.

Os alle.

Fengo.

Ha, jeg er forraadt!

Humble.

En eneste Forræder, Fengo! findes her:

Du selv. Guld vel vi kiende dig. Søg ikke meer

Med falske Taler os at blinde, Larven fast,

Du Hykler, Selvbedrager, som din feige Frygt

For Guders Straf, naar ene du med Broden staaer,

Beflager som en alt for om Samvittighed!

Hardvendil myrded du med Gift; hans ædle Søn

Til Død du sendte. Ha, men Bladet sig har vendt,

Og hele Landet kiender nu dit Ridingsværk.

Fengo.

Jeg har ei myrdet Amleth. Fræk Bagvaskelse!

Humble.

Nei, deri har du Ret, du har ei myrdet ham;

Du sendte til din Bøddel i Benschsel ham,

Men Bødlen selv blev dræbt, og Amleth lever end.

Fengo.

Hvi bringes da Liigkisten hid?

Humble leer.

Du har jo selv

Besørget denne faderlige Jordefærd.

Fengo.

Er Skrinet tomt?

Humble.

Nei, nei! det er et Drneæg.

Forsærdes ikke, naar du Skallen briste seer!

Under stærke Toner af Lurerne hæves Laaget af Risten; Amleth
springer ud i Harnisk, med Sværd og Skjold. Alle sorte
Tæpper falde fra Væggene, alle Heltene drage deres Sværd.

Amleth til Fengo.

Gi, Niding! vil jeg spille meer paa dig et Ord.

I Taarnet jeg med Rette burde fæste dig

Til bitter Død, og sikkert nyde saa min Hevn.

Men det er mod min Siæls Natur; min Faders Aand

Af Helheim jeg forløser med dit Morderblod,

Og bløde maa du, Fengo! for mit eget Sværd.

Geruthe.

Kom, elskte Søn! og lad mig pryde Hielmen dig;

Den Viigfrands, jeg dig bandt, dig vorde Livets Krands,

Det friske Grønt af Friggas=Egen spaae dig Held.

Hun tager Lov af Krandsen, og stikker ham det i Hielmen.

Sigrid tager Blomster af sin Krands.

Og Freias Blomster blande sig med Friggas Lov;

Thi ikke blot du kæmper til den Dødes Hevn,

Min Amleth! men til Glæde for de Levende.

Fengo.

Vel! jeg er rede. Lad os gaae i Kredsen strax!

Men denne Tvekamp vorde Kampens Voldgiftsmand,

Og, som en Dom fra Guderne, bestemme den

Den Skyldige! Hvis jeg dig fælder, staaer jeg reen;

Jeg er ei Morder, nei, du est Bagvaskeren,

Og med din Død har jeg bevist min Kongeret.

Humble.

Du est en Helt som Tigren, Fengo! lumsk og feig;
Men grum du er, som lemmestærk, og troer du dig
Først sikker paa dit Bytte — ja, da styrter du
Paa Novet, som den gyselige Kæmpefat.

Til Amleth.

Kæmp ikke med ham! Straf som en Misdæder ham,
Som Brodermorder; hevnet er din Faders Aand..

Amleth ryster paa Hovedet.

Men ei forløst; thi det maa skee ved Enekamp.

Fengo.

Saa kom til Døden, Amleth!

Beger paa Liigkisten.

Kisten venter dig.

Amleth.

Den er saa bred, at den kan ogsaa rumme dig.

Fengo gaaer ind i Kredsen, som dannes af Kæmperne.

Amleth.

Naar Evenden føler Kræfter,
Naar moden Alder
Ynglingen falder,
Da sig hans Dine hefter
Paa Sværdet,
Af Skeden draget;
Og usforsædet
Med stærke Kæmper iler han i Slaget.

Naar Pigens Dine smelte
Ham Ungdomsbarmen,
Da styrkes Armen,
Thi Elskov skaber Helte;

Da stræber,
 Mens Skjalde siunge,
 Den Unge.
 Hans bedste Løn er Smil af hendes Læber.

Hvad kan i Verden Andet
 Saa helligt være
 For Heltens Ære,
 Som Kamp for Fædrelandet?
 Dog, Thor! du mig forlader:
 I Dag jeg det forgiætter,
 Og sætter
 Selv over Fædrelandet — dig, min Fader!

Han gaaer ind i Kredsen, som slutter sig om Tvekæmperne.
 Lurerne tone. Geruthe og Sigrid bede knælende til Gu-
 derne. Efter en kort Kamp skiller Kredsen sig atter ad,
 man seer Fengo ligge død henstrakt. Musikken tier.

Amleth træder frem.

Han faldt. Men det var Guderne, som fældte ham;
 Thi ringe var min Styrke mod hans Legemskraft,
 Dog større, som en ærlig Helt, som Søn, mit Mod.
 Forløst har jeg min Faders Aand. Seer I, hvor lyst
 Det blier derude?

Alle see forundrede ud.

Sigrid.

Hvilket prægtigt Stierneflugt!

Amleth henrykt.

Det er Hardvendis Aand, det er min Faders Aand,
 Som ud fra Helheims Hule foer. Han svæver let,
 Og Sølvverkaaben har Baulundur vævet alt.
 Han giefter Odin, han fortæller Odin Godt
 Om Amleth, om sin Søn, og Moder Frigga Godt

Om dig, min Moder! og den skønne Freia Godt
Om Sigrid; og ved Bragis Harpe roser han

Til Humble og de Omkringstaaende.

Dig, ædle Skiald! dig, trohengivne Danerfolk!

Saa lad os leve, virke nu med Kraft og Mod,

Dg glemme Sorgen, som har ingen Årsag meer!

Han omfavner Moder og Brud. Fæstlige Lyd og Glædesgny.

Riartan og Gudrun.

Tragødie.

Personerne.

Olaf Tryggvason, Norges Konge.

Ingeborg, hans Søster.

Olaf Paa, Gier af Hiardarholt paa Island.

Kiartan, hans Søn.

Hresna, hans Datter.

Rodli, hans Brodersøn.

Gudrun Osvoifsdatter.

Brand, en Islænder.

Orm Lyrkia og flere thrøndske Høvdinger.

Broder Martin, en Munk.

Cornelia, Gudruns Pleiemoder.

Thorgerda, Ingeborgs Jomfru.

En Pige.

Huuskarle.

Første Handling.

En smuk rund Plads, indhegnet af Birke- og Grantræer.

I Baggrunden, ikke langt tilbage, et Gudehuus, hvis Vægge
ere prydede med udskkaarne, malede Billeder, som forestille
Thors Fiskeri og Baldurs Død.

Kiartan. Bodli.

Kiartan.

Hvo skulde troe, paa en saa deilig Sommerdag,
han var paa Island, han, som aldrig var her før?
For mig og dig, som ei forlod det fiære Land,
Hvad er os bedre?

Bodli.

Intet! Men det er ei her,
Oprigtig talt, i denne lille Duffekrog,
Jeg hylder Landets Skønhed, men ved Fjeldets Bæg,
I Hulerne, hvor Solen pryder toppet Is
Med alle Farver. Det er Geisers hede Sprud,
Og Heflas Brand —

Kiartan.

Naturen vistnok først og sidst;
Men Kunsten, Bodli! heller ei foragte du.
Og mere, tykkes mig, min Faders Pleiesøn
Ham takke skulde for det fældne Kløgtens Værk.

Bodli.

Skurdguder, gjort af Træ, kan ei fortrylle mig.

Kiartan.

Paa Jorden vise høie Guder Hvermand ei
Fortrolighed; det blev udkaarne Eieles Lod,
At skue dem, og vise dig, hvad de har seet.

Bodli.

Oprigtig talt, mig tyffes Kunst en Trælledont,
Usømmelig for Helten.

Kiartan.

Dg — oprigtig talt —
En Trælletanke tyffes mig din Mening, Ven!

Bodli.

Vi stamme ned fra Helte.

Kiartan.

Godt!

Bodli.

Dg Heltene

Maaskee fra Guder.

Kiartan.

Godt! Men stamme Guderne
Maaskee fra dumme Jetter? Guder blev de først,
Da Jettens Dumbhed, Jettens Hovmod de betvang.
Foragter du en Skiald?

Bodli.

Nei, ædel Skialdesang

Tilhører Helten.

Kiartan.

Dg hvorfor ei Kunstens Bærk?
Baulundur er en Balhalsgud, som Bragi selv.
Jeg dyrker ham; min Fader Olaf lærte mig

At bruge Kunstner=Meiselen, som Spyd og Sværd,
 Og begge Dele — naar du vil — jeg viser dig.

Bodli.

Bær ei saa vild! Bær Bodli ei den Sindige,
 Saa stod i Kamp vi begge nu alt blødende.

Kiartan.

Hvi driller du mig da? Jeg kan ei lide det.
 Det veed du, og dog gjør du det. Det morer dig
 At ærgre mig.

Bodli.

Hvor, Kiartan! kan du tale saa?

Fra Barnsbeen er jeg dog din Pleiebroder jo.

Kiartan.

Det har du ogsaa pralet af heel mangen Gang:
 At Thorleif, at din Fader mere fornem var,
 End min, fordi han fostred dig som Pleiesøn.
 Det Takken var, fordi han prøved i sin Venlighed,
 At gjøre Hoved — af den Knub, som intet er.

Bodli.

Nu gaaer det fast for vidt.

Kiartan leer.

Ja, kæmpe kan vi strax;
 Men bedre Hoved faaer du knap, om ogsaa du
 Afhugger mit.

Bodli.

Hvad, Kiartan! gjør dig dog saa vred?

Kiartan.

Dit hele Væsen, hvormed du mishager mig.
 Min Faders Fødsel af en Trælleqvinde lod
 Du mig da tidt nok høre, skiondt vi Alle veed,
 Mølkorka var en Kongedatter. Gudrun har
 En Vise digtet, hun mig forelæse vil,

Om Olaf Paas, min Faders, Elskovseventyr.
Jeg vedder, den er god; thi hun er øvet vel
I Skialdefunsten, Snillet mangler heller ei.

Bodli.

Alting forstaaer hun godt; at fange Hierter med.

Kiartan.

Har hun maaskee alt fanget dit?

Bodli.

Nei dit, min Ven!

I Fald du ikke veed det.

Kiartan.

Om jeg vidste det,
Saa sagde jeg det reent ud; thi Oprigtighed
Undvære kan en ærlig Ræmpe, tyffes mig,
Saa lidt, som solklar Foraarsdag det Himmelblaa. —
Jeg veed det ikke.

Bodli.

Kiartan! jeg det veed for dig.

Kiartan.

Hvo bliver flog paa Gudrun? Hvo forstaaer sig selv
I hendes Selskab?

Bodli.

Er der intet Himmelblaat
I hendes Vaardag?

Kiartan.

Jo! tidt yndigt Himmelblaat;
Men pludselig bedæffes det af sorte Skyer.
Jeg negter ei, at disse Skyer skienke just
En broget Farvepragt til hendes Morgensol;
Men ofte svigter Solen reent, da blier det mørkt,
En regnfuld og en stormende Thormaanedsdag.

Bodli.

Du finder mange Feil hos det Beundrede.

Kiartan.

Man veed ei ret, om hun er god, om hun er ond.

Bodli.

Und, god — de Ord er Tankens Overdrivelses.

I Livet findes lidt af begge, blandede.

Kiartan. .

Du gjør da ingen Forskiel meer paa Godt og Ondt?

Bodli.

Jo, nogen, Kiartan! men ei nær saa stor, som du.

Kiartan.

Hver har sit eget Tankesæt, sin Handleviis.

Bodli.

Din Søster Hrefna, som har Gudrun saare kjær,

Og som, i dine Tanker, lutter Godhed er,

Seer altsaa ei det Onde, som du frygter for.

Gudrun besøger Hrefna her paa Hiardarholt;

Din Fader Olaf har tilladt dem begge to

At boe tilsammen i det smukke Giestehuus.

Og finder du da farligt ei Besøget der

For Hrefnas Dyder?

Kiartan.

Jeg har end ei Staven brudt

Reent over Gudrun. Tværtimod, det muligt er,

At blodig Uret jeg den unge Kvinde gjør;

Ihi Siælero behøves til retfærdig Dom,

Og hvo har No, naar Gudruns Døie paa ham seer,

Naar med sit Blik, saa fælefuldt, men skottende

Med yndig Kløgt, hun faaer mig til at rødme for

Min egen Svaghed, og til, som en Pebling, bly

At nedslaae Døie for min egen Modløshed?

Bodli.

Du elsker hende, Kiartan! det er alt for vist.

Kiartan.

Og vide maa jeg vist, og det endnu i Dag,
Om Gudrun ynder mig igien. Jeg holder ei
Den Længsel ud, og Veemod skal, som Rattedug,
Gi bringe Koldesygen i mit friske Blod.
Min Fader har udrustet alt et prægtigt Skib;
Til Norge vil han sende mig, og til Bedrift,
At jeg skal glemme Qvindens List og Underfund.
Men prøve maa jeg Malmet dog endnu engang,
Om ei maaskee det er et reent, et herligt Guld.
Hvis jeg en ægte Perle fandt, da blier jeg her;
Gi hele Havet yder end en Skat, som den.
Men greb jeg Skum, da bruse skal Skumbølgen snart
Om Sneffens begetsorte Bryst; i Storm og Lyn
Meer tro, end hendes rænkefulde Evanebarm.

Gaaer.

Bodli ene.

Ja grandst kun, Kiartan! grandst for dig — og grandst
for mig,

Thi elsker hun dig ei, da vover jeg at frie.
Maaskee da skienkes mig, hvad Freia negted ham.
Hun er, som han, af hidstigt og uroligt Blod;
Gi ægte nordisk: han er irsk, og Moderen
Til Gudrun en forthaaret Biv fra Eifilei.
Velsk, siger Kiartan, flyder Blodet; ingen Frugt
Af Yduns Guldkar. Gyldent slutter Skallen dog
Om Easten — sød — men uden Fasthed, uden Stof;
Dog lædsker denne East høistvederqvægende. —
Jeg ynder hende meer, end Kiartan; skøndt jeg har
Fra Barnsbeen vænt mig til hans stolte Hidsighed,

Dg meget taalt, deels af en Slags Taknemlighed,
Fordi hans Fader fojstred mig. Men Alting har
Sin Grændse. Lad nu Freia raade, som hun vil!
Halvparten af de Slagne hører hende til.

Gaaer.

Gudrun, Hrefna og Kiartan komme fra den modsatte Side.

Hrefna.

Du troer ei, Kiartan! hvad det er et yndigt Qvad,
Som hun har digtet om vor Slægt, om dens Bedrift.
Gudrun! jeg beder, lad dog Kiartan høre det.

Gudrun.

Du skader mig kun, Hrefna! med for megen Roes.
En slet og ret Fortælling, Andet er det ei.
Det er kun Rimet, som har fildret Dret dig.
Ihi Digtet skurrer ei med skarpe Bogstavlyd,
Som eders Skjalde bruge det; det flinger i
Den velske bløde Tone, som min Moders Sprog.

Hrefna.

O, Kiartan! det vil glæde dig at høre det;
Det siger, hvad at vide du har ønsket længst.

Kiartan.

Jeg beder, Gudrun! lad mig høre dette Qvad.

Gudrun.

Ja, kostbar vil jeg ikke gjøre mig. Jeg har
Alt varet dig: det er kun noget Dagligdags.
Men Dagligdags man nøies med til daglig Brug.
Den Emule Tid, det koster dig at lytte til,
Anvendte du dog knap paa noget Bedre nu.

Kiartan.

Nei, sikkert ikke!

Gudrun.

See! der staaer en Bank af Steen,
Indbydende til magelig Taalmodighed.

Riartan.

Saa sætter eder begge! Min Nysgierrighed
Er ei taalmodig, den kan ikke sætte sig,
Og mindst, naar du mig læser om Forsædres Daad.

Hrefna.

Og mindst, naar Riartan hører, hvad han venter mindst.

Gudrun.

Forsædres Daad i Qvindemund kun flinger spag.

Hun sætter sig med Hrefna, tager et lidet Pergament frem, og læser:

Ketil var en mægtig Jarl
Hist paa Thrønderø Klippeborge;
Men for Haralds Gnemagt
Flyede han, og drog fra Norge.

Drot i Skotland blev han snart,
Ketil vandt sig der et Rige;
Men hans Datter Aude maa
For sin Faders Fiender vige.

Hun til Island med en Skat
Kom, beundret tidligt, silde.
Paa sin sidste Levedag
Giorde hun et prægtigt Gilde.

Olaf, hendes Vtling, der
Blev til Arving høit forkyndet.
Derpaa gif hun til sin Seng,
Hvor hun fandtes død paa Gyndet.

Høilagt blev hun i et Skib,
Guld med hende man begravet.
Barn af hendes Barnebarn
Høskuld var, en Helt paa Havet.

Gengang han til Siolund drog,
At besøge danske Frænder;
Paa et Marked der en Mø
Skuer han, som Ingen kiender.

Deilig var hun, ung, men stum;
Taarer ned ad Kinden trille.
Trælleqvinde solgtes hun;
Høskuld købte sig en Frille.

Kommen hid til Island, hun
Bandrer fiernt paa Fjeldets Stene;
Høskuld træffer hende der
Gengang, da hun troer sig ene.

Ricærligt med sin spæde Søn,
Skult af Stenens høie Dykker,
Taler hun et fremmed Sprog,
Mens hun liden Olaf kysker.

Det er irsk, det sære Sprog,
Og snart Fader Høskuld fatter:
Moderen Melforka var
Konningens, Myrkiartans Datter.

Snart besøgte Høskuld nu
Irlands Drot, sin Svigersfader,

Hjalp ham udi mangel Strid,
Hjelmbedækt, i Staalets Plader.

Men da Kongen byder ham
Arving til sit Land at være —
For at undgaae Brodertviist
Bægrer han sig ved den Ære.

Hjem til Island længe han
Efter gule Marker saare,
Hvor Melforka efter ham
Græd en utaalsmodig Taare.

Hendes Søn er Olaf Paa,
I sin Pragt en Paaflugls Lige.
Olaf blev en deilig Mand,
Hver en Evend ham maatte vige.

En dog fandtes mere smuk;
Hvor forskiellig er dog Smagen!
Kiartan, Olafs egen Søn,
Høvisk, tapper, velopdragen.

Jeg af Olafs tvende Børn
Foretrækker langt hans Datter.
Hermed ender Gudruns Digt —
Kan I bare jer for Ratter?

Gun springer op, og leer.

Hrefna.

Det sidste Riim ei stod der, da du læste det
For mig; det har du tilsat.

Gudrun.

Da du hørte det,
Var det ei ganske færdigt; nu er Qvadet endt.

Hrefna river Pergamentet fra hende.
Det staaer ei skrevet. Kiartan! vil du bare see:
Det har hun tilsat siden af Skalkagtighed.

Gudrun tager Pergamentet igien.
Nu — skrevet eller ikke skrevet — Vers maa først
Man digte, Hrefna! før man kan nedskrive dem.

Kiartan.

Min Søster! du har endnu ei vor Fader sagt
Godmorgen.

Hrefna.

Nei; og Dauren ei beredet end.
Og muligt har den vene Gudrun end et Riim
Nys faaet færdigt, som ei Hrefna høre skal,
Men Gudrun læser dig, naar I er ene to.

Gaaer.

Kiartan.

Jeg kan ei famle længer i Uvidenhed,
Som i en bælmørk Nat, hvor Himlens Hvælving, skøndt
Af Stierne fuld, er uden klare Maaneskin.
Lad Maanen lyse! den er Kiærlighedens Sol.

Gudrun.

Den lyser ei stort bedre dog, end Stierne;
Den viser, Kiartan! dig din egen smukke Drøm.

Kiartan.

Nei, Gudrun! Freias Maanskin er ei Giøglelys.

Gudrun.

Hvad vil du?

Kiartan.

Komme snart til Maalet.

Gudrun.

Daare! veed

Du ei, at Livets bedste Fryd netop bestaaer
I denne Stræben? Maalet, Kiartan! er din Grav.

Kiartan.

Lad som et Barn mig ikke gaae i Freias Lund,
Og steds forseile Veien til Gudindens Huus!

Gudrun.

Kun liden, Kiartan! er den skionne Freias Lund;
Men den er anlagt med særdeles List og Klogt,
Med mange frumme Gange, der bedrage dig,
Med indbildt Strækning — vundet ved Tilbagegang.
Gif du den lige Bei, da gif du ingen Bei.

Kiartan.

O, daar mig ei med Talemaader!

Gudrun.

Vel! saa lad

Da denne Gienstand fare, der saa lidet kan
Undvære smukke Billeder, som Legemet
Sit Vintervadmæl, at det ei skal doe af Frost. —
Jeg glæder mig særdeles med Veninden her,
Den snilde Hrefna. Hendes vakkre Broder er
Mig næsten ikke mindre kjær. Jeg soles mig
En Søster mellem jer; og til Beviiis derpaa,
Saa tag mit Kys, og vær mig stedse dyrebar!

Hun kysser ham.

Kiartan henrykt.

I Guder!

Han vil omfavne hende, hun træder tilbage.

Gudrun.

Kom nu, lad os nu til Dauren gaae!

Kiartan.

Til Dauren? Guders Mundgodt drak jeg af din Mund;
Saa sød er ikke Edins Vin, Palsyriens Miod.
Meer, end dit Ord, dit Kys tilstod din Kiærlighed.

Gudrun kold.

Min Kiærlighed? Bist nok! min Søsterkiærlighed.

Kiartan.

Du elsker mig!

Gudrun.

Som Søster. Vær en Broder mig,
Og uforandret finder du mit Sindelag.

Kiartan.

Som Søster?

Gudrun.

Saadan kun kan Gudrun elske dig.
End er mit Hierte frit, jeg vil ei daare dig.

Kiartan.

Du daarer mig! Det glæder dig at pine mig.
Saaledes kysser Søsteren sin Broder ei,
Og var der ikke Kiærlighed i dette Kys,
Saa var der Falskhed.

Gudrun.

Ret saa! du fornærmer mig.

Kiartan.

Du leger med den høie Freias Himmelsild,
Som med en jordisk Moses folde Lygtemand.
Endnu engang jeg byder, Gudrun! dig min Haand.
Vær min, og jeg er lykkelig. Maaskee dit Ord
Var Folge blot af Baklen og af Qvindefrygt.

Gudrun.

Oprigtig talt — jeg, Kiartan! kan ei elske dig.

Kiartan forbittret.

Saa sønderslider jeg den Hiertets Rosenfrands,
Som mine Længsler, og som Haabets Dnsker bandt.
Igien jeg føler mig saa fri, som Fugl i Luft,
Der slap af det forræderiske Fangebuur.

Gaaer.

Gudrun ene.

Ja, flyv du kun! Du mærker ei den Traad, du har
Om Benet; Gudrun holder den, din Flugt er kort. —
O, hvor det dog er kildrende for Qvindens Hu,
At tvinge Mandens Stolthed, hans Selvstændighed!
Hvad Sødhed eier Elskov vel saa sød, som den? —
Men, Gudrun! du maa vogte dig for Svaghed selv,
At du kan længe trodse som den Seirende.

Gaaer.

Olaf Paa

kommer, og seer tilfreds paa Bygningen.

Mit Gudehuus bestraaler Solens varme Glands.
Ja, det er Valhalsguderne, som hilse mig,
Fordi en Hal jeg bygged dem paa Den her,
Paa denne Steenkurv, fuld af Nordens bedste Frugt.
Hvi staaer du dog saa høit i Nord, du skionne Kurv?
Hvi førte dig ei Gefion med sit Jettespand,
Hvor Irland staaer, min Moders Land? Nu spilder sig
Din bedste Kraft i golde Dysser. O, men dog
Guldgule Mark henbølger under Fioldets Hang;
Dg end har Stormen ikke kuet Skovens Top,
Som vist i Fremtidsdagene nedsynke vil,
Naar Kraften, naar Begeistringen er sunken alt.
Da staaer ei heller længer Olafs Gudestuur.
Dog ogsaa den, som virker i sin Samtid stærk,
Er Fremtids Kæmpe. Christendommens Drøm skal ei

Saasnart fortrænge Guder's muntre Hestefreds;
 Thi Nordens Guder ei, som Irlands, skotske Fjelds,
 Er Taare-Taagebilleder paa Klippen fun.
 Og fiært er mig det Hverv, som mig Vaulundur gav,
 Da jeg blandt disse Hyrder ei kan svinge Sværd.
 Men Kiartan duer ei til Smed, og han skal bort,
 Ud til Bedrift, og bort fra Gudrun's Fange=Net.

Kiartan kommer.

Dlaf.

Min Søn! jeg tale maa med dig et venligt Ord.

Kiartan.

Glad aabner sig min Siæl for Fadervenslighed.

Dlaf.

Til Glæde just ei egner sig min Tale dog.

Kiartan.

Bort største Hjertekammer er bestemt for Sorg.

Dlaf.

Du ynder Kunsten, som din Fader lærte dig.

Kiartan.

Du lærte Kiærlighed til den mig ligerviis.

Dlaf.

Ei, Kiartan! vil jeg svække denne Kiærlighed;

Men Lyst til Kunst at øve maa jeg røve dig.

Kiartan.

Hvorfor?

Dlaf.

Vaulundur ei til Kunstner stemples dig.

Kiartan.

Det veed du vist?

Dlaf.

Jeg vidste det alt længst, min Søn!

Men taug, og skjulte det for dig — og for mig selv.

Kiartan

tager en Hammer af sit Bælte, og kaster den fra sig.
 Tak, for du talte! Det beviser Agtelse.
 Jeg lover, Olaf! at du aldrig rødme skal
 For Justeren, din Søn.

Olaf.

Est du fortørnet?

Kiartan.

Nei!

Jeg veed, det koster Fader=Overvindelse;
 At gierne du en fløgtig Smed i Kiartan saae,
 I Fald Naturen vilde det.

Olaf trykker venligt hans Haand.

Den vil det ei.

Kiartan.

Godt!

Olaf.

Jeg begriber, hvor det smerter Hjertet dig,
 At skilles fra Baulundur.

Kiartan.

Alt er Bane, Faer!

At skilles fra? Vi fødtes for at skilles fra.
 Jeg Freia selv har sagt i denne Stund Farvel,
 Saa kan jeg fagten skilles fra den halte Smed.

Olaf.

Fra Freia selv?

Kiartan.

Fra Gudrun.

Olaf.

Hun er Freia flet.

Kiartan.

Sandt nok, hun græder ei for Ddur; tværtimod,
Hun lader Ddur græde,

Stærk.

men han græder ei.

Slaf.

Min Søn!

Kiartan.

Min Fader! du et Skib tilstaklet har,
Som Kiartan bringe skal fra Island. Længe holdt
Et Anker ham i Havnen; men det brast i Dag.
Paulundur svigter, Freia — lad dem fare da!
Jeg tigger ei om Gunst af den, der vrager mig,
Var han selv Gud, ja var det en Gudinde selv.
Men skilles fra sin Fader, Søster, samme Dag,
Som Kunsten haaner, Elskov vender Ryggen mig,
Det kunde synes haardt for den, som ikke veed,
At Skiebnen træffes haardest, naar det ventes mindst.

Slaf.

Det Anker, som dig brast, som Haab du kaldet har,
Var kun en fulsort Rod, Rod af din Lidenſkab.
Laf Guder, hvis du rev den ud med mindste Trevl!
Thi Gudrun, Søn! fortienet ei din Kiærlighed.
Gi hindre kunde jeg, for hendes Frænders Skyld,
Til Hrefna det Besøg; men Følgen viste sig
Desværre, som det aned mig, thi hvor hun er,
Der gaaer det galt. To Gange var alt Gudrun gift,
Skiondt knap hun fylder tyve Aar. Den første Mand,
Man siger, ærgred hun ihjel. Den anden faldt
Fra Skibet, drukned; hun begræd ham saare lidt.
Paa Modreside stammer hun fra Eifilei,
Hvor Qvinden lefler; hendes Fader stammer ned

Fra den Halgerde, som i Nials og Gunnars Tid
 Blev Manges Bane, stolt og deilig, som hun selv.
 Snart hentes Gudrun atter hjem. Men reis i Dag!
 Den Ridenfab, som slumrer, kunde vaagne let.
 Til Bedrift! Jeg vil ei foreskrive dig
 Bedriften, Kiartan! Læremester Hændelsen
 Er ofte bedst; saa var den mig, saa være den
 Dig med. Jeg Kunstnerhamren har berøvet dig,
 Til Giengield tag mit Heltesværd!

Giver ham det.

Det bruger du
 Som ægte Kunstner, kiender jeg min Vtling ret.
 Begravet blier ei Nordens Rigers bedste Kraft
 Paa disse Klipper; Kraften vender ofte did,
 Hvorfra den udsprang. Skialden, som er Kongen fiær,
 Slaaer godt med Sværd, som godt han slaar sin Harpestræng.
 Følg mig til Stranden, Søn! hvor Skibet venter dig.

Kiartan.

Jeg følger dig, og reiser bort, saasnart jeg har
 Min gode Søster sagt Farvel.

Slaf.

Men Gudrun ei!

Kiartan.

Paa Klippen staaer hun som Thorgerdur Horgabrud,
 Og blæser mig fra Landet med sit Vægelsind.

De gaae.

Gudrun og Bodli komme.

Bodli.

Der gaaer han ned til Stranden med sin Fader alt,
 At see det Skib, som seiler bort med ham i Dag.

Gudrun.

Du følger med, ei sandt?

Bodli.

Jeg hidtil fulgte; men
Det kieder mig tilsidst, at være Følgesvend.

Gudrun.

Jeg troede, der var mellem jer Føstbroderskab.

Bodli.

O, jeg har Kiartan mere ficer, end han har mig.

Gudrun.

Hvo veed, hvad Kiartan svared, hvis han roste sig.

Bodli.

Heel ordknep var han, da han nys gif bort fra dig.

Gudrun.

Ei munter, som den Fugl, der slap sit Fangebuur?

Bodli.

Nei, vred som Biørnen, naar ham lægges Mundfury paa.

Gudrun.

Det glæder mig.

Bodli.

Dig glæder hans Forbittrelse?

Gudrun.

Du veed, man siger: jeg er ond af Sindelag.

Bodli.

Bagtale!

Gudrun.

Hvoraf veed du det?

Bodli.

Fortørnes du,

Fordi man tænker Godt om dig?

Gudrun.

Nei, tænk du kun!

Bodli.

Foragter du mig?

Gudrun.

Jeg foragter ingen Helt.

Bodli.

Endnu har Hestegierninger jeg ikke viist.

Gudrun.

Saa viis dem, naar du følger Kiartan Olafsson.

Bodli.

Os begge qvit du være vil, det mærker man.

Gudrun.

Maaskee den Ene helst jeg dog tilbageholdt.

Bodli.

Ham lod du gaae.

Gudrun leer.

Jeg holder heller ei paa dig.

Bodli.

Saa skal da Bodli dele Kiartans Skiebne?

Gudrun.

Ja!

Men Kiartan ikke Bodlis.

Bodli.

Det er Gaadesprog,

Modsigelse.

Gudrun.

Som dog der er en Mening i.

Bodli.

Saa meget seer jeg, at du ikke lider mig.

Gudrun.

Hvad, Kiære! har da bragt dig paa den sære Tro?

Bodli.

Som Aalen smutter smidig du mig af min Haand,
Naar den vil gribe.

Gudrun.

Det beviser Ingenting.

Den vil ei flemmes, derfor smutter Aalen ud.

Bodli.

Forklar dig mere tydeligt!

Gudrun.

Det skal jeg, Ven!

Naar du tilbagevender med Berømmelse.

Bodli.

Du giver mig da Haab endnu?

Gudrun.

Jeg Haab? Hvorom?

Jeg siger blot: saa skal jeg tale tydeligt.

Bodli.

Farvel til den Tid da!

Gudrun.

Farvel!

Bodli.

Ræk mig din Haand!

Gudrun.

Ja, gierne!

Rækker ham den.

Bodli.

Den er skøn.

Gudrun.

I Norges, Danmarks Land

Du vist vil finde Hænderne langt smukkere.

Bodli.

Men Qvinderne saa stolte knap jeg finder der.

Gudrun.

Laf for din Roes! Det huer mig, at være stolt.

Bodli.

Der kommer Kiartan med sin Søster.

Gudrun.

Saa Farvel!

Han Skibet har beseet, beseer det ligerviis!
Den samme Ganger ogsaa jo bortbringer dig.

Bodli.

Jeg troede, Gudrun! at du før bortviste ham.

Gudrun.

Paa ingen Maade! Utaalmodig gif han selv;
Jeg havde gierne længer venligt talt med ham,
Og mit Farvel han have maa, saavel som du.
Du fik alt dit; tag det igien for sidste Gang!

Bodli.

Før sidste Gang?

Gudrun.

Jeg ynder intet langt Farvel;
Et langt Velkommen venter, naar vi sees igjen.

Bodli gaaer.

Kiartan kommer med Hrefna.

Hrefna.

Min Broder! vær nu snild.

Kiartan

lægger sin Haand paa hendes Skulder, og trykker hendes Haand.

Din Bøn opfylder jeg.

Hrefna gaaer.

Kiartan.

Min Søster, Gudrun! vil, at jeg skal sige dig
Farvel, før bort jeg reiser. Hun har ganske Ret,
Jeg gif fortørnet fra dig før, fornærmed dig.
Min Beile vil du ikke være — du er fri,
Og man skal ikke tvinge Folf til Kiærlighed.

Min Søster vil du være; men det er du ei,
 Thi Elskovslænker smedder Freia paa en Dag,
 Men Broder=Søsterbaandet væver langsomt først
 En Levetid. Dog hvad du er, og hvad jeg ei
 Forglemme burde: du er Dlafz, Hrefnas Giest.
 Paa Giestevenfskabs Bud tilbage kommer jeg,
 At hilse dig til Afssked i al Hoviffhed.

Gudrun venlig.

Jeg takker dig.

Kiartan.

Et roligt og et mildt Farvel!

Du har helbredet, Gudrun! for min Svaghed mig,
 Og — som du seer — mit Dief taaler ganske frit
 At møde dit.

Gudrun.

Farvel! — Men, Kiartan! da du dog
 Undfskylder dig for mig i bitter Afsskedstund,
 Tillad da Gudrun ligerviis Undfskyldningen.
 Tilgiv mig, hvis et daarligt Ord har frænfet dig!
 See, Kiartan! Hiertet tænker ei, det føler kun,
 Det maa betroe fin Sag til Tungen, Sprogets Tolf;
 Men Sprogets Tolf, saa flink den er, dog saare flet
 Kun oversætter, hvad ei noget Sprog formaaer.
 Du harmedes, fordi jeg før ei mere snelt
 Dit Dnske kom i Møde. See, to Gange var
 Jeg Brud og Viv — ulykkelig, fordi jeg svag
 Strax fandt mig i, hvad Frænder, og hvad Beileren
 Af mig forlangte; kan jeg da fortænkes i,
 Om langsomt jeg betænker mig den tredie Gang?

Kiartan.

Og elsked du tilforn ei dine tvende Mænd?

Gudrun.

Nei, ingen af dem; ingen af dem elskte mig.
Der spurgtes ei om Kiærlighed. I dette Land
Er Bryllup Brudkiøb: Pengehandel, intet meer.

Kiartan.

Jeg bød dig meer.

Gudrun.

Og hvoraf veed da Kiartan vel,
At Gudrun intet meer tilovers har for ham?

Kiartan.

Du selv har sagt det.

Gudrun.

Kiartan! tidt er Qvindens Ord
Kun Klædebon for qvindelig Undseelse.

Kiartan.

O, jeg Lyksalige! elsker du mig da igien?

Gudrun.

Den største Gave, Qvinden give kan en Mand,
Er Tilsagn om sin Kiærlighed; o, skil mig ei
Endnu ved denne bedste Skat! Naar du den har,
Har Gudrun intet mere, som kan fængsle dig.

Kiartan smilende.

I Fængsel altsaa stedse vil du have mig?

Gudrun.

Jeg med et Ord ei have vil dit Trylleri;
Maaskee fordi det mig fortryller meer, end dig.

Kiartan.

Forhadst er mig den Reise nu, jeg lovet har
Min Fader.

Gudrun.

Hold dit Løfte, Ven! Hiemsfødning maa
Du ikke være, reise bør hver ædel Svend.

Kiartan.

Jeg loved, ei med Gudrun at trolove mig.

Gudrun.

Det maa du holde. Jeg troloves ei med dig;
 Det har jeg sagt dig eengang alt, gientager det.
 Lad Tiden, Skiebnen raade! Kommer du engang
 Tilbage med den samme Glød i Hjertet end
 For Gudrun, nærer hun for dig en lignende,
 Saa vorder hun din Hustru; men er Ilden slukt,
 Saa blier der ingen Troløshed at harmes ved.
 Og dermed er for denne Gang Samtalen endt.
 Dog — hvis du atter ei forsmaaer, som sidst, et Kys,
 Saa gives det dig her i al Oprigtighed.
 Udtyd det, som du vil!

Hun kysser ham.

Kiartan henrykt.

Nu kan jeg tyde det!

De skilles ad.

Anden Handling.

En skion gothisk Sommerhal i Norge, med aabne Buer til
begge Sider.

Bodli. Brand, en Skipper.

Bodli.

Hvor glædeligt, i fremmed Land at træffe strax
Saamange Landsmænd; fire Skibe fra vor D
Bed Nidarelvens Bredder.

Brand.

Maa jeg raade dig,
Saa søg med Landsmænd ei for megen Umgang dog,
Imens du reiser.

Bodli.

Hvorfor ei?

Brand.

Du reiser ei,
Alt finde Hiemmet ude; for at finde det,
Du mageligst var bleven hiemme. Reise gjør
Du for at træffe noget Nyt.

Bodli.

Jeg er alt fied
Af dette Ny, og Hiemree stærkt betager mig.

Brand.

Søsyge Hiemvee kaldest kan paa faste Land;
Betving dit Dnde mandeligt i Forstningen,
Saa har det ingen Rød.

Bodli.

Jeg kan ei tvinge det.

Brand.

Saa følsom? Ei, du seer just ei saa følsom ud;
Det er vel mere Grille, sikkert Egenfind.

Bodli.

Du reiser jo alt hiem i Dag?

Brand.

Jeg reiser hiem

Med Kiobmandsvarer; borte var jeg dog et Aar.
Knap fiorten Dage var du her, og vil alt hiem,
Som lille Barn, der holder Moer i Skjærterne.

Bodli.

Hør, Brand! af Alle kaldest du den Gævmilde,
Vil ogsaa mig din Gævmildhed og tag mig med!
I Fald du vil, betaler gierne Fragten jeg.

Brand.

Du vil forlade Kiartan?

Bodli.

Han har mig forladt;

Paa Reisen har jeg mistet hans Fortrolighed.

Før skændte han dog tidt paa mig, vi flammredes;

Det var vel ogsaa galt, men ei fiedsommeligt.

Nu tier han, og sluger mig med Dinene.

Brand.

Hvad har du da gjort ham imod?

Bodli.

Jeg? Ingenting!

Jeg er forelsket i den samme Viv, som han;
Det er min hele Brøde.

Brand leer.

Den er liden ei.

Bodli.

Maaskee det er slet ingen; thi det muligt er,
Ja meer, sandsynligt, at hans første Kiærlighed
Er dunstet bort i disse fiorten Dage, da
Han ofte seer og taler med skøn Ingeborg,
Kong Olafs Søster.

Brand.

Mener du, at Kiartans Haab
Lor strække sig saa vidt?

Bodli.

For Kiartans stolte Sind
For lang er ingen Strækning, intet Maal for høit.

Brand.

J er med norske Konningen i Fætterskab.

Bodli.

Hun viser ham al Venlighed; de sammen gaae
Hver Morgen lange Veie. Kongen ventes hiem.

Brand.

Han overrumpler os maaskee forklædt i Dag;
Det morer ham endnu at gaae paa Eventyr.
Han kommer hiem fra et mærkværdigt Frieri.

Bodli.

Det var jo til den svenske Dronning Sigrid?

Brand.

Ja!

Bestemt af Statsfløgt; men Naturen overgif
Optugtelsen: da Kongen saae den gamle Viv,

Som endnu holdt paa Hedenskab, da fasted han
Opbragt sin Handske Dronningen i Ansigtet.
Nu frier han til Svend Tveskiægs Søster.

Bodli.

Han er Helt;

Dg blot ei Helt, han har opbygget Midaros,
Den skønne Sommersvale her er Olafs Bærk,
Dg Ormen lange, Skibet, bliver ogsaa bygt,
Dg Kirken.

Brand.

Deiligt viistnok lyder Sangen der.
Jeg frygter, at han chriſtner os, og derfor vil
Jeg skynde mig afsted, før Olaf træffer mig.

Bodli.

Dg, Brand! det er en Grund endnu til Følgeskab.
Jeg vil ei heller chriſtnes, kan jeg undgaae det.

Brand.

I Fald han overrumpler os, undgaaes det ei.
I denne Sag er Olaf ei at spøge med;
Dg den, som ei afsværger strax sit Hedenskab,
Naar Olaf vil, ham træffer ofte piinlig Død.

Bodli.

Før Valhals Guder lod jeg mig kun pine fort. —
Der kommer Ingeborg.

Brand.

Farvel!

Bodli.

Du taer mig med?

Brand.

Paa andre Tanter, mener jeg, du falder nok.
Kom du alt hiem, da vilde Landsmænd lee dig ud.

Bodli.

J fald jeg reiser hjem, er det til Landsmænd ei;
Det er til Landsmandinder.

Brand.

De kan ogsaa lee.

Gaaer.

Ingeborg kommer.

God Morgen, Bodli! Hvor er Kiartan?

Bodli.

Gaaet ud

At svømme; det er Guttens vante Morgenskfif.

Ingeborg.

Min Broder har den samme Skif; han ligner ham.

Bodli.

Kong Olaf kommer hjem i Dag?

Ingeborg.

Maaskee han alt

Er kommen hjem. — Saa Kiartan har den samme Skif?
Han er vel stærk i Baabenleg?

Bodli.

Paa Island er

Der Faa hans Lige.

Ingeborg.

Her i Norge findes ei

Min Broders Lige.

Bodli.

Island sammenlignes kan

Kun slet med Norge.

Ingeborg.

Men dog eders fiæffe Mænd

Med vore Helte; det er samme Helteslægt.

Bodli.

Ung Kiartans Moder var en Jysk.

Ingeborg.

Jeg veed det nok;
Det har han selv fortalt. Jeg kiendte Frænderne,
Da jeg som Barn var hos min Broder i Dublin.

Bodli.

Saa ynder du vel Kiartan for hans Frænders Skyld?

Ingeborg.

Han trænger ei til Bistand og til Andres Roes.

Bodli.

Sandt nok; han gjør sig yndet let ved eget Værd.
Paa Island selv, hvor Ridfiærhed er Ekiødesynd,
Misundtes aldrig Evenden, naar han viste sig.

Ingeborg.

Et venligt Blik afvæbner let Misundelsen.

Bodli.

Ei Mændene misundte Landets bedste Søn.

Ingeborg.

Og Qvinderne?

Bodli.

De bare ham paa Hænderne.

Ingeborg.

Og Kiartan?

Bodli.

Bar sit Sværd og sin Baadshagestang,
Ein Meisel i en hårdet Haand, og rakte den
Til Qvinder ei.

Ingeborg.

Han seer dog ei koldhiertet ud.

Bodli.

Med Tiden træffer ogsaa ham vel Freias Lyn.

Ingeborg leer.

End traf det ei?

Bodli.

Saa meget veed jeg, Kongemø!
Paa Island har endnu ei Straalen truffet ham.

Ingeborgs Jomfru træder ind.

Ingeborg.

Jeg kommer strax, Thorgerda!

Til Bodli.

Vist min Broder vil
Indbyde jer til Bords i Dag. Farvel til des!

Bodli.

Jeg takker dig.

Ingeborg gaaer med sin Terne.

Bodli ene.

Saadan jeg høist forsigtigt har
En herlig Fremtid, Kiartan! her beredet dig.
Du elskes af den elskelige Kongemø.
Det unge Hierte, som en Knop udsprunget nys,
Sig selv ei kiender, ei sin egen Følelse;
Og derfor skjuler hun sit Hiertes Tanker slet.
Hun er saa skion, som Gudrun — o, langt skjønnere!
Aldeles ung, fast Barn endnu, og Søster til
Den store, mægtige Kong Olaf Tryggvason.
Du blier hans Svoger, Kiartan! Hvilken Lykke! Skion
Paa Lykken, paa din Pleiebroder Bodli, som
Dig grunder den. Hvor let for mig her, med et Ord
At røbe ham, at søndersprænge Broen til
Hans Fremtids Held; men, tværtimod, den Bro, der gaaer
Til dit Fordærv, og om just ei Fordærv — dit Tab,
Den vil jeg sprænge. Gudrun passer ei for dig.

Der Trolddom er i hendes Ansigt, hvo det seer,
 Ei glemmer det; men, Kiartan! du maa glemme det.
 Dit hidfjige Bæsen taaler hendes Jagter ei;
 Det ærgrer dig. Jeg leer deraf, jeg taaler dem,
 Og finder fuldt op Giengjæld i Forsoningen.
 Farvel da, Broder! Hvis du troløs kalder mig,
 Belgjørereren, din Ungdomsven, tilgiver dig.

Gaaer.

Olaf Tryggvason kommer i en graa Raabe, fulgt af Kiartan,
 der ikke kender ham.

Olaf.

Du svømmer godt, Islænder! Hvis du dig forstaaer
 Saa vel paa anden Jdræt, maa man rose dig.

Kiartan.

Kun liden Ære skaffed denne Svømning mig;
 Du havde nær mig dræbt, da dybt i Elven du
 Mig holdt, som liden Hundehvalp, der druknes skal.
 En Blæsebælg du have maa i bredden Bryst,
 Der sluger Luft, som Drkenens Kameler Vand.

Olaf.

Det er, som Alt, en Dvælse. Du holder dig
 Saa længe fast paa Bund, som jeg.

Kiartan.

Ja, hidindtil

Jandt ikke jeg min Overmand; men Meget vel
 Paa Island kaldes Jdræt, som er Smaating her.

Olaf.

Ei blot i Smaating finder du din Overmand;
 Din Overmand kan være stor i store Ting.
 Du skatter dig for ringe, hvis maaskee det ei
 Af frænkst Stolthed kommer, som sig troer for stor.
 Hvad er dit Navn?

Kiartan.

Jeg hedder Kiartan Olafsson.

Olaf.

Dog ei en Søn af den berømte Olaf Paa?

Kiartan.

Han er min Fader.

Olaf.

Kiartan! det fornøier mig

At see dig her.

Kiartan.

Det morer dig at see paa den,
Som nær du havde druknet.

Olaf.

Det var aldrig skeet.

Jeg mærkte tydeligt paa din Bevægelse,
Naar det var Tid at slippe dig. Bliv ikke vred!

Kiartan.

Jeg var ei bange for at drukne.

Olaf.

Kiartan! jeg

Er bange for, du er for stolt.

Kiartan.

Frygt ei for det!

Olaf.

Jeg kender dig, jeg veed dit Navn; du spørger ei
Om mit? Jeg har dog ogsaa et.

Kiartan.

Jeg bryder mig

Ei om at vide det.

Olaf leer.

Du skal dog vide det.

Kiartan.

Hvad hedder du da vel?

Olaf.

Kong Olaf Tryggvason.

Kiartan vender sig, og vil gaae.

Olaf.

Du gaaer? Hvor vil du hen?

Kiartan.

Strax reise bort igien.

Olaf.

Hvorfor?

Kiartan.

Fordi jeg Lykken her alt har forspildt.

Olaf.

Paa ingen Maade. Du er Yngling, jeg er Mand;
 Og troer du ei, at Olaf i et broget Liv,
 Hvor Eventyr og hvor Bedrift afveglede,
 Som Sol og Regn en Foraarsdag — troer du, at jeg
 Har ikke lært at slaaes med Ubesindighed,
 Omfjindtlighed, og mandigt at tilgive Eligt?

Kiartan.

Jeg takker, Herre! dersom du tilgiver mig.

Olaf.

Jeg let tilgiver. Kun i een Ting er jeg streng;
 Dog derom, Kiartan! vil vi ikke tale strax.
 Du er min Maag: din Stammefader Ketil var
 I Slægt med min, din Bedstemøer Melkorka var
 Beslægtet Gyda, som mig skaffed Riget hist
 I Irland, i Dublin, nu tabt ved hendes Død,
 Og ved mit eget Sindelag — jeg foretrak
 At vorde Norges Koning. Vær velkommen mig!
 Dit Bæsen, Kiartan! og dit Ydre huer mig,

Ja selv din Stolthed. Unglingsoverdrivelsen
 Nødvendig er, og der for meget være maa
 Af det, hvoraf om stakket Tid let blier for lidt,
 Thi Tiden tærer. Glem da nu Forstemningen,
 Leer.

Og at jeg vilde drukne dig!

Kiartan.

Jeg skammer mig.

Olaf.

Det skal du ei. Hvor kunde du da troe, at den,
 Som gjorde dit Bekjendtskab under Badningen,
 Var Norges Konge? Men det er min gamle Viis,
 At overraske Folk. Fra Reisen kom i Nat
 Jeg ubemærkt, og før jeg her fik Nogen sagt
 God Dag — min egen Søster ei — var Olaf alt
 I Vandet. Dagen bliver heed, og Morgen
 Var køl og sval. Jeg trængte til Forfriskelsen.

En Huuskarl træder ind med tvende Raaber.

Olaf til Kiartan.

Du har endnu, som jeg, blot Morgenkoste paa.
 Min Søster kommer strax, og snart jeg venter her
 De thrøndske Høvdinger i denne Sommerhal.
 Jeg beder, Kiartan! du tilstede være vil
 Ved Sammenkomsten; hvad jeg har at sige dem,
 Bedkommer vistnok egentlig kun dem, men du
 Kan ogsaa høste Nyttens af Samtalen dog.
 Modtag en bedre Raabe her af Kongens Haand,
 Til Belsomstgave! Gaven vil du ei forsmaae
 Af den, som saae dig i Naturens bedste Dragt,
 Da første Gang vi taltes ved.

Kiartan.

Jeg takker dig.

Trællen hjælper dem Raaberne paa.

Kiartan affides.

Maaskee vil mine Landsmænd dog bebreide mig,
 At jeg har taget Raaben; de vil sige: jeg
 Har underkastet mig Kong Olaf. Men det er
 Umuligt meer med Trods at møde Venlighed.

Olaf.

Der kommer alt min Søster; har med hende du
 Bekjendtskab gjort?

Kiartan.

Alt flere Dage var jeg her,
 Og Ingeborg Bertinde var, som Olaf Bert.

Olaf.

Deri hun gjorde saare vel.

Ingeborg kommer.

Olaf omfavner hende.

Min Søster! du

Alt kiender Kiartan?

Ingeborg.

Ja, min Broder! Kiartan er

Bor Maag.

Olaf.

Jeg veed det. Tal med ham en liden Stund
 Mens jeg hidbringer hine thrøndske Høvdinger!
 Mig huer Gutten saare vel.

Ingeborg.

Han ligner dig.

Olaf.

Gid han i Aanden ogsaa vilde ligne mig!
 Det skulde glæde mig, hvis denne fagre Svend,

Hvis første Bli' mig mødte, som en gammel Vens,
 Og som mit Hierte synes det har længe kiendt,
 Uagtet al den Muthed, der indhylled ham —
 Det skulde glæde mig, hvis han gif rette Bei,
 Og gjorde mig det muligt, ret at elske ham.

Gaaer.

Kiartan.

Hvad mener Kongen?

Ingeborg.

Kiartan! af, hans Venlighed,
 Saa venlig end den er, mig bringer Hiertet til
 At isne.

Kiartan.

Siig mig, Ingeborg! hvi frygter du?

Ingeborg.

Saa gierne jeg i Norges Land dig, Frænde! seer,
 Jeg ønskte dog, du var paa Island alt igien
 Hos Fædreguder, ved din Faders Gudehuus.

Kiartan.

Jeg har jo sagt dig alt, jeg duer ikke til
 Som Faders Medhielp at udhugge Guderne.

Ingeborg.

Gid da i Hiertet heller ei du præged dem!
 Troer du paa Balhals Guder?

Kiartan.

Taler jeg med dig,

Saa aabner sig mit Hierte, som for egen Hu.
 Jeg veed ei, om jeg troer paa dem; jeg troer ei ret,
 Oprigtig talt, paa egen Tro — en Bane mig
 Fra spæde Barndom. Lunken i det mindste blev
 Mig Troen i mit Hierte. Gudsbedrifterne

Jeg hørte gierne, som et andet Eventyr,
Heel jindrigt, smukt og yndigt — herligt Skjaldeværk.

Ingeborg griber henrykt hans Haand.

O, Kiartan! hvor du glæder mig. Men siig mig først:
Hvad Indtryk paa dit Hierte gjør vor Christendom?

Kiartan.

Jeg kiender den for lidt til at bedømme den;
Dg — som det lader — ikke den begribes vil
Af menneskelig kort Forstand. Men Himlens Ting
Begreb vel heller aldrig dette Livs Forstand.
Just det, som ei begribes kan, maa Siælen troe.
Det Jordiske — dertil behøves Guder ei;
Dg Balhals Guder er kun Jordens Billeder.
Jeg negter ikke: naar jeg hører Sangen hist,
Det Sprog, som hører Hiernen ei, men Hiertet til;
Naar Røgelsen opstiger med de lette Skyer,
Dg trodser Støvets Tyngheds magt; og seer jeg ham,
Paa Korset selv guddommelig og kongelig —
Da — men, som sagt, jeg veed det ei — ei ret endnu.

Ingeborg.

Nu frygter jeg for Kiartan og for Olaf ei.
Der kommer han med alle thrøndske Høvdinger;
O, gid de fromme, gid de floge var, som du!

Hun gaaer.

Kongen kommer med Orm Lyrkia og de andre Høvdinger.
Bodli følger med paa Kongens Bink.

Orm Lyrkia.

Du har i Dag indbudt os, Konge! Bønderne
Vil snart dig alle svare høit paa Frostething.

Olaf.

Godt, Orm! Men dog med eder først et Alvorsord.

Orm.

Thi kom vi, Herre! Tal, og vi skal svare dig.

Olaf.

Saa sig mig først, hvad tyffes Throndhiems Bønder vel
Om Olafs Bud: Omvendelsen til Christendom?

Orm.

Vi Bønder vil, at du skal holde Landets Lov,
At du, som Sigurd Gladejarl, som Hakon Jarl,
Og alle Konger hidindtil for dig har gjort,
Skal blote fromt til Guderne. En Christen var
Alt Hakon Athelstein, som du, men nødtes til
At tage Deel i Dffringen, i Blotningen.
Og dig vi tvinge vil, som ham; og hvis du ei
Dig lader tvinge — nu, saa vil vi dræbe dig.
Saa tale Throndhiemsbønderne, saa tale vi.

Olaf.

Ha, det var tappert tænkt, ei mindre tappert svart!
Men Olaf mangler heller ikke Tapperhed,
Og han kan svare jer igien. — Ja, ret betænkt,
Saa finder jeg betyngt min Samvittighed
Af megen Brøde: jeg har haanet Guderne,
Banceret dem. Jeg med min guldbeslagne Stof
Slog Thor fra Stolen, sonderbug hans Billede;
Som Klods i Elven og med Neb om Halsen han
Da maatte svømme, bundet til min Fisterbaad.
Og Gudehuse brændte jeg, Blodstenene
Nedvælted jeg; jeg soler det, jeg egget har
Imod mig Gunders Harm, maa forsones dem.
Men Dfferet maa vorde stort, som Synden var.
At slagte Trælle, nedrige Forbrydere,
Det er et usselt Dffer, der fortørner meer

De rige Guder; det kan ei formilde dem.
 I andre Lande, hvor man offrer Mennesker,
 Man bringer dem det Bedste. Saa har Hafon giort;
 Den Jarl, I høit beundre, vog sin egen Søn
 I Rodens Tid. Det hialp ham vistnok saare lidt;
 Vel sandt! Men jeg vil blote meget meer, end han,
 At jeg kan vinde Gudernes Tilgivelse.
 Jer, Hovdinger! jer, Kiærnen af den bedste Kraft
 I Throndelag, som jeg har stævnet hid i Dag,
 Jer vil jeg offre, slagte jer paa Gunders Steen.
 Da smiler Odin, Asa=Thor høit skoggerleer;
 Og I, som længe efter Balhals Herlighed,
 I selv vil række Struben froe til Godes Kniv.
 Da sender eder Odin strax sin egen Hest,
 Den ottesodede Sleipner; og Valkyrien
 Har Bægret fyldt, før I betræde Balhals Gulv.

Orm.

Drot! — det er din Beslutning?

Olaf.

Ja, saasandt mig Gud
 I Dødens Stund forløse vil med Christi Blod.
 I Lunden staaer alt Dffergoden, venter jer
 Med Dren. — Hvorfor blegne Throndhiems Hovdinger?
 Har I maaskee ei Lyst til denne Fart endnu?
 Ei Skinkedampen loffer jer til Odins Bord,
 Ei Mød og Mundgodt, Kamp ei med Einheriar? —
 O, I har Ret! Jeg tvivler meget selv derom.
 Jeg frygter selv, det er et farligt Gøglespil;
 At Diævelen, som ganske sikkert venter jer,
 Alt skærper Kløer, for af et blodigt Legem grumt
 At slide bort til evig Qual den syndige Siæl. —

Men hvis I heller stemples vil til Salighed,
 Da venter eder Præsten med den hellige Daab
 I Kirken, hvor til eder Kongen fadder staaer.
 Da sammenleve vi med Held et jordist Liv,
 Til Jesus Christus kalder os til Paradiis.

Hovdingerne tale sagte sammen, derpaa træder Drm frem for
 Kongen.

Dlaf.

Nu siger, hvad besluttet er, men fort og godt!

Drm.

Dit Bud at lyde, Konge! vi besluttet har;
 Vi dobes vil og offre til den hvide Christ.

Dlaf.

Det Evar har Himlens Engel lagt i eders Mund,
 Den harnistflædte Michael, Guds Sendebud.
 Gaaer hen til Kirken! Skionne hvide Særker der
 I Baabehuset skienkes jer; paadrager dem!
 I Ufskylds Dragt I knæle for den hvide Christ!

Hovdingerne gaae.

Dlaf til Kiartan og Bodli.

Jælcændere! tilstede var I her i Hal
 Bed dette Mode; hvad er eders Mening nu?
 Thi hvad der gielder Throndhiems stolte Hovdinger,
 Og siden alle Bønderne paa Frostething,
 Det gielder — tidligt eller silde — jer, som dem.
 Dog overraskes skal I ei. Hvad svares mig?

Bodli.

Jeg, Konge! finder stort Behag i Christnes Skif,
 Hvis kun den ei forleder til Blodagtighed.

Dlaf.

Du seer, den har ei Tryggvason blødagtig gjort.

Bodli.

Belan, jeg vil antage den. Du sender jo
Thangbrand til Island, for at christne Landet?

Olaf.

Ja!

Bodli.

Saa var det godt, i Fald en Jndfødt fulgte med.
Lad mig paa Toget følge Bispen, døbes først!
Jeg lover dig: min Daab vil som et Sædeforn
Paa Island skaffe Christendommen frugtbar Høst.

Olaf.

Belan, det skee!

Bodli hilser, og gaaer.

Olaf.

Nu, Kiartan! Raden er til dig.
Du tier? mæler ei et Ord? Hvad gjør dig stum?

Kiartan.

Forundring, Drot! Forundring og Forbauselse.
Du tvinge vil?

Olaf heftig.

Ja, jeg vil tvinge Godt i Ondt.

Kiartan rolig.

Kald selv dig god; en Anden blier ei ond for det.

Olaf.

Jeg, Kiartan! har for længe taalt din stolte Trods!
Lidt døier jeg taalmodig megen Egenfind;
Men i det Himmelske forstaaer ei Olaf Spøg.

Kiartan.

Jeg spørger ikke, jeg er høist alvorlig stemt.

Olaf.

Saa vil du ikke være Christen?

Kiartan.

Derpaa kan

Dg vil endnu jeg, Olaf! ikke svare dig.

Men hvad jeg vil, det gjør jeg efter eget Valg,
Især hvad Hjertet angaaer.

Olaf.

Hedninghertet tidt

Er haardt, som Steen.

Kiartan.

Det bliver ikke blodere,

Om end med Bredehammeren du knuser det.

Olaf.

Misbilliger du denne Daad mod Thrønderne?

Kiartan.

De truede dig først med Døden; Død mod Død!

Jeg ikke vil opfaste mig til Boldgiftsmand

Imellem dig og dem. Maaskee haardnakkede

De luffed lang Tid Dret for et Bisdomsord.

Det turrer, det tildeels undskylder Strengheden.

Jeg fiender dem kun af en angst Taalmodighed;

Den kan jeg ikke lide.

Olaf.

Dg hvad havde du

I deres Sted da gjort?

Kiartan.

Naar først det kommet var

Saa vidt — jeg troer, jeg havde ladet dig slagte mig.

Olaf.

Kiartan! det gjør mig ondt for dig.

Kiartan.

Hvor gjør det ondt?

I Hiertet ei; det hærder du mod Mildheden.
Men lad saa være! Dine Bønder taalte det,
De hylde dig, du tvinger dem med Sværdets Ret;
Men Jælands Mænd ei agte stort dit Kongesværd.
Og hvis du i din Hidsighed forløber dig,
Og dræber her en fri, en uafhængig Mand,
Som kom, fordi han stolte paa din Giestfrihed —
Saa er det godt, at denne Mand er Hedning end,
Der stolt, som Harald Hildetands staalklædte Helt,
Med Diet blinker ikke for dit Bøddelsværd,
Om ogsaa du afhugger først mit Diebryn.

Gaaer.

Ingeborg,

som er kommen ind under Slutningen af Olafs og Kiartans Samtale, iler hen til sin Broder, og griber ængstelig hans Haand.

For Himlens Skyld!

Olaf.

Min Søster! du har Alting hørt?

Ingeborg.

Og kommer, Olaf! for at frelse ham og dig.

Olaf.

Og mig?

Ingeborg.

Fra Døden ham, og dig fra Skændselen,
Langt værre, end Døden. Vad ei i for meget Blod,
At ei tilsidst, skøndt christen Drot, du ligner Hel
Med Dødningbeen i Haanden for et Kongespiir.

Olaf.

Et farligt Saar helbreedes kun ved dristigt Snit.
At rask jeg mødte Trods med Trods hos Thrønderne,
Har reddet dem. De døbes nu, jeg har dem frelst.

Ingeborg.

Du straffer grumt den Blinde, som i Mulm ei seer.

Olaf.

Forbi er Matten, tændt er Kirkens Altarlys.

Ingeborg.

Den Døve, som endnu ei hørte Troens Ord —

Olaf.

Høit lyder Ordet, kraftigt og belærende,
For hver, som stopper Dret ei med Ondskabs Bog.

Ingeborg.

Lod strax du Herrens Røst? Lod du dig tvinge? Du
Var lang Tid Hedning mellem Christne, til engang
Den fromme Mand paa Syllingoen rørte dig.
Og hvorfor rørte dig og mig den skønne Tro?
O, Blodtørst har alt Hedenskabet øvet længst;
At taale Forurettelser af Fienderne,
Det har dig Christus lært.

Olaf.

Som Qvinde taler du.

Hvad jordiff rører Hjertet, sødt, behageligt,
Det er ei Troens Hovedsag; det hellige
Mysterium forlanger strengt engang sin Ret.
Forgieves lyser Troens Fyrtaarn længer ei,
Som Baunerne paa Dovrefjeld og Fjelsejld;
Hvo nu sig ikke vogte vil, maa sonderflaaes
Paa Strengheds-Skippen, det er Skipperens egen Skyld.

Ingeborg.

Som Hedning kaldte du din Søster Fylgie,
Din Engel har som Christen tidt du hende kaldt.

Olaf.

Og end, som før, du er mig fjer og dyrebar.

Ingeborg.

Men, Olaf! naar du straffer denne fagre Svend
Med Døden, straffer du med Død din Søster med.

Olaf.

Er han alt vorden dig saa fjer?

Ingeborg.

Ja, saare fjer!

Hvad aldrig jeg dig havde sagt, og ei mig selv
Tilstaaet klart, det tilstaaer nu et Dieblif,
Da Døden svæver over ham: han er mig fjer.
Vi talte sammen, vexled Tanke, Følelse.
Han aldrig har mig sagt et ømt og fjerligt Ord,
Jeg aldrig ham; behøves det, naar Hjerterne
Forstaae hinanden? Olaf! du vil dræbe ham.

Olaf.

Nei, Ingeborg! jeg vilde gierne skaae ham.

Ingeborg.

Jeg veed, hans Hierte stemt er for den gode Sag;
Giv Tid, og du skal see, han dig i Møde gaaer.

Olaf seer ud.

Der sidder han paa Stenen hisset tankesfuld.

Ingeborg.

Og venter Døden!

Olaf.

Vi! jeg vil dog prøve ham.

Gaaer hen til Indgangen, og raaber:

Kom, Kiartan! Jeg vil tale med dig.

Kiartan kommer.

Her er jeg.

Olaf.

Staaer du ved din Beslutning?

Kiartan.

Var mit Bægelsind

Som paa dit Tag Veirhanens, Olaf! neppe fik
Til Dreiningen af dig det den fornødne Tid.

Olaf.

Du vilde døe, hvis jeg dig tvang til Christendom?

Kiartan.

Som Olafs Træl kan Kiartan ikke leve meer.

Olaf.

For Christi Kors du foretrækker Bøddelblof?

Kiartan.

Frivillig har jeg intet Valg at gjøre her.

Olaf.

Hvad hindrer Valget?

Kiartan.

Olafs Utaalmodighed.

Olaf.

Men om nu Kongen lidt kun vilde prøve dig;
Hvis ei han vilde skade dig, nei tværtimod,
Taalmodig taalte din Foragt, som Frelseren
De blinde Fienders; overlod din Skiebne dig —
Hvad da?

Kiartan.

Saa havde selsomt vegelviiis
Vi gieffet her hinanden.

Olaf.

Hvad?

Kiartan.

Du havde dræbt
Den som en Hedning, der paa Blokken havde lagt
Sit Hoved som en Christen.

Dlaf.

Est du christnet alt?

Kiartan.

J Sind og Hu.

Dlaf.

Dg hvilken Præst omvendte dig?

Kiartan peger paa Ingeborg.

Der staaer min Præst.

Dlaf.

Dg dog du vilde lide Død?

Kiartan.

Jeg fik jo ikke Tid af dig til bedre Valg.
Dg tvinge lader Kiartan sig til Ingenting,
Selv ikke til at leve.

Dlaf.

Stolt!

Ingeborg.

Han ligner dig.

Dlaf.

Bliv hos mig, Kiartan! deel min Lykke, vær min Mand,
Min Jarl, og snart maaskee min Ven, Fortrolige.
Jeg trænger til en Elig; den Slags Erobringer
Gjør ikke man med Sværdet. Der er Noget i
Dit Bæsen, Kiartan! som forraader Slægtskab, blot
J Blodet ei, men meer: i Manden. Bliv hos mig!

Med et Blik paa Ingeborg.

Med os forenet vil du vorde lykkelig.

En Huuskarl kommer.

Herr Konge! Brand hiin Gævmilde bortreiste nys;
 Islænder Bodli Thorleifson, som fulgte ham,
 Mig rafte dette lidet Skrift paa Gaareffind
 Til dig, fort før han steg ombord.

Dlaf.

Giv mig det Brev!

Huuskarlen giver Kongen det, og gaaer.

Dlaf.

Han reiser bort, og loved dog —

Læser:

„Herr Konge! jeg
 Benytter Leiligheden, reiser alt i Dag
 Med Brand til Island; men hvad jeg har lovet, skal
 Jeg ærligt holde: Thangbrand hist skal døbe mig.
 Jeg flyer ei dig, jeg viger Kiartan Dlasson,
 Og søger hiisset, hvad han her ei agter meer.
 Guds Fred! Du seer, jeg hilser alt paa Christenviis.“

Seer paa Kiartan.

Hvad vil den Gaade sige?

Kiartan forbittret.

Den Forræder vil
 Bestiæle mig, og flux jeg maa forfølge ham.

Dlaf.

Og hvad vil han frastiæle dig?

Kiartan.

Min Fæstemø.

Dlaf.

Din Fæstemø?

Kiartan.

Hvi skulde jeg da dolge det?

En deilig Qvinde vandt min Hu; Medbeiler var
Den falske Bodli. Nu han min Graværelse
Benytte vil —

Slaf med Gatning.

Det, Kiartan! du ei taale skal.
Jndhente maa du den Forræder, straffe ham.

Kiartan.

Ja, hvis du det tillader —

Slaf stolt.

Jeg befaler det.

Bestig dit Skib! Farvel! Jeg ønsker Lykke dig. —
Kom, Ingeborg!

Ingeborg bedrovet.

Maa jeg Farvel ei sige ham?

Slaf.

Jo, kort og godt, som det Fyrstinden sømmer sig.

Ingeborg.

Reis, Kiartan! og vær lykkelig; vi sees ei meer,
Men aldrig glemmes du, og du ei glemmer mig.

Kiartan.

Nei, aldrig! aldrig!

Ingeborg.

Selv i færlig Hustrues Favn.

Hvad hedder hun?

Kiartan.

Hun hedder Gudrun.

Ingeborg tager et Slør af sit Hoved.

Dette Slør

I Morgengave bringe du din Brud fra mig!
Hun skal dog see: Veninden her i Norges Land
Var ei af Trælles Vt.

Olaf.

Kom, Søster!

Ingeborg.

Broder! strax.

Kiartan.

Et kostbart Elor, og dobbelt kostbart ved den Haand,
Som rakte det. Skøn Ingeborg! jeg takker dig.

Olaf.

Rast Eløret, Kiartan! over disse Hændelser.

Ingeborg.

Farvel!

Kiartan.

Farvel!

Olaf.

Reis heldigt, men kom aldrig meer!

Han gaaer med Ingeborg.

Kiartan ene.

Kom aldrig meer? Han er fortørnet; Ingeborg
Gik bort med vaade Dine. Hvad betyder det?
O, alle Guder! nu jeg hende først forstaaer.
Saa venlig aabenhjertig, saa veltalende
Blier Qvinden først, som elsker. — Utafnemlige!
Med Hjertet fuldt af den, som ei er hende værd,
Jeg oversaae, forstod ei, skjønte slet kun paa
Den Omhed, som Ufskyldigheden viste mig.
Ha, hvilken Forstiel! Urlighed — Forstillelse,
Opriktighed og Underfund. Dog elsker jeg
Den Underfundigsledske; den Ufskyldige
Forlader jeg, forlader Kongedatteren,
Og Olafs Søster — Jarledom — hvad Livet har
Bedst mig at byde — for at gaae til Jøflerne,
Hvor Enken efter tvende Mænd mig Kurven gav. —

Nei, Kiartan! Kurven har hun ikke givet dig.
 Og rig og stor er Gudruns Mand, skiondt Hiertet ei.
 Men Hiertet snart er fiendt, og skiondt det svæver høit,
 Det kieder let med Genfold, med Gensformighed;
 Men Gudruns Ild og Vid og Skiemt, Iudbildningskraft
 Frembringer Vaar, saasnart hun aabner Læberne.
 Skiondt hendes Dje mere jordisk, sandseligt,
 Ei søger Istkylde Himmel, straalers Indighed
 Deraf med alle qvindlige Tillokkelser.
 Den søde Gift inddrak jeg af dit Rosenkys.
 Den Drukne veed, han er beruust — men større Lyst
 Ei findes dog paa denne Jord, end Elskovs Ruus.

Gaaer.

Tredie Handling.

Gaarden Lauge i Sælingsdal paa Island hos Gudruns Fader
Døvif Helgeson. Enuk Bondestue.

Gudrun. Hrefna.

Hrefna.

Din Faders Sygdom, Gudrun! er betænkelig.
Den ængster mig.

Gudrun.

Mit Barn! lad den ei ængste dig.
Hvad nytter Angst og Sorgen til? I to Aars Tid
Han skranted af det Saar, han i en Tvekamp fik.
Det er det Værste ved sliig Kamp, med Følgerne.
Slog de hinanden strax ihjel, var det forbi;
Man græmmed sig da datterligt, som billigt var,
En Tid lang — saa har Gudrun gjort. Nu skranter han
Beständig fort, vredladen, utilfreds med Alt.
Det er ei længer Døvif, ei den raske Helt;
En Krobling ligger der med Døvifs matte Træk.
Den stærke, raske Sorg, med Nornens Binger paa,
Til ussel Gaarefylling har forvandlet sig.

Hrefna.

Han var dog ras, dengang vi kom.

Gudrun.

Ja, det gaaer op
Og ned med ham; maaſkee Naturen hielper ſig.
Hvad jeg kan giøre, giør jeg, og det har jeg giørt.

Hrefna.

Det veed jeg, Gudrun!

Gudrun.

Tert Beſøg har glædet mig.
Jeg trængte til Udſpredelſen. — J har ei hørt
Fra Kiartan end?

Hrefna.

End ei.

Gudrun.

Du har ham fær.
Hrefna.

Du med.

Gudrun leer.

Det muligt er; thi Hiertet fiender ei ſig ſelv,
Og glemmer ſine Hemmeligheder tidt ſaa godt,
At det kan ikke finde dem.

Hrefna.

Nu ſpøger du.

Gudrun.

Din Fader er alt færdig med ſit Arbeid?

Hrefna.

Ja!

Det var et fløgtigt Jndfald, Gudrun! at du lod
Ham danne dig en Freia til dit Jomfrubuur;
Thi naar han kun kan ſnitte, male, glemmer han
Alt Andet. Saadan, ſkiøndt vi var en Uge her —
Uagtet Bertens Sygdom, uden Gieſtebud
Og Driffelag, ſig Dlaf mored ſaare godt.

Dg du — med din Bestilling har du vundet ham.
 Oprigtig talt, han leed dig ei; men medens han
 Arbeided paa din Freia, gik du til og fra,
 Dg spurgte ham, og roste ham, og frammed ret
 Din Klogskab og din siældne Kundskab ud for ham.
 Nu hader han dig ikke meer; nei, tværtimod —
 Hvis Kiartan kom, han nidfiær paa sin Fader blev.

Gudrun.

Nu spørger du. — Ja, vistnok er det stundom godt
 I dette Liv, at have lidt at lege med.

Hrefna.

Dog, Guder er ei Leg.

Gudrun.

Men vi en Leg for dem.

Hrefna.

Ja, naar du saadan mener det, da har du Ret.

Olaf Paa

træder ud af Sideværelset, og lader Døren staae aaben efter sig.
 Nu er din Freia færdig, Gudrun! hilser dig.

Gudrun slaaer Hænderne sammen.

O, hvilket Billed! Olaf Paa! jeg takker dig.

Olaf Paa.

Jeg flart erkiender, hvor umuligt Mandens Haand
 Det er, at danne Guder. Det er blot et Tegn.

Ja, selv at danne Mennesker for Mennesket
 Umuligt er; thi Guder ene skabe kan.

Men med de fromme Tegn henrykte mane vi

De høie Valhals User ned i Billedet;

Saaledes vorder det, indviet af Goderne,

Dog helligt, som den bedste Helt kan knæle for.

Gudrun.

Min Andagt jeg forbinder nu med Tak til dig.

Slaf.

Du bidrog ei saa lidet selv til dette Bærf:
 Demanter klare gav du mig til Dinene,
 Den gule Hør til Haaret yndigt ordned du,
 Og selv den lysblaa Silkefiortel har du syet.

Gudrun.

Saaledes har vort Arbeid vi forenet her;
 Thi Hørren avled Hrefna, Hørren selv hun spandt
 Med sine Piger, den har hun foræret mig;
 De hvide Liin, som Freia fik, kom ligerviis
 Fra Hrefnas Vintervævstol, hvor med sine Møer
 Hun gamle Viser sang, imens hun væved dem.

Slaf.

Mig glæder, at endnu du troer paa Guderne.
 Din Faders lange Sygdoms allerværste Frugt
 Bar, at han lod, af Munkene dertil forført,
 Sig christne, bygge Kirken paa sin egen Grund.

Gudrun.

Den staaer der, men jeg mærker aldrig Kirkens Dør.

Sagte.

Tilgiv den lille Rødløgn, hellige Jomfru! mig.

Cornelia kommer.

Din Fader falder, Gudrun!

Gudrun.

Vel! jeg kommer strax.

Slaf.

Alt sadlede til Reisen vore Heste staae.

Gudrun.

Saa tager jeg da færligst Afsked med jer her,
 Og takker jer, fordi saa smukt og nøjsomt I

Til Takke tog i drøvelige Sygehuus.
 Maaskee jeg lever end den Dag, at vorde jer
 Bertinde paa en bedre Viis. Jeg beder dig,
 Saasnart du Tidend har fra Kiartan, Blaf Paa!
 Lad mig det vide. Hils ham paa det Venligste!

Blaf.

Det skal jeg — paa det Venligste.

Gudrun.

Jeg takker dig.

Gaaer med Cornelia.

Blaf.

Jeg skammer mig; jeg feil af denne Qvinde tog.

Hrefna.

Det glæder mig, at du har hende kiende lært.

Blaf.

Bag Skiemt og Spøg sig skiuler en alvorlig Siæl.

Hrefna.

Og hendes Alvor er ei af det skumle Slags.

Blaf.

Vel sørged hun ei over sine tvende Mænd —

Hrefna.

Som ei hun elsked, som hun tog af Fadertvang.

Blaf.

Jeg troer, hun elsker Kiartan i sit stille Sind.

Hrefna.

Vel Sindet er ei stille, men hun elsker ham.

Blaf.

Hun hialp mig med Demanterne til Freias Blik;
 Med Biddets Demant straaler hendes Die selv.

Hrefna smilende.

Vogt, Fader! dig for Freia, som du satte der.

Olaf.

Nu billiger jeg Kiartans Valg, bifalder det.

Hrefna knæler.

Jeg takker paa min Broders Begne, Freia! dig,
At Olaf du forsonet har med Kiartans Brud.

De gaae.

Gudrun kommer tilbage med Cornelia.

Gudrun.

Gik de? Gud være lovet! Jeg var fied af dem.

Cornelia.

Det er dog vakkre, snilde Folk, skøndt Hedninger.

Gudrun.

De snaffes efter Munden skal, det trætter mig.

Cornelia.

Den Hrefna er et vakkert lille Pigebarn.

Gudrun.

Med Hrefna kun man tale kan om Hør og Viin.

Cornelia.

Men Olaf Paa — det er en knøv, en høvisk Mand.

Gudrun.

Ja, han er smuk endnu. Det har Besøget gjort
Mig taaleligt; thi hvor jeg finder noget Smukt,
Jeg sætter ogsaa Priis derpaa. Dog Aanden først!
Og Olaf er ei uden Aand — nei, tværtimod;
Men latterlig indskrænket og vildfarende.

Hvad synes dig om denne Duffe, som jeg selv
Har pyntet ud for ham?

Cornelia.

Jeg finder den for god

Til Hedningdisa; hvis hun fik en Krone paa,
Et Barn paa Skødets, kunde hun ret gierne gaae
For en Madonna, som hun sees paa Sifilei.

Gudrun.

Ja, Noget er der virkelig paa hende smukt;
Som Ansigtet — skøndt det er skævt — og Hænderne.

Cornelia.

Ja, Genius har Olaf, som det kaldes paa
Sicilien.

Gudrun.

Du veed, der henrandt ingen Dag
J lang Tid, hvor jeg ønskede mig ei bort med dig
Tilbage til Sicilien, min Moders D,
Saa høist forskjellig fra den D, vi leve paa,
Som Himmelen fra Helvede. Thi skøndt vel Jis
Og Sneen hersker her i Aarets længste Tid,
Saa strækker Dæmolen dog Ildtungen vældigt ud
Af Heklas Svælg, og viser, her er Helveds Port.
D, drøveligt tilbringes Ungdomslivet her!
Den christne Tro, som hemmeligt du lærte mig,
Behøver jeg vel ei saa strengt at skjule meer,
Da selv min Fader ikke længer skjuler den;
Men Intet kunde dog mig gjøre taaleligt
Mit Fængsel, dersom ei —

Cornelia.

Hvis ei?

Gudrun.

Den holdt mig fast,

Som er her ikke længer.

Cornelia.

Kiartan mener du.

Gudrun.

Desværre, ja, Cornelia! Jeg frygter for,
Den Svaghed, som jeg spottet, grusomt hevner sig.

Cornelia.

Hvad grusomt? Det er sødt, at elske.

Gudrun.

Bittersødt.

Cornelia leer.

Du selv har fyldt med Malurt dig den gyldne Skaal.

Hvi lod du Kiartan reise?

Gudrun.

Hvi er Mennesket

Jorrrykt af Særhed? Men det hjælper Ingenting

At kæmpe mod sit Lune; hvad Naturen vil,

Det vil den eengang, og kun dum Genfoldighed

Kan troe, med folde Meninger at ave den. —

Jeg lod ham reise. Skulde han da mærke vel,

At han var mig saa kjær? Nei, nei, Cornelia!

Min Stolthed overveier langt min Kiærlighed;

Dg før jeg skulde døe, før noget Menneske

Beherskte mig — selv Kiartan ei.

Cornelia.

Som gjør det dog.

Abskillelsen fra ham forbitter Livet dig.

Gudrun.

Abskillelsen? Hvor kunde du mig troe saa svag?

Cornelia.

Hvori bestaaer det Bittre da?

Gudrun.

I Nidkiærlighed.

Cornelia.

Hvad gjør dig nidkiær?

Gudrun.

Kiartan er en deilig Mand,

Dg troer du ei, de norske Møer vil elske ham,

Vil vinde ham, i Fald de kan? Og han er svag,
 Ei ellers — men i Elskov; han er alt for øm.
 Cornelia! den Omhed aldrig hued mig,
 Thi den er Svagheds Søskindbarn. En Drømmer fød
 Beherske mig? Nei, aldrig! Derfor stred jeg tidt
 Høimodigt med mig selv; jeg frygted Kiartans Blik,
 Jeg mærkte: mod min Billie det betvang min Hu.
 Og derfor mored det mig meest, at drille ham,
 At gjøre ham fortvivlet og ulykkelig;
 Thi saadan stemt, var Helten i en Qvindes Vold.
 O, aldrig burde Qvinden vælge sig til Mand
 Den Svend, hun elsker.

Cornelia leer.

Gift dig da med Bodli, Barn!

Gudrun.

Den lunkne Knøs? Han er mig fad og væmmelig.
 Hans Rierlighed paa Søffer gaaer, at Kiartan ei
 Skal høre den; han følger ham af Troløshed.

Cornelia seer ud.

Ei følger Bodli Kiartan; er os Kiartan nær,
 Saa følger Kiartan Bodli, thi der kommer han.

Bodli kommer.

Bær hilset, Gudrun! Tilgiv et saa brat Besøg!
 Til Hest i Gaarden Olaf jeg med Hrefna saae;
 Jeg ikke vilde hilse dem i fremmed Huus
 For første Gang. Den første Hilsen skyldtes dig.

Gudrun.

Du vistnok, Bodli! selsomt overrasker mig.
 Du kommer uden Kiartan? Er ei Kiartan med?

Bodli.

Nei, Gudrun!

Gudrun.

Du forlod din Ven?

Bodli.

Han mig forlod,

Trolovet med Kong Olafs Søster Ingeborg.

Gudrun.

Cornelia! hvad fattes dig? Du blegner. Kom!
Du vakler, Gamle? Hold dig ved mig!

Gudrun holder sig ved hende.

Cornelia forstaaer hende.

Alderen

Gjør skrøbelig.

Bodli sagte.

Jeg troer, det var nok Ungdommen,
Som blegned her.

Gudrun.

Ha, Bodli! du bedrager mig,
Du lyver for mig. Ikke sandt, du skiemter kun?

Bodli.

Jeg taler Sandhed: Ingeborg er Kiartans Brud.

Gudrun.

Og hiem med dette skionne Budskab sendtes du?

Bodli.

Jeg er ei Kiartans Gangerpilt; min Faders Søn
Paa Island hos de Fleste gielder meer, end han.

Gudrun søger at fatte sig.

De Fleste, Bodli! ei de Bedste. Fleest og Bedst
Er to forskjellige Tanker.

Sagte.

Jeg begriber ei,

Hvorledes jeg kan tænke selv. Forstillelse!
Kom mig til Hielp.

Høit med tilshneladende Ligegehlidighed.

Saa Kiartan har trolovet sig?

Det tænkte jeg, det vidste jeg snart vilde skee.
Hans ømme Siæl er en fladbundet Taaredam,
Hvori den første, bedste Qvinde speiler sig,
Naar blot hun er nærværende.

Bodli.

Ja, du har Ret,
Og Ret du havde, dengang du gav Kurven ham.

Gudrun.

Jeg ønsker ham til Lykke med den smukke Fugl,
Som ogsaa nok har Fugls Forstand, hvis man kan troe,
Hvad Rygtet siger.

Bodli.

Nei, det skal du ikke troe.
Skion Ingeborg har god Forstand.

Gudrun.

Hvor veed du det?

Bodli.

Jeg ofte talt med hende har.

Gudrun.

Kan være vel;

Men hvad beviser det?

Bodli.

Hun talte fløgeligt.

Gudrun.

Hvo har da sagt dig det?

Bodli.

Jeg mærker, du er vred;
Og gyldig Grund til Breden har du visseelig.
Men hvorfor straffer du den høist Uskyldige,
Som tænkte kun paa dig, skiondt du foragted ham?

Men da jeg saae, at Kiartan ei fortiente dig,
 At for en anden Skønhed, Gudrun! din blev glemt —
 Da, som en Dødsfyg, alt forladt af Lægerne,
 Mit Haab sig reiste.

Gudrun spodsk.

Kom igien paa Benene?

Bodli.

Jeg iilde hjem, saasnart mit Haab paa Gode kom.
 Jeg vrager ei din Lignelse.

Gudrun.

At bringe mig

Den ficere Nyhed.

Bodli.

Græmmer dig hans Troløshed?

Gudrun.

Hans Troløshed? Hvis?

Bodli.

Kiartans.

Gudrun.

Han har ingen Tro

At løse, jeg har aldrig troet ham. Ofte har
 Han kiedet mig med et blødagtigt Sværmeri.

Bodli.

Jeg sværmer ei blødagtig, Gudrun! drømmer ei,
 Men beiler til dig, da den sidste Sky forsvandt.
 See, Gudrun! mens jeg borte var, har Lykken rigt
 Tilsmilet mig.

Gudrun.

Bed Frænders Død? Den smilte dig
 Fra Frænders Liig.

Bodli.

Nei, deres Død bedrøved mig.

Gudrun.

Men arvet Rigdom glædte dig.

Bodli.

Der findes Faa,
Der skumle suurt, naar Lykken byder dem sit Guld.
Guld har jeg nu, som ingen Mand i Landet her;
Det deler jeg med Gudrun, dersom Gudrun vil.
Jeg veed, du dyrker hviden Christ; jeg ligerviis.
Jeg er alt døbt.

Cornelia forundret.

Hvad? du er Christen?

Gudrun.

Sandelig,

Min Pleiemoder! du forundrer dig med Ret.
Bodli en Christen!

Bodli.

Spot du kun! jeg kiender dig;
Jeg veed, du mener egentlig ei Ondt dermed.
Det er kun saa din gamle Viis —

Gudrun.

At drille Folk.

Bodli.

At spøge, bringe Benner i Forlegenhed.

Gudrun.

Og Kiender med.

Bodli.

Er jeg din Fiende?

Gudrun.

Endnu ei;

Men snart maaskee — i Fald du blier min Egtemand.

Bodli.

Jeg veed, du lider Livet ei paa Island her;

Men, Gudrun! hvis du skienker Tro og Love mig,
Jeg gierne reiser bort med dig, hvorhen du vil,
Til Syden, Velskland, til det skønne Sifilei,
Og fiøber os en Eiendom, en Ridderborg —
Alt hvad du vil, i Fald du skienker mig din Haand.

Cornelia.

Han er en Christen, han er rig, han elsker dig,
Vil lystre dig — og gaae med dig til Sifilei!

Gudrun.

Hvad kunde Gudruns Hierte da vel ønske meer?
Og sandelig jeg indseer ei, hvorfor jeg da
Mig skulde gjøre kostbar længer.

Rækker ham sin Haand.

Tag min Haand!

Hefstig.

Men kys den ei!

Bodli glad.

Hvordan? du skienker mig din Haand,
Og jeg maa ikke kysse den? O, Gudrun! hvis
Du fiærligt dig trolover mig, da hører mig
Selv Munden til.

Gudrun vred.

Saa slaaer jeg op med dig igien;
Thi, Bodli! jeg trolover mig vel her med dig,
Men ikke fiærligt.

Bodli sagte.

Hvilket selsomt Qvindesind!

Gudrun.

Lad mig alene!

Cornelia sagte til Bodli.

Hun maa give Hiertet Lust.

Følg mig, og vær fornuftig, turr ei hende meer!
Du seer, det klarer op for dig.

Bodli.

Åh, virkelig?

Var det dit Alvor, Gudrun?

Gudrun.

Seer jeg lystig ud?

Forsøi dig bort! Jeg har dog Lov et Dieblif
At være sammen ene med min egen Hu?

Bodli og Cornelia gaae.

Gudrun ene.

Foragtelig er Druffenskab — selv for en Mand,
For Qvinden reent affkyelig; men Elskovs Ruus,
Er den da bedre? Den bebreider Ingen os.
Den varer længer, bringer meer Fordærvelse.
Hvi har jeg druffet mig en Ruus i Kiartans Blik?
Skønt er hans Die, Siælen staaer i Vinduet.
Og hvad det er — hvad egentlig Aarsagen var
Til denne svage, latterlige Kiærlighed,
Det veed jeg ei; det Ingen veed, som var forelskt.
Men at jeg elsker længer ei den Sommerfugl,
Den Hykler for sig selv, som sukked, græd, og løi —
Det veed jeg. Jeg vil hevne mig med kold Foragt,
Og ægte den, hvem mindst mit Hierte foler for.
Jeg kan jo bilde selv mig ind: jeg maner op
De Dødes Aander — skøndt den hellige Jomfru veed,
At Aand var det, som mindst besad de kiære Mænd.
Og denne tredie, skøndt han færdigt sladdre kan,
Og flette visne Krands af Andres tabte Blomst —
Belan da! jeg vil ægte ham. Men Lænsen, som
Han kalder Elskovs og en hellig Ægtepagts,
Den vorder mig et Bidsel i den Gangers Mund,

Som paa mit Vink skal bringe mig, hvorhen jeg vil.
 I Syden, hvor hver Lidenſkab er mere ſtærk,
 Hvor blegen Ungling ofte døer af Kiærlighed,
 Jeg Kiartan med de røde Kinder glemme vil,
 Til Døden viſter Roſen af min egen Kind.

Gaaer.

I Aerge.

Samme Hal ſom i anden Handling.

Kong Olaf. Thorgerda.

Olaf.

Hvor er min Søſter? Skibet venter.

Thorgerda.

Ingeborg

Er færdig alt, hun ilede kun i Lunden ud,
 Endnu engang at gaae den fiære Morgenvei.

Olaf ſagte.

Som hun med Kiartan vandred.

Hoit.

Reiſen er ei lang,

Er kun til Lyſt, Udſpredelſe; med næſte Vaar
 I komme jo tilbage. Lov, Thorgerda! mig,
 At du vil troligt vogte paa min Dieſteen.

Thorgerda.

Saa godt, jeg kan.

Olaf.

Er Ingeborg førſt i Dublin,
 Hun finder gode Venner nok og Frænder der.

Thorgerda.

Herr Konge! from du taaler gammel Driftighed:
Hvad skal den Reisen til?

Olaf.

Du er saa gammel ei,
At vel du end kan røre dig. Du spørger: hvad
Skal Reisen til? Saagodt du kunde spørge: hvad
Skal Livet til? thi Livet er en Reise blot. —
Der kommer Ingeborg.

Thorgerda.

Jeg gaaer og pakker ind.

Gaaer.

Ingeborg kommer med en Birkeqvist.

Olaf.

Med Birkeløv i Haand? Jeg vedder, Ingeborg!
Jeg kender Træet, som du hentede Løvet fra.

Ingeborg.

Ja — det var Birken —

Olaf.

Hvori Kiartan skar dit Navn,
Før han forlod dig. Ingeborg! hvi hidser du
Det Saar, du selv vil læge?

Ingeborg.

Jeg har intet Saar
At læge. Kiartan har ei saaret Hiertet mig,
Han har kun rørt og varmet det; det bløder ei.
At stærkere det føler, det er Kiartans Bærk.

Olaf.

Det følte godt tilforn: med Søsterfiærlighed
Du elskte mig.

Ingeborg.

Og er din Broderfiærlighed

Til Ingeborg dig nok? Er det af Gld for mig,
At du bereder Bryllupsfest for Thyra her?

Dlaf.

Hun kaared mig, hun vorde vil min Ægteviv;
Men Skiebnen, Æren fiernede fra Kiartan dig.

Ingeborg.

Og jeg vil aldrig see ham meer i dette Liv;
Men — tænke stundom paa ham tør jeg dog endnu.

Dlaf.

Du reiser til Dublin just for at glemme ham.

Ingeborg.

Nei! for med Beemod ei at mørkne Glæden her.
I lang Tid, Dlaf! kun min Fryd i din bestod;
Tilgiv, der kom et Dieblif i Livets Vaar,
Hvor Ingeborg det glemte, hvor hun blev sig selv.
Men snart du seer beskeden mig hos dig igien.
I Forstningen ung Ægtemand har Søster ei;
Tilovers faaer han Intet af sin Kiærlighed
For Ægteqvinden, der forlanger Alting selv.

Dlaf.

Du er paa Thyra nidkær alt, før hun er her.

Ingeborg.

Og du paa Kiartan, skøndt jeg seer ham aldrig meer.

Dlaf.

Hvor nænner du til Afssked at bedrøve mig?
Du veed, jeg frygter Pilen, Spydet, Sværdet ei —
Uvenligt Ord af dig mig gjorde stedse feig,
Det vog mit Mod.

Ingeborg.

Naar har mit Ord da saaret dig?

Var Ingeborg ei god imod dig?

Dlaf kysser hende.

Bisfelig!

Du var en Engel, som jeg ofte dig har sagt.
Jeg lod Naturens Røst, og Elskov bragte mig
I Geiras Favn, i Gydas — og i Thyras nu;
Bed Siden stille gif af Elskerinderne
Min Søster — ei en Morgensol, ei Aftensol —
En venlig Maane, stedse roligtstraalende,
Naar Morgenrøden, Aftenrøden kom og svandt.
Nu skjuler Irlands Sky min blide Maane mig.

Ingeborg venlig.

Det, Broder! — er dit eget Dnske.

Dlaf.

Ganske vist,

For at adsprede dig fra din Bedrøvelse.

Ingeborg.

Saa lev da vel!

Dlaf.

Jeg følger dig paa Skibet ud.

End ei Farvel!

Bil gaae.

Ingeborg.

Vi, Dlaf! tag den halve Deel
Af disse Lov. Det er den bedste Skat, jeg har.

Deler Lovene med ham.

Dlaf omfavner hende.

O, Freia! hvorfor knuser tidt du Hierterne?

Gaaer.

Ingeborg ene.

Han nævnte Freia, gjør sig til en Hedning selv,
Den strenge Christen! Ja, naar Elskov Magten faaer,
Saa er vi Alle Hedninger. Sand Kierlighed

Er kristelig, som lever af Dpoffresser;
Men hedenst er den søde, stærke Ruus, hvori
Man glemmer Alt, og tænker henrykt kun paa Gen.
Den stakkels Freia, skiondt en Hedningdisa selv,
Var dog sagtmelig, yndig og uslykkelig;
Dg Freias Omhed hører kun Ulykken til.
Jeg glemme Riartan? Aldrig, Riartan! glemmes du.
Selv at du mig forlod, forlod dit Jarledom,
Var Trostabs Værk. Saa ærligt intet Hierte slog,
Dg naar han med sit Die mig i Diet saae —
Men det var Blændværk. — Disse Lov tilhøre mig.
Dg Navnet i min Birk udvoxer ei saasnart.
Men dækker ogsaa Barken hidsæt Pigens Navn —

Lægger sin Haand paa Hiertet.

Her staaer hans Navn, det voxer ud med Døden først.

Gaaer.

En Egn paa Island i Nærheden af en lille Trækirke.

Kiartan.

Hvor selsomt banker Hjertet, da igien jeg staaer
I Gudrun's Nærhed! Altid forekom det mig
Umuligt; steds en Anelse tilhviſte mig:
Forgieves Haab! du vorder aldrig hendes Mand.
Og allerſiærneſt forekom hun mig, naar hun
Var ganſke nær, og talte med mig; ſkilte blot
Os Tid og Rum, da ængſted ei Skilsmiſſen ſtort.
Men nu, da Jarledom og yndig Kongemø
Og Konning Olafs Venſkab jeg opoffret har
For hendes Skyld, og ſtaaer igien ved dette Fjeld,
Som eensomt høiner ſig ved hendes Faders Tag —

Nu tykkes mig — at jeg, hiin stakkels Fisker liig,
Nedstyrter mig til Døden i en Havfrues Arm.

Man hører Sang fra Kirken.

Kiartan glad.

Hvad lyder hist? Hvad stander der? En Kirke? Ha,
Tilgiv mig, huldeste Christinde! Gudrun! du
Alt længst i Hjertet var, hvad seent først Kiartan blev.
En Kirke bygt hun har i min Graværelse;
Der sidder hun og hører fromme Munkechor,
Med Bøn i Hjertet for sin Vens Tilbagekomst.

En lille Dreng kommer.

Kiartan.

Du liden Gut! sig mig, hvad skeer i Kirken der?

Drengen.

I Kirken? Der er Bryllupsstads og Lystighed.

Kiartan.

En Bryllupsfest? Hvo vies der?

Drengen.

Beed du det ei?

Det Gudrun er, som Bodli faaer til Vegtemand.
Der komme de med Lurers og med Trommers Klang,
Og gaae til Gaarden pyntede, smukt To og To.
Det maa jeg see. Slig Gammen har jeg aldrig havt.

Han løber.

Toget nærmer sig.

Kiartan fatter sig.

For silde, Kiartan? Nei, ved Gud, ret — ret tilpas!
Hvis du som Brudgom ved den Falskes Side gif.
Du kunde falde det for silde — redningsløs!

Spillemand komme foran, Gudrun Haand i Haand med Bodli;
en Række følger af deres frænder.

Kiartan

bliver roligt staaende med Armene over Kors, og spærrer Toget Veien.

Gudrun forfærdet.

Hvad seer jeg? Hellige Jomfru! skuffer Diet mig?

Kiartan rolig.

Det træffer godt, at Kiartan er den Første her,
Som Gudrun efter Vielsen lykønske kan.

Gudrun.

Du kommer —

Kiartan.

At lykønske dig!

Gudrun.

Fra Ingeborg!

Kiartan.

Som jeg forlod, og greb et lustigt Gøgletant.

Gudrun.

Trolovet ei med Ingeborg?

Kiartan.

Jeg loved dig

Min Tro, skøndt ikke du med samme Løfte mig

Jmodekom. Du har tilbørligt varskoet mig;

Og selv jeg maa tilskrive mig den billige Straf,

Med et Blik paa Bodli.

At her jeg overrendes af din Lykkes Hest.

Gudrun slaaer Hænderne sammen.

Trolovet ei med Ingeborg!

Opbragt til Bodli.

Det sagde du!

Bodli.

Jeg troede det.

Kiartan.

Og skyndte dig saa flux afsted
Til Ridingsværket, før du fik en bedre Tro.

Gudrun.

Førræder! Løgner!

Bodli.

Jeg har ei bedraget dig.
Det var et almeent Sagn, at Kiartan beiled til
Eskion Ingeborg, som han sig gjorde Møie med
At tækkes efter Evne.

Kiartan.

Jeg foragter dig
Saa dybt, at jeg nedlader mig til Forsvar ei. —
Ulykkelige Gudrun! du har selv beredt
Din Eskiebne dig, spildt Glæden for dit Fremtidsliv.
Gud hielp dig! Min Lykke blev forspildt med din.

Gaaer.

Gudrun

river Brudekrandsen af sit Hoved, sonderriver den, og raaber
forbittret til Bodli:

Her sonderriver jeg den Krands, du satte mig
Om Jøsen, som din Brud. Sig Elanger vinde skal
Nu i min Lok, som hiin Medusas — pynte mig.
Eskælv, Bodli! for den Hustru, du blev viet til;
Had, Uvind, Hevn skal inden for din Tærskel boe,
Hvor Eskiendegiesten venter dig med skumle Blik.
Run Nelde, Tidsel, Torn dit Huus omflette skal.
Gi trives dine Marker meer, de tørres ud
Som Orkensand, og Mælk i Dværgets Yver vil
Du aldrig finde. Thi som Trold jeg sidder ved
Dit Arnested og maner alle Glæder bort,
Lyksalig ved din Angst og din Usalighed.

Fjerde Handling.

En smuk stor Stue paa Hiardarholt, med Døre i Baggrunden
og til begge Sider.

Olaf Paa. Hrefna.

Olaf.

Har jeg dog dig, min Hrefna? Kiartan misted jeg.

Hrefna.

Hvor kan du sige, Fader! at du misted ham?

Han boer hos os, forlader næsten Huset ei.

Han er saa blid.

Olaf.

Åh, alt for blid! Hans Blidhed gaaer
Til Sygdom og til Afsind.

Hrefna.

Kald det ikke saa!

Han blev en Christen, han er døbt. Deri maa du

Nu finde dig; den nye Tro udbreder sig:

Hver Anden Christen, og hver Anden Hedning er.

Jeg, fædre Fader! dyrker Guderne med dig;

Lad Kiartan, hvis han troer det bedre, bede til

Den hvide Christ.

Olaf.

For vidt gaaer din Taalmodighed.

Hrefna.

Og gif den ei saa vidt, hvad hialp mig Utaalmod?

Olaf.

Der ligger Sandhed, Datter! i dit Genfoldsbord.

Hrefna.

Det gjorde dig for Gudrun altid ondt, naar hun
Med alt for stor Spidsfindighed bedrog sig selv.

Olaf.

Men hvad for Qvinden alt er nok, det, Hrefna! kan
Ei Manden nøies med. Thi Qvindens Guder er
Dog egentlig Forældre, Husbond; deres Hu
Bestemmer hendes Leveviis og Livets Løb.
Men Manden røres i en større Virkefreds,
Hvor Tidens, Mængdens Retning og dens Tankeføret
Er Binger eller Løkker for hans Livsbedrift.
Blod Christendom har støttet Kiartan Bingerne;
Og Gudruns Trædsfhed, lunefulde Bægelsind —

Hrefna.

Det er ei Trædsfhed, hun har selv bedraget sig.

Olaf.

Med Gudrun holder du endnu, har hende fæst.

Hrefna.

Den eengang Kiære Hrefna slipper ei saa let.

Olaf.

Jeg selv betvang min Stolthed, min Omfindtlighed,
Og, som hiin suilde Mial i Uheldsdagene,
Der slutted Fred, forsoned ofte Frænderne,
Forlig tilveiebragt jeg fik; nu leves der
I Ro paa begge Sider. Men ung Kiartans Ro
Er Gravens liig; i Skrifter han begraver sig.
Han faster som en Munk, har lært Latin, og snart
Han bygger vel et Kloster, før vi veed deraf.

Hrefna.

Jeg frygter selv.

Olaf.

Og derfor tog jeg gierne mod
 Forkyndelsen: at Gudrun med sin Ægtemand
 Os gieste vil som gode Benner, der har glemt
 En Mislyd, der forstyrred gammel Enighed.

Hrefna.

Ja, det var velgiort.

Olaf.

Boveligt det vistnok var;
 Men Munk maa Kiartan ikke vorde. Ei hans Siæl
 Skal hærde sig endnu mod qvindlig Indighed;
 Nei, heller maa for Gudrun Gnist af gammel Jld
 Af Asken vækkes, end hans Hierte ligne skal
 En sortbrændt Steen paa et forstyrret Arnested.

Hrefna.

Der kommer han.

Olaf.

Lad mig alene lidt med ham!

Hrefna.

Jeg vente vil paa Giefterne, modtage dem.

Gaaer ud af en Sidedør.

Kiartan kommer ind ad Døren i Baggrunden, læsende i en Bog.

Olaf.

Min Søn! du læser altid, som en Klostermunk.

Kiartan.

Hvad gjør vi bedre vel, end læse, skrive, nu?

Et Kloster er kun Jøland.

Olaf.

Nei, end dyrkes Thor!

Kiartan.

Desværre! Det er Uffind. Hedensk Kloster? Neen
Modsigelse. Steenkysten har os sammentrængt
Til Broderskab, Betragtninger, Grindringer
Om hvad vi var, om hvad de stærke Fædre var,
Vi aldrig vorde. Vil vi slaaes i Gellerne,
I Sandhed, da vi ligne de Forrykte blot
I Daarehuset.

Olaf.

Ganske vist! Jeg hader selv
De smaa Skiermydsler, som sig give Miner af
Forsædres Krige. Disse Hyrderes Overfald
Af Tylster Mænd mod andre Tylster, ofte Fleer
Mod Faa, kan ikke kaldes Krig.

Kiartan.

Jeg kalder dem
Mordoverfald.

Olaf.

Ja, deri har du ganske Ret.

Kiartan.

Men Uret i?

Olaf.

O, megen Uret har du vist.
Du spørger mig, du, som forlod din Fædretro,
Om du har Uret?

Kiartan.

Tiden har sit Fremskridt gjort,
Det maa vi følge, Fader!

Olaf.

Diebliffets Krav!

Kiartan.

Nei, tværtimod.

Olaf.

Der atter komme vil en Tid,
Hvor din Tid vrages; har da denne Fremtid Ret?

Kiartan.

Ei Aandens Rige følger gamle Fordoms Lov.

Olaf.

Og var der Aand i Oldtid ei?

Kiartan.

Jo, sandelig!

Men Barnet først maa ret udvikle Legemet,
Før moden Ungling føle kan, han har en Siæl;
Før moden Manddom fatter, at den har en Aand.

Olaf.

Heel megen Viisdom læres Fader nu af Søn.

Kiartan.

Hvad jeg min Fader skylder, lærte jeg først ret,
Da jeg blev Christen.

Olaf.

Vidste du det ikke før?

Kiartan.

Som Hedning ei; en god Natur har sagt mig det.

Olaf.

Saa følg Naturen, og bliv unaturlig ei!

Kiartan.

Hvori bestaaer min Unatur?

Olaf.

I Sværmeri.

Hvi trækker du, en Ungersvend i bedste Kraft,
Tilbage dig fra Livet og fra Glæderne?

Kiartan.

Fordi mig Livets Glæder først har Ryggen vendt.
Dog ofte voxer Giften nær den Sundhedsrod,

Som læger. Jeg paa Skibet slutted Venſkab med
 Den fromme Broder Martin; han omvendte mig,
 Han lærte mig den ſande Tro, det hellige Sprog,
 Hvori ſnart hele Jorden ſkal ſig ſelv forſtaa.
 Thi Tvedragt er blot Tidsel af Uvidenhed;
 Men ſnart vil Romersproget og den chriſtne Tro
 Forene Jordens Børn i høi Samdrægtighed.

Olaf.

O, hvilken Udfigt: naar først Alt er lige fladt,
 Hvert Bierg er fløifet, og hver Kløft opfyldt med Gruus,
 Og Menneſkene ligne ſig fra Nord til Syd,
 Som Myrer, Fluer, Gedehamſe, Røer og ſaar!
 Men Thor ſkee Taſ, ſom hærded min Genſidighed!
 Ei Bølge vil jeg ſluges op af Bølgerne;
 Som Klippe faſt jeg ſtander, møder bløden Skum.
 Ei Verden atter vorde ſkal Ginnungagap,
 Hvori kun Afgrund findes, ikke mindſte Straa.
 Vor Nutids Ungdom løber løbſt, den ſteiler frem;
 Men ældre Rytter holder kraftigt Tømmen ſtram,
 Saa ſagtneſ Gangren nok, og gaaer i Trav igien.

Kiartan.

Tænk ei, at ægte Chriſtendom er nidingſfeig!
 Den feirer over Hedensſkabet i hvert Land,
 Ei med Formaning, Lærdom blot, med Sværd og Mod,
 Til Rædsel for Forſtoffelsen. Og ſandelig,
 Den Ungdomskraft, jeg ſoler i mit Hjerte ſlaae,
 Skal ikke mattes i et fiælent Munkeliv.
 Til Hedningerne gaaer jeg, dvæler ikke her,
 Hvor Alle ſnart for Magten Naffens boie vil,
 Og tvungne Kne for Korſet; nei, til Benderne
 Jeg drager, til et mere vildt, blodtørſtigt Folf,
 Og præfer, ſom Anſgarius for Sveerne,

Som Bonifat's for Friserne — lykkelig, hvis
 For Jesu Skyld jeg finder salig Martyrdød.

Gaaer.

Olaf Paa alene.

Saaledes har paa Lidet nær jeg Alting tabt!
 Han var mit Haab, min Stolthed. Denne Siælesot
 Udbreder sig som Pest, bort svinde Guderne
 I Taager, knap Indbildningskraften holder dem.
 Mig tykkes, jeg er selv ei saa besjælet meer,
 Thi Soten smitter; dog skal Valhals Aser steds
 I Olafs Haller finde værdigt Tilflugtssted.

En Huuskarl kommer.

Et Skib, som kom fra Mislagard, hjembringer dig,
 Hvad du har lang Tid ønsket, Husbond!

Olaf.

Hvad, min Søn?

Huuskarlen.

Et Odinsbilled.

Olaf.

Værket af den græske Kunst?

Huuskarlen.

Jeg troer det, Herre!

Raaber ud af Døren:

Bringer Skamlen med herind,

Som det kan staae paa!

Andre Trælle indbringe en tilhyslet Buste, med en høi Skammel,
 hvorpaa de sætte Busten, og gaae.

Huuskarlen.

Husbond! her er Billedet.

Skal jeg borttage Linene?

Dlaf.

Nei, Leif! bi lidt.

Gaf ogsaa du! Jeg skal nok selv afløre det.

Trællen gaaer.

Dlaf forventningsfuld.

Et Billed af den græske Kunst! Han loved mig
Det, Asmund, da han reiste did. Af Jupiter!
Saaledes kaldes Odin der. Mig Hiertet slaaer
Af sær Forventning; thi, man siger, Grækers Kunst
Skal overgaae, hvad Noget forestiller sig
Om Skønhed og Fuldkommenhed. Jeg længes stærkt,
Vil domme selv, om ikke Rygtet overdrev.

Han tager Indhyllingen af, man seer det bekjendte skønne Jupiters-
hoved.

Dlaf staaer længe taus henrykt, og betragter det.
Til Sigt man aldrig Mage saa. Det Billedværk?
Ha, hvilket Ansigt! Det er Asa=Odin selv,
Som høit fra Glidskialf skuer paa Bedrifterne.
Hvor muntert kongeligt han bøier Panden ned,
Med Unglingsloffer, med en Oldings tykke Skæg,
Med Dine — styrkte begge to i Mimers Brønd
Til Viisdom og til Elskov. Naar Gunløde seer
Dig, Odin! maa hun elske dig.

Beføler Billedet.

Dog Marmelsteen!

Stirrer længe derpaa, og ryster paa Hovedet.

Sig Asa=Odin hevner paa min Indbildskhed:
Som jeg ydmyged Kiartan, han ydmyger mig.
Ei prøver jeg forgieves Værk fra denne Stund;
Forsvinde Fædreguderne nu fra vor D —
Min svage Haand kan ei tilbage drage dem.

Han grunder nogle Dieblis, derpaa siger han:
 Hvor gierne griber Haabet Sæbeboblen dog,
 Hvor villigt tvivler Hiertet om Sorgvarslerne;
 Men Lyffens Glimt — dem stole vi som Stierner paa.
 Den skiæggede Bragi for mig med sin Harpe stod,
 Da jeg paa Bænken fandt min vante Middagsro.
 Først sang han mørke Sørgeqvad om Kiartans Død,
 Saa trøstede han mig i en festlig Glædesang:
 At vist en Vtling af min Rod i Fremtidsaar
 Den Kunst skal øve mesterligt, som svigter mig.
 Jeg kan ei troe paa Kiartans Død; en Feighed det
 Mig tyffes, angst at skiælve for den tomme Drøm.
 Men Bragis Løfter — Vtlingen i Fremtidsaar —
 Dertil har jeg langt større Lyst at fæste Lid.

Betænker sig.

Thorleif? — Mig tyffes, det var ikke ganske saa,
 Skiondt meget nær, i Drømmens Navn var ogsaa Thor.

Glad, i det han pludselig husker det igien.

Thorvald! Ja, Bragi! det var ham, du nævnte mig.

Han gaaer. Trællene komme ind, og borttage Billedet.

Kiartan aabner Døren.

Gif han? Man pleier ellers efter Middag mig
 At unde denne svale Hal til Ræfested.

Gaaer ud igien.

Gudrun og Hrefna snige sig ind ad den modsatte Dør, hvor
 Kiartan gif ud.

Hrefna.

Der var han, kommer vist igien tilbage strax,
 Og læser i den store Bog af Faarefkind.

Gudrun.

Indliste maa jeg mig til ham paa sagte Fod;
 Thi seer han mig, da skynder han sig bort igien.

Hrefna.

Ja, tal nu venligt med ham, og forsvær dig godt!
Saa kommer jeg, og viser dig Foræringen,
Det skønne Slør, og Raaben, han af Kongen fik.

Kiartan aabner Døren; de smutte bort igien. Han kommer med
en Foliant, tager et lille Bord frem, og sætter sig i For-
grunden af Skuepladsen.

Kiartan.

Mig huer den Legende fast af alle meest
Om Røgleriet, som i Fjeldets Hule traf
Den hellige Antonius. At ei han sig
Om Slangers brød, om Basilisker, Flaggermuus —
Sligt Giøgleri foragtes kan; men dengang sig
Den Onde viste som en ung og deilig Biv,
Da først begyndte Fristelsen.

Gudrun kommer, og lister sig hen bag ved hans Stol.

Kiartan læser, men standser snart igien.

Hun staaer for mig,

Forstyrrer mig, i hvad jeg gør. Og selve paa
Hvert gustent Blad af dette gamle Pergament
Jeg seer et Aftryk af den skønne, hvide Haand.

Gudrun strækker sin Arm ud over hans Skulder, og lægger sin
Haand paa Bogbladet.

Kiartan springer forfærdet op, og raaber:
Apage, Satanas!

Gudrun leer.

Du maner Dæmolen bort?
Du læse kan Latin? Det har jeg ogsaa lært;
Og er der i Legenden noget Banskeligt,
Saa skal jeg gierne hielpe dig.

Kiartan, som har fattet sig.

Du fiender den?

Gudrun.

Troer du, jeg kiender ikke min Antonius?

Kiartan.

Du os besøger, Gudrun?

Gudrun.

Det gaaer mig, som dig:
Jeg stræber ærligt, men jeg kan ei glemme dig.

Kiartan.

Du sniger dig med List i min Fortrolighed?
Du lytter efter, hvad jeg taler med mig selv?

Gudrun.

Det er den bedste Viis at høre Sandhed paa.
Nu veed jeg vist, du lyver ei.

Kiartan.

Jeg lyver dog;

Min Sandselighed taled, ei mit bedre Jeg.
Min Daarlighed er Diæblen, som jeg kæmper med.
Og jeg skal overvinde den. Forlad mig blot!

Gudrun.

Jeg dig forlade? Ja! naar jeg endnu engang
Har talt fornuftigt med dig, og det kommet er
Til en Forflaring mellem os. Thi skilles ad,
Som dumme Folk, i Hidsighed og Lidenstabs,
Ei huer mig; og det behager Himlen ei.

Kiartan.

Dum kalder du min Brede?

Gudrun.

Nei; thi hvad der end
Kan siges om os, Ingen af os begge To
Vil selv Bagvaskelsen og Løgn vel kalde dum.
Du havde Grund til Bredden; jeg indbildte mig
At have større Grund, og stormed meer, end du.

Kiartan.

Ja, Gudrun! jeg har smagt din Handlings bittre Frugt.

Gudrun.

Jeg nød af denne giftige Frugt vel meer, end du.
 Det var af Hevn; jeg troede mig forladt af dig,
 Og styrted blindt og vildt mig i Fordærvelsen.
 Nu kiender jeg din Ustyld, derfor kommer jeg,
 Udsætter mig for din Foragt, og finder mig
 Med Taalmod i, at Døren du har viist din Giest.
 Men jeg har syndet mod dig og fornærmet dig,
 Dig, Kiartan! med den rene Siæl, som elskte mig —
 Og derfor staaer jeg, som bodsfærdig Pilegrim;
 Gjør Valfart til min døde Lykkes hellige Grav,
 Nedbøiet, kysfende den Haand, som mig forskød.

Sun kysser hans Haand.

Kiartan omfavner hende.

Alf, Gudrun!

Gudrun.

Jeg Ulyksalige! Kiartan elsker mig.

Kiartan river sig løs.

Nei, Ulyksalige! selv du sprængte Haabets Bro.

Gudrun.

Jeg bygger en igien. I en fornuftig Hær
 Maae Tømmermænd med Ører følge Kæmperne;
 Hvad Fienden sprængte, sammensøies let igien.

Kiartan.

Umuligt, Gudrun! Du har skilt os evigt ad.

Gudrun.

Fra Bodli vil jeg skilles, fra den falske Mand.

Kiartan.

Ei ganske falsk. Sandsynligheden —

Gudrun.

Vel forsvart:

Ei ganske falsk! Der har du Ret; thi, Kiartan! naar
 Var Bodli noget ganske? Gid med Liv og Siæl
 Han var en Riding, at jeg kunde hade ham;
 Men denne Halvhed gjør ham reent utaalelig
 For den, som lever med ham. Ikke ganske dum —
 O, nei! han laaner Tanker af den Tænkende.
 Ei ganske styg — med taalelige Hverdagstræk;
 Ei ganske feig — han stundom Dren bruge kan;
 Ei ganske lumsk — han fulgte dig som Speiderven;
 Ei ganske kold — han elsker mig til Ufælsked.
 Og sliig en Mand skal Gudrun ganske være tro?

Kiartan.

Hvad vil du?

Gudrun.

Skilles fra ham, jeg vil ægte dig.

Kiartan.

Nei, aldrig, Gudrun! Husk, du er Christinde selv,
 En Christen jeg. Som Hedninger — det tilladt var.
 Men selv for Hedning var en sliig Skilsmisse Skam;
 For Christne —

Gudrun.

Nu, hvad er den da?

Kiartan.

En blodig Synd.

Gudrun.

Man mærker, du er nybapt Christen, Kiartan! du
 Har alt for øm Samvittighed.

Kiartan.

Jeg frygter for,

Du har slet ingen.

Gudrun.

Kiartan! hvad jeg skyldte dig,
Det følte min Samvittighed. Erkiendelsen
Af denne Gield har gjort min haarde Stolthed blød.

Kiartan.

Hvad vil du, Gudrun?

Gudrun.

Kort og godt: os Bodli har
Fornærmet — dig og mig — med listig Underfund.
Du skylder ham ei Bligt; og Troen, tænker jeg,
Har endnu ei med alt for spag Qvindagtighed
Et Manddrab gjort saa hedenskvederstyggeligt,
At Ingen længer vover det. Paa Den her
Vel drives megen Daarskab; een og anden Skif,
Skiondt taabelig i Grunden, kommer dog tilpas.
Paa Fastland strider Hær mod Hær; da spørger man
Om Tallet ei, den Stærke slaaer den Svagere.
Her, hvor det Store med det Smaa man eftergør,
Her fører ogsaa Gaardmand kæk mod Gaardmand Krig;
De mødes ofte Li mod Gen, og naar kun først
De undsagt har hinanden, hver er varet først,
Saa maa den Dræbte tage, hvad der følger paa,
Og Seierherren klarer sig med Pengebød.

Kiartan.

Og saadan skal jeg fælde Bodli?

Gudrun.

Kiartan, ja!

Til Tvekamp med ham alt for god og alt for stærk.
Han svigted dog Udfordringen; han fik den alt,
Da du i Frænders Paahør dybt foragted ham.

Kiartan.

Er du en Christen?

Gudrun.

Offre kan i Kirken vi
Til Helg'ne siden, til den hellige Jomfru selv.

Kiartan.

Du ligner Eften, Gudrun! skøn i Frastand, Guld
Og rosenfarvet; men neddalet favner du
Den Vandrende med graaligkolde Taagedunst.

Gudrun.

Var det din Elskovs Afskedsord?

Kiartan.

Tag dens Farvel!

Det var den første Dom af klar Besindighed.

Gudrun.

Den lærte du vel af den fromme Helgen der.
For ham du sværmer nu; han løste Gudrun af.

Kiartan.

Spot kun! Jeg veed, Spot er dit Hjertes sande Sprog.

Gudrun.

O du, som veed saameget! veed du ogsaa vel,
At ingen Giødning bedre nærer Hadets Frugt,
End en begravet og forraadnet Kiærlighed?

Hrefna kommer med Sløret.

Forsonede? — Nu, kære Børn! det glæder mig.
Her, Gudrun! bringer Hrefna dig det skønne Slør,
Som Kiartan fik af Ingeborg. Han gav mig det
Din Bryllupsdag, da han fortørnet var paa dig;
Men nu, da gammelt Venskab faaer sin gamle Ret,
Nu Søsteren, med Broderens Tilladelse,
Til den forærer Sløret, hvem det var bestemt.
„Giv Gudrun Sløret!“ saa var Kongedatterens Ord;
Det lydes bør. Der har du Sløret.

Kiartan holder hende tilbage.

Hrefna! nei,

Saa var ei Ordet, saa var ikke Meningen.
 „Giv Bruden Eløret!“ saa var Kongedatterens Ord.
 End ei forsvandt al Mulighed om Fremtidsheld;
 Og komme vil maaskee endnu den Glædesdag,
 Da Kiartan med sin Søster hist i Norges Land
 Kan bringe Bruden Eløret.

Gudrun.

Men dit Gieldebeviis

Til første Kiærest, Kiartan! maa dog flares først.

Hun snapper Eløret fra Hrefna, sonderriver det, og kaster det
 for Kiartans Fodder.

See saa! „Til Taf betalt!“ betyder Risten der.

Kiartan.

Din Ondskab rangler, Elange! den bortjager os.
 Kom, Hrefna! Søster! hun foragter ogsaa dig.
 Lad hende hade! Kiartan sukker ikke meer
 For Aanden uden Siæl. Thi du har ingen Siæl,
 Du høitbegavede Kvinde! Hiertet mangler dig;
 Og derfor, som en prægtig Giftblomst, Bulmesnog,
 Uagtet al din Skønhed maa dig Livet flye.

Han griber Hrefnas Haand, og drager hende bort med sig.

Bodli stikker Hovedet ind ad den anden Dør.

Hvad? Tvedragt alt igien?

Kommer ind.

Gudrun med tilshneladende Rolighed.

Paa Kiartans gamle Viis:

Med Hovedet skjørt, han bruser ved hver Leilighed,
 Som Skum paa Vand i Blæsten.

Bodli.

Hvorfor støier han?

Gudrun.

Det spørger du? Du gav ham just Anledning ei
Til rolig Gammen.

Bodli.

Er der ikke stiftet Fred?

Gudrun.

Af Faderen og Hrefna.

Bodli.

Budt vi blev til Giest.

Gudrun.

Af Faderen og Hrefna.

Bodli.

Glemte for evig reent

Al Tvedragt skulde være.

Gudrun.

Ja, saa blev der sagt

Af Faderen og Hrefna.

Bodli.

Kiartan?

Gudrun leer.

Paa Latin

Mig manede ned til Diævlen.

Bodli.

Vel han meente mig?

Gudrun.

Du bilder dig for meget ind. Ret oversat:

Jeg Diævlen var, som han til Helved sendte ned.

Bodli.

Du spørger.

Gudrun.

Katten leger lidt med Musen først.

Bodli.

Dit Die har igien det fæle, skumle Blik,
Som mig forfærder.

Gudrun.

Du forfærdes alt for let.
Hvis jeg heresterdags som Mand skal agte dig,
Maa du dig vænne til at døie Qvindeblik.

Bodli.

Hvad vil du? Hvorfor skuler du?

Gudrun.

Kiartan maa døe.

Bodli.

Døe? Hvorfor døe? Med Guld vil vi forsoner ham.

Gudrun.

Nei, Guld paa ham ei bider; vi maae bruge Staal.

Bodli.

Hvi maa han døe?

Gudrun.

Han blodigt har fornærmet mig.

Bodli.

Hvad har han sagt?

Gudrun.

Dig ogsaa!

Bodli.

Jeg tilgiver ham.

Gudrun.

Saa vorder du min Hu saa høist forhadet, som han,
Og pønse maa jeg paa din egen Undergang.

Bodli.

Afsindig gjør du mig tilsidst. Jeg holder det
Ei længer ud; og havde jeg det forud vidst —

Gudrun.

Hvad saa?

Bodli.

Du veed, jeg sidder i dit Fange-Net
Saa dybt indviklet, at der ei er Mulighed
Til Flugt og Redning; selv kun kan du redde mig.
Foragt du siden Bryllupsdagen viste mig;
Og skændt dig nær — din Mand — jeg lever skilt fra dig,
Som før jeg beiled.

Gudrun.

Kun det kommer an paa dig,

Saa er jeg din.

Bodli.

Hvad?

Gudrun.

Dræb min gamle Kiærlighed!

Bodli efter en kort Betænkning.

Jeg gjør det ikke gierne; men hvis du det vil —
Jeg skylder Kiartan Intet.

Gudrun.

Intet? Tværtimod,

Du skylder ham en Blodhevn for en dyb Foragt.
For Riding han udskiøldte dig i Frænders Kred.
Med Ord, med Bøder — har han gjort det godt igien?

Bodli.

Belan! jeg vil undsige ham.

Gudrun.

Behøves ei.

Mig tykkes, Hevnen kraftigt nok er udtalt her.
Til Hest strax, uden Afsked!

Bodli.

Riartan! jeg dig flyer,
Før, paa en Omvei, snart igien at møde dig.

Gaaer.

Gudrun ene.

Ja, Hunden løbe kan i mange Svingninger,
Mens Manden gaaer sit jævne Skridt. — Det, Riartan! er
Din egen Skyld; min Hund jeg pudse maa paa dig.

Tager Sløret op.

Det sønderrevne Slør er mig et Seierstegn;
Mit Mod det styrke, egge mig min Hevn til Jil!

I en blodere Tone.

Men — er han død — begrades Sløret skal med ham,
Skiondt ikke selv i Kisten jeg det lægge vil,
Thi smile kunde muligt da det blege Liig,
Og gammel Omhed, som en Skindød, vaagne der,
Før vi fik Graven lukket og med Blomster strøet.

Hun gaaer.

Femte Handling.

Stue paa Bodlis Gaard.

Bodli, bevæbnet med Hielm, Sværd, Spyd og Skjold Gudrun
sidder og spinder.

Bodli.

Nu er jeg færdig.

Gudrun ganske rolig.

Færdig alt? — Ja, sandelig!

Heel drabelig seer Bodli ud med Hielm og Spyd.
Jeg aldrig havde troet, du tog saa godt dig ud
i Baabenflæder. Slaf Paa bør skære dig
i Træ, og male dig med Sønnens eget Blod,
Naar du har myrdet Kiartan.

Bodli.

Hvad jeg gjør, gjør jeg

for din Skyld, Gudrun!

Gudrun spinder rolig fort.

Lad det heller være da!

Bodli.

Nei! nu, det kommet er saa vidt, nu maa det skee.
Han uden Orlov træder paa min Eiendom.
Med otte Trælle møder jeg vor Helt i Dag.

Gudrun.

Lad ind dem komme! Jeg, som deres Madmoer, maa
Dog ogsaa til Bedriften først formane dem.

Bodli henter de otte bevæbnede Trælle.

Gudrun staaer op, og nikker til dem.

Hvad Bodli, Børn! har sagt jer, var naturligviis
Hans Spøg; han vilde prøve Trællelydighed.

En Træl maa lystre; Herren tænke maa for ham.

J indsee selv — er eders Skarpsind end ei stor —
At sliq en Daad uværdig var en Dannemand.

Ung Kiartan drager i Besøg vor Gaard forbi,
Fulgt af en Munk; hvis Bodli nu, selv niende,
Ham overfaldt og vog, det blev en evig Skam.

Den ældste Træl.

Som Giender de forlod hinanden sidste Gang.
Kiartan fornærmet Husbond har med Uqvemsord,
Dg Boder ei betalt derfor. Han vover sig
Paa Bodlis Grund, og uden Leide; ny Foragt,
Som Bodli hevner med en udsøgt Karlesflok.

Gudrun.

Ja, saadan tænke mange Folk paa Den her;
Det har vi ogsaa tænkt, men os betænkt igien.
Nedlægger eders Baaben, henter eders Leer!
Det sommer Trælle sig, at meie Korn paa Mark,
Men ei at myrde Folk, der gaae vor Gaard forbi,
Dg stole paa vor Giestfrihed.

Trællene see paa Bodli, han giver dem et Bink, de gaae.

Bodli.

Dit Væsen er

Dg vorder steds en uforklarlig Gaade mig.
Du vil beherske Mænd, og mærker ei, at du
Beherskes selv af latterligste Vægelsind?

Gudrun.

Der er en Ondskab stundom i mit Sind, som dog
 Ei fæster Rod. Den avles af et hidstigt Blod.
 Er Breden kølt, min Ondskab køles ligerviis;
 Som giftig Drm, der døer, hvor Solen brænder ei.
 Da Kiartan nylig havde stygt fornærmet mig,
 Mig tyktes: Kiartan maatte døe; men alt som Dag
 Og Nat gaar mellem Forsæt og Guldbyrdelse,
 Nu tykkes mig — og, Bodli! altid meer og meer:
 Kiartan maa leve.

Bodli sagte.

Bistnok! thi du elsker ham;
 Forbittrelsen var en fornummet Rærlighed.
 Men det skal ende.

Gudrun.

Lad da dette Forsæt flye,
 Viis dig din Stamme værdig! Komme vil den Dag,
 Da Gudrun faaer dig kjær; men hav Taalmodighed,
 Til Tiden overlad, hvad kun er Tidens Bærf.
 Min Godhed for dig, Bodli! langsomt modnes vil,
 Som Frugten i et Sommerliv; men riv den glubst
 For tidligt ei af Kvisten! Det blev bitter Frugt.
 Fra Kiartan skiller Skiebne mig og Sindelag.

Rækker ham Haanden.

Lov mig, du vil ei myrde ham!

Bodli tager den.

Jeg lover det.

Gudrun venlig.

Bind først mit Sind, saa vinder du mit Hierte med.

Gaar.

Bodli ene.

Selsomt at vinde, hvad der alt er lovlig mit!

Dit Sind? Saa vil jeg ogsaa gribe Skum paa Vand.
 Dog nei, desværre, Sindet er ei længer Skum,
 Naar Taler gielder Kiartan. Dørfalde ham
 Og dræbe ham — jeg ikke vil; det var ei mit,
 Men hendes eget Anslag, hun forførte mig.
 Men kæmpe med dig, stolte Fiende! som en Mand,
 Det vil jeg; jeg vil æske dig til Gnekamp
 Paa Liv og Død. Thi mens du lever, veed jeg vist,
 At Gudruns Hierte slaaer for dig; hun slukker ei
 Med hele Læs af Hadets Aske Freias Gnist.

San gaaer.

Gudrun kommer ind ad en anden Dør med en Pige.

Gudrun.

Du veed da vist, Cornelia sig skyndte did,
 Hvor Kiartan ventes?

Pigen.

Ganske vist hun træffer ham.

Gudrun sagte.

Og varer ham. Jeg haaber, det behøves ei;
 Men sikkert er dog bedre.

Pigen.

Gudrun! har du hørt

Den store Nyhed?

Gudrun.

Hvilken?

Pigen.

At et prægtigt Skib

Fra Norge kommet, som til Irland agter sig,
 Af Stormen drevet til vor D — er lobet fast
 Saa lykkeligt imellem tvende blinde Skær,
 At uden Tvivl, naar Ebben er forbi, det gjør
 Sig flot, og seiler bort igien.

Gudrun.

Fra Norge?

Pigen.

Ja!

Fra Midaros. Og dersom man kan Rygtet troe,
Er der en saare fornem Qvinde med ombord.

Gudrun.

Og hun er strandet paa vor D? Hvor langt herfra?

Pigen.

Vel knap en halv Miils Bei herfra, ved Thorleifs Gaard.

Gudrun.

Særdeles heldigt, Gunvar! Vi vil ogsaa did.
Vi stakkels Dfolk see jo næsten Jngenting;
Et saadant Syn er Morfskab for det halve Liv.

Pigen.

Vil du ei have Bodli med?

Gudrun.

Behøves ei;

Paa Marken høfter han, han har Forretninger.
Han er ei Ven af Thorleif; jeg vil mægle Fred.
Det er en deilig Dag; det blier ei mørkt i Nat.

Tager en Bue med Pilefogger af Væggen.

Min Bue blot jeg tager med; og Røggeret
Mig hænger let om Skuldren. Hent mig Eløret der
I Sovesamret.

Pigen bringer hende Ingeborgs Elør, hun tager det paa.

Det er atter sammensyet.

Mod Blæsten det mig Ansigtet forsvare skal.

Slæder det tilside.

See saa! nu er vi væbnede til Fuglejagt.

Pigen.

Til Fuglejagt?

Gudrun.

Ja! møder os en næsviis Fugl,
Hvi skulde vi ei skyde den?

Pigen.

Du træffer godt.

Gudrun.

Ei altid; Haanden ryster i den sidste Tid.

Pigen leer.

Det er dog ei af Alderdom.

Gudrun.

Nei, Gunvar! men
Naar Blodet bruser, ryster Ungdom ofte meer.
De gaae.

Et snevert Sted imellem Fieldene.

Kiartan, Broder Martin, i Reiseskæder.

Kiartan.

Her er saa stenet. Trællen leder Hestene
Hiinsides Dysen. Lad os dog paa denne Blof
Lidt hvile først. Mit Hierte føler Trang til dig
At takke, fromme Mand! du Læge for min Siæl!
For al den Godhed, du har viist og viser mig.

Broder Martin.

Jeg gjør kun, Kiartan! hvad der er mit Hierte kiært.
Troer du, det for en stakkels Munk ei var et Held,
At træffe dig, en høitbegavet Ungersvend,
Giernt, i et vildt, barbarisk Land?

Kiartan.

Barbarisk ei!

Du kiender Landet ei. Den Aandens Modenhed,
Som Hedenskabets mægter, du beundrer dog
Hos Græker og hos Romer? Jeg forsikrer dig,
Den mangler ikke Nordens bedste Hedninger.
Du Skialde finde vil og Sagaskrivere,
Som høit du agter, kiender du først Sproget ret.

Martin.

Jeg kiender det ret godt; thi jeg er født en Dansk.
I fremmed Kloster man opdrog mig paa Latin;
Det Hiemlige mig fremmed blev. Jeg lærer det
Vel snart igien.

Kiartan.

Og kan saa meget lettere

Da virke paa den Aand, du er beslægtet med.
Du er ei Munk, som mange; hvis jeg havde vendt
Til andre Munke mig, betroet mit Forsæt dem,
At ville gaae som Martyr ud blandt Hedninger
I vilden Drk — de havde signet, styrket mig
Til dette Forsæt. Martin! du beviste mig,
At denne Fromhed af en ureen Kilde sprang:
Det var fortørnet Elskov. Du beviste mig,
At Hefstigheden mod min Fader ikke var
En hellig Iver, men blot Ungdoms Hidsigthed.
Du mindte mig om Herrens Bud: Din Fader ær!
At det kan gaae dig vel paa Jorden. — Staffels Mand! —
Tilgiv mig, raske Fader! at jeg stafler dig;
Men Slag paa Slag dit Hierte traf. Din Hrefna kun
Blev tro, hun fulgte med dig til en Giesteven;
Dit eget Huus du flyede for din vrede Søn.
Men Kiartan kommer — ei som den forlorne Søn.

Cornelia kommer.

Guds Fred, I Fremmede! Jeg en Christen er, som I.

Kiartan.

Jeg kender denne Kvinde.

Cornelia.

Hid fra Gudrun sendt,

At vare dig.

Kiartan.

At vare mig? Hvorfor?

Cornelia.

Du slaaer

Dig her til No, og veed ei, at det Fjeld, hvorpaa

Du stander, hører Bodli til?

Kiartan.

Jeg veed det nok.

Jeg voved denne Gienvei; Veien rundt omkring

Var mig for lang.

Cornelia.

Men Veien til din Undergang

Her kunde worde let for fort.

Kiartan.

Du truer mig?

Cornelia.

Bogt dig for Bodli, Kiartan! thi han hevner sig

Maaskee, før du formoder det. Dig følger blot

En Træl — en Munk.

Kiartan.

Urbødigt tal om christne Præst!

Cornelia.

I Kirken og for Altret høit jeg agter ham;

Men overfaldet ei af ni Bevæbnede.

Kiartan.

Er Bodli sliĝ en Riding?

Cornelia.

Muligt har han sĝ
Betænkt igien; men muligt driver Hevnen ham.
Skynd dig afsted! det bød mig Gudrun sige dig.

Kiartan.

Jeg takker hende, seer, at gammelt Venskab dog
Ei ganske rustet.

Cornelia.

Kald det heller Kiærlighed!
Der er ei meget løiet i.

Kiartan.

En Andens Liv —

Cornelia.

Kan Bielsen ei reent forandre Hjertet paa.

Forskrækket.

Der kommer Bodli! Af, for silde vartes du!
Red dig paa Flugten, Kiartan! fly til Kløsterne.

Gler bort.

Kiartan.

For Bodli flygte? Heller lide bratte Død.
Træd du tilbage, fromme Mand!

Broder Martin drager sit Sværd.

Jeg har et Sværd,

Som du, og Leif har et, som jeg.

Kiartan.

Tre kun mod Ni.

Bodli kommer bevæbnet.

Frygt ei! Jeg kommer Gen mod Gen.

Kiartan.

Hvem giælder det?

Bodli.

Til Tvekamp ud jeg æsker dig, du stolte Svend,
Som alt fra Barnsbeen var en Torn i Diet mig!

Kiartan.

Sin Torn berøvet, seer ei Diet skarpere.

Bodli.

Som med dit falske Glimmer overstraalte mig.

Kiartan.

Slet Glimmer straaler; aldrig jeg bestraalte dig.

Bodli.

Som mødte mine Tanter med Modsigelser,
Min Følelse med kold Foragt.

Kiartan.

Ei nær saa kold,

Som Følelsen; og sliæve steds var Tanterne.

Bodli.

Som røved mig min bedste Skat, min Elsktes Hu;
Kun Gudrun blev af Kiærlighed til dig min Liv.

Kiartan.

Maaskee af Had til dig hun vorder min igien.

Bodli.

Men ei som Jette gaaer jeg meer i Gefions Nag.

Kiartan.

For Blougen? Bodli! det var dog dit rette Sted.

Bodli.

Du haaner den, som æsker dig til ærlig Kamp?

Kiartan.

Jeg blander kun dit Pralerskum med Spottens Vand.

Bodli drager sit Sværd.

Nu strax til Tvekamp!

Kiartan.

Gierne; men dog ikke her.

Du er jo Christen, agt da denne fromme Mand,
 Og følg mig hen i Klippens Krog! Hans Dje skal
 Besmittes ei af Fiendernes udgydte Blod.

Men falder Gen af os, som høist sandsynligt er,
 Han bede vil til Himlen for den Faldnes Siæl.

Kiartan og Bodli gaae.

Leif

fommer bevæbnet, og siger til Broder Martin:

Lad os nu overfalde Bodli! Kom, Herr Munk!
 Stor Ret vi har dertil.

Martin holder ham tilbage.

Nei, Leif! du bliver her.

Leif.

Vist Kiartan feirer; dog — det er ei ganske vist.

Martin.

Hvis det var vist, begif din Husbond her et Mord.

Leif.

Det er just det, han vil; han Bodli myrde vil.

Martin.

Nei, dræbe.

Leif.

Dræbe, myrde kommer ud paa eet.

Martin.

Ei ganske, Leif!

Leif.

Og hvilken Forskiel er der da?

Martin.

Til Sædelære her er ikke Tid og Sted.

Leif.

Slip! siger jeg.

Martin.

Nei, sandelig, jeg slipper ei.

Leif.

Troer du, at du kan holde mig?

Martin.

Jeg veed det vist.

Leif.

Saa store Kræfter jeg tiltroede Munkens ei.

Martin.

En Munk, som christner Hedninger, maa være stærk.

Leif.

Der er min Husbond.

Kiartan kommer.

Martin! jeg har fældet ham.

Min Plageaand ei plager meer. Nu er hun fri.

Hun elsker mig, det sagde mig Cornelia.

Jeg føler, Haabet, Glæden vender efter kort
Fraværelse tilbage til min unge Barm.

Først til min Fader, til min Faders Giesteven!

Lad hende finde her sin Mand, begrave ham,

Og græde for ham, hvis hun vil, en stakket Tid!

Snart er hun trøstet. Siælelængsler synge da

For Bodløs No skal Bræsterne; men Kiartan selv

Skal gribe Lyffens Sæbeboble, fastne den

Til Kugle, hvorpaa Lyffen staaer og snubler ei.

De gaae.

En Hal paa Thorleifs Gaard.

Hrefna. En Terne.

Hrefna.

Har Kongedatteren flædt sig om?

Ternen.

Ja, Jomfru! hun

Er færdig alt.

Hrefna.

Og bragte du den varme Drif?

Ternen.

Den har hun nydt.

Hrefna.

Befinder hun sig vel?

Ternen.

Heel vel.

Hrefna.

Og veed hun, hvor hun er?

Ternen.

Ja vist! i Thorleifs Gaard.

Hrefna.

I Thorleifs Gaard? den kiender hun ei noget til.
Hun troer i mig at see Vertinden, Husets Biv —
Jeg, selv en Giest, der ei kan Omsorg drage for
Den Fremmede saa godt, som det sig hør og bør.
Mon Thorleif og min Fader komme snart igien?

Ternen.

De red langt ud til Markerne, til Sæterne.

Hrefna.

Og tomt imens staaer Enkemandens store Huus,
Og Hrefna skal —

Sagte.

Men det er Himlens Styrelse,
Som sammenbringer Ingeborg og Kiartan her.

Ternen.

Der kommer hun.

Gaaer.

Ingeborg venlig.

Jeg takker for din Giestfrihed.

Hrefna.

Mig skyldes ingen Tak, jeg selv er Husets Giest.

Ingeborg.

Jeg veed det; men dog takker jeg. Veninden tog
Sig venligt her af Huset i Vertindens Sted.

Hrefna.

Du kiender mig?

Ingeborg.

Ja! jeg formoder, hvem du er.

Opdager Ringen paa hendes Finger.

Og nu — nu veed jeg det.

Hrefna.

Du veed det?

Ingeborg peger paa Ringen.

Denne Ring

I Norge tidt jeg saae, men paa en anden Haand.

Hrefna.

Ja! Kiartan gav mig den ved sin Tilbagekomst.

Ingeborg

tager begge hendes Hænder, og betragter hende venligt.

Det glæder mig at see dit Ansigt — det er godt.

Jeg tilstaaer, jeg var bange for at træffe dig;

Og meer, end Stormen, som paa Grund vor Snekke slog,

Den Tidende mig trued: jeg paa Island var,

Og at i første Huus, som jeg betraadte der,

Mig Olaf Paa — med sine Børn — i Møde kom.

Hrefna.

Dog, Kongedatter! du maaskee bedrager dig.

Du troer i mig at finde Gudrun?

Ingeborg.

Kiartans Viv!

Hrefna.

Nei, jeg er Hrefna, Kiartans Søster; Kiartan er
Ei gift.

Ingeborg.

Ei gift med Gudrun?

Hrefna.

Hun er Bodlis Viv.

Ingeborg.

Forladt af Kiartan?

Hrefna.

Kiartan har hun selv forladt

I overilet Hidsighed, forført af Løgn.

Gid det var hendes værste Synd! Hun yndig er,

Og fuld af Vid og Snille; hun indtager ei

Blot Mænd, men Qvinder, og det varer lang Tid, før

Man fiender hende ret. Mit Venskab længe har

Jeg hende skienkt. Men Gudrun stormer alt for mørk —

Og Guderne maae vide, hvad hun ruger ud

I skumle Hierte; thi jeg frygter, hun er lumsk,

Og at en fulsort, uheldsvanger Torden sky

Vil træffe Kiartan, naar han det formoder mindst.

Ingeborg.

Saa lad os, Hrefna! da i Tide redde ham,

Og følger begge — Broder, Søster — Ingeborg

Til Irland! Jert Besøg vil glæde Frænderne.

Hrefna.

Til Redning kom os Ingeborg. Jeg følger med.

Men send mig til min gode Fader strax igien,

Naar jeg har dig og Kiartan fulgt til Alteret.

Ingeborg.

Troer du, han mindes mig endnu med Venlighed?

Hrefna.

Ja, Kiartan har dig saare kjær; det veed jeg vist.

Han taler tidt om dig med Suk, Bedrøvelse.

Dg hvis ei Gudruns Skønhed havde fængslet ham,

Dg hendes Bæsen daaret ham —

Standser, og siger undseelig:

Men tilgiv den

Fortrolighed, som jeg dig viser første Gang,

Jeg taler med dig.

Ingeborg trykker hendes Haand.

Vil den kun! Jeg takker dig.

Har Kiartan ofte talt om mig?

Hrefna.

Hvor tidt! hvor tidt!

Ingeborg forskrækket:

Der er han!

Kiartan kommer henrykt.

Ingeborg! ha, du Guldsalige!

Seer jeg dig atter?

Ingeborg.

Stormen slog mig til din Ryst.

Kiartan.

Gherubens Binger!

Hrefna.

Kiartan! hvilken Lykke, tænkt!

En Engel er hun, det er baade vist og sandt.

Dg vi er alt Fortrolige. Du gør dig ei

En Forestilling om, hvor hun er sød og god.

Hun troede, jeg var Gudrun, troede, Gudrun var

Din Hustru, og dog tog hun vennefaligt mig

J begge Hænder, skued mig i Diet, som
Om søsterligt hun vilde kysse Siæl med Siæl.

Kiartan.

Det undrer mig slet ikke. Hrefna! du har Ret:
Hun er en Engel, kiender ei til Midfærdighed.
Nu, da jeg seer det kongelige Himmelblif,
Nu føler jeg først ret igien: det Hierte var
For stort for mig. Jeg sværmer i det Ravere;
En jordist Alf har mig fortryllet, fængslet mig.
Jeg slipper ei af hendes Garn; jeg sprætted, som
En Fugl, var vred med gyldig Grund — men Alfen har
Formildet mig. En Slethed jeg tiltroede den,
Hvori den dog uskyldig var; og Gudrun har
Nys reddet mig mit Liv.

Ingeborg.

Dit Liv?

Kiartan.

Til Snigmord alt

Sig Bodli væbned, for at overfalde mig.
Hun vared mig. Da mødte han til Gnekamp.
Han faldt. Gudrun er Enke nu.

Ingeborg.

Og Kiartans Brud!

Skipperen aabner Døren, og raaber til Hørstinden:
Bort Skib er flot og rejsesfærdigt, Vinden god.

Ingeborg.

Godt, Halvor! godt!

Han gaaer.

Ingeborg til Kiartan.

Jeg kom til dig endnu engang
I dette Liv, at see dig og — lykønske dig;

Men det er vel, at Skibet rejsesfærdigt er —
 Thi Gudrun vil jeg ikke see.

Kiartan.

Du kiender min
 Ufskyldighed. Til Afsted vist ei nænner du
 At saare den, der har dig som en Broder kjær.
 Al, Elskov høist forskiellig er fra Kiærlighed:
 Hiin hører Jorden, denne hører Himlen til.

Ingeborg.

Til Afsted da som Søster jeg omfavner dig.

Gudrun træder ind med sin Bue; da hun seer Kiartan i Ingeborgs
 Arme, lægger hun hurtig en Piil paa Strængen, skyder —
 og træffer Kiartan, som styrter til Jorden.

Gudrun iler fortvivlet hen til ham.

Dig traf jeg, Kiartan?

Med et dybt Suk.

Jeg tog feil.

Beger forbittret paa Ingeborg.

Til hende var

Min Piil bestemt.

Kiartan med mat Stamme.

Gudrun! du tager altid feil;
 Men Gud skee Tak, at dengang atter feil du tog.

Han døer.

Ingeborg.

O, Himmel! traf ham dødeligt det grumme Skud?

Hrefna

knæler fortvivlet, og lægger sin Broders Hoved i sit Skød.

Til Gudrun.

Usalige! med Hjertet fuldt af Kiærlighed
 Til dig, som er ham ikke værd, du dræbte ham.
 Det ædle Hjerte bløder fun, det slaaer ei meer.

Ingeborg.

O, Kiartan! den, som elskte dig, har voldt din Død.
Hvi saae han mig? Hvi kom jeg til hans Undergang?
Hvi traf ei Pilen den, som den bestemtes til?

Hrefna hestig.

For at han skulde vorde denne Svartalfs Mand?
Nei, Odin! Tak! Med Geirsodd har du mærket ham,
Befriet ham fra et uløseligt Tvedragtsliv.

Gudrun drommende, til Ingeborg.

Vel talt! Den, som ham elskte, bragte Døden ham.
Mit Blif indhylled Midfærdighedens Taageslør.

Løser Sløret af sit Hoved, og rækker det til Ingeborg.

Jeg bruger det ei længer; tag dit Slør igien!

Ingeborg.

Det dække skal hans Ansigt som en Svededug.

Hun knæler, kysser hans Haand, breder Sløret ud over ham,
reiser sig, og siger til Hrefna:

Vil du vel skienke mig den Ring, din Broder bar?
Reliquier af Kiartan har du mange fleer;
Jeg kun en Birk i Skoven hist. Giv mig den Ring!

Hrefna.

Jeg skienker dig den.

Tager den af, og giver hende den.

Ingeborg kysser den, og sætter den paa sin Finger.

Tak for det Alenodie! —

Endnu engang!

Blotter hans Ansigt.

Uf, kort er Synet her paa Jord

Uf alt det Kiære!

Hun lader Sløret falde over ham, og gaaer.

Gudrun med vild Kulde.

Græd hun, den Blødagtige?

Taarer betyde lidt. Her grædes Hjerteblood. —
 Hvi skjuler hun hans Ansigt mig?

River Sløret af Liget.

Det haster ei;

Det skeer tidstnok, naar Kistelaaget skrues til,
 Naar Jorden ruller over ham, hans Bautasteen
 Paa Graven kneiser.

Lægger Haanden paa Hjertet.

Ha, der sprang den sidste Stræng
 I Gudruns Harpe! Harpen flinger ikke meer —
 Og jeg kan ikke tænke meer — ei føle meer.
 Men føle, sagde Kiartan, har jeg aldrig gjort,
 Thi jeg har ingen Siæl. Det er min store Trøst.
 Jeg kommer ei til Helved; thi der straffes kun
 Fordømte Siæl. Jeg kommer ei til Himmerig,
 Thi Siæl kun nyder Salighed. Som Jordens Alf
 Jeg spøge vil; som Gienfærd — men ei græsfeligt:
 Jeg hyller mig i Blomsterduft og sagte Vind,
 I Bølgestum. Mit Skum skal skvulpe mod hans Grav.
 Som Urt jeg staaer derpaa, som Drossel synger jeg
 Om Elskovs korte Fryd og lange Hjertesorg.

River en Blomst fra sit Bryst.

Men denne vilde Rose, som paa Veien jeg
 Af Gierdet rev, jeg kaster paa dit blege Liig
 Til Afsked, Kiartan! Gudrun selv var sliig en Blomst:
 Bild Rose — ganske vakker — uden søde Dufte,
 Der stak dig med sin Torn, til du forblødte dig.

Hun kaster Rosen paa hans Liig; Tæppet falder.

ANMÆRKNINGER.

Side 1: Erik Glipping er, ifølge Oehls Erindringer, IV, 1851, Side 179, forfattet i Sommeren 1843 deels paa Frederiksberg og deels i Norge. Digteren udgav dette Stykke første Gang (A) i Marts 1844, baade særskilt og som andet Hefte af Tragødier, IX, 1844 (Godtkjøbsudgaven), og anden Gang (B) i Tragødier, VII, 1849 (Pragtudgaven). Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver benyttet (M) et Originalmanuscript, en Reenskrift af Stykket, tilhørende Hr. Universitetspedel H. V. Müller.

Bemærkning til Erik Glipping:

Side 8, Linie 17-19: De fleste synge fun... om natlige Besøg og Bægtervarsler.] Af de tydske Minnesangere haves flere Digte, som af Udgiverne ere benævnedes Wächterrufe, og hvis Indhold i Almindelighed er en Advarsel fra Borgvægteren til Elskende om at adskilles, før Dagen forraader dem.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 2, Linie 1: Personerne.] = B; mangler i A.

— 4, — 9: høitidsfuldt] = M; A og B: høitidsført

— —, — 11: Gisserleier] = B (og M); A: Gisseleier

XII.

- Side 4, Linie 17: qvæged du mig troligt, og du var] = B;
 A: qvægede Du troligt mig; Du var
 — 5, — 31: alt] = M's oprindelige Læsemaade; A
 og B: begge
 — 7, — 4: ubesfaaret] = M; A og B: ubesfaaren
 — 8, — 6: gaa] = B (og M); A: gaaer
 — 13, — 14: der] = B; A: som
 — 15, — 23: Danemænd] = B; A: Dannemænd
 — 20, — 8: ret] = M; A og B: det
 — 22, — 8-10: Saa hedder hun. | Kongen. | Bælg
 hvem] = B (og M); A:

Saa hedder hun.

Bælg hvem

- 26, — 15: plettet for dig] = M's oprindelige Læse-
 maade; A og B: plettet Dig
 — 30, — 7-11:

Dg sex; det var i Barselseng med dig.

Stig.

Dg det er firrti Aar nu siden.

Mechtildis.

[Er]

= M; A og B:

Dg sex.

Stig.

Dg det er firrti Aar nu siden.

Mechtildis.

Er

- 32, — 8: forsmædede] = M; A og B: forsmæ'de
 — —, — 29: Diæveln hente mig] = B; A: Diævelen
 mig hente
 — 34, — 2: gider] = B; A: gidder
 — —, — 17: som] = M; A og B: der

- Side 35, Linie 4: din] = M; A og B: dit
 — 36, — 7: den, [om] = M; A og B: Den, der
 — —, — 27; Side 43, Linie 17; Side 69, Linie 29;
 Side 112, Linie 1: egentlig] = B (og M); A: egenlig
 — 38, — 24: [stærk] = M's oprindelige Læsemaade; A
 og B: haard
 — 47, — 6: er god, og naar J handler ret] = M's
 oprindelige Læsemaade; A og B: er [nild, og naar
 J handler vakkert
 — —, — 32, til Side 48, Linie 2: mere [smuk, end Stig, |
 Det er J; det vil sige, naar man ligner | Det
 Smukke hos en Mand ved Qvindestjionhed] = M's
 oprindelige Læsemaade; A og B:

mere vaffer er J

End Stig, at sige, naar man sammenligner

Det Vakkre hos en Mand med Qvindestjionhed

- 51, — 16: munter til Ranild, men med et] = M; A og
 B: med tvungen Munterhed til Ranild og et
 — 59, — 7: de] = M; A og B: han
 — —, — 28: egentlig] = M; A og B: egenlig
 — 60, — 30: [maalig] = M; A og B: hurtig
 — 65, — 12: velgiort] = M; A og B: vel gjort
 — —, — 23: end] = B; A: ret
 — —, — 24: Endstjiondt] = B; A: Om end
 — 67, — 31: er Jammerstade] = M; A og B: er en
 Jammerstade
 — 68, — 7: bittert] = M; A og B: bitter
 — 70, — 15: Som] = M; A og B: Hvad
 — —, — 21: taalmodigt] = M; A og B; taalmodig
 — 71, — 23: mod] = M; A og B: til
 — 76, — 7: [strax] = B; A: nu
 — 81, — 28: min] = M; A og B: en

- Side 85, Linie 22: Stimænd] = M; A og B: Snigmord
 — 89, — 4: frastigt] = M; A og B: frastig
 — 90, — 5: Ridderens] = B (og M); A: Riddernes
 — —, — 28: falde] = B (og M); A: falder
 — 95, — 10: hans] = M; A og B: han
 — —, — 30: sfiønt] = M's oprindelige Læsemaade;
 A og B: vaffert
 — 106, — 9: Formodentlig] = B; A: Formodenlig
 — 108, — 8: og en Bænk] = B; A: og Bænk
 — 111, — 32: dadelværdige] = B; A: dadleværdige
 — 113, — 17-19: Heimdal | I Ragnarok, da Guderne
 blev dræbte? | Kongen.] = M; A og B: Heimdal? |
 Kongen.
 — —, — 22: Ranild affides.] = M; A og B: Ranild.
 — 117, — 13: var saa god] = B (og M); A: var god
 — 119, — 20: end] = B (og M); A: en
 — 121, — 8: oprigtigt] = B (og M); A: oprigtig
-

Side 123: Landet fundet og forsvundet er, ifølge Oehl's Erindringer, IV, Side 233, forfattet i Paris i Slutningen af 1844 eller i Begyndelsen af 1845. Første Gang (A) udgav Digteren dette Stykke særskilt i December 1845, og anden Gang (B) i Tragødier, IV, 1849. Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver benyttet Kladden til Stykket (M), tilhørende Digterens Sønner.

Oehl's Erindr., IV, Side 265-266 (af et Brev, dateret den 4de Februar 1846):

Min lille Tragødie Landet fundet og forsvundet har Theaterdirectionen selv tilbudt mig at

lade spille. Det er intet Kvaldeffect=Stykke; for det Historiske og Nationale har man — uagtet alle skandinaviske Selskaber — ikke megen Sands. Jeg venter mig ikke stor Virkning; men Stykket læses og agtes meget, selv af Stemmegiverne.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 124, Linie 1: *Personerne.*] = B; mangler i A.
- 127, — 3: *Savet.*] = B; A: *Savet i Baggrunden.*
- —, — 11: *Bøluþpa*] = M; A og B: *Bolaspa*
- 128, — 4: *behøver*] = M; A og B: *behøves*
- 130, — 21: *Ryn*] = M; A og B: *Rnald*
- —, — 24: *det heller*] = M; A og B: *den heller*
- 134, — 15: *See, hvad*] = M; A og B: *Og hvad*
- —, — 17: *rigtigt*] = M; A og B: *findrigt*
- —, — 31: *Overraskelsen lidt ærgrer*] = B; A: *Overraskelsen ærgrer*
- 137, — 23: *for*] = M; A og B: *til*
- 139, — 12: *ei af gammel Byrd*] = M; A og B: *ei ætstor af Byrd*
- —, — 24: *langsom*] = B (og M); A: *langsomt*
- 143, — 15: *i Verden*] = M's oprindelige Læsemaade, som der er forandret til: *i Vifing*; A og B: *paa Vifing* (Side 136, Linie 21, have alle tre *Kilder: paa Vifing*)
- 144, — 18: *truffet*] = M; A og B: *truffen*
- 148, — 3: *den ei*] = B (og M); A: *den heller ei*
- 157, — 24: *Skrællingebedriften*] = M; A og B: *Skrællingebedrifter*
- 159, — 29-30: *griber dem, og hæver*] M: *gribe dem og hæve*; A og B: *griber dem og hæve*

- Side 165, Linie 25: villig at modtage Christendom] = M;
 A og B: villig, modtag strax den Christendom
 — 167, — 28-29: Hvad kommer der af denne stolte
 Bildgæssflugt, | Af dette] = M; A og B: Hvad vel
 udretter denne stolte Bildgæssflugt? | Alt dette
 — 168, — 1: de] = M; A og B: J
 — —, — —: sig] = M; A og B: Jer
 — —, — 8: Norrænasprog] A og B: Noræænsprog
 (M: det danske Sprog)
 — —, — 9: i et større Land] = M; A og B: i
 det store Land
 — —, — 20: egen] = M; A og B: egne
 — 172, — 1: atter sees] = B (og M); A: attersees
-

Side 177: **Amleth** er forfattet i Begyndelsen af Aaret 1846, og udkom første Gang trykt (A) i November samme Aar, 132 Sider stort, baade særskilt og som XI. Deels første Hefte af Tragødier (den brede Udgave). Anden Gang (B) udgav Digteren dette Stykke 1847, 94 Sider stort, baade særskilt og som X. Deels første Hefte af Tragødier (Godtkjøbsudgaven), og tredie Gang (C) i Tragødier, II, 1849 (Pragtudgaven). A og B ere ledsagede af følgende

Fortale.

Det kunde maaskee synes forvovent, her at have behandlet et Emne, som gav Anledning til et af Shakespeares Mesterværker; dog, Hamlet og dette Drama ligne vel hinanden i Navn, tildeels i Fabel, men Composition, Charactertegninger og den skildrede Tidsalder ere saa forskjellige, at Talen ligesaa lidet

kan være om Sammenligning, som Efterligning. Shafespeare tog et Sagn, løsrevet fra Historien, og behandlede det frit efter sin Idee. Hans Hamlet er en folsom, philosophisk ung Fyrste, en Protestant, der har studeret i Wittenberg; en dybsindig romantisk Sentimentalitet udgior Grundlaget i hans Væsen, forbunden med en, vel skøn og høi, men paa ingen Maade heroisk Aand. Selvfølelsen af Mangel paa Kraft til at hevne sin Fader gior Unglingen fortvivlet; og denne Fortvivlelse bringer ham, der ellers er skabt for at elske, til at foragte sig selv og hele Menneskelivet, som svagt og elendigt. Saaledes svæver hans Følelse og Tanke i et poetisk Tusmørke af deels paataget, deels virkeligt Afssind; og i at skildre dette viste Digteren sit store Genie.

Men Amleth er ikke blot Navnet for en løs Fortælling, han fremtræder hos Saxo som en mærkværdig ung Helt og Danerfonge i Oldtiden. Alt i de ældste Tider følte vore Forfædre, at Aand og Forstand maae forbindes med Legemskraft, naar Helten skal udmærke sig. Den nordiske Mythologie har skønne Digtninger nok, som udtale dette; og selv i Historien, i den Mellemtid, hvor Troen paa Guderne begyndte at forsvinde, og Christendommen endnu ikke var indført, (den egentlig barbariske Tid), finder man i Sagaerne (Nials s. Ex.) altid megen Agtelse for Klogskab, der kaldtes List. Denne maatte naturligvis ofte, overdrevet og eensidigt, ligesom Tapperheden, udarte til noget Slet. Saaledes see vi, at Indholdet af de islandske Sagaer hyppigt bestaaer i snedig Rettergang og grusom Selvhavn. Men at der nu i Oldtiden fremtræder en Helt, som bruger

og anvender denne List i en ædel Hensigt, med Vid og Besindighed, er et skønt Træk, og burde, synes mig, ikke mangle i det Gallerie af Historiemalerier, jeg fra Tid til anden har aabnet mine Landsmænd. Allerede Gwald følte, at denne Tildragelse kunde digterisk behandles paa fædrelandsk Vis, og havde i Sinde at skrive en Amleth. Jeg har her vovet det, og haaber ikke at dadeles for at have behandlet et Stof, som en stor Digter i Forveien brugte paa en ganske anden Maade. Noget Lignende har jeg for prøvet uden Dadel: Baldur hiin Gode fulgte paa Gwalds Balders Død; Skudet efter Ublet paa Sønnens Hoved i Schillers Wilhelm Tell og i min Palnatøke, skøndt lige i Begivenheden, have aldeles forskjellige Characterer. Ikke Stoffet, men Composition, Charactertegning og Diction gjøre Bærerne forskellige, og give dem deres individuelle Værdi. Det var i Følelsen heraf, at Digterne, saavel antike som moderne, ofte med Held behandlede samme Emner.

Forfatteren.

Oehls Erindr., IV, Side 268 (af et Brev, dateret den 19de April 1846):

Nu har jeg længe været fuldkommen flot igien. I veed, jeg sad paa Grund en Tidlang i Vinter paa Podagra = Sandbanken. Det havde nu været fiedeligt, hvis jeg ikke havde fundet Noget at more mig med, som jeg vil ønske nu ogsaa maa more Andre. Jeg har nemlig slaaet mig løs og

Linie 4: aabnet] = B; A: meddeelt.

skrevet en heroisk nordisk Tragødie endnu, i fem Acter, for at udfylde et Hul paa Væggen i mit dramatisk-historisk Billedgallerie. Bliv ikke bange, naar du vender Bladet om og læser: Amleth. Det har langt fra ikke været min Tanke, at kappes med den udødelige Shakspeare; men vore Sorgespil skille sig ikke blot derved, at han (som v. Tyboe) sætter sit H foran, og jeg (som Stygotius) mit bagved — men Stykkerne ere i Composition og Character aldeles forskellige, hvilket I skulle faae at see, naar I komme til Fasangården, og jeg læser eder det for. Jeg har alt havt den Glæde, at flere competente Dommere tykkes vel om min Amleth.

Samme Bind, Side 270 (af et Brev, dateret første Juledag 1846):

At tale nu først om et blot aandeligt Barn — saa har du jo læst, at Amleth har gjort Lykke. Man spillede Stykket paa min 67 Aars Fødselsdag, og skøndt vel en vis Pietet og Godhed for Faderen paa denne Dag gif over paa Barnet, saa vandt ogsaa det dog meget Bisald, og der var propfuldt alle de Gange, det blev spillet.

Den første Aften efter Stykket Opførelse, da jeg var kommen hjem, bragte en Lafai mig følgende Brev fra Kongen, som havde været i Theatret:

„Herr Statsraad Dehlenschläger! De har forskaffet mig en stor Nydelse ved Deres Amleth. Deres altid unge Skjalde=Aand har kraftigen udfoldet sig, og den har begejstret os Alle, og har henrevet os til Beundring ved Digtets Skønhed og Sindrighed. Jeg længes efter paa egne og Dronningens Begne mundtlig at bevidne Dem, hvad

danſk Digtekuſt ſkylder Dem for dette nye ſtore Forbillede, og hvor meget jeg høiagter Digteren, Dem, min fiære Dehlensſläger, ſom jeg i Dag tilønſker mange glade Leveaar.

Belvilligſt Chriſtian R."

Nærværende Udgaves Afvigelſer fra Originalen:

- Side 186, Linie 4: [Gi] = B (og C, ſamt overeensſtemmende med Digterens tydske Oversættelſe i hans Neue dramatiſche Dichtungen I, 1850); A: Gt
- 187, — 15: Sovſammerdør] = C; A: Sovſammerdør
- 191, — 14: Væerne] = C; A: Værene
- 192, — 18: blaa, med Haaret vildt] = B; A: blaa, forvildet Haar
- 205, — 5: offentlig] = C; A: offentlig
- 207, — 4: Hæg og Trolld] = B; A: gamle Trolld
- 208, — 19: Men, Amleth!] = C; A: Min Amleth!
- 216, — 18-19: Kun dem jeg yder kraftig Hielp | I Løn, ſom Andre hade] (D. e. Kun dem, der hade Andre, yder jeg osv.; ſmlg. den tydske Oversættelſe: Dem Haß nur ſteh' ich kräftig bei); A, B og C: Kun Den jeg yder kraftig Hielp, | I Løn, ſom Andre hade
- 220, — 21: Almueſværn] = C; A: Almuſværn
- 227, — 8: kommer] A, B og C: kommen (i den tydske Oversættelſe hedder dette Vers: Er iſt ſchon fort, beſucht nicht ſeine Mutter)
- 232, — 13: vi] A, B og C: du
- —, — 18: Beviiſ derpaa] = C; A: Derpaa Beviiſ
- 236, — 22: Ragnarofur] A, B og C: Rognarofur

- Side 241, Linie 9: af] = B; A: fra
 — 246, — 2: Sandheden] = B; A: Sandhed her
 — 247, — 22: mig, jeg det at vide] = C, A: mig, at jeg det vide
 — 249, — 27: hevner man den Hængte [nart] = B; A: hævne man den Hængte vil
 — 252, — 15: hænge] A, B og C: hielpe (i den tydske Oversættelse er den Sætning: Ei Nidingen osv. forbiggaaet)
 — —, — 18: førstret] = B; A: forstret
 — 254, — 16: man] = B; A: med
 — 255, — 31: sætter først dog eders] = B; A: sætter mig først Eders
 — 261, — 7: i Harnisk, med Sværd] = B; A: i Harnisk, med Harnisk, Sværd
 — —, — 20: det] = B; A: de
-

Side 265: *Kiartan og Gudrun* er forfattet inden Midten af Aaret 1847, og udkom første Gang trykt (A) i October 1848, 173 Sider stort, baade særskilt og som XI. Deels andet Hefte af Tragødier (den brede Udgave). Anden Gang (B) udgav Digteren dette Stykke 1849, 131 Sider stort, baade særskilt og som X. Deels andet Hefte af Tragødier (Godtkjøbsudgaven), og tredie Gang (C), i Tragødier, V, 1849 (Pragtudgaven). Foruden disse Kilder har nærværende Udgiver benyttet to originale Manuscripter: (M) den til Trykningen brugte Reenskrift af Stykket, hvilken dog ender midt i fjerde Act, og desuden mangler to Blade, og (K) den fuldstændige Kladde til det, begge Dele tilhørende Digterens Sønner.

Oehls Erindringer, IV, Side 273 (af et Brev, skrevet paa Fasangaarden den 3die Juli 1847):

Min nye Tragødie Kiartan og Gudrun er færdig, og har vundet Kienderes og Benners Bifald. Konow, som godt kiender Sagalitteraturen, vil kunne fortælle dig Noget om Kiartan, der levede i Olaf Tryggvassons Tid. Du kan i Snorros Heimskringla, i Laxdæla Saga, eller Müllers Sagabibliothek finde nok om ham. Det er en Kiærlighedstragødie, men forskiellig fra de forrige deri, at det ikke er Ulykken, der kommer udenfra, men indenfra.

Fru Heiberg vil spille en fortræffelig Gudrun, en heroisk, coquet, dæmonisk Character.

Sujettet er behandlet meget frit, aldeles efter egen Opfindelse. Det er skrevet i Trimetret, ligesom Amleth og Landet fundet og forsvundet, og Scenen er baade paa Island og i Norge.

Samme Bind, Side 294-295 (af et Brev, dateret den 21de Januar 1849):

Du har da læst Kiartan og Gudrun, som blev spillet godt, og gjorde megen Lykke. Ligeledes har Ragnar Lodbrok og Digtefunsten behaget. Man undrer sig over, at jeg endnu paa min Gammelalder kan skrive noget Gæstigt og Kraftigt. Men nu maa vi ogsaa snart holde op, ikke fordi den indvendige Kraft mangler, men — Stoffet er udtømt, jeg finder ingen Sujetter meer i min Aandsretning. Skildringer af Nutiden kan jeg ikke giøre; jeg kiender den ikke, og hvo kiender den ret? Knap Vorherre kiender den, og den kiender sig ikke selv.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 266, Linie 1: *Personerne.*] = C; mangler i A og B.
- 279, — 15: *fun fan*] = B (og M); A: *fan fun*
- 283, — 28: *fnap*] = B; A: *fnapt* (M mangler; K er afvigende)
- 284, — 1: *og Gunnar's Tid*] = B; A: *og i Gunnar's Huus* (M mangler; K er afvigende)
- 288, — 30: *fortørnet fra dig før, fornærmed dig*] = B (*fortørnet fra dig, før fornærmed dig*); A (og M): *fortørnet før fra dig, fornærmed dig*
- 293, — 19: *din*] = M; A, B og C: *den*
- 299, — 17: *drufnes*] = K; A, B, C (og M): *drufne*
- 300, — 2, og Side 316, Linie 16: *Dlasson*] = M; A, B og C: *Dlasson* (Side 286, Linie 6, have alle Kilderne: *Dlasson*)
- 301, — 29: *nu*] = K; A, B, C (og M): *men*
- 310, — 28: *fommet*] = M; A, B og C: *fommen*
- 312, — 26: *strengt*] = K; A, B, C (og M): *stræng*
- 323, — 6: *Den*] = C (og M); A: *Det*
- 334, — 1: *tirr ei hende meer*] = M; A, B og C: *Pirr ei hende mere*
- —, — 32: *et Bidjel*] = C (og K); A: *en Bidjel*
- 337, — 2: *Thyra*] = B (og M); A: *Thora*
- 339, — 11: *Blændværk*] = C (og K); A: *Blindværk*
- 344, — 2: *mig*] = K; A, B, C (og M): *min*
- 345, — 16: *fortbrændt*] = M; A, B og C: *sodbrændt*
- 349, — 13: *Miflagard*] = B; A: *Miflegard*
- 352, — 3-5: *Foræringen, | Det skønne Slør, og Raaben, han af Kongen fik. | Kiartan aabner*] = K (og M, hvor Verset *Det skønne Slør osv. dog er overstrøget*); A, B og C: *Foræringen. | Kiartan aabner*

- Side 353, Linie 21: fømmet] = K (M mangler her og fremdeles); A, B og C: fommen
- 355, — 9: Hverdagstræf] = B; A: Hverdagstæf
- 356, — 22: følger] = C (og K's oprindelige Læsemaade); A: fulgte
- 357, — 20: Giødning bedre] = K; A, B og C: bedre Giødning
- 359, — 21: Paa Latin] = K; A, B og C: Som en Munf (smlg. Linie 26: Ret oversat)
- 363, — 20: fømmet] = K; A, B og C: fommen
- 369, — 31: før] = K; A, B og C: fra
- 373, — 18: Bodli] = K; A, B og C: Riartan
-

Tillæg og Rettelser

til

Oehlenschlägers Tragiske Dramaer, 1858—1859.

Første Deel. Side 249, efter Linie 10, burde været anført:

Oehls Levnet, fortalt af ham selv, 1831, II, Side 123—124:

I Hakon Jarl fremstillede jeg en kraftig, gammel, vild, men snedig Hedning i Modsatning til en ung, blid, from, begejstret Christen. Christendommen skulde optræde ædel og reen, altsaa var jeg nødt til at forandre Olafs bigotte Sværmeri, der siden forlede ham til mange Grusomheder. I Ulykken foragter Hakon sin forrige List, og bliver stor. Saaledes lykkedes det mig, at frembringe tragisk Birkning, og selv den Scene, hvor han offerer sin Søn, rører mere, end den ryster, fordi hans Faderfiærlighed i Kampen med Dvertroen træder saameget tydeligere frem.

Side 302, øverst, mangler:

Oehls Levnet osv., II, Side 124:

Jeg feilede uden Tvivl deri, at jeg lod Stykket [Baldur hiin Gode] ende uden Trøst, med et Chor, der er en Efterligning af Eschylos (i Perserne). Det havde været meget let, at lade Bola træde op tilsidst med en trøstende Spaadom, som den virkelig findes i den gamle Mythologie. (Smlg. Oehls Trag. Dram., I, Side 311, Linie 25 ff.).

Anden Deel. I det Side 269 omtalte Manuser. af Axel og Valborg har dette Stykke Navn af: „Tragødie“.

Femte Deel. I Den lille Hyrdedreng havde det uidentvivl været bedre, Side 168, Linie 28-29, og Side 169, Linie 3-4, at følge den med Originalens paa lidt nær overeensstemmende anden Udgaves Læsemaade:

Troer jeg dog en bedre Vaar
 Hist, hvor Lyset blinker.
 Englen i sin Stiernegaard
 Mig fra Mølmet vinker.

Og Side 190, Linie 30-31 burde det Oprindelige været beholdt.

Syvende Deel. Side 20, Linie 16, er uden gyldig Grund det Oprindelige forladt.

Ottende Deel. Side 108, Linie 11, staaer vil skal for vi skal. Side 283, efter Linie 16, mangler Følgende:

Søndagsblad. Red. og udg. af A. P. Liunge.
 1. Aargang. Nr. 15. Den 12. April 1835.

Svar paa Artikelen i Søndagsbladet Nr. 14 om
 De italienske Røvere.

Det er uden Tvivl en skæv Anskuelse af dramatisk Digtekunst, at der i et Drama aldrig bør fremtræde Misdinger aldeles blottede for moralske Egenskaber. Det er den dramatiske Digters Kald, at fremstille betydningsfulde Billeder af Livet, og det kan ikke skee ved altid tildeels at ignorere eller formindske det Glette og Onde, der bevæger sig i Livet med saamegen Kraft, eller at sminke det med øieblikkelig Blødhed. Det er ikke umoralskt, at skildre

Rettelser

til

Oehlenschlägers Romantiske Dramaer, 1857.

I første Deel ere paa to Steder Originaludgavernes Trykfeil forblevne urettede, Side 54, Linie 26: lysnar for lynnar, og Side 182, Linie 27: Med for Men. Side 230, Linie 4 staaer Zittresfin for Zittersfin. — Side 58, Linie 28-29: Maanen titter bag Egen's Stammegitter, maatte Orig. hellere været fulgt, dog saaledes, at den forældede Form Egers, der neppe forekommer oftere hos Digteren, var forandret til Eges. — I Aladdin havde det vel været bedre at forlade Formen Datter, og efter de tre nyere Udgaver heelt igiennem at læse Datter, end efter Orig. at lade begge Former staae i Fleng. I samme Stykke burde paa tre Steder, og især paa det sidste af dem, anden Udgaves (1820) Læsemaader været foretrukne for de valgte, nemlig:

Side 189, Linie 27: Jeg er alt Steen.

— 203, — 21: af forhadte Brudgom's

— 285, — 3: Jorgangenheden.

Rettelser.

I **anden Deel** staaer Side 159, Linie 9: han smuf for han er smuf. — Conjecturen Side 73, Linie 11: Dig en anseelig, dig en holden Elsker, maa forkastes, sammenholdt med Oehls Trag. Dram. III, 1858, Side 30, Linie 23: Hun er undseelig, min naadig Herre; Oehls Tragødier, IV, 1832, Side 231, Linie 15: Jeg var undseelig, jeg vilde nødig. — Deraf, at Eventyret om Prindsessen med den lange Næse blev fremsagt ved en Aftenunderholdning den 22de Marts 1816, gjøres Side 301, Linie 5-8, den Slutning, at Fiskeren dengang var udkommet; men at dette ikke var Tilfældet, sees af Baggesens Danfana, I, Side 287.

en slet Character sanddru; mange Digtere have tværtimod feilet ved at svække den Indignation, som Ondskaben bør vække, ved falsk Sentimentalitet, ved øieblikkelig Fortrydelse, ved Forbryderes praleriske, forsængelige Tirader og Forelæsninger over egen Slethed. Det er det, som Wessiel i sin Kiærlighed uden Strømper saa herligt spøger med, naar han lader Mette sige:

„Du gaaer saa snart, Johan? Jeg kan dig ikke følge,
Jeg havde ikke tænkt, det kostede saa lidt
For en ophøiet Siæl at giøre saadant Skridt.
Viis ikke Lasten frem fra den luslidte Side!
De Store synde vel i Grunden, som de Smaae;
Men Maaden, som Enhver sin Synd udøver paa,
Den Gne gjør til Helt, den Anden til en Stodder. —
Bræng Munden, vri din Krop, bær dig som du var gal,
Og naar du det har gjort — bestiæl saa din Rival!“

Denne falske Anger er væmmelig, den berøver den poetiske Forbryder det Gneste, som gjør ham poetisk, sin Kraft; og den Medlidenhed, som Kortsynetheden eller Uersfarenheden derfor kunde yde ham, er taabelig.

Selv Hovedpersonen i en Tragødie kan være en Ni-
ding; det har Shafespeare viist i sin Richard den
Tredie. Hans Jago har man altid beundret som en
særdeles poetisk Character, skiondt uden Funke af Moralitet.

De italienske Røvere er ingen Tragødie, men et
tragisk Drama. Masjaroni er ikke Helten i Stykket,
Interessen i dette Stykke er ikke for en enkelt Person,
men for en Handling. Dette Drama er mere caracte-
ristisk, end idealsk; og i et Portrait af Livet (som det i
Italien desværre ofte endnu finder Sted) kunde Digteren
ikke forstyrre Hovedmotivet og Localsfarven. At der ligger
noget Mærkværdigt og Tragisk i den besynderlige Mai-

vitet, hvormed de italienske Røvere begaae de gyfeligste Forbrydelser, uden at indsee det egentlige Slette deri, naar de blot affinde sig med deres Helgen; at den christelige og philosophiske Humanitet, som har gjort store Fremskridt i det nordligere Europa, staaer i største Modsatning hertil — det kan vel ikke negtes. Stykkets Fabel og Idee bestaaer netop i Skildringen af denne Modsatning. Den ærlige Richter, og Treumann med sin uskyldige Son danne Contraster til hine phantastiske Forbrydere. Hvis Digteren lod Massaroni selv „tænke og reflectere“ over sine Forbrydelser, blev Massaroni en Uting. Han maa selv være uvidende derom, hvis han skal beholde sit Væsen og ikke blot være en Marionet uden Sandhed og Natur. Saaledes som han fremtræder, er han dog ikke blottet for alle gode Egenskaber: han er tapper, veltalende, begejstret, snild, og for sin Rieglighed til Marielisa sætter han sit Liv i den øiensynligste Fare. Flere Lysstraaler kunde Digteren ikke give dette Skyggebillede, naar ikke Skyggen ganske skulde forsvinde og opløse sig i Taage.

Forfatteren til De italienske Røvere.

Niende Deel. Side 255, Linie 2, staaer efter anden Udgave: Tragisk Drama, i Stedet for efter Orig.: Et tragisk Drama.

Tiende Deel. Side 81, Linie 27-28, mangler et Comma efter Ordet Belfomst .

Linie 9-10: Hvis Digteren lod Massaroni selv „tænke og reflectere“] I den korte Artikel, som Digteren besvarer, hedder det, at Massaroni „er en endnu større Rasphuscandidat“, end Hauchs Don Juan, „som dog tænker og reflecterer“.

Indhold

af

Oehlenschlägers Tragiske Dramaer.

Forste Deel.	Side
Hakon Jarl	1.
Baldur hiin Gode	159.
Anmærkninger	243.

Anden Deel.	
Palnatofe	1.
Nrel og Balborg	129.
Anmærkninger	249.

Tredie Deel.	
Correggio	1.
Stærkodderr	157.
Anmærkninger	303.

Fjerde Deel.	
Hugo von Rheinberg	1.
Hagbarth og Signe	149.
Anmærkninger	267.

Femte Deel.	
Føstbrødrene	1.
Den lille Hyrdedreng	139.
Erif og Abel	193.
Anmærkninger	343.

Sjette Deel.

Side

Bæringerne i Miklagard	1.
Langbarterne	137.
Carl den Store	171.
Olger Danske, Efterspil til Carl den Store	259.
Anmærkninger	275.

Syvende Deel.

Tordenskiold	1.
Dronning Margareta	139.
Anmærkninger	271.

Ottende Deel.

De italienske Rovere	1.
Sokrates	145.
Anmærkninger	281.

Niende Deel.

Olaf den Hellige	1.
Anud den Store	135.
Dina	255.
Anmærkninger	381.

Tiende Deel.

Erk Blipping	1.
Landet fundet og forsvundet	123.
Amleth	177.
Kiartan og Gudrun	265.
Anmærkninger	383.
Tillæg og Rettelser til første, anden, femte, syvende, ottende, niende og tiende Deel	399.

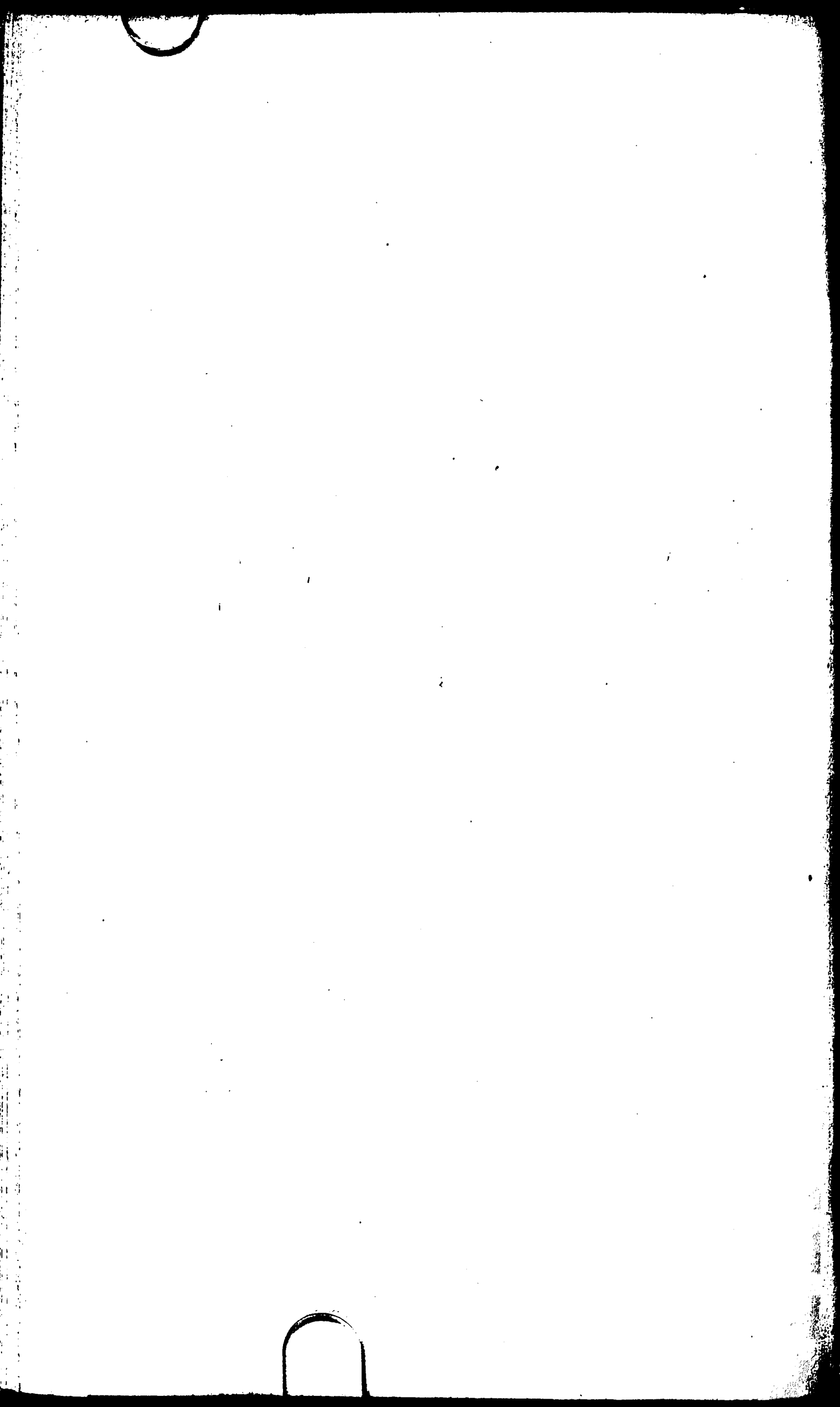
I n d h o l d
af
Oehlenschlägers Romantiske Dramaer.

Første Deel.

	Side
Sanct Hansaften-Spil.....	1.
Aladdin	69.
Anmærkninger	363.

Anden Deel.

Fiskeren	1.
Anmærkninger	299.

II. Dramatiske Digte: Syngespil, Lystspil og Stuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepriis 5 Rdl; **nedsat Priis 4 Kr.**

V. Episke Digte: Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepriis 4 Rdl; **nedsat Priis 3 Kr.**

V. Dramatiske Digte: Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepriis 8 Rdl 64 β; **nedsat Priis 10 Kr.**

VI. Dramatiske Digte: Romantiske Dramaer (St. Hansaften=Spil, Aladdin, Fiskeren). 2 Bind. Bogladepriis 1 Rdl 64 β; **nedsat Priis 2 Kr.**

VII. Erindringer. Bogladepriis 2 Rdl 24 β; **nedsat Priis 3 Kr.**

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 Rdl 24 β, ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, hvilken er den ualmindelig billige Priis af **4 Ore** pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der bydes Publikum en nem Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Priis **1 Kr.**; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær Rudolph Klein, Lille Rjæbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.

Trykt hos J. H. Schulz.

